

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Sint-Maartensplein

(Wervik, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2022C54
December 2023

EINDVERSLAG

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bart Bot & Branco Lannoy

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert nv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Administratieve gegevens	13
2	Onderzoeksopdracht	15
2.1	Onderzoekskader	15
2.1.1	Geplande werken.....	15
2.1.2	Archeologisch vooronderzoek en verwachting	16
2.1.3	Onderzoeksvragen	19
2.2	Opgravingsstrategie	20
2.2.1	Chronologie, organisatie, strategie en omstandigheden van de opgraving.....	20
2.2.2	Actoren en specialisten.....	21
2.2.3	Wetenschappelijke advisering.....	21
2.3	Strategie van de uitwerking	22
2.3.1	Algemeen	22
2.3.2	Vondsten.....	22
2.3.2.1	Aardewerk.....	22
2.3.2.2	Glas.....	23
2.3.2.3	Dierlijk bot.....	24
2.3.2.4	Bouwmateriaal: keramisch en natuursteen.....	24
2.3.2.5	Metaal	25
2.3.2.6	Overige vondstcategorieën.....	25
2.3.3	Stalen	26
2.3.4	Conservatie en deponering.....	26
3	Historische situering van Wervik	27
3.1	Algemeen.....	27
3.1.1	Pre- en protohistorie	27
3.1.2	Romeinse periode.....	27
3.1.3	Middeleeuws Wervik	29
3.1.4	Nieuwe tot nieuwste tijden	30
3.2	Historisch kaartmateriaal	31
3.3	Archeologische kennis	36
3.3.1	Steentijd.....	36
3.3.2	Late IJzertijd-La Tène (475/450 - 57 v. Chr.)	36
3.3.3	Romeinse periode.....	36
3.3.4	Middeleeuwen en postmiddeleeuwen.....	38
4	Topografie en aardkunde.....	38
4.1	Topografie.....	38
4.2	Geologie en bodemkunde.....	41
4.3	Stratigrafie van de archeologische site	43

4.3.1	Werkput 1	44
2.1.1	Werkput 2	52
2.1.2	Werkput 3	56
5	Assessment archeologische data	58
5.1	Romeinse periode: bewoningssporen en sporen in de ambachtelijke sfeer	58
5.1.1	Werkput 1	59
5.1.2	Werkput 2	62
5.1.3	Werkput 3	63
5.1.4	Mobiele resten.....	67
5.1.4.1	Aardewerk	67
5.1.4.2	Bouwmetaal	71
5.1.4.3	Dierlijk Bot	72
5.1.4.4	Metaal	73
5.2	Bewoningssporen uit de late middeleeuwen/vroegmoderne periode..	76
5.2.1	Werkput 1	77
5.2.2	Werkput 2	82
5.2.3	Mobiele resten.....	86
5.2.3.1	Aardewerk	92
5.2.3.2	Dierlijk bot	95
5.2.3.3	Glas.....	96
5.2.3.4	Metaal	96
5.2.3.5	Afvalkuil S32	99
5.3	Tweede helft 16de, 17de en 18de eeuw.....	105
5.3.1	Werkput 1	106
5.3.2	Werkput 2	109
5.3.3	Mobiele resten.....	117
5.3.3.1	Aardewerk	117
	Context S27	117
	Context S25	118
5.3.3.2	Dierlijk bot	121
	121
5.3.3.3	Metaal	121
5.4	19de eeuw.....	127
5.4.1	Werkput 1	127
5.4.2	Werkput 2	128
5.4.3	Mobiele resten.....	128
6	Interpretatie van de archeologische site	137
6.1	Landschappelijk kader en bodemgenese	137
6.2	Romeinse sporen binnen ons plangebied	137

6.3	Bewoningsresten vanaf de late middeleeuwen tot de 19 ^{de} eeuw	140
7	Beantwoording onderzoeksvragen	140
8	Potentieel op kennisvermeerdering.....	143
9	Behoud in situ	143
10	Synthese.....	144
11	Bibliografie	145
12	Bijlagen.....	147
12.1	Tabel 2: Sporenlijst WEMA-22 Wervik Sint-Maartensplein 2022C54	148
2.1	Vondstenlijst	155
2.2	Splitslijst	166
2.3	Fotolijst.....	210

FIGURENLIJST

Figuur 1 Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied. (bron: geopunt).....	14
Figuur 2. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: geopunt).	15
Figuur 3: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 met aanduiding van de bestaande kelders (bron: Geopunt).....	16
Figuur 4: Thematische kaart van de prospectie met ingreep in de bodem.	17
Figuur 5: Thematische kaart met aanduiding van het advies.....	19
Figuur 6 Puttenplan geprojecteerd op de GRB-basiskaart. (bron: geopunt)	21
Figuur 7: Detail van de Peutingerkaart. (bron: The Tabula Peutingeriana, Section 1: Gaul (euratlas.net))	28
Figuur 8: Kaart van Jacob van Deventer met aanduiding van het opgravingsgebied (gele cirkel) (bron: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wervik,_Belgium,_1559-1564_Deventer.jpg)	30
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Deventerkaart, ca. 1560 (Bron: KBR).	31
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, ca. 1640 (Bron: Geopunt).....	32
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).....	34
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	35
Figuur 14: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, augustus 1917 (Bron Memory Maps - 10-28SE1-6A-300817-Wervicq)	35

Figuur 15 Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).....	39
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 17: Hoogteverloop, ZW-NO en NW-ZO (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 18 Quartair geologische kaart met projectie van het plangebied. (bron: geopunt).....	41
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).....	42
Figuur 20 Werkputtenplan geprojecteerd op het DHMV.....	43
Figuur 21: Kaart met aanduiding van de verschillende profielen (Geopunt).	44
Figuur 22: Weergave van profiel 1 met beschrijving van de verschillende lagen.	45
Figuur 23: Profiel 1 in werkput 1.	46
Figuur 24: Weergave van profiel 2 met beschrijving van de verschillende lagen.	47
Figuur 25: Profiel 2, werkput 1.	48
Figuur 26: Weergave van profiel 3 met beschrijving van de verschillende lagen.	49
Figuur 27: Profiel 3 in werkput 1.	50
Figuur 28: Weergave van profiel 4 met beschrijving van de verschillende lagen.	51
Figuur 29: Profiel 4, werkput 1.	51
Figuur 30: Weergave van profiel 5 met beschrijving van de verschillende lagen.	53
Figuur 31: Profiel 5 in werkput 1.	54
Figuur 32: Profiel 6 in werkput 1.	54
Figuur 33: Profiel 7 centraal in werkput 2.	55
Figuur 34: Profiel 8 in werkput 2.	56
Figuur 35: Zicht op profiel 9 in werkput 3.	57
Figuur 36 Tabel met romeinse sporen en aard van het spoor.	58
Figuur 37 Overzichtplan met aanduiding van de Romeinse sporen.....	59
Figuur 38 Romeinse sporen in werkput 1.....	60
Figuur 39 S14, scherpe insnijding in de moederbodem.	61
Figuur 40 S17, aan de linkerzijde. Aan de rechterzijde S18 en S19.....	61
Figuur 41 Romeinse sporen ter hoogte van werkput 2.....	63
Figuur 42 S90 en S91 in vlak.	63
Figuur 43 Romeinse sporen ter hoogte van werkput 3.....	65

Figuur 44 S108 in vlak.	66
Figuur 45 S110 in vlak.	67
Figuur 46 Doorsnede op S112.....	67
Figuur 47 Tabel met soort en aantal.....	67
Figuur 48 Tabel met soort en aantal.....	68
Figuur 49 Tabel met soort en aantal.....	68
Figuur 50 Handgevormd aardewerk, kom met verticale kamstrepen.	69
Figuur 51 Tabel met soort en aantal.....	69
Figuur 52 Tabel met soort en aantal.....	70
Figuur 53 Tekening aardewerk S112. 1: kookpot handgevormd aardewerk. 2: handgevormd aardewerk. 3: Lokaal grijs aardewerk. 4: Noord-Frans, rand beker.	71
Figuur 54 Tabel met vondsnummers bouw materiaal.	72
Figuur 55: Vnr 102: Romeins bouw materiaal uit S90, werkput 2 vlak 2.	72
Figuur 56 Tabel dierlijk bot in de verschillende contexten.	73
Figuur 57: VNR 2: Romeinse Postumus met Victoria op achterzijde.	74
Figuur 58: VNR 12: Romeinse munt Postumus.....	74
Figuur 59: VNR 119: Romeinse munt met Theodora en achterzijde Pieta met kind.	75
Figuur 60: VNR 123: Romeinse bronzen munt met naar rechts kijkend hoofd op.	75
Figuur 61: VNR 137: As van keizer Trajanus.	76
Figuur 62 Tabel met sporenoverzicht.	77
Figuur 63 Grondplan werkput 1 met aanduiding van de spoor nummers.....	78
Figuur 64 Aanduiding van S32 en S66 in vlak 3.	80
Figuur 65 Vlak 1, S2 en S3.	81
Figuur 66 S4 en S13.....	81
Figuur 67 S23 in vlak.	82
Figuur 68 Werkput 2 met aanduiding van de sporen.....	82
Figuur 69 Zicht op vlak 2 van werkput 2 met de donkergrijze pakketten S71 en S76.....	83

Figuur 70 Zicht op het vloerniveau S67-S68 aan de rechterzijde van de foto.	84
Figuur 71 Vloerniveau S79.	85
Figuur 72 Zicht op fundering S77.	85
Figuur 73 Fundering S97.	85
Figuur 74 S102.	86
Figuur 75 Vondstenlijst van de laatmiddeleeuwse-vroegmoderne sporen.	91
Figuur 76 Riemtong uit afvalkuil S32.	98
Figuur 77: VNR 132: dubbele ovalen gesp, 16 ^{de} -17 ^{de} eeuw. Werkput 2, vlak 3, S104.	98
Figuur 78: VNR 60, onbekende munten.	99
Figuur 79: VNR 133, Dubbele mijt Filips de Schone.	99
Figuur 80 Tabel met soorten aardewerk in S32.	100
Figuur 81 Tabel met de voorkomende vormen in S32.	100
Figuur 82 Een deel van de aardewerkvondsten uit S32.	100
Figuur 83 Glasvondsten uit S32.	100
Figuur 84 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S32.	103
Figuur 85 Zalfpot in lokaal roodbakkend aardewerk, extern voorzien van tinglazuur (V54-1).	103
Figuur 86 Aalter-Woestijne: fragment van een miniatuurgrape in roodbakkend aardewerk, voorzien van tinglazuur (foto: De Groote & Van de Vijver 2019). ...	103
Figuur 87 Fragment van een teilvormige kom met een interne sliblaag.	104
Figuur 88 Voorraadpot V54-9 in zeer groot formaat (hoogte 45 cm).	104
Figuur 89 Tabel met overzicht van het sporenbestand.	105
Figuur 90 Grondplan met overzicht van de sporen in beide werkputten. (bron: geopunt).	106
Figuur 91 Detail grondplan werkput 1. (bron: geopunt)	107
Figuur 92 Werkput 1 vlak 2 met centraal de waterput S42.	108
Figuur 93 Zicht op de zuidoostelijke hoek van werkput 1 met de overwelfde beerput.	108
Figuur 94 Detail grondplan werkput 2. (bron: geopunt)	109
Figuur 95 Zicht op vloerniveau S48/S49 en centraal fundering S47.	110

Figuur 96 Aanduiding van de sporen in werkput 2.....	111
Figuur 97 Werkput 2, vlak 2 met beerput S51, S69 rechts van de jalons.....	111
Figuur 98 S82, westelijke zijde.....	112
Figuur 99 S82, detail van de oostelijke zijde met de herbruik natuurstenen blokken.....	113
Figuur 100 S86.	113
Figuur 101 Vloerniveau S48/S49.....	114
Figuur 102 Stuk vloerniveau aan de oostelijke zijde van de werkput.	114
Figuur 103: Vnr 87: bodem van een bloempot met centrale doorboring uit het 18 ^{de} -eeuwse S81.	115
Figuur 104: Vnr 111: Pot op standring,, niet geglazuurd, uit S94, werkput 2 vlak 2.	116
Figuur 105: Vnr 113: Steekom op standvoetjes uit S94, werkput 2 vlak 2.....	117
Figuur 106 Tabel met soorten aardewerk en vormen uit kuil S27.	117
Figuur 107 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S27.	118
Figuur 108 Majolica bord (V29-2).	118
Figuur 109 Tabel met soorten aardewerk en vormen uit laag S25.	119
Figuur 110: Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S25.	120
Figuur 111 Dierlijk bot aangetroffen in context S96.	121
Figuur 112: VNR 41: Verzilverde bolle knoop uit de 17 ^{de} -18 ^{de} eeuw. Spoor 45, werkput 2.	122
Figuur 113: VNR 82: koperen naald.	122
Figuur 114: Vnr. 74: vingerhoed gevonden in S50.	123
Figuur 115: VNR 123: platte knoop met centrale ster als decoratie uit spoor 96. 17 ^{de} eeuw.....	123
Figuur 116: Vnr. 123, Duit Albrecht en Isabella.....	124
Figuur 117: Vnr. 123, Oord Ferdinand van Aspremont-Lynden.	124
Figuur 118: Vnr. 64, rekenpenning Louis XIV.....	125
Figuur 119: VNR 83: Oord Ferdinand van Beieren.	125

Figuur 120 Metalen vondsten.....	126
Figuur 121 Tabel met sporenbestand.....	127
Figuur 122 Grondplan met aanduiding van de sporen. (bron: geopunt)	127
Figuur 123 Tabel met soorten aardewerk.	128
Figuur 124 Tabel met voorkomende vormen.....	128
Figuur 125 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S56.	129
Figuur 126 Randfragment, mogelijk afkomstig van een soepterrine.	130
Figuur 127 Enkele vergelijkbare voorbeelden uit het Sint-Alexisbegijnhof te Dendermonde.	130
Figuur 128 Soorten aardewerk.	131
Figuur 129 voorkomende vormen.	131
Figuur 130 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S78.	133
Figuur 131 Lage, schaalvormige kom met vlakke bodem, interne slibversiering in de vorm van concentrische cirkels (V73-5).....	134
Figuur 132 Kom in witbakkend aardewerk (V73-2).....	134
Figuur 133 Kom in witbakkend aardewerk (V73-2). De bodem is extern beroet, wat er op wijst dat de kom gebruikt is op een kachel.....	134
Figuur 134 Witbakkende steelkomfragmenten (V73-1).....	135
Figuur 135 Randfragment V76-7.	135
Figuur 136 Links een randfragment in faience, waarop een hoofd zichtbaar is. Het is niet duidelijk of dit een chinoiserie is of eerder een hoofd van een putti. Rechts een bodemfragment van een schoteltje in Chinees porselein.....	135
Figuur 137 Faience bord met witte en paarse beschildering (V73-3).	136
Figuur 138 Hypothetische grens van de romeinse <i>vicus</i> . (bron: Verbrugge A., 2004, p. 26)	137
Figuur 139: Reconstructietekening van de pottenbakkersoven van Kontich: 1 stookkuil, 2 stookkanaal, 3 stookkamer of haard, 4 bakkamer, 5 tong, 6 rooster of bakplaat. (bron: Verbeeck H. & Lauwers F., 1993)	139

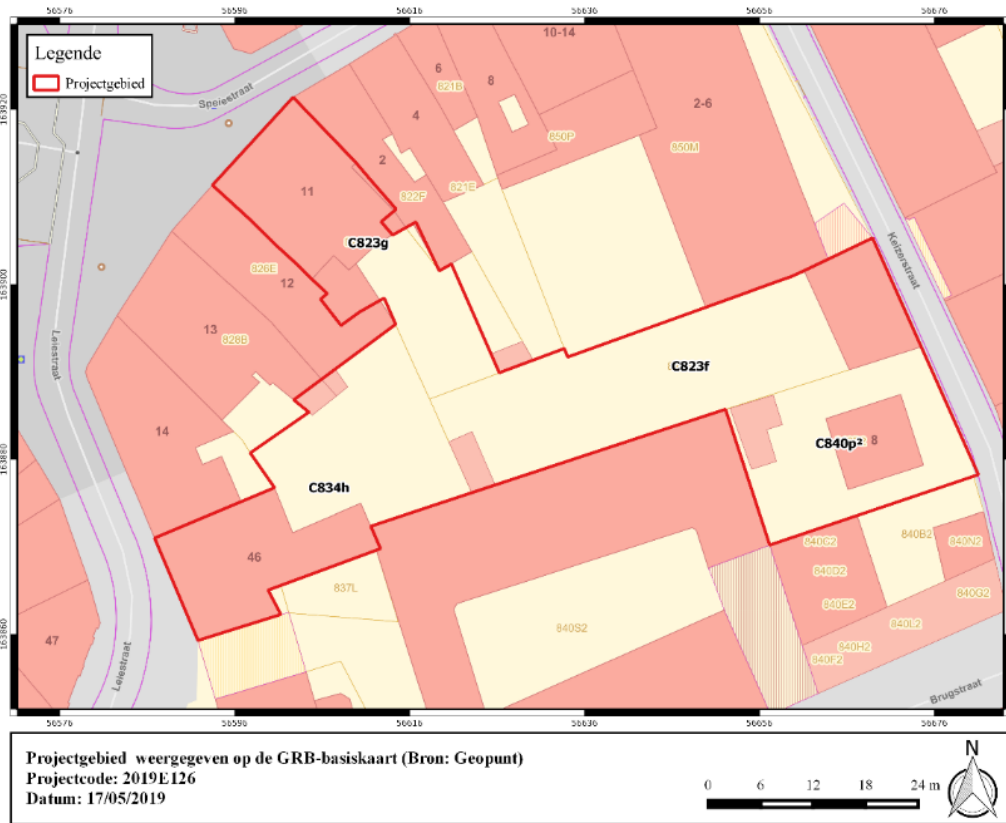
TABELLENLIJST

Tabel 1. Administratieve gegevens. De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	13
--	----

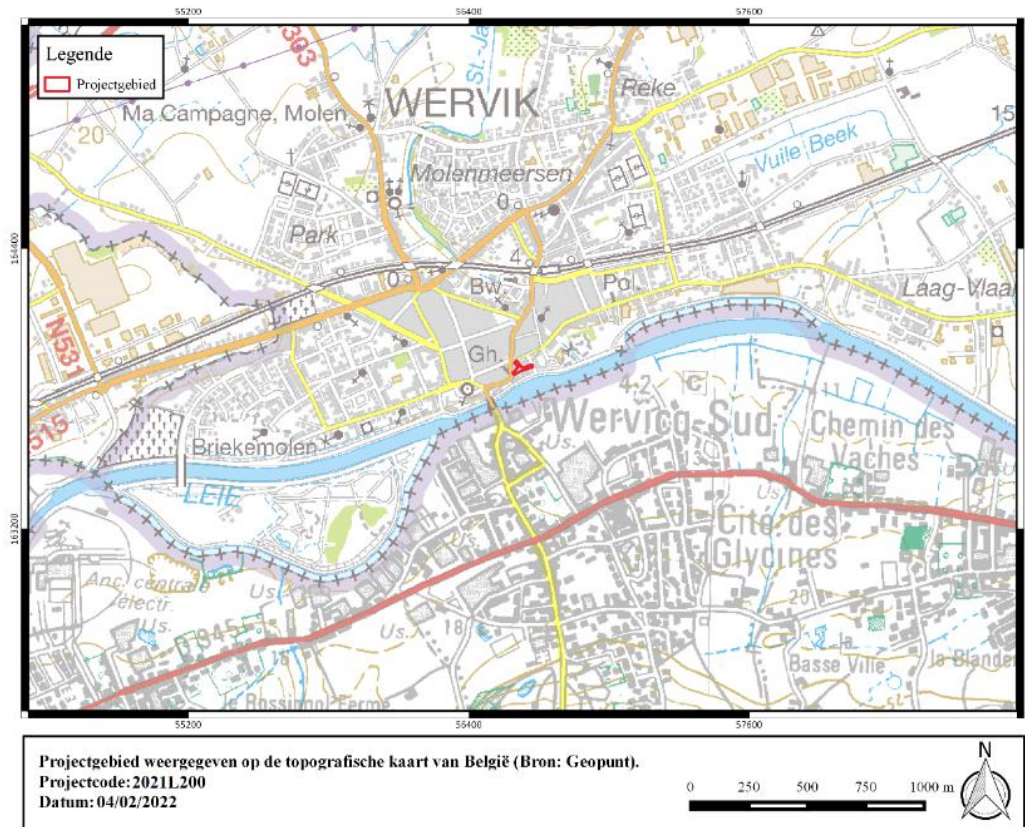
1 Administratieve gegevens

Tabel 1. Administratieve gegevens. De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Projectcode bureauonderzoek	2019E126	
b) Projectcode landschappelijk bodemonderzoek	Niet van toepassing	
c) Projectcode proefsleuvenonderzoek	2021L200	
d) Projectcode opgraving	2022C54	
e) Interne projectcode	WEMA-22	
f) Naam en erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
g) De locatie van het vooronderzoek Zie Figuur 1	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wervik
	Deelgemeente	/
	Postcode	8490
	Adres	Sint-Maartensplein 11 8940 Wervik
	Toponiem	Sint-Maartensplein
	Bounding box (Lambert 72)	$X_{min} = 56586$ $Y_{min} = 163859$ $X_{max} = 56674$ $Y_{max} = 163921$
h) Kadastrale gegevens	Wervik, Afdeling 1, Sectie C, nr's: 823g, 834h, 823f, 840p ² Figuur 1	
i) Actoren en specialisten (Ruben Willaert NV & Bart Bot archeologie)	Bart Bot Fedra Slabbinck Branco Lannoy Emiel Vandewalle	Erkend archeoloog/ veldwerkleider Archeoloog / RTS Archeoloog Archeoloog
j) Wetenschappelijke advisering	Sam De Decker	Erfgoedconsulent Onroerend Erfgoed
k) Uitvoeringsdata veldwerk	09/03/2022 – 21/03/2022 : 9 dagen	
l) Oppervlakte plangebied	2020 m ²	
m) Oppervlakte advieszone	1488 m ²	
n) Onderzochte oppervlakte	416,1m ²	

Figuur 1 Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied. (bron: geopunt)

Figuur 2. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: geopunt).

2 Onderzoeksopdracht

2.1 Onderzoekskader

Naar aanleiding van de ontwikkeling van een terrein van ca. 2020 m², zoals reeds beschreven in het vooronderzoek, diende zich de noodzaak aan om voorafgaand aan de uitgevoerde werken een archeologisch onderzoek uit te voeren. Het betreffende projectgebied, gelegen aan het Sint-Maartensplein 11 te Wervik, situeert zich niet binnen een vastgestelde archeologische site, maar wel binnen een vastgestelde archeologische zone (historische stadskern van Wervik¹). Het gebied is op het gewestplan gekarteerd als woongebieden. Er wordt een bodemingreep voorzien over het volledige projectgebied. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen waarbij het perceeloppervlak groter is van 300 m² en de bodemingreep groter is dan 100 m² werden een bureauonderzoek en een prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd.

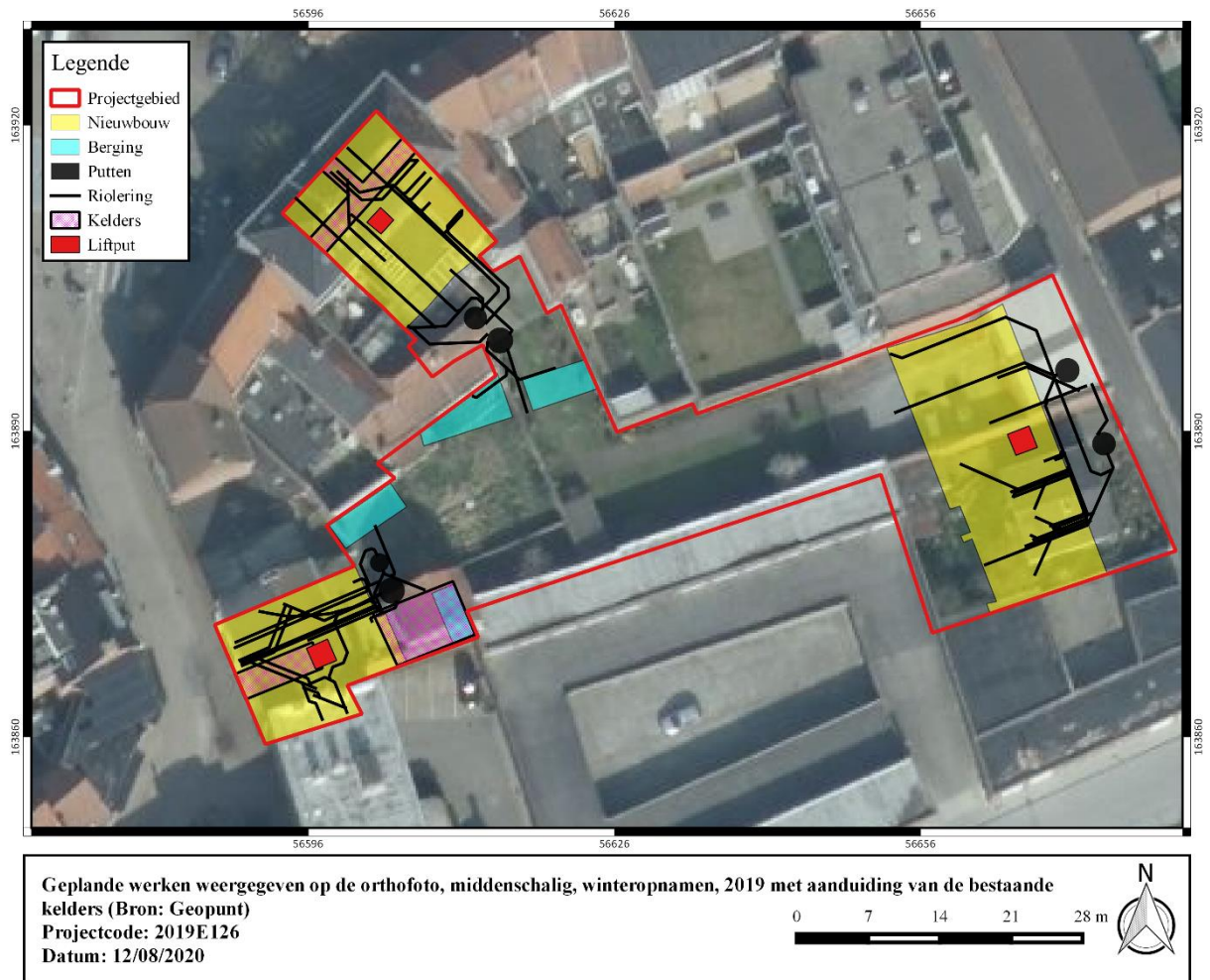
2.1.1 Geplande werken

Concreet gaat het om de bouw van 3 meergezinswoningen na de sloop van de huidige bebouwing. De bestaande te slopen bebouwing betreft langs het Sint-Maartensplein een meergezinswoning met op het gelijkvloers een commerciële functie, langs de Leiestraat een Woning en langs de Keizerstraat een garage en een ééngezinswoning met bijgebouw. Na de noodzakelijke sloopwerken voorziet de opdrachtgever een meergezinswoning met 5 wooneenheden langs het Sint-Maartensplein (VOLUME A), een meergezinswoning met 10 wooneenheden aan de Keizerstraat (VOLUME B) en een meergezinswoning met 6 wooneenheden langs de Leiestraat (VOLUME C). Overigens is er langs de Leiestraat een inrit voorzien naar de binnentuin waar plaats is voor 20 wagens. Langs de Keizerstraat en in de binnentuin is er plaats voorzien om fietsen te bergen. De voorziene woning aan de Leiestraat zal een oppervlakte hebben van ca. 188 m², de voorziene woning aan het Sint-Maartensplein zal een oppervlakte hebben van ca. 220 m² en de voorziene woning aan de Keizerstraat zal een oppervlakte hebben van ca. 327 m². De nieuwbouwvolumes worden gefundeerd door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 90 cm-mv) en een funderingsplaat (ca. 50 cm-mv). In elk van de gebouwen wordt een liftput voorzien van ca. 4 m². Voor de aanleg van deze liftputten wordt een bodemingreep voorzien van ca. 170 cm-mv.

In functie van de geplande werken dient tevens nieuwe riolering aangelegd te worden. Deze riolering zal aansluiten op een aantal nieuwe putten. De riolering wordt aangelegd tot een diepte van ca. 80 cm-mv. Hiertoe dient een sleuf uitgegraven te worden van ca. 40 cm breed. De putten worden aangelegd tot een maximale diepte van ca. 2 m-mv.

Centraal binnen het plangebied worden bijkomend een aantal bergingen voorzien. Deze bergingen worden gerealiseerd over een gecombineerde oppervlakte van ca. 80 m². De bergingen worden tevens gefundeerd door middel van sleuffunderingen en een vloerplaat. De rest van het centrale terreindeel wordt ingericht als parkeergelegenheid, terras en groenzone. Hiertoe kan een algemene bodemingreep gerekend worden van ca. 50 cm-mv.

¹ [Historische stadskern van Wervik | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Figuur 3: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2019 met aanduiding van de bestaande kelders (bron: Geopunt).

2.1.2 Archeologisch vooronderzoek en verwachting

Tijdens het vooronderzoek² met ingreep in de bodem bleken zich waardevolle archeologische resten te bevinden binnen het plangebied. Tijdens het proefputtenonderzoek werden sporen aangetroffen uit de Romeinse periode tot de periode van de nieuwste tijden. Het ging concreet om verschillende ophogingspakketten, kuilen, greppels, muurstructuren, vloeren en uitbraaksporen. Op basis van de resultaten van het proefputtenonderzoek werd een zone van 1488 m² afgebakend voor verder onderzoek. Hierbij werd rekening gehouden met verschillende verstoringsdieptes die op meeste plaatsen beperkt blijven, waardoor zo een groot deel van het archeologisch bodemarchief *in situ* bewaard kan blijven.

² [Vooronderzoek Wervik Sint Maartensplein 11 | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

Figuur 4: Thematische kaart van de prospectie met ingreep in de bodem.

Er kan gesteld worden dat een vlakdekkende opgraving zich aanbiedt ter hoogte van de locaties waar de meergezinswoningen zullen worden gebouwd. Hiertoe worden ook de zones gerekend waar riolering en septische en regenwaterputten worden gestoken. Er wordt enkel verdiept tot het niveau van de versterking (sleuven tot op vorstvrije diepte, ca. 90 cm-mv en ca. 80 cm-m voor de riolering) met inbegrip van een buffer van ca. 20 cm. Voor de dieper gelegen aanwezige archeologische sporen wordt een in situ bewaring aangeraden. De zones waar de liftkokers worden uitgegraven dienen echter wel tot op de originele bodem te worden onderzocht. Het gaat hierbij om 3 zones van ca. 2 op 2 m², hetzelfde geldt voor de zones waar de putten voor de riolering komen (2 putten per nieuwbouwzone). Op basis van de resultaten uit het sleuvenonderzoek kan gesteld worden dat er hierbij minstens 2 vlakken zullen worden aangelegd, dit kan in enkele delen van het projectgebied ook gaan over 3 vlakken. In de zones van de liftkokers en rioleringsputten zal dit aantal hoger liggen (mogelijk tot 4 vlakken). Omwille van de terreinomstandigheden tijdens het vooronderzoek kan hieromtrent geen exacte inschatting worden gemaakt.

De aanleg van de vlakken situeert zich als volgt:

- Een eerste vlak dient aangelegd te worden na het verwijderen van de puinlaag alsook de recent verstoorde laag die het gevolg is van de afbraakwerken.
- Een tweede vlak wordt aangelegd meestal ter controle op de aanwezigheid van archeologische sporen
- Een derde vlak situeert zich dikwijls op een diepte waar de top van de onverstoorde moederbodem zich al manifesteert, al moet er lokaal ter hoogte van de liftkokers en rioleringsputten mogelijks nog verder worden verdiept. Voor Werkput 3 situeert het derde vlak zich op de top van de Romeinse cultuurlaag
- Een laatste vlak dient aangelegd te worden op de top van de onverstoorde moederbodem.

Bij de aanleg van de verschillende vlakken dienen de verschillende verstoringsdieptes eveneens ook in acht te worden genomen. Een groot deel van de site kan immers in situ bewaard blijven. Het advies voor vervolgonderzoek strekt zich enkel uit in de zones van de geplande nieuwbouw alsook de rioleringswerken. De bodemingrepen in de rest van het projectgebied zijn van dergelijke

minieme aard waardoor de aanwezige archeologische resten niet verstoord worden. Daar dringt een in situ bewaring zich op. Het gaat om de middelste zone van het projectgebied, alsook de zone waar de bergingen zullen worden aangelegd.

Bijkomende voorwaarden diepte aanleg archeologisch vlak:

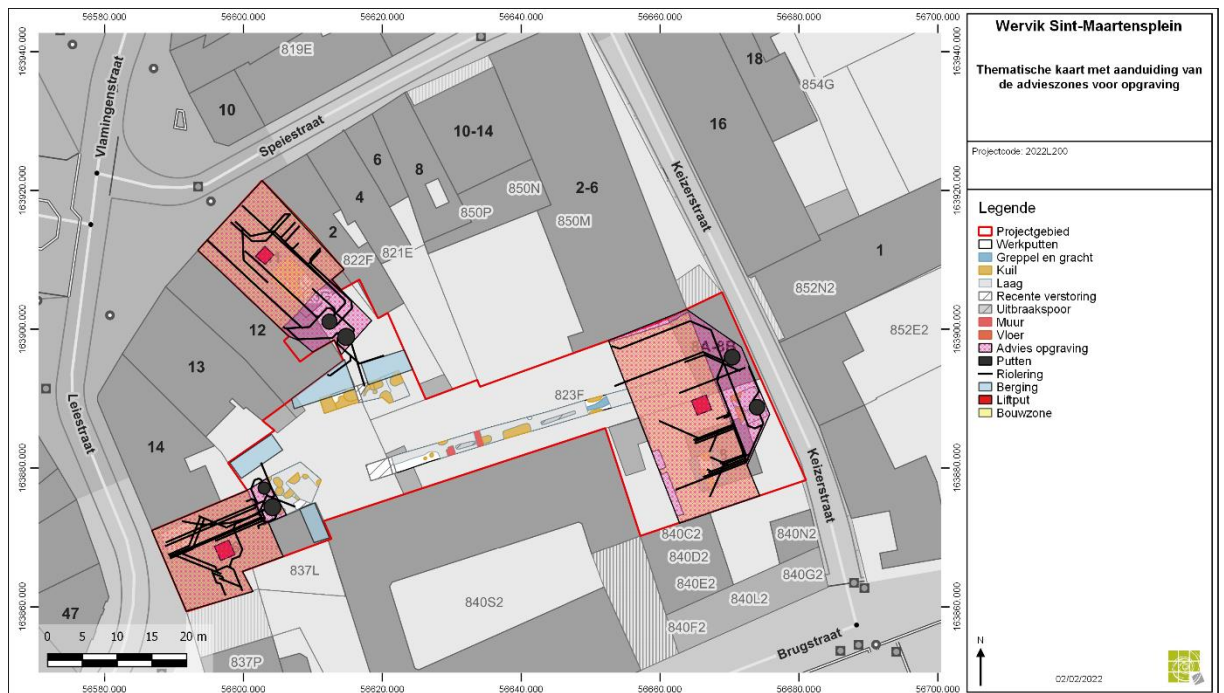
De sleuven van voor de bouw van de meergezinswoningen zullen worden uitgegraven tot op vorstvrije diepte (90 cm-mv). Hierbij dient nog een buffer te worden gerekend van ca. 20 cm. Het laatste archeologische vlak wordt bijgevolg aangelegd op een diepte van ca. 110 cm-mv.

Ter hoogte van elke zone waar een meergezinswoning zal worden gebouwd is ook een liftkoker ingepland. Deze zal een oppervlakte hebben van 2x2 m en een verstoringdiepte van ca. 170 cm-mv. Indien op deze diepte de top van de onverstoorde moederbodem nog niet bereikt werd, dient ook hier een buffer van 20 cm bijgerekend te worden.

Bijbehorend aan de meergezinswoningen worden tevens rioleringswerken uitgevoerd. De riolering dient te worden aangelegd op een diepte van ca. 80 cm. Hiertoe kan eenzelfde verstoring worden gerekend als bij de bouw van de meergezinswoningen. Voor het uitgraven van de rioleringsputten dient een verstoringdiepte van 2 m-mv gerekend te worden. De locatie van deze putten dient volledig archeologisch te worden onderzocht. Indien de top van de onverstoorde moederbodem op een diepte van 2 m-mv nog niet kan worden vastgesteld, dient ook hier een buffer van 20 cm te worden genomen.

*Hierbij dient evenwel rekening te worden gehouden met het volgende (zoals omschreven in de Code van de Goede Praktijk): **de diepte tot waar gecoupeerd of in diepteniveaus opgegraven wordt hangt af van de mogelijkheden op het terrein, maar overschrijdt steeds de begrenzing van het spoor of de spoorcombinatie en bereikt in het ideale geval de natuurlijke ondergrond in stratigrafische positie.** Concreet betekent dit dat elk archeologische spoor volledig dient te worden onderzocht.*

Toevoeging: het onderzoek van grote, diepere sporen (die de diepte van de geplande werken overschrijden) zoals bvb. ontginningskuilen, stadsgrachten, waterhoudende structuren, depressies, poelen, diepe funderingen, ... kan beperkt worden in functie van het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Indien door een beperkte bodemingreep alle onderzoeksvragen kunnen beantwoord worden, is geen verder onderzoek nodig.

Figuur 5: Thematische kaart met aanduiding van het advies.

2.1.3 Onderzoeksvragen

Onderstaande onderzoeksvragen werden geformuleerd in het programma van maatregelen dat opgesteld werd na het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek. Ze werden hieronder woordelijk overgenomen. De opgraving had als doelstelling het onderzoeken van de aanwezige archeologische sporen en hun aard en datering te bepalen. Verder konden ook vragen gesteld worden over de menselijke inrichting van de site en het gebruik ervan. Wanneer in het vervolgonderzoek blijkt dat bijkomende onderzoeksvragen aan de orde zijn, moeten ook deze beantwoord worden.

- Hoe diep bevindt zich het archeologische niveau? Moet dit worden bijgesteld na de resultaten van het proefputtenonderzoek?
- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?
- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Wat is de onderlinge samenhang tussen de aangetroffen sporen en structuren?
- Wat is de relatie tussen de aangetroffen resten en de historische/iconografische bronnen?
- Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?
- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?
- Passen deze in de historische context van de locatie?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat kan er op basis van het vondstmateriaal gezegd worden over de materiële cultuur?
- Tot welke vondsttypen behoren de vondsten?
- Hoe is de bewaring en wat is de vondstdichtheid?
- Wat is de datering en samenstelling van de eventuele aangetroffen ophogingspakketten?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de omwonenden en inwoners van het toenmalige Wervik?

- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
- Kunnen de resultaten van deze opgraving gekoppeld worden aan eerdere resultaten van archeologische onderzoeken binnen Wervik?
- Werden er nog oudere sporen aangetroffen dan de Romeinse periode?

2.2 Opgravingsstrategie

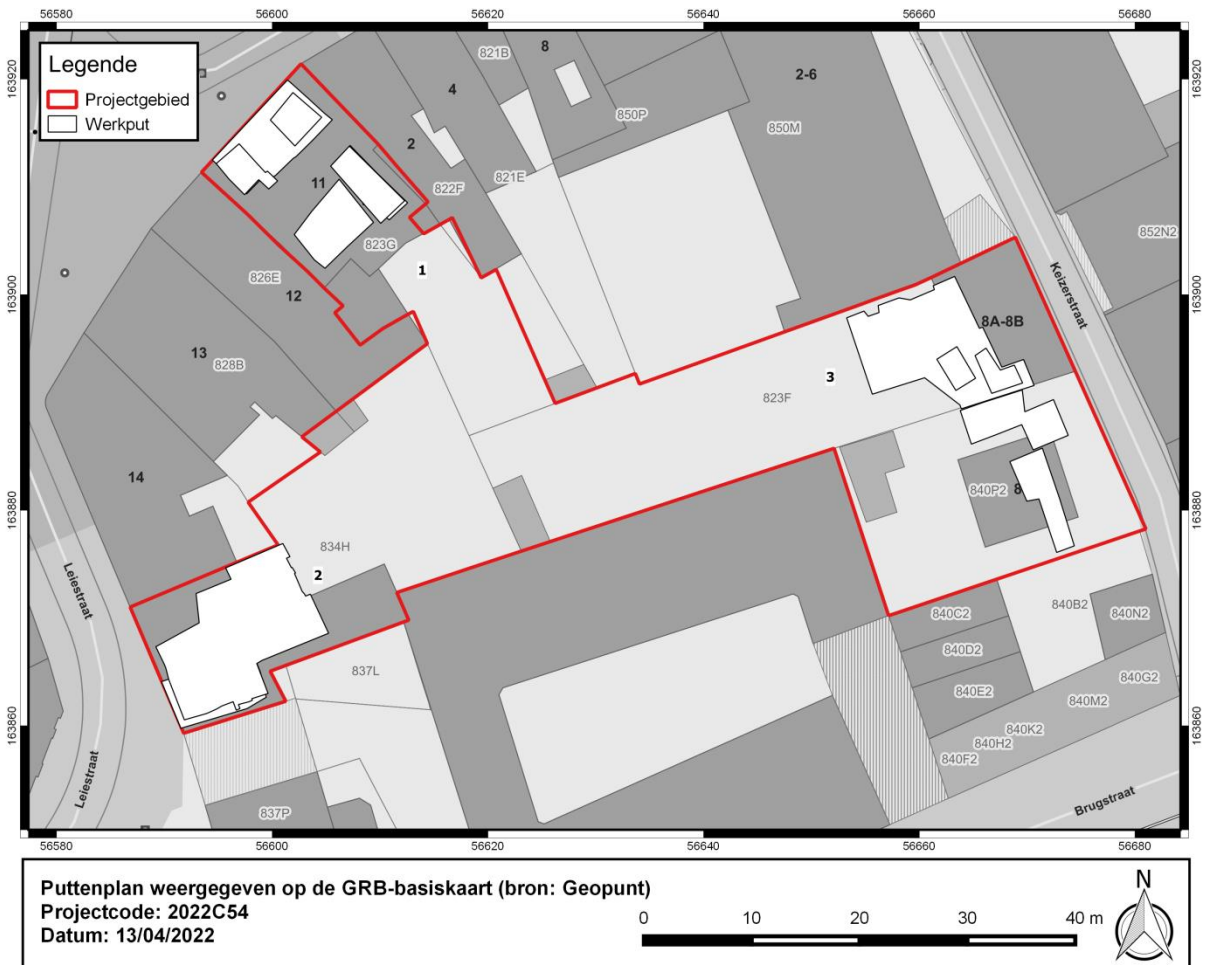
2.2.1 Chronologie, organisatie, strategie en omstandigheden van de opgraving

De opgraving vond plaats van woensdag 9 maart 2022 tot en met maandag 21 maart 2022. Tijdens de periode van de opgraving werd er vooral gewerkt in zonnige en droge omstandigheden, waarbij slechts enkele koudere meer regenachtige dagen zich voordeden. Desondanks was er op de site een vrij hoge grondwatertafelstand, waarbij water ook hoger werd vastgehouden door puinige pakketten en sporen, muurwerk, en enkele recente steenputten die op het terrein aanwezig waren. Dit bemoeilijkte het onderzoek op sommige plaatsen, en dit vooral waar diepere lagen werden aangesneden dicht tegen of op de moederbodem.

Tussen 9 en 11 maart werd de eerste werkput aangelegd in de zone langsheen de Speiestraat. Onder begeleiding van een team archeologen werden systematisch, met een kraan met tandeloze bak, vlakken aangelegd op de verschillende archeologische niveaus. Hierbij werd tijdens het aanleggen van de vlakken steeds de nodige aandacht gegeven aan het inzamelen van vondstmateriaal en het uitvoeren van metaaldetectie. Elk archeologisch vlak werd vervolgens grondig geregistreerd en ingemeten, waarna indien aanwezig de sporen konden worden onderzocht. Op sommige plaatsen in de put werd het ook nodig geacht om diepere profielen uit te graven om de opbouw van de bodem en de aanwezige archeologische sporen en lagen beter te kunnen bestuderen en een beter zicht te krijgen op hun onderlinge relatie.

Aangezien in de werkput heel wat recent en vroegmodern muurwerk en kelderstructuren aanwezig bleken te zijn, diende zich de noodzaak aan om deze in verschillende zones op te graven. Deze manier van werken bleek ook wegens de beperkte werkruimte op het perceel de beste manier om efficiënt te kunnen opgraven waarbij de uitgegraven grond niet al te ver weg kon gestockeerd worden. Het bleek na het afwerken van een zone ook makkelijk om zo de diepe putten snel te kunnen dichten waardoor deze niet onnodig bleven openliggen, en geen gevaar voor veiligheid en stabiliteit ontstond op de site.

Op eenzelfde manier als werkput 1 werd tussen 11 en 16 maart werkput 2, gelegen langsheen de Leiestraat, aangelegd en archeologisch onderzocht. Vervolgens werd tussen 17 maart en 21 maart de zone langsheen de Keizerstraat archeologisch onderzocht met de aanleg van werkput 3. Bij werkput 3 werd een deel van de geadviseerde zone niet opgegraven op advies van erfgoedconsulent Sam De Decker, en dit als gevolg van de grote diepte van het archeologisch niveau in een zone waar het terrein enkel zal worden opgehoogd in het kader van de geplande werkzaamheden. Hierbij wordt dan ook in lijn met het advies uit het vooronderzoek zoveel mogelijk gestreefd naar een bewaring *in situ* van de archeologische sporen.

Figuur 6 Puttenplan geprojecteerd op de GRB-basiskaart. (bron: geopunt)

2.2.2 Actoren en specialisten

De archeologische opgraving werd uitgevoerd door een team van archeologen van Ruben Willaert NV in samenwerking met Bart Bot Archeologie BV. Het team die het veldwerk uitvoerde bestond uit Bart Bot (erkend archeoloog en veldwerkleider), Fedra Slabbinck (archeoloog/RTS), Branco Lannoy (archeoloog), en Emiel Vandewalle (archeoloog). De metaaldetectie op de site werd uitgevoerd door Branco Lannoy en Emiel Vandewalle, evenals door Dirk Bostyn die eenmalig langskwam als vrijwilliger om metaaldetectie uit te voeren. Het machinale grondverzet werd uitgevoerd door Peter Staelens, in dienst van de firma Veryser uit Vladslo dat één kraan wist te voorzien.

2.2.3 Wetenschappelijke advisering

Sam De Decker was de erfgoedconsulent Onroerend Erfgoed van de regio. Hij bezocht de site tweemaal.

2.3 Strategie van de uitwerking

2.3.1 Algemeen

Allereerst werden de waarnemingen van op het terrein beschreven en geregistreerd. De gegevens zijn bewaard zodat alle archeologische informatie die zich binnen het terrein bevond geraadpleegd en geanalyseerd kan worden als data. Deze gegevens werden tijdens de verwerking gebruikt om tot een assessment van de vondsten, stalen, conservatie en sporen te komen. Op die manier kon ook de site in zijn geheel beoordeeld worden door de archeologen die het terreinwerk uitvoerden. Tijdens en vlak na het terreinwerk werden de oorsprong, de functies en de dateringen van sporen, sporencombinaties en lagen al zo goed mogelijk in kaart gebracht. Dit gebeurde op basis van de eigenschappen van de sporen zelf (vorm, vulling, textuur, aflijning etc.) en het vondstmateriaal. Deze gegevens vormden de basis om het wetenschappelijk potentieel van alle elementen van de vindplaats in te schatten en het nut en de aard van verdere stappen in te schatten. Daarnaast werd ook de relevantie van de onderzoeksvragen afgetoetst aan de beschikbare gegevens. Bij de basisverwerking van de gegevens werden verbanden gezocht worden tussen de verschillende opgegraven lagen en sporen. Gedigitaliseerde profiel- en coupetekeningen en afbeeldingen werden gebruikt om de aangetroffen archeologische resten verder te onderzoeken. Het vondstmateriaal werd gewassen, beschreven en gedateerd. Zo kon het gebruikt worden voor het dateren van sporen en het beantwoorden van onderzoeksvragen.

2.3.2 Vondsten

Aangezien vondstmateriaal een grote bron aan informatie is op archeologische sites, werd gedurende het archeologische onderzoek veel aandacht besteed aan het zoeken en verzamelen van vondstmateriaal. Ook werden de vondsten op het veld zo goed mogelijk bewaard waarbij fragiele vondsten apart werden gehouden om niet beschadigd te raken voor ze onderzocht kunnen worden. Uiteindelijk werd al het vondstmateriaal gewassen, geïnventariseerd, werd een basisuitwerking van het vondstmateriaal uitgevoerd en werden de belangrijkste vondsten getekend en gefotografeerd. Over het gehele archeologisch onderzoek werden volgende vondstcategorieën onderscheiden: aardewerk, glas, dierlijk bot, bouw materiaal, natuursteen, metaal, silex, pijp-aardewerk en metaalslak. Een gedetailleerde vondstbeschrijving en overzicht van alle vondsten zijn terug te vinden in de vondstenlijst in bijlage.

2.3.2.1 Aardewerk

Een groot aandeel van het vondstmateriaal dat werd ingezameld vormt de groep van het aardewerk. Algemeen kan gezegd worden dat de bewaringsomstandigheden voor het aardewerk tamelijk goed bleken te zijn. Er werd dan ook in heel wat sporen aardewerk aangetroffen. Soms werden grote concentraties, waarbij heel wat archeologisch complete vormen, gevonden. Soms konden slecht enkele losse scherven gerecupereerd worden. Het aangetroffen aardewerk kan in heel wat verschillende periodes geplaatst worden. Voor de Romeinse periode werd vooral in werkput 3 de grootste hoeveelheid materiaal gerecupereerd. In de contexten hier aangetroffen werd vooral aardewerk uit de 1ste en 2de eeuw gevonden. Het gaat hier vaak om handgevormd aardewerk, aangevuld met fragmenten van voorraadpotten en containers zoals dolia en amforen. Een relatief beperkt aandeel van het aardewerk bleek fijn aardewerk te zijn. Fragmenten van *terra sigillata*, *terra nigra*, *terra rubra*, geverfd aardewerk uit Keulen, fijne kruikwaar en fijn gedraaid aardewerk (oxiderend en reducerend) werden in de verschillende contexten gevonden. In werkput 2 werd op 1 plaats verdiept tot in de Romeinse lagen. Ook hier werd een behoorlijke hoeveelheid aardewerk uit een klein oppervlak gerecupereerd. Het gaat hier vooral om 1ste tot 2de-eeuws materiaal waaronder fijn grijs gedraaid aardewerk, handgevormd aardewerk, *terra nigra*, *terra sigillata*, geverfd aardewerk uit Keulen, en kruikwaar voornamelijk afkomstig uit de

regio Bavay-Famars. Als laatste werd ook in werkput 1 Romeins aardewerk gevonden in de dieper liggende sporen op de top of ingegraven in de moederbodem. Uit deze sporen werden vooral enkele losse scherven gerecupereerd die niet toelaten om tendensen te herkennen of om tot nauwere dateringen binnen de Romeinse periode te komen.

Volgend op de Romeinse periode bleek binnen het vondstenensemble pas vanaf de late middeleeuwen terug aardewerk op de site te zijn achtergelaten. Binnen die middeleeuwse datering blijkt de omvang van het vondstmateriaal echter beperkt. Hoofdzakelijk, gaat het hier om laatmiddeleeuws materiaal dat rond de 14de-15de eeuw kan gedateerd worden. Het ontbreken van vroeger middeleeuws materiaal in de contexten werd reeds in het vooronderzoek opgemerkt. Het is dan ook duidelijk dat de site na de Romeinse periode pas volop terug in gebruik kwam in de late middeleeuwen en vanaf dan doorlopend tot op de dag van vandaag in gebruik is geweest. Wanneer bij het middeleeuwse vondstmateriaal verder wordt gekeken naar de voorkomende vormen, lijken vooral voorraadpotten en andere huishoudelijke vormen voor te komen. Het leeuwendeel van het aardewerk aangetroffen op de site bleek een vroegmoderne datering te hebben. Zowel in meerdere lagen als in kuilen kwamen grote hoeveelheden aardewerk voor die op sommige plaatsen als één grote context waren gedumpt. Deze contexten blijken dan ook belangrijk voor de site zelf en geven goede inzichten in het gevarieerde aardewerk dat voorkomt in bepaalde periodes in een stad als Wervik. Vaak blijkt het aardewerk een combinatie van vele importen die de lokale producties aanvullen en verrijken. Enkele omvangrijke contexten zijn o.a.:

- Spoor 32: 15de-16de eeuw. Afvalkuil met vooral huishoudelijke vormen en tafelwaar zoals aardewerken kommen, teilen, potten, glazen bekens en flessen, voorraadpotten, een zalfpot, 2 koperen munten, en een kleine hoeveelheid dierlijk bot.
- Spoor 56 en 78: 18de eeuw. Concentratie van gedumpt materiaal in een laag, vooral aardewerk met huishoudelijke vormen zoals borden, kommen, potten, koppen, glazen flessen. Opvallend veel import in de context zoals steengoed, majolica, verschillende soorten faience, porselein en imitatie porselein, etc. Daarnaast ook klein aandeel dierlijk bot, bouwmetaal met o.a. gedecoreerde tegels, en metaalvondsten zoals een fragment van een gietijzeren kanonskogel, een koperen speld en een knoop.
- Spoor 94: (18de eeuw) Puinkuil met veel fragmenten roodbakkerd bouwmetaal, vermengd met aardewerk waarvan een groep gedateerd wordt in de late middeleeuwen en overgang naar vroegmoderne tijd, en een deel gedateerd wordt in de 18de eeuw, glas, dierlijk bot en pijparden fragmentjes.

Algemeen kan dus gesteld worden dat het aardewerk aangetroffen uit de vroegmoderne periode hoofdzakelijk een huishoudelijke functie kent, en hierin een grote variatie aan vormen en productiecentra is op te merken. Dit gebruik als huishoudelijk gebruiksvoorwerp van het aardewerk ondersteunt ook de algemene tendens binnen de vondsten uit deze periode die voornamelijk bestaan uit huisraad, gebruiksvoorwerpen en persoonlijke voorwerpen. Verder kwamen ook enkele scherven (sub)recent aardewerk voor op de site. Vooral uit de 20ste eeuw kwam in de bovenste verstoorde lagen wat aardewerk voor. Voor deze recente periodes werd enkel vondstmateriaal ingezameld indien dit archeologisch relevant bleek. Algemeen kan opnieuw gesteld worden dat zowel het niet ingezamelde, als het ingezamelde aardewerk uit de recentere periodes opnieuw vooral huishoudelijk van aard is, of te linken is aan de inrichting van de tuinen die op de percelen gelegen waren.

2.3.2.2 Glas

Verspreid over heel wat contexten werd op de site geregeld glas aangetroffen. Vaak gaat het hier om erg gefragmenteerd glas dat niet bijster goed bewaard is gebleven. Toch kon het glas heel

wat informatie geven over de materiële cultuur op de site, en werden ook dateringen ondersteund op basis van het glas. Wanneer naar de datering van het meeste glas wordt gekeken is het opvallend dat, los van 1 kleine scherf Romeins glas, het meeste glas uit de vroegmoderne en moderne periode dateert. Verspreid over de verschillende vroegmoderne contexten blijken vooral fragmenten van flessen voor te komen. Een mooi voorbeeld is een relatief vroeg te dateren fles uit de 16de eeuw uit spoor 32. In dit spoor werden daarbij ook fragmenten van een geribde beker, een beker met witte opgelegde ribbels (*vetro a fili*) en een standvoet van een beker gevonden. Een andere opmerkelijke glasvondst is de cilindrische fles die werd gevonden bij de aanleg van vlak 1 in werkput 1. De fles kan namelijk gelinkt worden aan een Duitse aanwezigheid tijdens de Eerste Wereldoorlog. Als laatste werden bij de aanleg van vlak 1 in werkput 3 ook heel wat flessen gevonden in de recente bovenste pakketten. Deze werden echter niet ingezameld maar werden wel op het veld bestudeerd om een datering te kunnen geven aan de laag waaruit ze komen (2de-3de kwart 20ste eeuw).

2.3.2.3 Dierlijk bot

Dierlijk bot werd op de site geregeld gevonden, zij het in kleine hoeveelheden en vaak fragmentarisch. Een opvallende tendens in het voorkomende dierlijk bot is het feit dat voornamelijk bot toebehorend aan grote zoogdieren, waaronder vooral rund, aanwezig is in de dataset. Aanvullend zijn ook enkele fragmenten van middelgrote zoogdieren, kippenbotjes en visbot aanwezig. Op het bot zijn op enkele stukken slijpsporen aanwezig. Het lijkt om consumptieafval te gaan. Binnen deze context van consumptie valt het op dat slechts 1 bot toebehorend aan vis werd gevonden, en dit voor een site die pal naast de Leie gelegen is. Dit lage aandeel in vis is echter geen sluitend bewijs voor de afwezigheid van consumptie. Restanten van vis zijn zeer klein en kunnen bijgevolg makkelijk over het hoofd gezien worden en de bewaring kan soms ook zeer slecht zijn. Als laatste kan ook gekeken worden naar de datering van het dierlijk bot. Deze dateringen zijn mogelijk op basis van andere vondsten in dezelfde context. Hieruit blijkt bot voor te komen in sporen uit iedere periode, met het hoogste aandeel vondsten binnen de vroegmoderne periode aangezien het grootste aandeel van de sporen uit deze periode dateren. Bovendien zal het bot van deze relatief recentere perioden beter bewaard zijn in vergelijking met bijvoorbeeld het bot uit de Romeinse periode.

2.3.2.4 Bouwmateriaal: keramisch en natuursteen

Aangezien de site sinds een lange tijd bewoning kent, werden er heel wat structuren blootgelegd waarin bouwmateriaal verwerkt bleek te zijn. Wanneer dit het geval was, werden bij het registreren van de structuren detailfoto's genomen, afmetingen genomen en werden de structuren en het type bouwmateriaal beschreven. Ook in verschillende sporen, vaak puinkuilen, werd geregeld bouwmateriaal aangetroffen en dit in soms zeer grote hoeveelheden. Door deze grote hoeveelheden aan bouwmateriaal werd daarom enkel een selectie van het bouwmateriaal ingezameld. Enkel indien verdere studie op het materiaal een belangrijke meerwaarde kan betekenen voor de site werd het meegenomen. Hoofdzakelijk werden stukken Romeins bouwmateriaal ingezameld (vooral *tegulae* fragmenten en natuursteen), en gedecoreerde (haard)tegels uit de 17de-18de eeuw. De niet ingezamelde stukken bouwmateriaal bestaan uit allerlei keramische bouwmaterialen zoals bakstenen, vloertegels, daktegels en dakpannen. Een kleiner aandeel van het bouwmateriaal dat op de site voorkwam, bestaat uit natuursteen waaronder natuurstenen blokken (zoals verwerkt in S48 en S82), en fragmenten van leistenen dakbedekking. Vaak waren de bouwmaterialen zeer fragmentarisch bewaard en waar mogelijk en relevant werden deze uitgebreid beschreven.

2.3.2.5 Metaal

Gedurende het gehele archeologische onderzoek werd zowel tijdens het afgraven als bij het afwerken van vlakken en sporen aan metaaldetectie gedaan. Deze intensieve metaaldetectie op de site leverde dan ook heel wat metaalvondsten op die een grote meerwaarde bieden bij het dateren van sporen en lagen, alsook om inzichten te verkrijgen in de materiële cultuur op de site. Zoals reeds werd opgemerkt in het vooronderzoek, blijkt de bodem op de site uiterst geschikt voor de bewaring van metaalvondsten. Hierdoor zijn heel wat goed bewaarde artefacten gevonden die extra informatie opleverden voor de site. Voor de Romeinse periode bleken metaalvondsten eerder schaars, o.a. door het beperkte oppervlak van de opgraving die tot op de Romeinse sporen is gegaan. Toch werden enkele objecten gevonden die een goede aanvulling zijn op het overige vondstmateriaal uit de periode. Een opmerkelijke vondst werd gedaan in werkput 1, S14. Hier werd een munt gevonden, daterend uit de late 3de eeuw, geslagen onder de Romeinse keizer Postumus. In het aanpalende S17 werd een bronzen spits fragment, mogelijk afkomstig van een speld of ander bronzen object, gevonden. Ook werd nog een sterk verweerd bronzen munt gevonden in S107. Deze munt is te dateren tussen 98-117 en is toe te schrijven aan keizer Trajanus. Daarnaast werden ook 3 verspitte Romeinse munten gevonden in recentere lagen en sporen, waarvan 1 onbepaalde munt, 1 munt geslagen onder keizer Postumus, en 1 kleine zilveren munt waarschijnlijk met Theodora en kind op afgebeeld (337-340).

Naast enkele Romeinse metaalvondsten zijn bijna alle resterende metaalvondsten te dateren vanaf de late middeleeuwen tot aan het einde van de vroegmoderne periode. Bij deze vondsten zijn zeker de vele gebruiksvoorwerpen uit de voormalige huishoudens erg interessant om inzichten te krijgen in de materiële cultuur van deze perioden. Voorwerpen zoals koperen spelden en naalden (VNR 128, VNR 117, VNR 82, VNR 52 en VNR 49) vingerhoeden (VNR 70, VNR 74), knopen (VNR 123, VNR 49, VNR 41), ijzeren messen (VNR 89, VNR 65), een ijzeren vork (VNR 65) en een loden snorrebotje (VNR 35) werden aangetroffen. Ook de vondst van enkele voorwerpen te linken aan militaire activiteiten, en dit vooral op het perceel aan de Leiestraat, zijn opmerkelijk. Zo werden naast een fragment van een ijzeren kanonskogel (VNR 72), ook loden kogels (VNR 97, VNR 85) gevonden. Ook werd in het vooronderzoek in dezelfde zone een geweerkei (VNR 27 in het vooronderzoek) gevonden. Tot slot zijn over de gehele opgraving, vooral uit de vroegmoderne sporen en lagen langsheen de Leiestraat, heel wat munten en rekenpenningen gevonden.

2.3.2.6 Overige vondstcategorieën

Van enkele vondstcategorieën werden slechts enkele vondsten ingezameld. Zo werden slechts 2 losse silex artefacten met bewerkingssporen ingezameld. De datering en functie van deze artefacten is moeilijk te bepalen.

Verder werden sporadisch pijpenaarden objecten aangetroffen in verschillende vroegmoderne en moderne sporen. Het gaat hier vooral om pijpenstelen in witbakkend aardewerk en één 18de-19^{de}eeuws roodbakkend pijpensteeltje. Bij de pijpenstelen in witbakkende klei zijn vaak decoratieve patronen op te merken die kunnen helpen met de datering van de pijp. Meer details hieromtrent zijn terug te vinden in de algemene vondstenlijst.

Als laatste werd ook 1 fragment metaalslak aangetroffen in S14. Hoe dit losse fragment slak in het spoor terecht is gekomen is nog onduidelijk. Mogelijk gaat het om een fragment dat afkomstig is van ambachtelijke activiteiten in de omgeving, zoals die wel te verwachten zijn langs de oevers van de Leie en waarvan de aanwezigheid ook bevestigd werd met de vondst van zeker 2 Romeinse ovens in werkput 3.

2.3.3 Stalen

Tijdens het veldwerk werden geen spoor relevant genoeg en goed genoeg bewaard geacht om staalname voor natuurwetenschappelijk onderzoek op uit te voeren. Het grootste deel van de site bestaat dan ook uit simpele kuilen en lagen die hiervoor niet geschikt zijn en geen goede data voor natuurwetenschappelijk onderzoek opleveren. Zeker wanneer gekeken wordt naar het veelvuldig aangetroffen vondstmateriaal dat in combinatie met de sporen en profielen voor dateringen en interpretaties van de lagen zorgde, kon zo reeds tijdens het veldwerk beslist worden dat het nemen van stalen weinig relevante extra data zou kunnen toevoegen aan het onderzoek.

2.3.4 Conservatie en deponering

Het vondstmateriaal werd na het afronden van het terreinwerk gewassen, gedroogd, verpakt en geïntariseerd. Tijdens de verwerking werden het archeologisch ensemble en de opgravingsdocumenten bewaard in de depotruimte van Ruben Willaert nv. Na de afronding van het verslag van resultaten worden het vondstmateriaal en alle fysieke documenten overgedragen aan de initiatiefnemer. Alle andere gegevens zullen digitaal bewaard blijven bij Ruben Willaert nv. Voor de bewaring van het beperkte vondstenensemble moeten, buiten de vereisten uit de Code Goede Praktijk, geen bijkomende handelingen voorzien worden.

3 Historische situering van Wervik

3.1 Algemeen

Onderstaand hoofdstuk schetst een overzicht van de ontwikkeling van Wervik doorheen de tijd. Met behulp van historisch kaartmateriaal wordt de ontwikkeling van de plangebied in de preindustriële en industriële fase geschetst.

3.1.1 Pre- en protohistorie

Vondsten van menselijke aanwezigheid tijdens de steentijd werden gedaan op de site 'De Pionier'³, ten noordwesten van ons plangebied. Het gaat om twee bleekgrijze, ovale kuilen waarin handgevormd aardewerk als silex werd verzameld. Uit de vulling van de windvallen werden ook fragmenten bewerkte silex gevonden. Het lithisch materiaal wordt voor het merendeel gedateerd in het neolithicum. Een deel van de silexen wijst op een aanwezigheid in het laat-paleolithicum (38000-14000 jaren geleden) of vroeg-mesolithicum. Aan de oevers van de Leie werden eveneens enkele neolithische artefacten gevonden.

Diverse vondsten wijzen erop dat er vanaf de ijzertijd (800 v. Chr. – 57 v. Chr.) een intense bewoning was in de streek rond Wervik. De vruchtbare zandleemgronden enerzijds en de Leie als belangrijke transportader anderzijds oefenen sinds lange tijd een grote aantrekkingskracht uit op de mens.⁴

3.1.2 Romeinse periode

De naam *Viroviacum* is reeds lange tijd gekend: Wervik wordt immers vermeld op de Peutingerkaart⁵ (*Tabula Peutingeriana*) en het *Itinerarium Antonini*⁶. Toch werd *Viroviacum* pas kort na WOII geassocieerd met Wervik. Tot op heden is er slechts relatief weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd binnen de Romeinse nederzetting. Hierdoor zijn er voorlopig weinig gegevens over het ontstaan, de lay-out en de evolutie van de *vicus*. De licentiaatsverhandeling van A. Verbrugge⁷ geldt nog steeds als *status quaestionis* van het archeologisch onderzoek, dat tot 2004 in de Romeinse nederzetting is uitgevoerd. De *vicus* ontstond langs de weg Boulogne-Bavay, die aangelegd werd in de vroeg-Romeinse periode. Wervik was een (tijdelijke) halteplaats op het kruispunt van de weg Boulogne-Bavay en de Leie; vanuit Wervik bedroeg de afstand tot Cassel en Doornik telkens één dagmars⁸. Volgens sommigen kan in het huidige stratenpatroon het litteken van een vroeg-Romeins kamp herkend worden⁹. De Groenstraat (en haar verlengde, de

³ Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S. 2010, pp. 13-16.

⁴ Een archeologische werfcontrole nabij de Leie bracht enkele sporen en vondsten uit de IJzertijd aan het licht (Termote J. 1991, pp. 161-162). Ook de opgraving aan de Pionier bracht verschillende bewoningssporen uit de late IJzertijd (450 - 57 v.Chr.) aan het licht (Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S. 2010, pp. 16-46).

⁵ De Peutingerkaart is een wegenkaart uit de 13de eeuw, die een antieke kaart uit het begin van de 3de eeuw kopieert. Mogelijk gaat deze kaart terug op een kaart uit de 1ste eeuw. Behalve Wervik wordt op de wegenkaart enkel nog Tongeren aangeduid, wat wijst op het grote belang van Wervik

⁶ Het reisboek van Antoninus is een oplistings- en afstandenlijst van wegen, steden en haltestations, daterend uit de 3de eeuw.

⁷ Verbrugge A., 2004.

⁸ Halteplaatsen waren voorraadbasissen voor de logistieke ondersteuning van het leger en verzamelplaatsen van regionale producten. Mogelijk werd bij de opgravingen aan de Pionier een voorbeeld van een dergelijk onafgewerkt kamp opgegraven (Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S., 2010, pp. 108-114).

⁹ Ook in Wange, Velzeke, Elewijt, Asse, Kortrijk en Kooigemwerden waarschijnlijk vroeg-Romeinse kampen aangetroffen. In het verleden situeerden sommige onderzoekers een Romeins kamp op La Montagne in Wervicq-Sud (FR) (Verbrugge A., 2004, p. 25).

Donkerstraat) en de Nieuwstraat vormen volgens deze hypothese de 2 hoofdstraten. Tenslotte dient vermeld te worden dat bij de opgraving van de Steenakker¹⁰ een pottenbakkersoven aan het licht kwam, die mogelijk in de vroeg-Romeinse tijd in gebruik was.

Figuur 7: Detail van de Peutingerkaart. (bron: [The Tabula Peutingeriana, Section 1: Gaul \(euratlas.net\)](#))

Dankzij de bloeiende handel, die na verloop van tijd ontstond langs de weg van Bavay naar Boulogne, beleefde *Viroviacum* een grote bloeiperiode in de 1ste en 2de eeuw n. Chr. Ondanks het beperkte onderzoek dat tot op heden verricht werd, wordt algemeen aangenomen dat de *vicus* begrensd wordt door de Leie en door de St.-Jansbeek en de Hoge Plankebeek, twee zijbeken van de Leie. De kern van de *vicus* spreidt zich uit over het huidige stadscentrum, nl. de Nieuwstraat, de Ooievaarstraat, de Groenstraat, de Donkerstraat, de Duivenstraat en de Steenakker. Wat de noordelijke begrenzing van de nederzetting betreft, zijn er nog heel wat vraagtekens. Algemeen wordt aangenomen dat deze zich ergens ter hoogte van de huidige Duivenstraat situeert. Aanwijzing hiervoor is de opvallend lage hoeveelheid Romeinse vondsten ten noorden van de Duivenstraat. Ook de Romeinse graven die in het verleden (Zuidlaan, Rekestraat, Hoogweg, de Pionier) aan het licht kwamen, wijzen in die richting. Eén van de hypothesen is dat de *vicus* aan de noordelijke zijde afgesloten wordt door een Romeinse weg. In 1991 werd bij de uitbreiding van de Aldi-parking in de Komenstraat¹¹ een segment van de grote Romeinse weg van Cassel naar Doornik aangesneden. Deze weg, die aanvankelijk aangelegd werd in functie van de Romeinse legers, had oorspronkelijk een breedte van 10m. Na verloop van tijd verloor de weg echter zijn militaire functie en werd de breedte herleid tot 6m. Langs de weg werden sporen van verschillende houten gebouwen vastgesteld. Het voorkomen van deze gebouwen doet veronderstellen dat de aangesneden weg zich ofwel binnen ofwel aan de rand

¹⁰ Goeminne H., 1970, p. 117.

¹¹ Termote J., 1991, p. 163.

van de *vicus* bevond. Voorlopig is het niet duidelijk hoe het oostelijke vervolg van deze weg precies verloopt. Omdat het aangetroffen wegtracé georiënteerd is op de Duivenstraat, wordt verondersteld dat de Romeinse weg het tracé van de Duivenstraat volgt. Wat de westelijke begrenzing betreft, zijn de meest westelijke vondsten te situeren aan de westkant van de Nieuwstraat en in de Donkerstraat.

Arne Verbrugge berekende, op basis van enkele hypothetische gegevens, dat de oppervlakte van de Romeinse nederzetting minimum 16ha bedroeg. Deze oppervlakte zou overeenstemmen met de oppervlakte van de grootste rurale centra, zoals Jülich (10ha), Elst (15ha), Liberchies (20ha) en Dalheim (25ha).

Wat betreft de ruimtelijke en de functionele indeling van de *vicus*, kunnen er -op basis van enkele vondstmeldingen en onder veel voorbehoud- enkele zones afgebakend worden¹². De zone rond het St.-Maartensplein en de Ooievaarstraat wordt gekenmerkt door intense bewoningssporen. In deze zone werden restanten van *Streifenhäuser* (striphuizen) aangetroffen: langgerekte huizen, planmatig langs een straat aangelegd. De aangetroffen gebouwrestanten waren aangelegd langs de weg van Cassel naar Doornik, of aan een afsplitsing van deze weg. Het voorkomen van heel wat puinmateriaal en de aanwezigheid van een stenen trap in één van de onderzochte kuilen, toont aan dat de bewoning op het St.-Maartensplein waarschijnlijk voorzien was van een stenen fundering. Het voorkomen van zgn. kelderkuilen toont daarnaast aan dat een aantal van deze huizen gekenmerkt werd door kelderruimten met houten wanden.

Naast steenbouw zijn in het verleden op verschillende locaties binnen de Romeinse nederzetting ook sporen van houtbouw aangetroffen. Verder onderzoek dient na te gaan in hoeverre de steenbouwstructuren vooral in het centrum van de *vicus* voorkomen en de houtbouwstructuren eerder in de periferie. Ter hoogte van de oostelijke grens van de *vicus* kwamen sporen van ambachtelijke activiteiten aan het licht. Het gaat om vondsten op de Steenakker (pottenbakkersoven), op het domein Oosthove (extractiekuilen) en op het Sint-Maartensplein (smeedtang). Mogelijk is de aanwezigheid van artisanale activiteiten in verband te brengen met de aanwezigheid van water (de St.-Jansbeek) en de perifere ligging binnen de nederzetting. Volgens J-B. Gramaye (1579-1635) bevond zich ter hoogte van het Sint-Maartensplein een Romeinse tempel. Volgens J. Carpentier bevond de tempel zich eerder ten westen van de Sint-Maartenskerk. In hoeverre in *Viroviacum* effectief een tempel voorkwam en indien ja, aan welke god deze gewijd was, dient verder onderzocht te worden.

Op basis van enkele aardewerkvondsten kan afgeleid worden dat de occupatie in Wervik doorloopt tot in de laat-Romeinse periode. In tegenstelling tot vele andere Romeinse sites werd in Wervik aardewerk uit de 4de eeuw gevonden. Wellicht kan dit verklaard worden door de inplanting van de site, aan de weg naar Tongeren (over Kortrijk) en naar Doornik: deze drie locaties speelden immers een belangrijke rol in de laat-Romeinse periode.

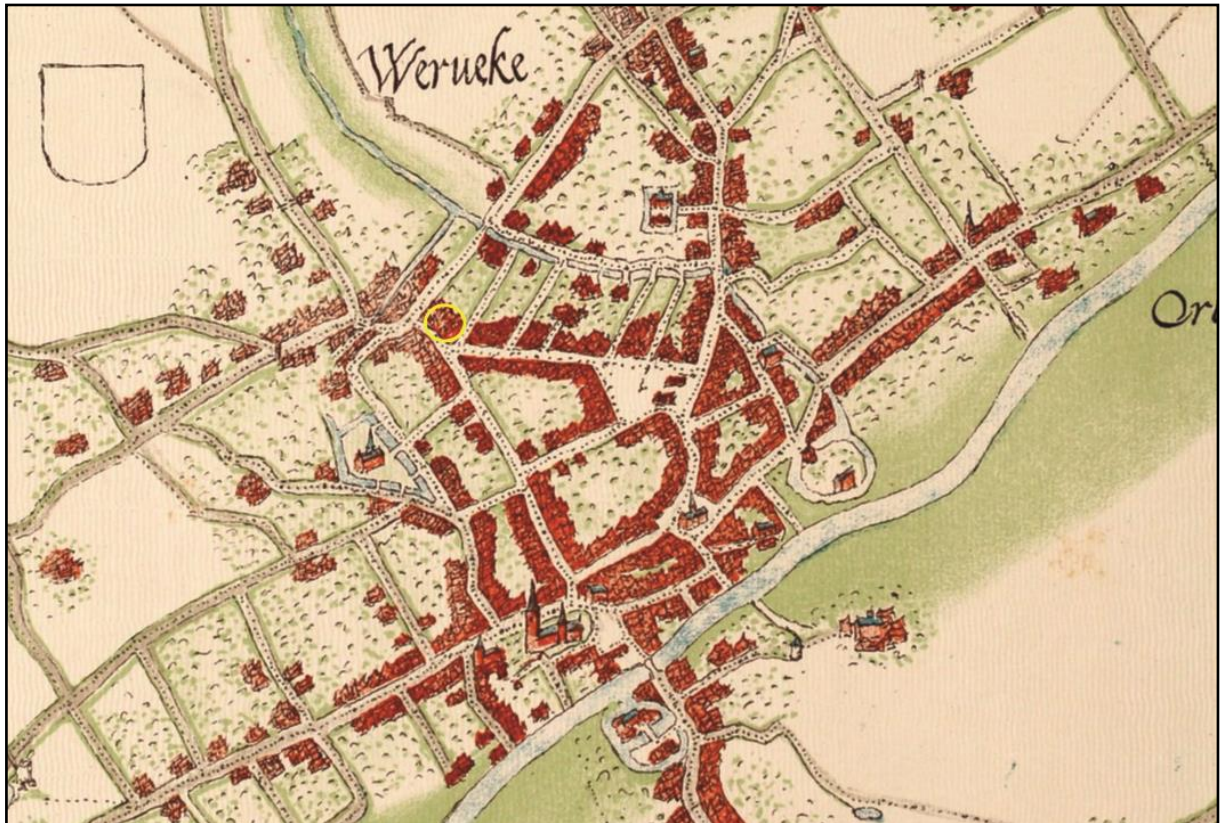
3.1.3 Middeleeuws Wervik

Enkele Merovingische en Frankische vondsten wijzen mogelijk op een continue bewoning na de Romeinse periode.

De Sint-Maartenskerk, die mogelijk teruggaat tot de 10de eeuw, ontstond waarschijnlijk als kapel van de heerlijkheid Oosthove. De burcht van deze heerlijkheid situeerde zich op de noordelijke Leieoever, ter hoogte van de huidige Speiestraat. Vanaf de eerste helft van de 12de eeuw geraakte de burcht Oosthove echter in verval, ten voordele van de omwalde burcht van de heerlijkheid Wervik (huidige Wervicq-Sud) die zich aan de overzijde van de Leie bevond. Deze

¹² Verbrugge A., 2004, p. 27.

verschuiving zou te verklaren zijn door de wraak van de graaf van Vlaanderen voor de betrokkenheid van de heren van Oosthove bij de moord op Karel de Goede (1127). Een andere reden is eerder van economische aard, nl. de toenemende handelsactiviteit nabij de Leieovergang. Door de bevolkingstoename, werd de toenmalige Sint-Maartenskerk te klein; circa 1214 werd gestart met de bouw van de Sint-Medaruskerk nabij de Leiebrug en bouwde de weversgilde de Heilige Maria-Magdalenakerk. Dankzij de opkomst van de Wervikse draperie, eind 12de eeuw, beleefde Wervik vooral in de 14de eeuw een grote bloeiperiode.

Figuur 8: Kaart van Jacob van Deventer met aanduiding van het opgravingsgebied (gele cirkel)
(bron: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wervik,_Belgium,_1559-1564_Deventer.jpg)

3.1.4 Nieuwe tot nieuwste tijden

In de 16de eeuw viel de groei volledig stil, o.a. t.g.v. stadsbranden, godsdienstoorlogen en pestepidemieën. De teloorgang van de stad komt duidelijk tot uiting, wanneer de stadsafbeelding Deventer (ca. 1560) en Sanderus (1641) met mekaar geconfronteerd worden. In 1713 wordt Wervicq-Sud definitief bij Frankrijk ingelijfd, de Leie wordt de staatsgrens. In Wervik kent de tabaksindustrie een bloei tussen 1710-1750. Tabaksteelt, -verwerking, -handel en -smokkel worden sedert dan verbonden met Wervik. Andere nijverheden die vooral in de 19de eeuw werden bedreven hadden te maken met de verwerking van vlas, olieslagerijen en pottenbakkerijen. Tijdens de Franse bezetting in 1794-1814 wordt de stad zwaar geplunderd en beschadigd. In WO I wordt Wervik bezet door de Duitse troepen die er hun hoofdkwartieren, veldhospitaal en opslagplaatsen oprichtten. De stad wordt in 1917 zwaar beschadigd tijdens de strijd om Ieper. Noodwoningen worden na Wapenstilstand opgericht en de stad wordt heropgebouwd volgens vooroorlogs stratenpatroon en inplanting. In WOII is er beperkte materiële schade tijdens het bombardement van 1940 en de strijd om de grensbrug in 1944.

3.2 Historisch kaartmateriaal

Het plangebied is op meerdere historische kaarten af te lezen. Hieronder worden zowel de Deventerkaart (1560), de Sanderuskaart (1640), Ferrariskaart (1777), de Atlas der Buurtwegen (1840), de Poppkaart (1842-1879) en een loopgravenkaart (1917) besproken.

Jacob van Deventer tekende in de tweede helft van de 16de eeuw plattegronden van steden uit de Lage Landen, in opdracht van Filips II. Op de Deventerkaart uit 1560 is het stedelijk weefsel duidelijk op te merken. Binnen de contouren van het onderzoeksterrein is bebouwing aanwezig. De aard van deze bebouwing is op basis van de historische kaarten niet te achterhalen. Het plangebied wordt aangesneden door een wegenis die thans verdwenen is. Ten noorden van het onderzoeksterrein wordt de Sint-Maartenskerk afgebeeld.

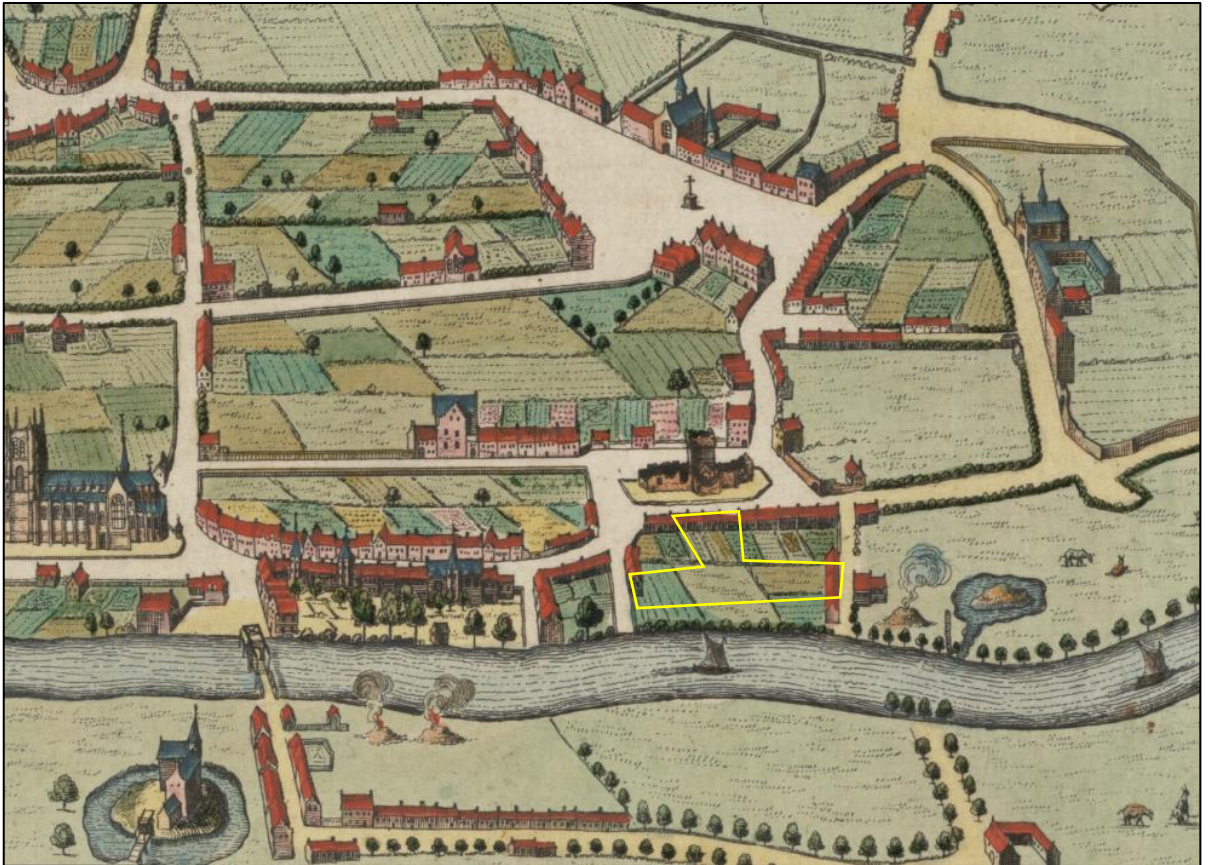
Op de Sanderuskaart is het bebouwd areaal van Wervik duidelijk ingekrompen, wat in verband kan gebracht worden met de economische achteruitgang. Langsheen de straatzijden van de Keizerstraat, Leiestraat en Sint-Maartensplein is wel nog bebouwing op te merken. De rest van het plangebied staat afgebeeld als open ruimte.

De Ferrariskaart geeft duidelijk bebouwing weer langsheen de straatzijden. Het centrale terreindeel staat gekarteerd als tuinzone. Centraal is tevens een rechthoekig bijgebouw waar te nemen. De functie van het gebouwenbestand wordt niet gespecificeerd.

De Atlas der Buurtwegen geeft bebouwing weer langsheen de straatzijde van de Leiestraat en het Sint-Maartensplein. Het overig deel van het terrein is niet bebouwd. Eenzelfde beeld is te zien op de Poppkaart en de loopgravenkaart van 1917. De loopgravenkaart geeft geen WO I-structuren weer binnen de projectgrenzen. Het gebouw aan de zijde van het Sint-Maartensplein dateert uit de 19^e eeuw.

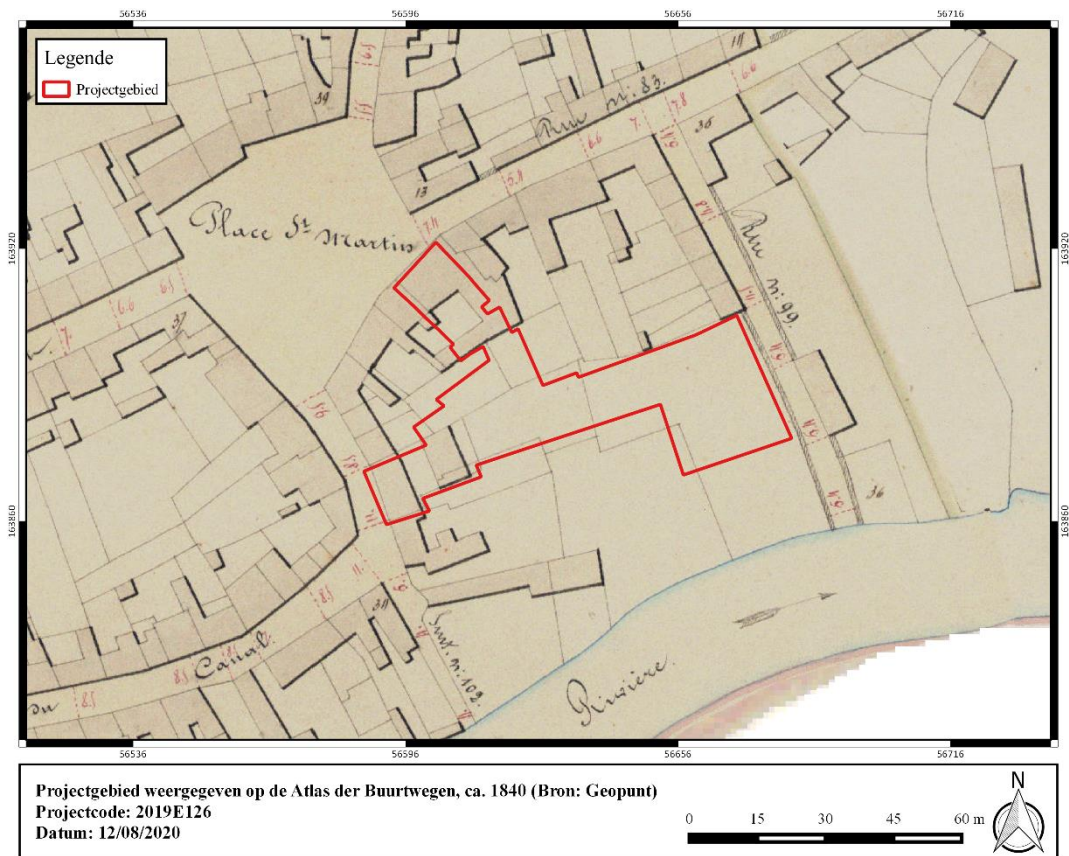
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Deventerkaart, ca. 1560 (Bron: KBR).

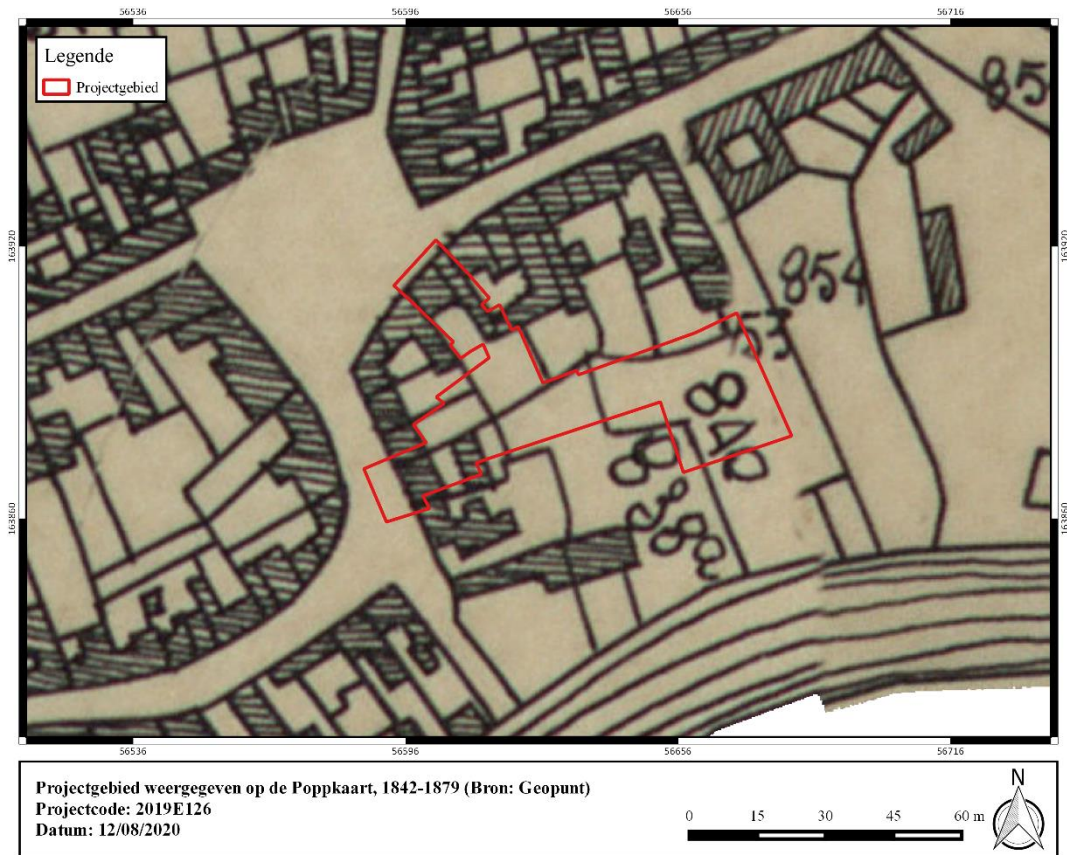
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, ca. 1640 (Bron: Geopunt).

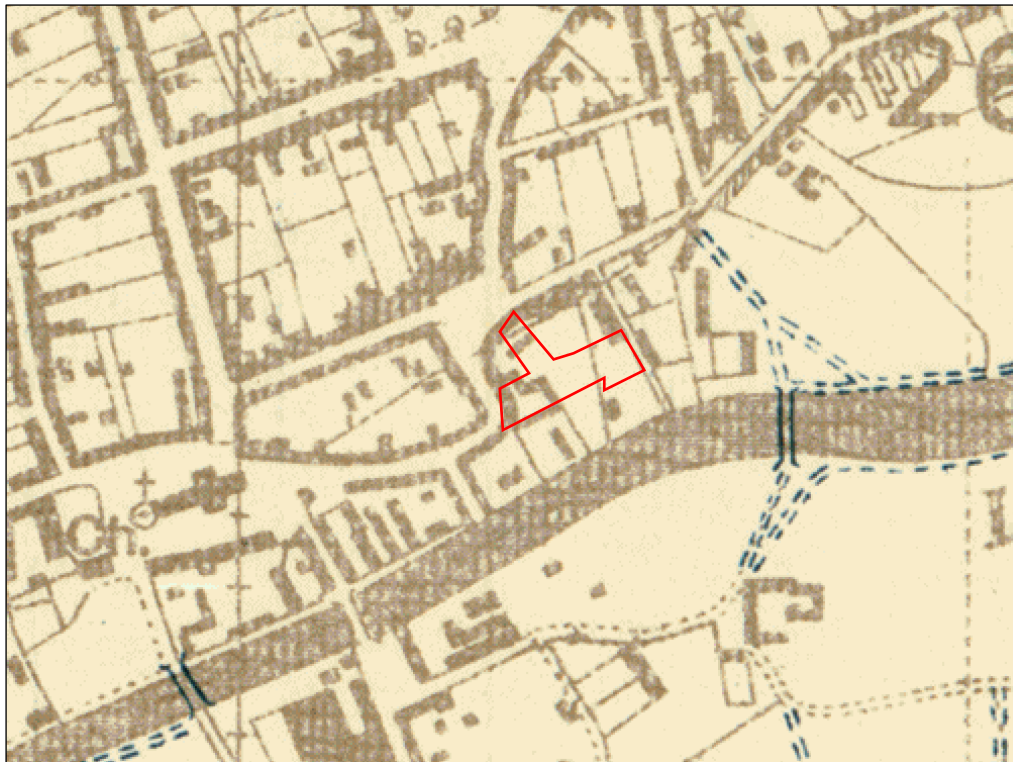
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-177 (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 14: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, augustus 1917 (Bron Memory Maps - 10-28SE1-6A-300817-Wervicq)

3.3 Archeologische kennis

In Wervik werd al enig archeologisch onderzoek verricht. In dit deel worden de voornaamste resultaten van het archeologisch onderzoek aangehaald. Per tijds kader, startend van de oudste periode, wordt een niet-exhaustieve lijst van verschillende sites in Wervik besproken.

3.3.1 Steentijd

Op de opgraving 'De Pionier' werden enkele kuilen opgemerkt met een bleke vulling. In de vulling werd handgevormd aardewerk en silex aangetroffen. Het is niet helemaal duidelijk of deze kuilen al dan niet in de ijzertijd dienden geplaatst te worden. Veel silexfragmenten, in totaal 129 vuurstenen artefacten, werden in boomvallen aangetroffen.¹³ Op een akker aan de Vossenstraat werd een vuurstenen gepolijste bijl uit het neolithicum aangetroffen.¹⁴ Ook tijdens een preventief noodonderzoek op het Sint-Maartensplein werden enkele neolithische artefacten aangetroffen.¹⁵ De vondsten bewijzen dat de mens al in een vroege periode (300.000 - 2000 v. Chr.) de vruchtbare gronden rond Wervik opzochten.

3.3.2 Late IJzertijd-La Tène (475/450 - 57 v. Chr.)

Op de opgraving 'De Pionier' werden sporen uit de late IJzertijd/La Tène periode aangetroffen. Meer bepaald in de noordoostelijke hoek van het terrein werd een deel van een erf uit de Late IJzertijd (La Tèneperiode) aangetroffen. Het betreft een hoofdgebouw, een waterput, enkele bijgebouwtjes en grachten. Er zijn verschillende fasen aanwezig binnen het erf, er werden zowel sporen uit de vroege als de late fase van de La Tène-periode waargenomen.¹⁶

3.3.3 Romeinse periode

Alhoewel men door middel van twee antieke reisdocumenten weet had van een romeinse *vicus* onder de naam *Viroviacum* en men sinds het begin van de 16de eeuw herhaaldelijk Romeinse artefacten aantrof te Wervik, bleef de identificatie van Wervik met het Romeinse *Viroviacum* lange tijd een hypothese. Het is pas sinds het bodemonderzoek van 1950 dat deze hypothese werd bevestigd. De indirecte aanleiding was de verwoesting van het Sint-Janshospitaal tijdens de bombardementen van 1940. Als gevolg van deze verwoestingen kon men op het terrein van het hospitaal onder de funderingen graven. In 1949 groeven enkele geïnteresseerden naar een onderaardse gang. Men trof er naast middeleeuwse scherven ook Romeinse scherven aan. Dit was de aanleiding om in 1950 een systematisch onderzoek uit te voeren op het terrein van het Sint-Janshospitaal en de aanpalende Steenakker. Men vond er resten van de antieke *vicus*.¹⁷ In de

¹³ Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S., 2010, p. 13-14.

¹⁴ Despriet Ph, 1974, p. 68-69.

¹⁵ Termote J., & Debonne S., 1991, 97.

¹⁶ Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S., 2010, p. 16-46.

¹⁷ Goeminne H., 1970, p. 9.

sleuven werd een romeinse bewoningslaag aangetroffen met talrijke afvalkuilen en paalgaten. In twee sleuven werden resten van een romeinse weg aangesneden. In een andere sleuf werd een pottenbakkersoven aangetroffen. Deze kon gedateerd worden in het midden van de 1ste eeuw n. Chr. Tijdens de heropbouw van het Sint-Janshospitaal in 1951 werd een Romeinse waterput aangetroffen, opgetrokken uit Doornikse kalksteen en een houten constructie.¹⁸

in 1989 en 1990 vonden enkele archeologische ingrepen plaats op en rond het Sint-Maartensplein. De sporen waren o.a. rechthoekige kuilen die als kelderruimte of zandwinningskuilen geïnterpreteerd kunnen worden.¹⁹ Tijdens deze opgravingen werden enkele artefacten onder de loep genomen. Het ging om een romeinse balans, meer bepaald een voorstuk van een looppengewichtbalans.²⁰ In 1991 werden tijdens een opgraving uitgevoerd op de Aldi-parking een romeinse weg aangetroffen samen met houten funderingen.²¹

In het jaar 2009 (opgraving 'De Pionier') werd een grootschalige opgraving uitgevoerd aan de noordwestelijke zijde van de romeinse *vicus*, op minder dan 1km van het stadscentrum. Er werden o.a. twee romeinse wegen aangesneden. Een vroeg-romeinse gracht kon als onderdeel van een oefenkamp gediend hebben. Als laatste kunnen enkele romeinse grachten verschillende brandrestengraven genoemd worden.²²

Nog in 2009 werd aan de Hoogweg een opgraving uitgevoerd.²³ Tijdens deze opgraving werden verschillende romeinse sporen (o.a. een brede gracht) aangetroffen.

In het centrum van de stad werd verspreid over de jaren (van 2011 tot 2013) enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd. De aanleiding was de heraanleg van de centrumstraten. Het archeologische onderzoek leverde paalkuilen op de plaats waar het centrum van de *vicus* zich moet bevonden hebben. Verder werden ook twee waterputten aangetroffen op de plaats waar vermoedelijk de achtererven van de woonblokken zich situeerden. Aan de rand van de *vicus* waren structuren aangetroffen die in verband met artisanale activiteiten kunnen gebracht worden. Een straatniveau die de indeling van de oorspronkelijke *vicus* wijzigde werd opgemerkt, evenals het feit dat bepaalde zones genivelleerd werden. Vermoedelijk werden de straten in de (laat)romeinse periode aangelegd en in de middeleeuwen verder gebruikt.²⁴

In 2017 werd langs de Duivenstraat²⁵ een archeologische opgraving uitgevoerd op het terrein van het voormalig 'Volkshuis'. Binnen het plangebied werd een deel van het wegtracé Boulogne-Bavay teruggevonden. Het ging om een drainagegracht en plaatselijk bewaard kiezelpakket. De drainagegracht werd opgevuld in het midden van de 1ste eeuw n. Christus. Vervolgens werd een romeins pottenbakkersatelier geïnstalleerd binnen het plangebied. In totaal werden 4 ovens samen met extractiekuilen, afvalkuilen en paalsporen gevonden. De ovens dateren uit de

¹⁸ Goeminne E. H., 13-14.

¹⁹ Termote J., & Debonne S., 1991, p. 97.

²⁰ Debonne S, Termote J. & Wouters K., 1990, pp. 91-94.

²¹ Termote J., 1991, p. 163.

²² Verbrugge A., 2009, pp. 47-124.

²³ Bruyninckx T., Mestdagh B. & Acke B., Archeologische opgraving Hoogweg Wervik (West-vlaanderen)

²⁴ Boncquet T. & De Gryse J., 2014, pp. 133-134.

²⁵ Bot B. et al, 2023.

Flavische periode – begin 2de eeuw. Als laatste werden verschillende achtererfstructuren gevonden te dateren in de periode late middeleeuwen-begin nieuwe tijden.

In 2022 werd een archeologische opgraving uitgevoerd ter hoogte van Steenakker²⁶. Tijdens de opgraving werden verschillende romeinse en middeleeuwse sporen aangetroffen (paalkuilen, afvalkuilen, ovenstructuur?, waterput). Het rapport is nog in opmaak maar de resultaten kunnen o.a. een belangrijke bijdrage leveren aan de indeling en het uitzicht van de romeinse *vicus*.

3.3.4 Middeleeuwen en postmiddeleeuwen

Enkele Merovingische en Frankische vondsten wijzen mogelijk op een continue bewoning na de Romeinse periode. J. Carpentier vermeldt de vondst van een Frankische lans en aardewerk in de Groenstraat, in verband te brengen met de resten van een Frankisch grafveldje.²⁷ Tijdens het onderzoek in de centrumstraten werden her en der kuilen aangetroffen die in de middeleeuwen te plaatsen zijn.²⁸ In de jaren '90 werd onderzoek uitgevoerd naar de funderingen van de Sint-Maartenskerk²⁹. Ook het terrein van de motte van Oosthove werd onderzocht³⁰. Een andere opgraving vond plaats ter hoogte van het rusthuis 'Pardoen' (CAI Locatie 76993). Op deze plaats werden verschillende klokkenovens aangetroffen uit de late middeleeuwen.³¹

4 Topografie en aardkunde

4.1 Topografie

Het plangebied is gelegen op de noordelijke rand van de Holocene vallei van de Leie, binnen de brede paleovallei van de Leie. De vlakte van de Leie wordt van haar huidige alluviale vlakte gescheiden door een steilrand die duidelijk zichtbaar is in het landschap. Het plangebied is gelegen op deze steilrand. De vlakte van de Leie maakt deel uit van de Vlaamse Vallei die morfologisch gekenmerkt wordt door een relatief vlak reliëf. Tijdens de beginfase van het

²⁶ Lefere M. (rapport in opmaak)

²⁷ Boncquet T. & De Gryse J., 2014, p.15.

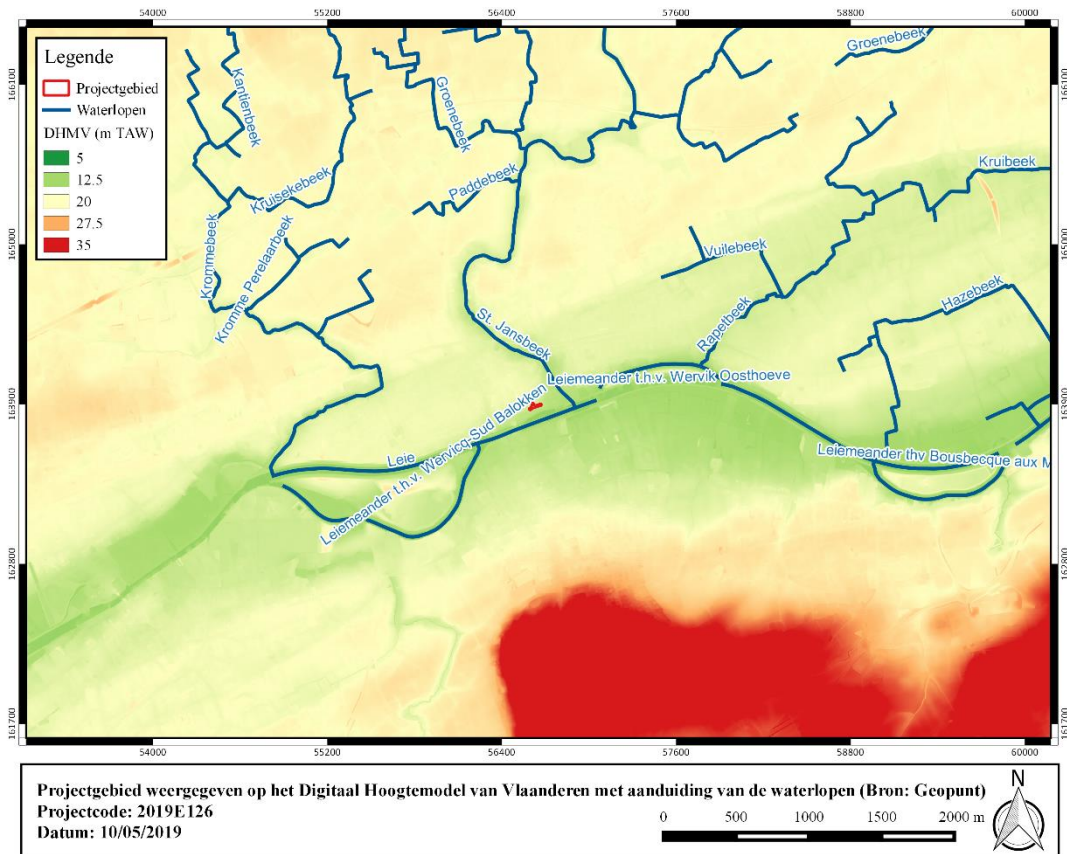
²⁸ Boncquet T. & De Gryse J., 2014., 2014, p. 134.

²⁹ Termote J. & Debonne S., 1991, p. 97.

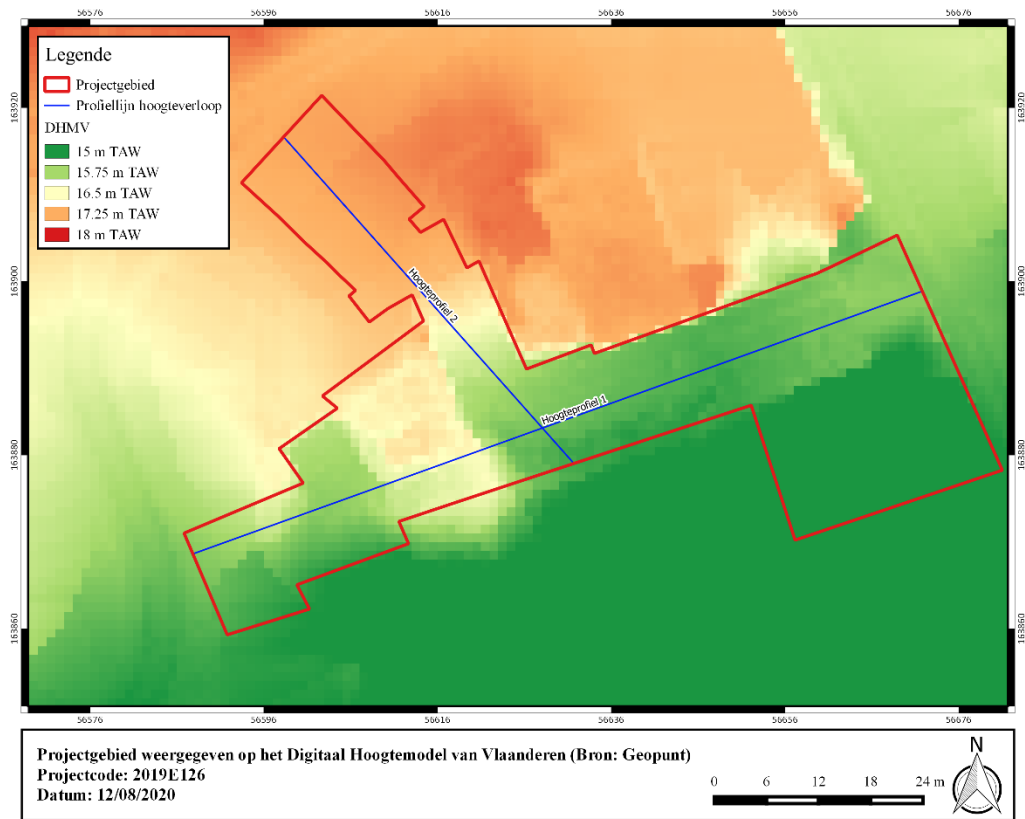
³⁰ Termote J., 1992, p. 80.

³¹ Bradt T., Bot B. & Acke B., 2008.

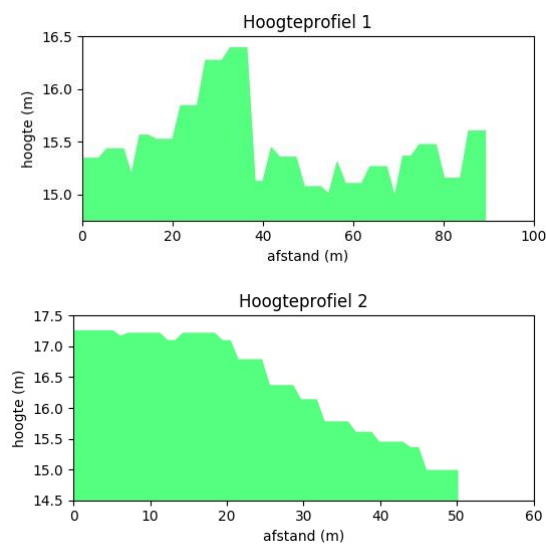
Peniglaciaal heeft de Leie een grote laterale uitbreiding gekend waardoor de volledige breedte van de vallei werd ingenomen. Aan dit sedimentatiepatroon komt een eind in het Tardiglaciaal dat wordt gekenmerkt door een beduidende klimaatsverbetering, op enkele koude fases na. Belangrijk is een hervatting van fluviaatiele activiteit met in een eerste fase een uitschuring van de huidige valleien. De rivieren evolueren van een vlechtend naar een meanderend patroon waarbij de Leie een *underfit river* wordt die in een bovenmaatse vallei vloeit. Ca. 200 meter ten oosten van het plangebied loopt de beekvallei van de Sint-Jansbeek uit in de Leie. Hydrografisch is het projectgebied gelegen binnen het Leiebekken. Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. 15.0-17.2 TAW en helt duidelijk af naar het zuiden, richting de Leie.

Figuur 15 Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

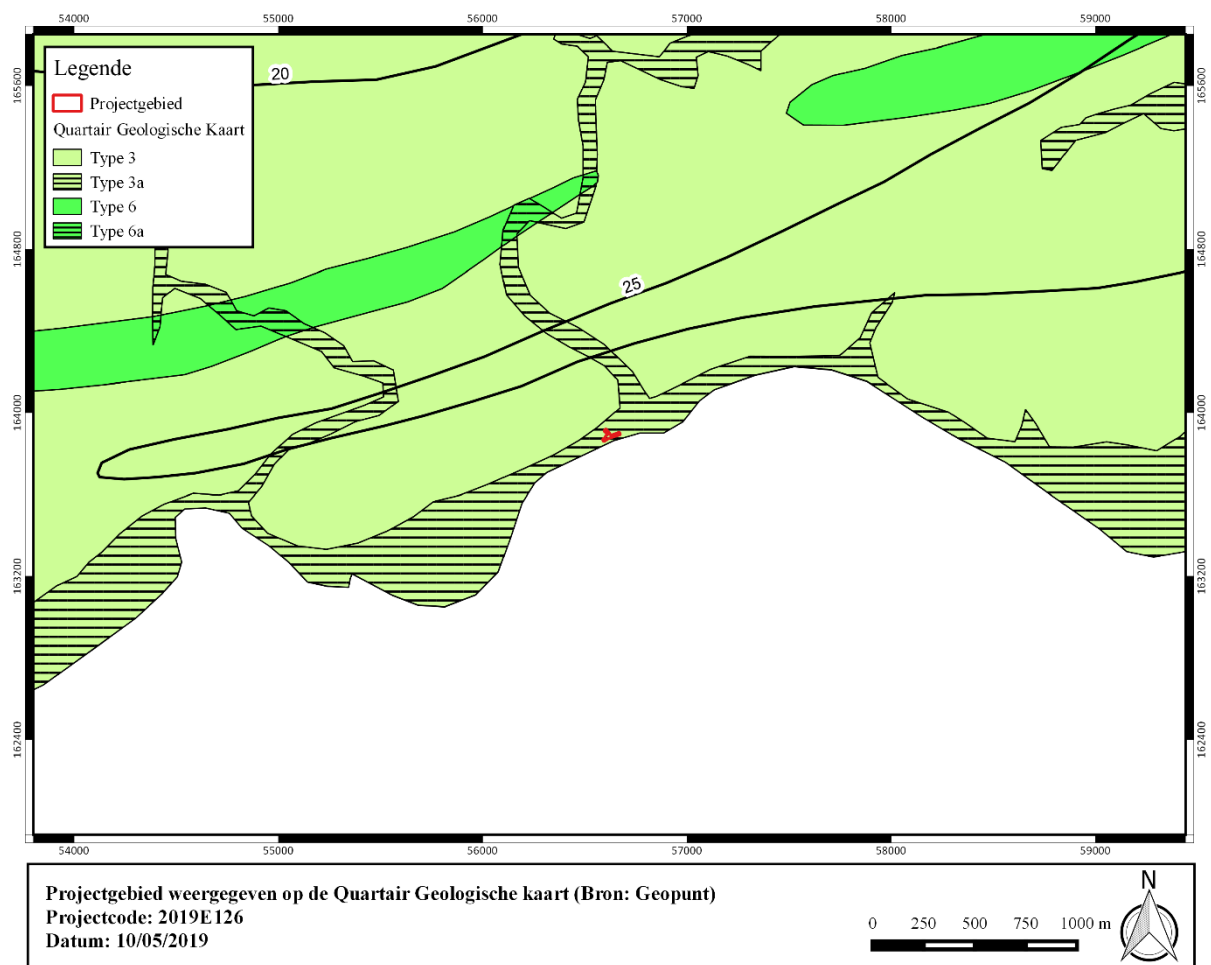
Figuur 17: Hoogteverloop, ZW-NO en NW-ZO (Bron: Geopunt).

4.2 Geologie en bodemkunde

Het projectgebied is gelegen in de Formatie van Kortrijk. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

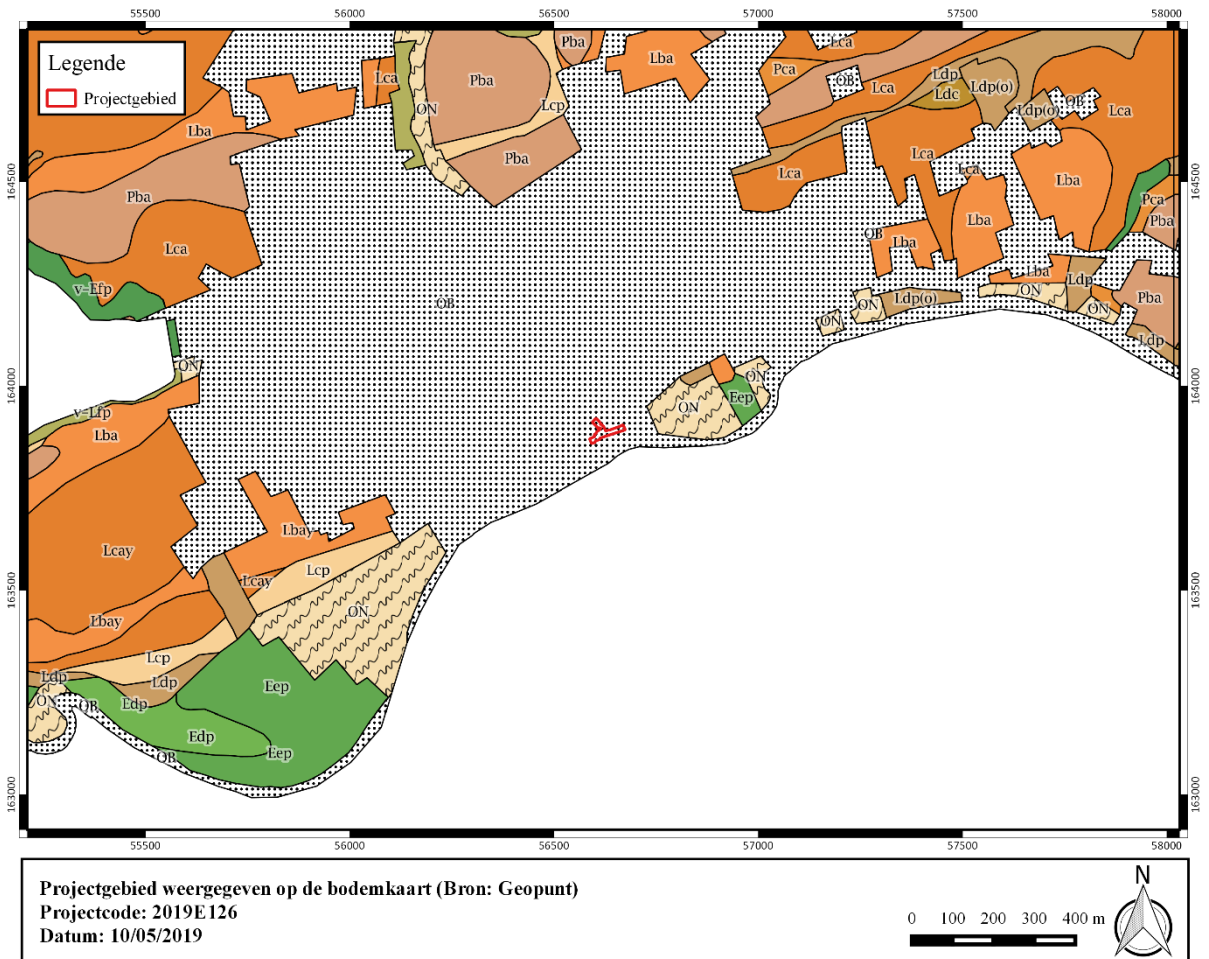
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviaatle afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviaatle afzetting (organochemisch en perimarien inclus) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

Figuur 18 Quartair geologische kaart met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

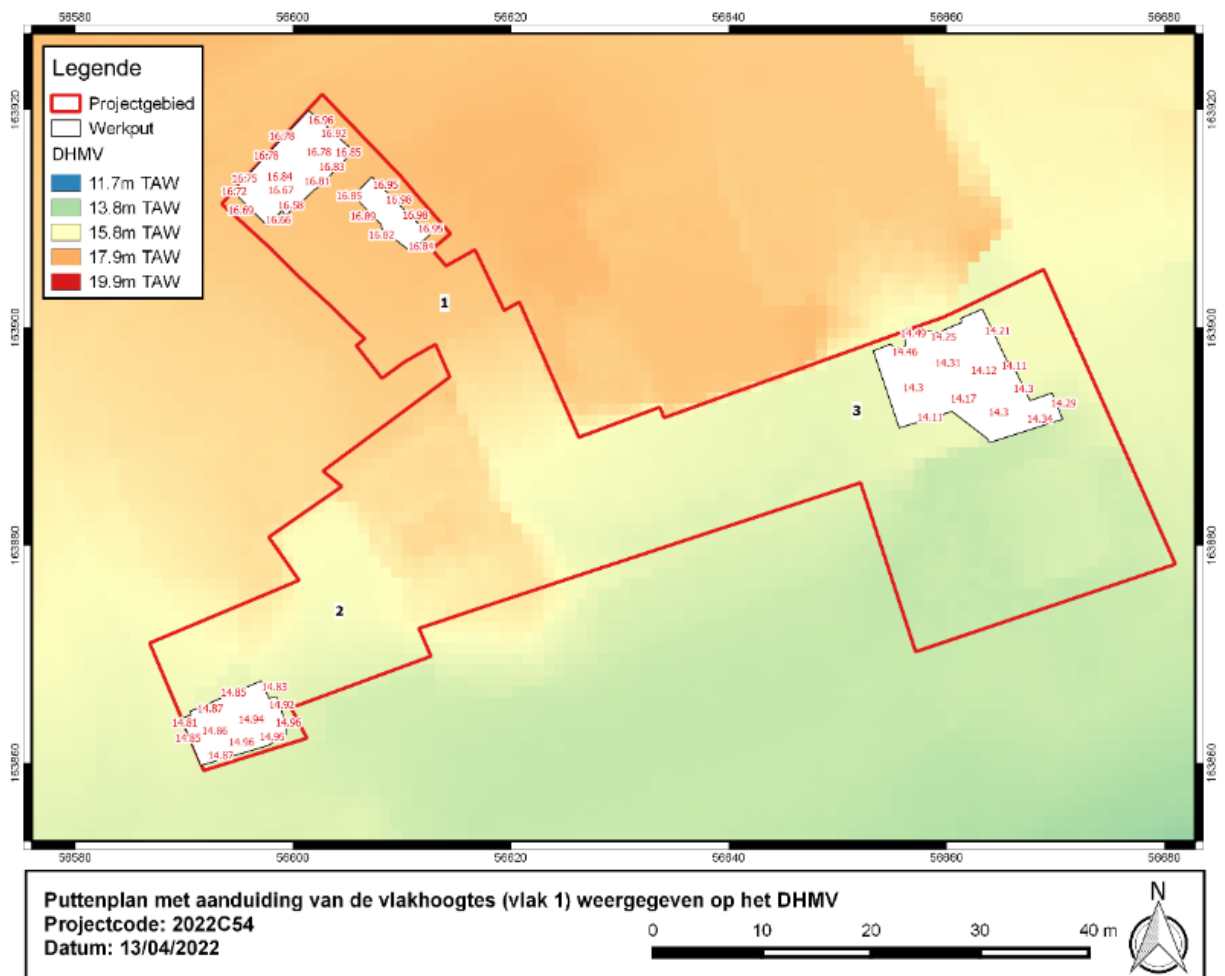
Ten oosten van ons plangebied bevinden zich opgehoogde gronden (ON). Ook sterk gleyige kleibodems zonder profiel (**Eep**), matig natte zandleembodem zonder profiel (**Ldp(o)**) en droge zandleembodem met textuur B-horizont (**Lba**) komen voor.

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

4.3 Stratigrafie van de archeologische site

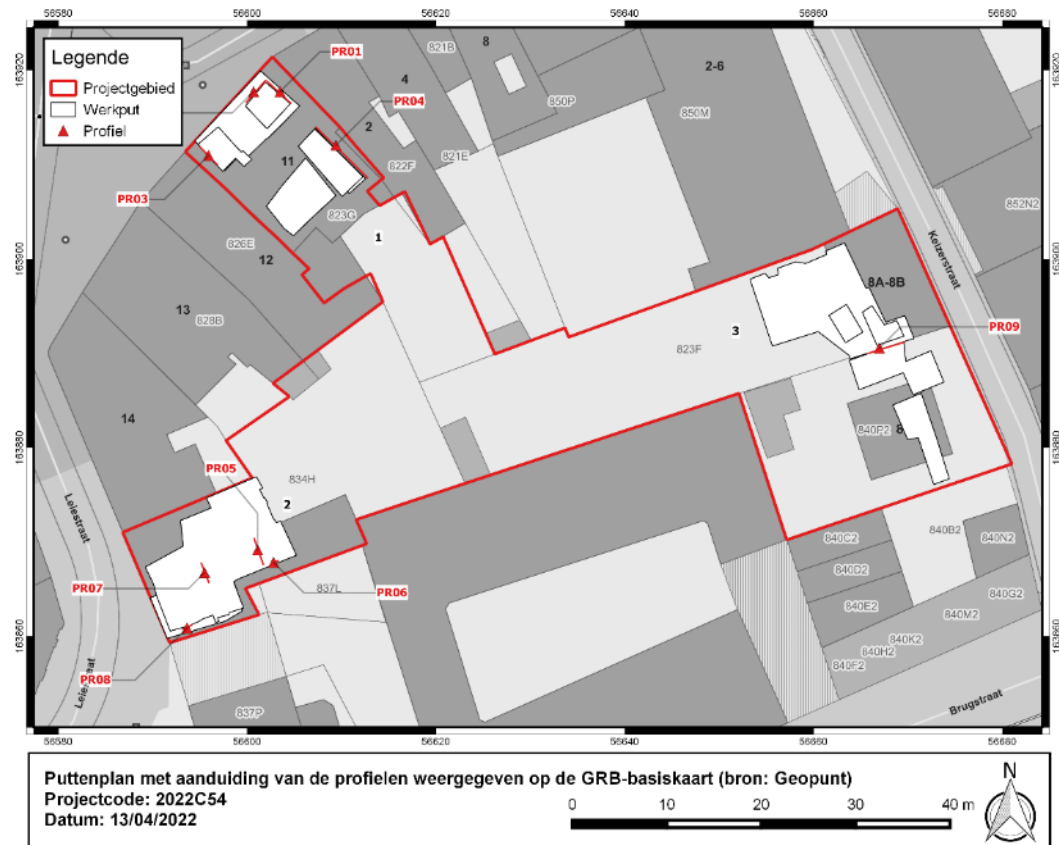
Het projectgebied omvat enkele percelen met voormalige bebouwing en tuinen die zich situeerden tussen de Leiestraat, de Speiestraat en de Keizerstraat. De hoogte van het terrein varieert sterk, met de laagste zone gelegen langsheen de keizerstraat (14,20m TAW), en de hoogste delen van het terrein langsheen de Speiestraat (17,35m TAW). Voor het archeologisch onderzoek werden in totaal 3 werkputten aangelegd. Werkput 1 situeert zich in het noordoostelijke deel van het projectgebied langsheen de Speiestraat / het Sint-Maartensplein. Werkput 2 situeert zich in de zuidwestelijke zone van het terrein gelegen aan de Leiestraat. Werkput 3 situeert zich in de noordoostelijke zone van het projectgebied en grenst aan de Keizerstraat.

Figuur 20 Werkputtenplan geprojecteerd op het DHMV.

4.3.1 Werkput 1

In werkput 1, de noordwestelijke werkput tegen de Speiestraat gelegen, werden in totaal 4 profielen geregistreerd. Van deze profielen werden profiel 1, 2, en 3 aangelegd tot op moederbodem.

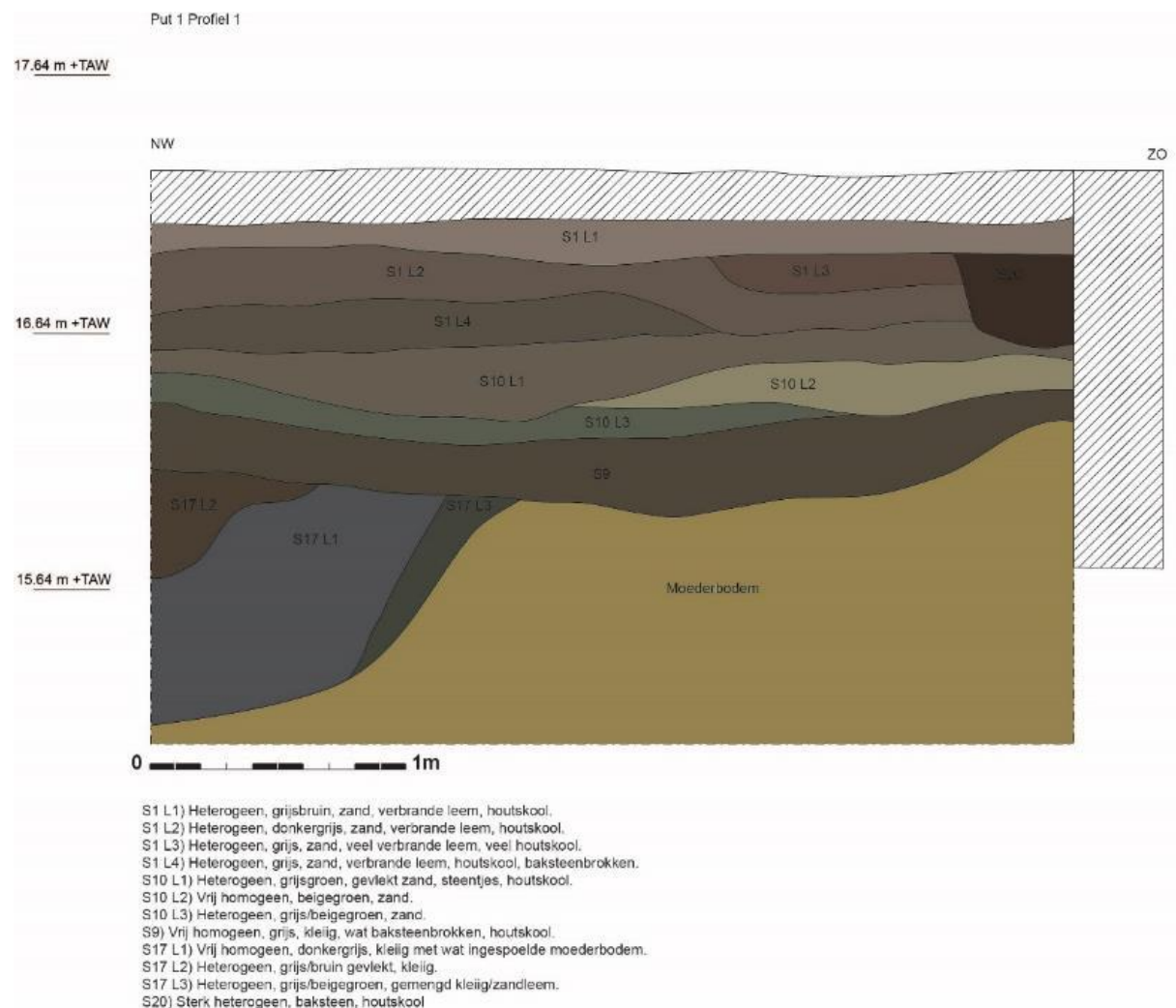
Figuur 21: Kaart met aanduiding van de verschillende profielen (Geopunt).

Profiel 1 begint op het eerste aangelegde vlak in de werkput met S1 op een hoogte van 17,11m TAW. In dit spoor werden in totaal 4 lagen aangeduid. L1 van S1 is een heterogeen grijsbruin zandige laag met inmenging van verbrande leem en houtskool. De laag dekt alle onderliggende lagen af. Onder S1L1 bevindt zich S1L2, een heterogeen donkergrijs zandige laag met inmenging van verbrande leem en houtskool. Ook S1L3 bevindt zich net onder S1L1 en kan geïnterpreteerd worden als een vlek in S1L2 waar de verbrande leem en houtskool zich concentreert. Als laatste laag in S1 bevindt S1L4 zich als een vlek in S1L2 waarbij in de vulling brokken roodbakend bouwmaterialen vermengd zitten. Algemeen is het dus duidelijk dat S1L1 tot en met S1L4 kunnen gezien worden als een serie aan lagen die te linken zijn aan een oudere fase van bewoning tegen de Leiestraat aan, en waarbij de bewoning mogelijk in een van de fasen is afgebrand.

Net onder S1L1 is in de rand van het profiel een aanzet van een ietwat puinige kuil op te merken. Deze kuil, S20, doorsnijdt S1L2, S1L3 en S10L1. Beginnend op ongeveer 16,60m TAW bevindt zich, afgedekt door S1L1-L4 en S20, een vrij opvallende reeks lagen die totaal anders zijn van aard

vergeleken met de bovenliggende lagen. S10L1 tot en met S10L3 zijn lagen van beige tot beigegroen zand waarbij S10L2 erg homogeen is van aard, en S10L1 en S10L3 een veel meer heterogene vulling hebben met inmenging van grote hoeveelheden grijs tot beigegroen zand. Bij S10L1 kunnen ook houtskoolspikkels en keitjes in de inmenging opgemerkt worden. Voor een datering van de lagen in S10 kan het vondstmateriaal mogelijk aanwijzingen geven. De gerecupereerde scherven uit de lagen bleken zowel Romeins als middeleeuws.

Een laatste laag die de top van de moederbodem afdekt (top moederbodem ongeveer op 16,10m TAW) is S9. Deze laag kenmerkt zich door de vrij homogene grijze kleiige aard en de inmenging van houtskool en brokjes roodbakend bouwmetaal. Opnieuw werd in S9 zowel Romeins als middeleeuws aardewerk gevonden. Afdgedekt door S9 snijdt als laatste S17 zich scherp in de moederbodem in. Deze mogelijke gracht of kuil heeft een vrij homogene grijze ietwat kleiige kern (S17L1), een met moederbodem vermengde opvullingslaag (S17L2), en een laag deels vermengd in de moederbodem die de rand van het spoor wat onscherp maakt (S17L3, mogelijks inkalving van het spoor?). Vondsten uit het spoor geven opnieuw een indicatie voor een Romeinse datering. De moederbodem was een lemige zandbodem.

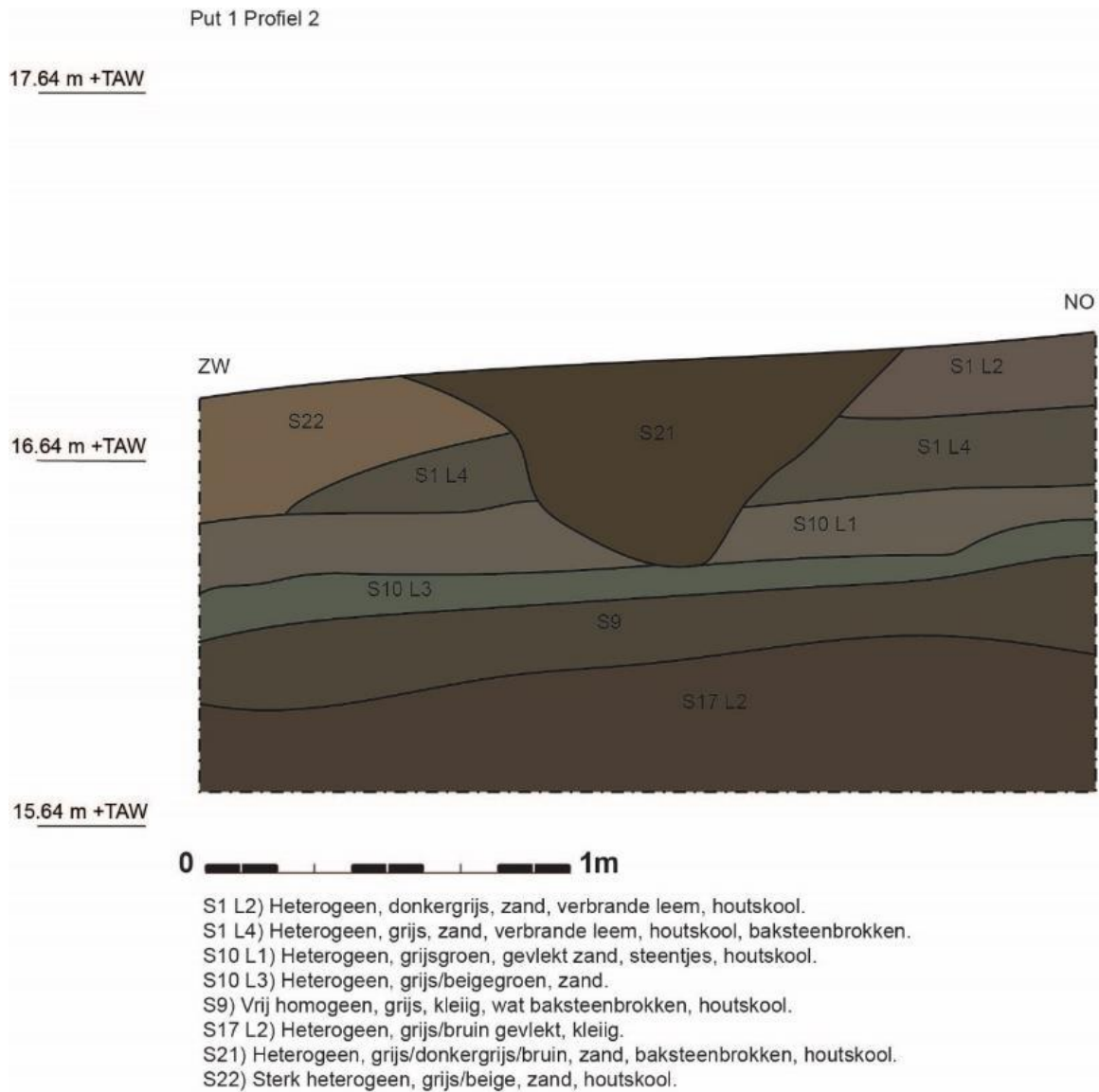

Figuur 22: Weergave van profiel 1 met beschrijving van de verschillende lagen.

Figuur 23: Profiel 1 in werkput 1.

Aangelegd tot op een diepte van ongeveer 16,83m TAW is profiel 2 erg gelijkend op de bovenste lagen uit profiel 1. Opnieuw komen S1L2 en S1L4 voor aansluitend aan deze lagen van profiel 1. Ook S10L1 en S10L3 lopen door van profiel 1 in profiel 2. Een klein verschil met profiel 1 zijn de sporen 21 en 22 die nog herkend konden worden in de bovenste lagen van het profiel. S21 is een kuil met heterogene grijze/donkergrijsbruine vulling met inmenging van zand, houtskool, en brokken roodbakend bouwmetaal. S22 is een sterk heterogene beige grijze zandlaag met inmenging van houtskool. In de onderste lagen van profiel 2 zijn tot slot opnieuw S9 en S17L2 op te merken.

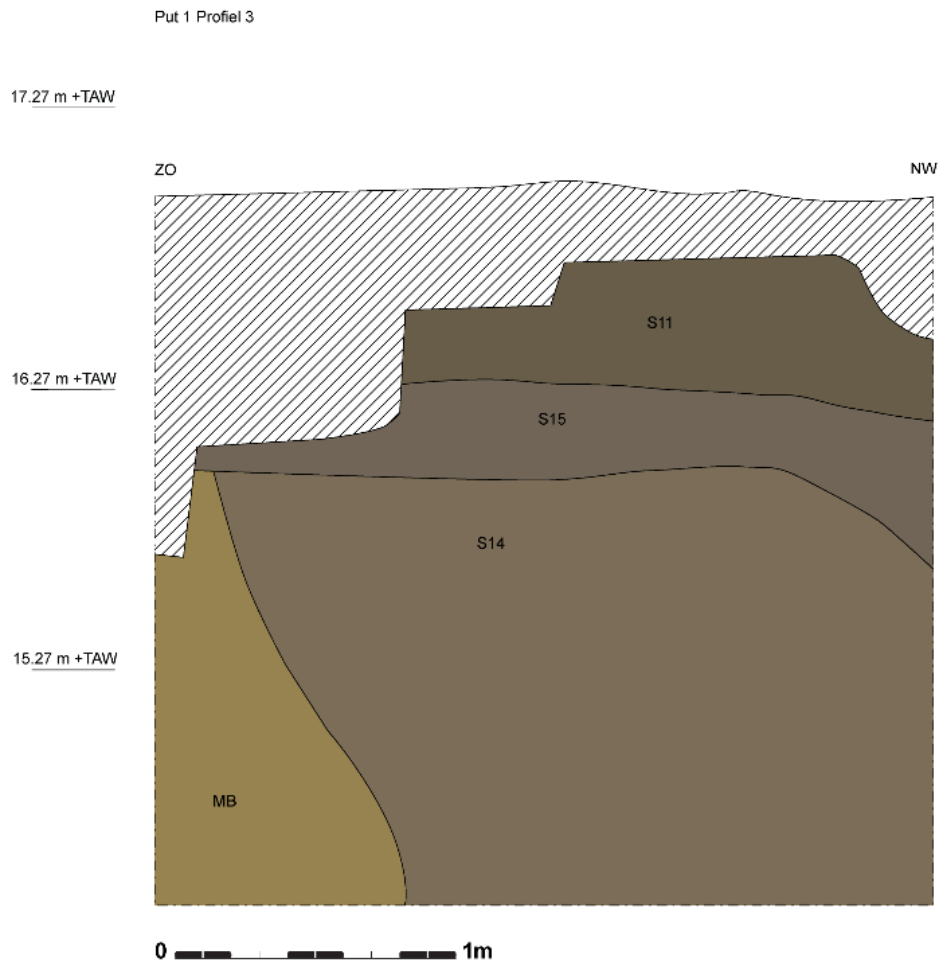

Figuur 24: Weergave van profiel 2 met beschrijving van de verschillende lagen.

Figuur 25: Profiel 2, werkput 1.

In de tegenovergelegen wand van profiel 1 werd profiel 3 aangelegd om meer inzicht te krijgen in de dieper gelegen lagen van de zone waar het profiel werd gemaakt. Het profiel werd aangelegd op een hoogte van om en bij de 17,00m TAW, en de top van de moederbodem bevindt zich op ongeveer 15,70m TAW. Profiel 3 is opgebouwd beginnend met een bovenste dik verstoord puinig pakket dat op sommige plaatsen tamelijk diep insnijdt in de onderliggende oudere sporen. De onderliggende stratigrafie is vervolgens vrij simpel met S11, een heterogeen bruingrijs zandig pakket met inmenging van brokjes roodbakend bouw materiaal en kalkmortel, die S15 afdekt. S15 is een vrij homogene grijze zandige laag met brokken roodbakend bouw materiaal en kalkmortelspikkels in vermengd. De laag kan gezien worden als een middeleeuwse ophogingslaag en kon op basis van aardewerk gedateerd worden in de late middeleeuwen. Net als in profiel 1 is ook in profiel 3 nog een laatste spoor op te merken dat zich diep in de moederbodem insnijdt. In het geval van profiel 3 gaat het hier om S14, een gracht of kuil met een grijs/grijsbruinig gevlekte zandige vulling met inmenging van wat klei, spikkels bouw materiaal en kalkmortelspikkels. Uit de vulling van S14 werd wat romeins Noord-Menapisch aardewerk verzameld. Het ging om verschillende wandfragmenten en een bodem in gereduceerd gebakken aardewerk. Ook een munt van kiezer Postumus (260-269 n. Christus) werd via metaaldetectie gevonden.

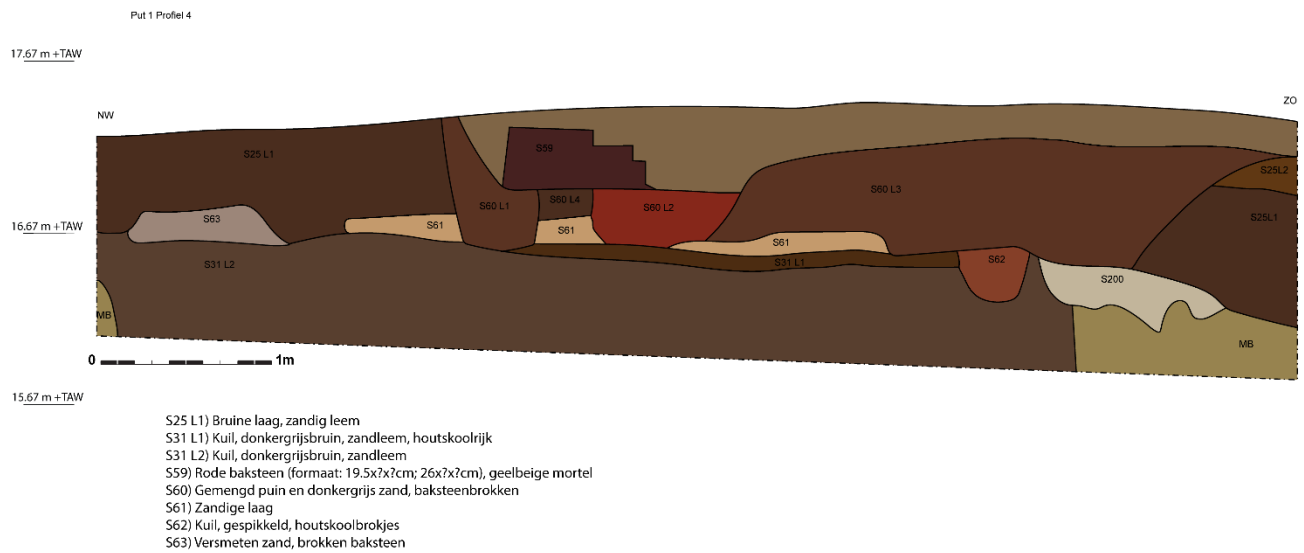
- S11) Bruingrijs, heterogeen, zand, baksteenbrokken, kalkmortelspikkels.
 S15) Grijs, vrij homogeen, zand, baksteenpuin, kalkmortelspikkels, - middeleeuwse ophoging.
 S14) Grijs met beigebruine vlekken, zand met wat klei, gespikkelde vulling, wat baksteenbrokken, wat kalkmortelspikkels. - gracht? kuil?

Figuur 26: Weergave van profiel 3 met beschrijving van de verschillende lagen.

Figuur 27: Profiel 3 in werkput 1.

Een laatste profiel dat in werkput 1 werd aangelegd is profiel 4. Profiel 4 werd aangelegd op een hoogte van 17,19m TAW. In dit profiel valt onmiddellijk de centrale zone op met puinige lagen en bakstenen muurwerk. Hierin werd S59 apart afgelijnd in het profiel als een stuk muurwerk, in rode bakstenen opgetrokken. Het stuk muurwerk van S59 bevindt zich rond verschillende lagen van S60. Al deze lagen, S60L1 tot en met S60L4 zijn donkergrijsbruine zandlemige pakketten met variaties in inmenging van hoeveelheid baksteen en mortel. S60L2 kan eigenlijk gezien worden als een concentratie baksteenpuin. Grenzend aan S60L1 en S60L3 zijn S25L1 en S25L2 afgelijnd als een bruinig zandleem pakket dat vermoedelijk in de 17de tot en met 18de eeuw te dateren valt. S25L2 werd door de iets meer zandige inmenging apart afgelijnd. Deels door S25L1 doorsneden, bevindt zich S63. Deze versmeten zandige laag heeft wat baksteenbrokken in de inmenging, en is mogelijk te linken aan S61. S61 is een tamelijk homogene zandige laag die los van enkele doorsnijdingen voor een groot stuk verder doorloopt op het profiel onder S25 en S60. Insnijdend in de moederbodem kan uiteindelijk nog S31 L1 en S31L2 herkend worden als een donkere grijsbruine kuil met zandlemige vulling. S31L1 werd hierbij door de inmenging van wat houtskool als aparte laag ingetekend. Insnijdend in deze lagen is ook nog S62 op te merken. Deze kuil met iets blekere bruine vulling heeft ook houtskoolspikkels in de vulling. Als laatste werd ook S200 apart afgelijnd als een zone waarin de moederbodem wat versmeten was. En hierdoor vermengd is geraakt met een licht grijsbeige vulling. Algemeen kan gesteld worden dat in de zone bij profiel 4 de top van de moederbodem zich bevindt op ongeveer 16,20m TAW.

Figuur 28: Weergave van profiel 4 met beschrijving van de verschillende lagen.

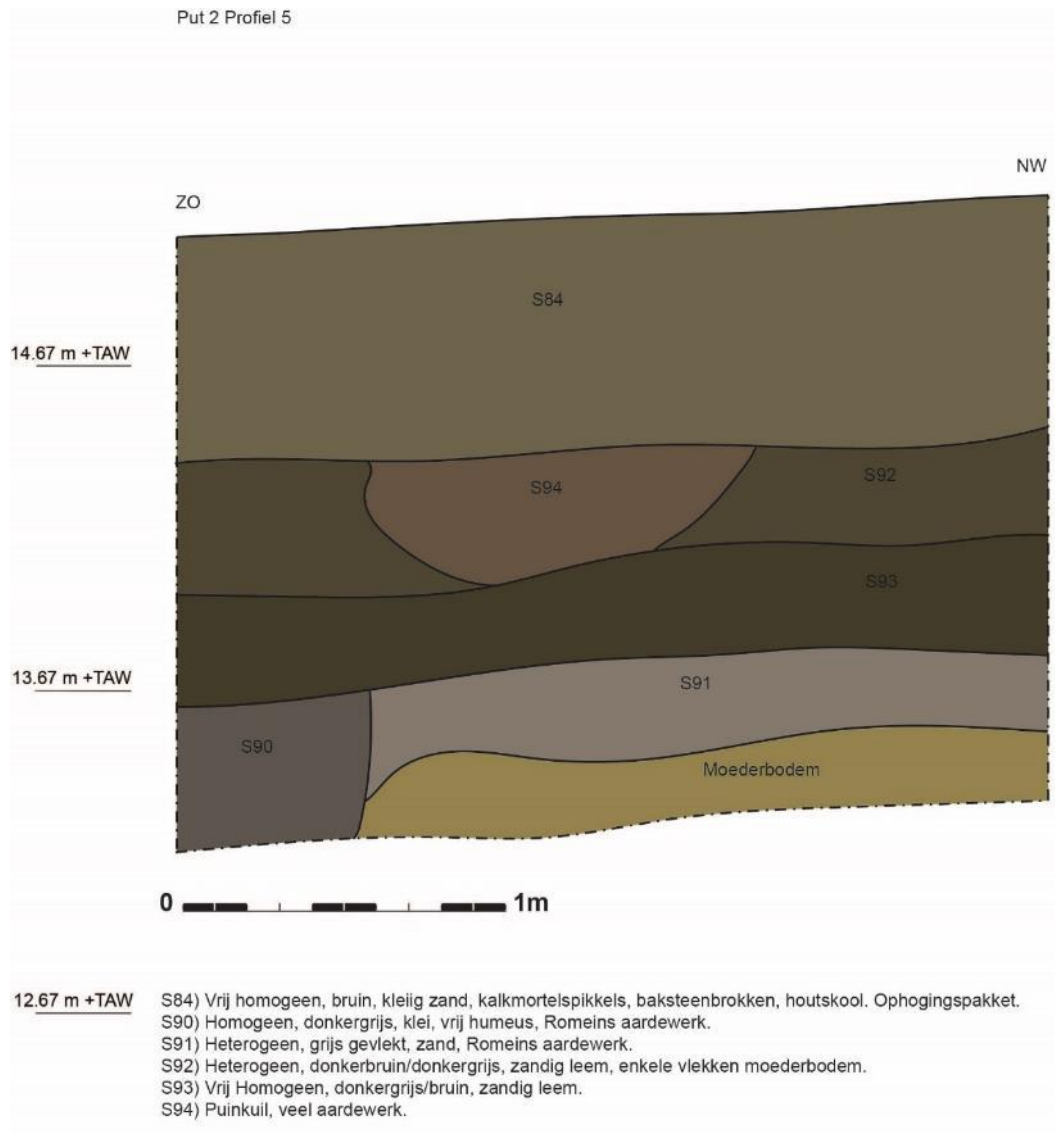
Figuur 29: Profiel 4, werkput 1.

2.1.1 Werkput 2

In zone 2 werden in totaal 4 profielen aangelegd, waarbij profiel 5, 6 en 7 tot op de moederbodem zijn aangelegd. Profiel 8 is een lokaal verdiept stuk ter hoogte van de vloerniveaus dat diende om de inschatting te maken van het eventueel verder verloop van de vloer-/leefniveaus binnen de zone van voormalige bebouwing aan de Leiestraat.

Profiel 5 is opgebouwd uit een bovenste dik ophogingspakket S84. Dit pakket is bruin met een zandlemige textuur en inmenging van brokjes bouwmetaal. Het ophogingspakket S84 kan gedateerd worden in de 18de eeuw. Onder S84 is S92 gelegen, een donker bruingrijs zandig leempakket met enkele vlekken moederbodem ingemengd. Hierin is S94, een puinkuil met veel aardewerk in af te lijnen. Het aardewerk uit de kuil dateert van de late middeleeuwen tot de 18de eeuw. De volgende laag S93 is een vrij homogeen donkergrijs pakket met een zandige leemtextuur. Dit pakket dekt uiteindelijk de twee sporen af, S90 en S91, die zich op de moederbodem bevinden. S90 is een homogeen donkergrijs kleilig, vrij humeus spoor, te dateren in de Romeinse periode. Het naastgelegen S91 is een iets meer heterogeen zandig grijs gevlekt spoor, opnieuw te dateren in de Romeinse periode.

Het aanpalende profiel aan profiel 5, profiel 6 werd enkel gefotografeerd ter registratie. Het profiel is net als profiel 5 opgebouwd uit enkele donkergrijsbruine zandlemige pakketten met S83, een beerput opgevuld met puin, insnijdend in de lagen. De onderste laag in het profiel is het Romeinse spoor, S90. Zowel profiel 5 als profiel 6 werden aangelegd op een hoogte van ongeveer 14,50m TAW. De top van de moederbodem bevindt er zich op ongeveer 13,45m TAW.

Figuur 30: Weergave van profiel 5 met beschrijving van de verschillende lagen.

Figuur 31: Profiel 5 in werkput 1.

Figuur 32: Profiel 6 in werkput 1.

Centraal in werkput 2 werd profiel 7 aangelegd ter hoogte van een geplande diepere verstoring van het terrein. Uit dit profiel, dat enkel gefotografeerd werd, is duidelijk een vroegmodern pakket zichtbaar tot een 40-tal cm onder het aangelegde vlak 2 (14,44m TAW). Door deze lagen heen, en in de onderliggende pakketten snijdend, is ook duidelijk de rechthoekige kuil S52 zichtbaar. Deze kuil kan als mogelijke beerput worden geïnterpreteerd door de rechthoekige vorm en diepe rechthoekige insnijding ter hoogte van de voormalige bewoning op het perceel. De onderste lagen bestaan uit meer homogene zandlemige donkergrijze lagen en een donker groengrijze laag deels vermengd met moederbodem, die de moederbodem afdekt. De moederbodem werd aangesneden op een diepte van ongeveer 13,05m TAW.

Figuur 33: Profiel 7 centraal in werkput 2.

Profiel 8 werd aangelegd in de zone van werkput 2 waar de vloerniveaus van voormalige bewoning het best bewaard waren. Een lokale verdieping werd uitgegraven om te zien hoe diep de vloerniveaus nog verder doorlopen. Op basis van het profiel waren duidelijk nog enkele dunne lagen zichtbaar die een pakket of kuil afdekken met bruinige vulling en inmenging van bakstenen en laatmiddeleeuws aardewerk. Het bovenste punt van het profiel had een hoogte van 14,93m TAW.

Figuur 34: Profiel 8 in werkput 2.

2.1.2 Werkput 3

Doordat in de zones die onderzocht werden in werkput 3 weinig relevante lagen werden aangesneden, en de ingreep in de bodem hier zo beperkt mogelijk werd gehouden, werd in werkput 3 slechts 1 profiel aangelegd en gefotografeerd. Het profiel staat haaks op de profielen die reeds in het vooronderzoek werden gemaakt en biedt zo een ander perspectief op de opbouw van de bodem ter hoogte van de Romeinse sporen in deze werkput. Profiel 9 werd aangelegd op een hoogte van 14,46m TAW. Het profiel is opgebouwd uit een recente muur die op laatmiddeleeuwse of vroegmoderne lagen is gelegen. Deze laatmiddeleeuwse/vroegmoderne laag is donkerbruin zandlemig van aard en kent een inmenging van stukken baksteenpuin. In de laag komen ook puinclusters voor met grote hoeveelheden roodbakend bouw materiaal. Op de top van de moederbodem is daarnaast ook een Romeins spoor zichtbaar, de tamelijk homogene bruine kuil of greppel aan de linkerkant van het profiel. De top van de moederbodem bevindt zich op ongeveer 13,50m TAW.

Figuur 35: Zicht op profiel 9 in werkput 3.

5 Assessment archeologische data

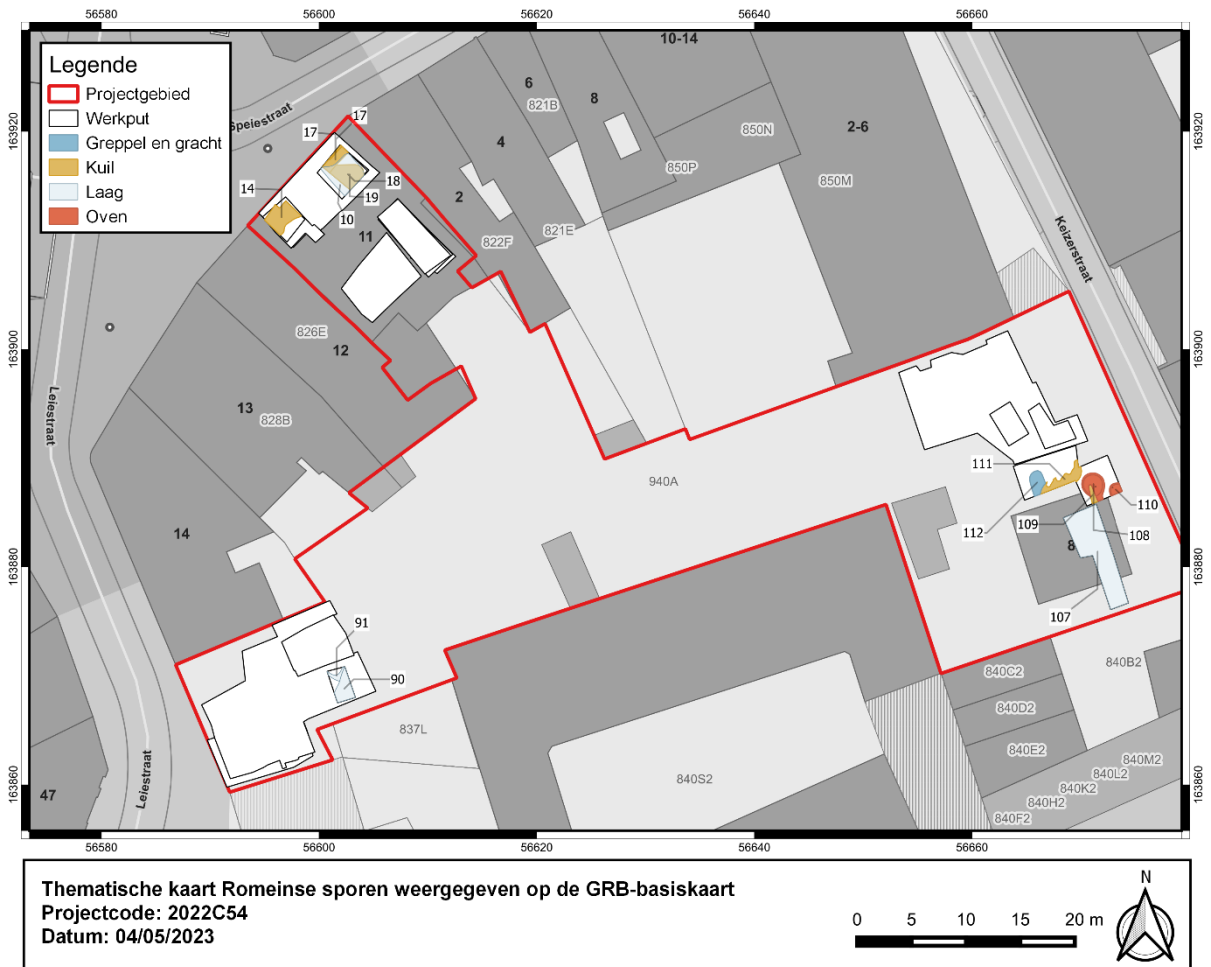
In de deel zullen de aangetroffen archeologische sporen in chronologische volgorde worden besproken. Aan de hand van de relatieve dateringen en/of stratigrafische context zullen enkele sporen gegroepeerd worden. In totaal gaat het om 4 tijdsperiodes. De oudste periode situeren we in de romeinse periode. Een tweede tijds kader situeert zich in de overgang late middeleeuwen (1350-1550). Een derde periode behandelt de aangetroffen sporen uit de 16de – 18de eeuw. Een laatste hoofdstuk geeft een overzicht van de bewoningssporen uit de 19de eeuw en 20ste eeuw.

5.1 Romeinse periode: bewoningssporen en sporen in de ambachtelijke sfeer

In totaal konden op basis van de mobiel resten 10 sporen in de romeinse periode gedateerd worden: S14, S17,S18?, S19, S90, S91, S107, S108, S110, S111 en S112. Quasi alle sporen waren ingegraven in de zandlemige moederbodem en lagen verspreid over de drie werkputten. Volgende categorieën werden vastgesteld: (winnings)kuil, gracht, ovenstructuur (bakkamer en stookkanaal).

Spoor	Aard	Datering	Werkput
14	(winnings)kuil of gracht	Romeins	1
17	(winnings)kuil of gracht	Romeins	1
18	Kuil	Romeins?	1
19	Kuil	Romeins	1
90	Kuil of gracht?	Romeins	2
91	(Cultuur)laag	1ste helft tweede eeuw	2
107	Laag	Romeins	3
108	Oven bakkamer	Romeins	3
109	Oven Stookkanaal/stookkuil	Romeins	3
110	Oven (bakkamer)	Romeins	3
111	Laag	Romeins	3
112	Kuil	Romeins	3

Figuur 36 Tabel met romeinse sporen en aard van het spoor.

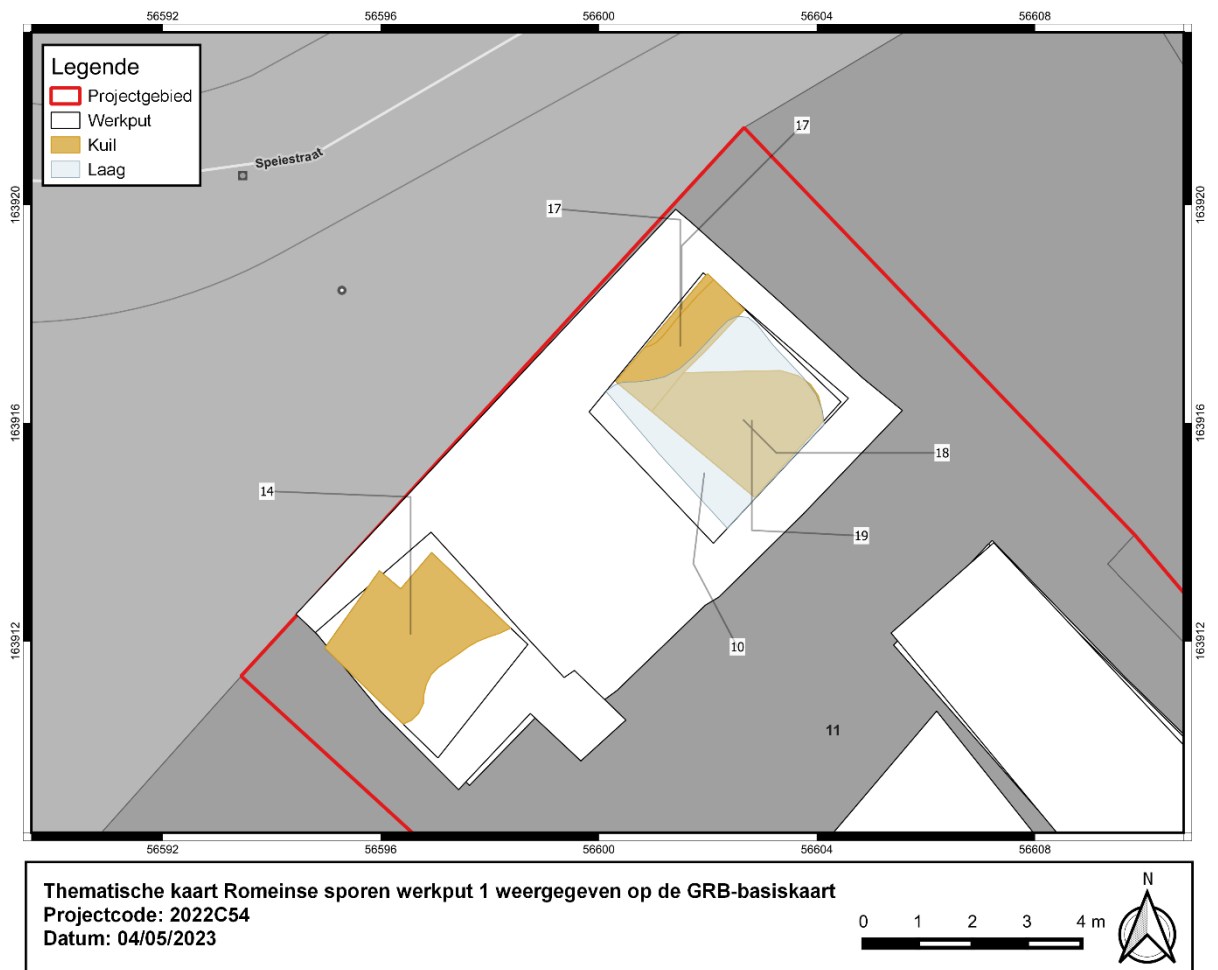

Figuur 37 Overzichtplan met aanduiding van de Romeinse sporen.

5.1.1 Werkput 1

Aan de uiterste noordzijde van de werkput, ter hoogte van de Speiestraat werden twee vermoedelijk NO-ZW georiënteerde sporen opgetekend, S14 en S17. **S14** bevond zich aan de zuidwestelijke zijde van werkput 1 en werd opgetekend tijdens het graven van profiel 3 op een TAW van +15,5m. Het spoor had volgende opgetekende dimensies: een minimale lengte en breedte van respectievelijk 2,6m en 2,1m. Op profiel 3 werd een doorsnede van het spoor onderzocht tot op een diepte van +14,37m TAW of circa 2,9m onder het loopvlak. De onderkant van het spoor werd niet bereikt. Opvallend was de scherpe insnijding/steile wand aan de zuidwestelijke zijde van de doorsnede. Het spoor was opgevuld met donkergrijze zandlemige pakketten en versmeten moederbodem. In de vulling werden enkele mobiele resten teruggevonden: wandfragmenten en een bodemfragment van het reducerend Noord-Menapisch waar, een wandfragment van een dolium, een metaalslak, een fragment lood en een munt van keizer Postumus (260-269 n. Christus). In het verlengde van S14, aan de de noordoostelijke zijde werd een gelijkaardig spoor **S17** opgetekend. De bovenzijde van het spoor bevond zich op +15,65m TAW, het spoor bevatte volgende minimale afmetingen: l: 2,5m en b: 0,8m. De vulling was sterk gelijkaardig aan S14, namelijk zowel een donkergrijs zandlemig pakket met enkele brokken bouw materiaal als versmeten moederbodem. De oostelijke zijde van het spoor toonde tekenen van inkalving, getuige de brokken versmeten moederbodem en de vagere aflijning. Voorts was de wand eveneens vrij steil. De onderzijde van het spoor werd hier bereikt op een diepte van +15,17m TAW. De reële onderzijde ligt vermoedelijk veel dieper, enkel de rand van

het spoor werd immers gecoupeerd, het resterende, dieper gedeelte van het spoor bevond zich aan de noordwestelijke zijde.

Figuur 38 Romeinse sporen in werkput 1.

Figuur 39 S14, scherpe insnijding in de moederbodem.

Figuur 40 S17, aan de linkerzijde. Aan de rechterzijde S18 en S19.

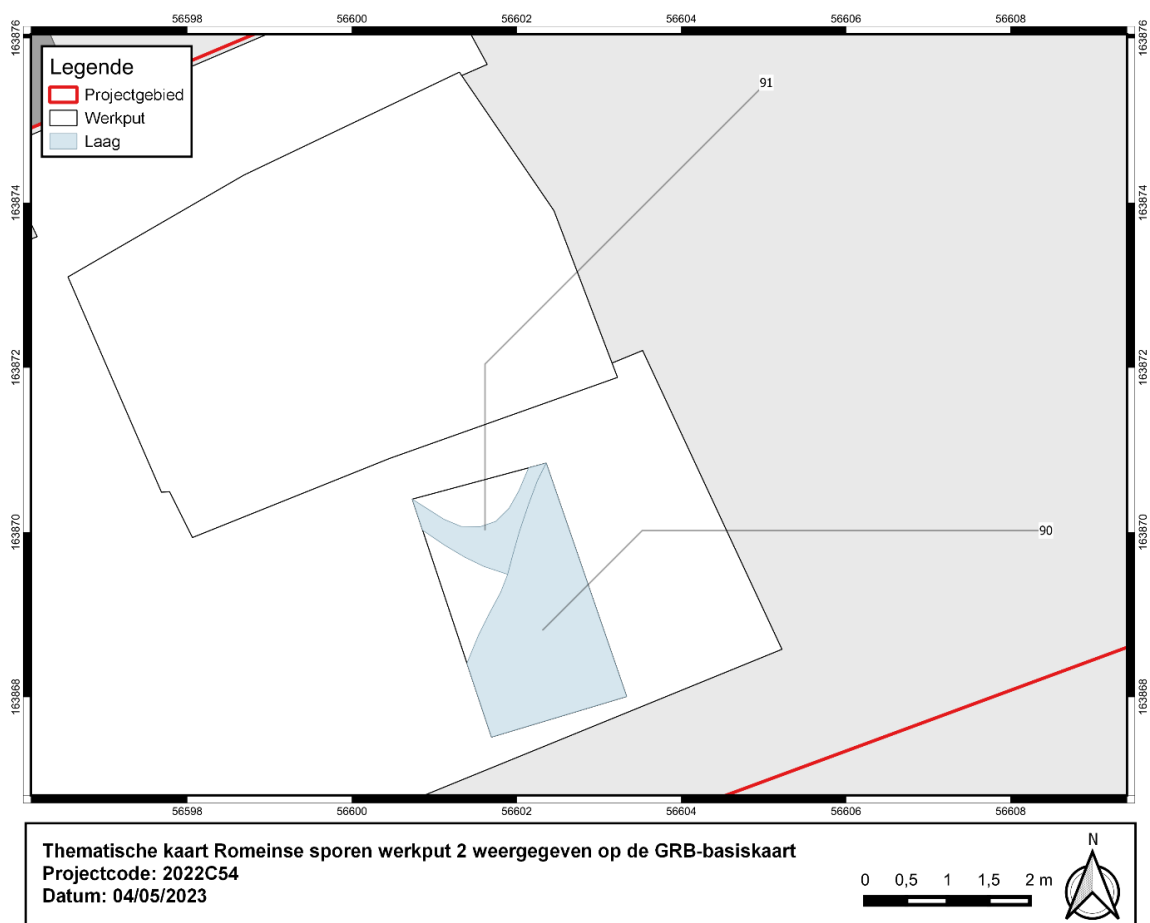
De kuil **S19** lag ten oosten van S17 en was ovaalvormig (l: 1m; b: 0,7m). De oppervlaktevulling had een donkergrijze kleur met enkele vlekken versmeten moederbodem. De kuil lag midden een lichtgrijze gevlekte zone S18. Aan het oppervlak werden enkele vondsten verzameld uit S19. Het

ging om zowel grijs gebakken als rood gebakken Noord-Menapisch aardewerk. In de vulling S18 werden geen mobiele resten gevonden.

5.1.2 Werkput 2

Twee romeinse werden opgetekend tijdens het verdiepen van profielen 5 en 6. Het ging om S90 en S91. Een lineair spoor met een vermoedelijke NO-ZW oriëntatie betrof **S90**. Het spoor bevond zich op een TAW van +13,3m TAW, de vulling was vrij vetting en donkergrijs met vrij veel brokken bouw materiaal. Het spoor was ingegraven in de zandlemige moederbodem, doorheen S91 en had een minimale lengte en breedte van 3,3m en 1,9m. In de vulling werden vrij veel mobiele resten gevonden. Het ging om een grote variatie aan aardewerk: Noord-Menapisch waar, Noord-Frans ,kruikwaar uit Bavay, gevefd aardewerk, *terra rubra*, *terra nigra*, *terra sigillata* (Dragendorff 27, periode 50-150 n. Chr.) en handgevormd aardewerk. Verder werden verschillende fragmenten bouw materiaal (*tegulae*, *imbrices* en *lateres*) gevonden. Als laatste kunnen enkele fragmenten natuursteen van zowel grijswitte kalksteen als Kwartsitische zandsteen vermeld worden.

Een deel van **S91** werd nog herkend in het vlak maar het grootste deel werd onderzocht op profiel 5. Het betrof een laag, mogelijks cultuurlaag met dikte van maximaal 30cm, met een donkergrijze kleur. Het contact met de onaangerode grond bevond zich op een TAW van +13,47m. In de moederbodem werden verschillende biogalerijen waargenomen. Uit de laag werd *terra rubra*, Noord-Menapisch als Rijnlands aardewerk verzameld. Ook werd een klein fragment dierlijk bot meegenomen.

Figuur 41 Romeinse sporen ter hoogte van werkput 2.

Figuur 42 S90 en S91 in vlak.

5.1.3 Werkput 3

Op de locatie van werkput 3, gelegen tegen de Keizerstraat, was er een aanzienlijk hoogteverschil waar te nemen aan het huidige loopvlak. Het gaat hier duidelijk om een afgraving van het terrein van de zone dichtst tegen de Leie. Door dit hoogteverschil werd beslist om het laaggelegen deel van het terrein tijdens de geplande werken op te hogen, waardoor er in principe geen of nauwelijks schade zal worden aangericht aan het archeologische bodemarchief dat zich in deze zone bevindt. In overleg met erfgoedconsulent Sam De Decker werd uiteindelijk beslist om een deel van de geplande op te graven zone, toch *in situ* te bewaren. Hierdoor werd in de laaggelegen zone van het terrein slechts een klein oppervlak opgegraven op locaties waar de geplande werken een diepere verstoring zullen teweeg brengen, en in een kleine zone waar als

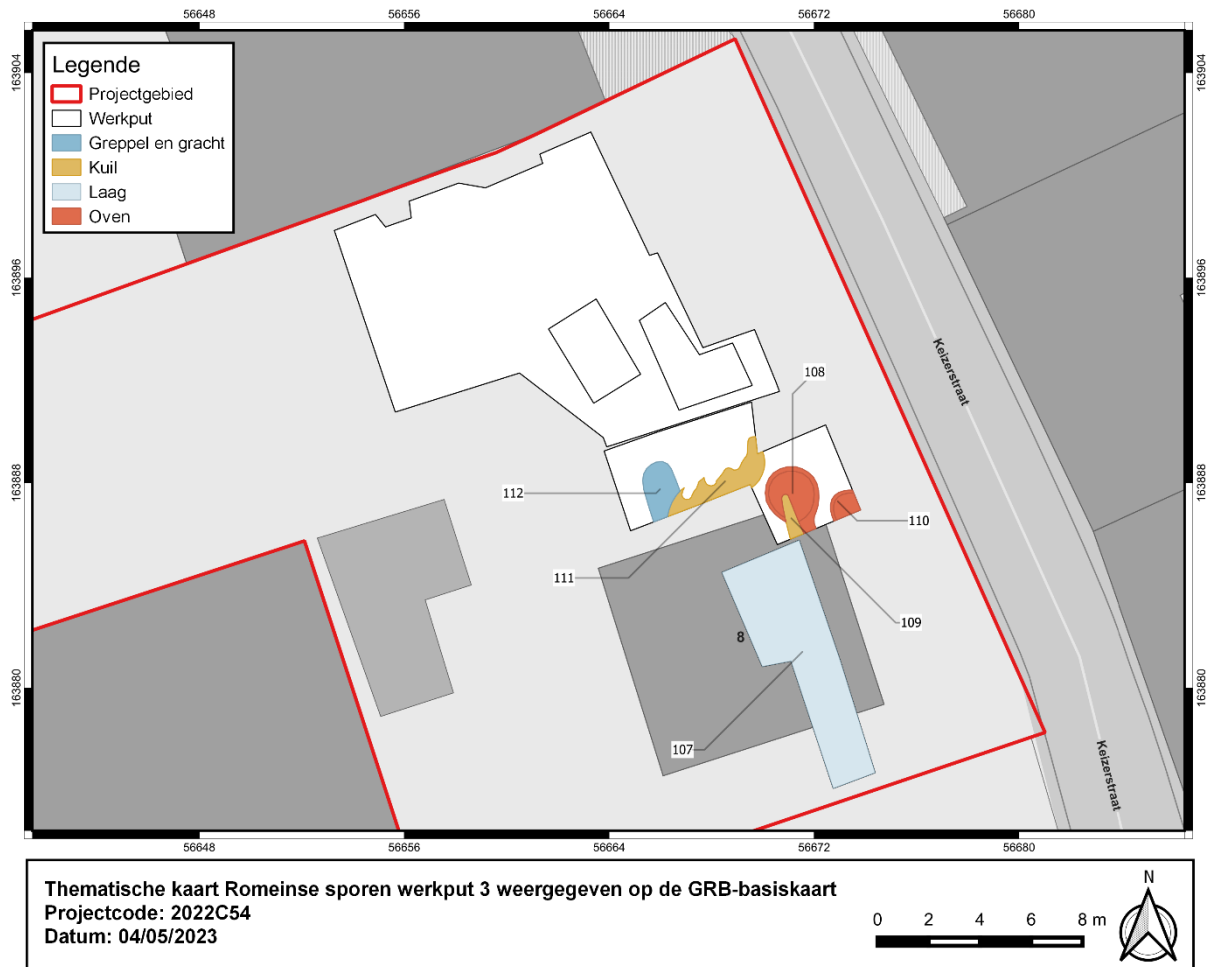
steekproef een vlak werd opengelegd ter aanvulling van de kennis uit het vooronderzoek over de aanwezige archeologie in deze zone van het projectgebied.

Zoals reeds aangehaald werd in de zones met diepere geplande verstoringen, en een extra zone dichtst tegen de Keizerstraat, op een dieper niveau een vlak aangelegd op de top van de moederbodem (13,30-13,50m TAW). In de zuidoostelijke zone, dichtst naar de Leie toe gelegen, werd de moederbodem op deze diepte echter nog niet bereikt door een relatief dik pakket dat hier aanwezig is. Dit pakket, **S107**, heeft een erg natte, zandige textuur en een donkergrijze kleur. Uit de vulling van S107 werden heel wat aardewerkfragmenten gerecupereerd alsook een bronzen munt. De vondsten kunnen gedateerd worden in de 1ste tot midden 2de eeuw.

Verder naar het noorden toe, grenzend aan dit pakket, werd een ronde ovenstructuur blootgelegd (**S108**). Deze sleutelgat-vormige structuur met diameter 2,10m kent aan de zuidoostelijke zijde een uitsprong voor het stookkanaal. De vulling van de oven bestaat uit een rand van verbrande moederbodem en een kern bestaande uit roodbruin verbrand lemig zand met enkele brokken kalk en scherven Romeins oxiderend gebakken aardewerk in vermengd. Bij het aangetroffen aardewerk werden meerdere oxiderende baksels herkend, en bleek niet onmiddellijk sprake te zijn van misbaksels. Het aardewerk lijkt dan ook eerder in de oven te zijn terecht gekomen bij het uit gebruik raken er van. Wat de precieze functie van de oven is, kan niet met zekerheid bepaald worden. Mogelijk gaat het om een pottenbakkersoven, maar aangezien de structuur niet verder werd opgegraven wegens bewaring *in situ*, kon deze niet verder onderzocht worden. Het constant opborrelende grondwater bemoeilijkte het onderzoek van de ovenstructuur. Gezien het feit dat de oven zich onder de verstoringdiepte van de geplande werken en volgens het funderingsplan tussen de funderingspalen bevond, werd in samenspraak met erfgoedconsulent Sam De Decker en de opdrachtgever beslist om voor bewaring *in situ* te opteren.

Interessant is dat net in de rand van de werkput een tweede ovenstructuur werd aangetroffen net naast de eerste. Deze oven, **S110**, werd niet geheel blootgelegd. Toch was de duidelijk ronde aanzet van de oven reeds merkbaar. Ook de dubbele vulling met verbrande moederbodem op de rand en gemengde opvulling in de kern met heel wat houtskoolspikkels en verbrande leem, wijst op de ovenfunctie van de structuur. Algemeen kan wel gezegd worden dat de vulling iets grijzer is vergeleken met S108. Het aardewerk dat in het spoor werd gevonden is ook iets gevarieerder vergeleken met spoor 108, maar heeft ook duidelijk een Romeinse datering, en dit specifiek in de 1ste tot 2de eeuw.

S 111 vormt een niet erg scherp af te lijnen pakket net naast de twee ovens. De vulling is donkergrijs en zandig met inmenging van lichtgrijze vlekken. Op sommige plaatsen zijn nog vlekken van het spoor op te merken in de omliggende moederbodem, wat het aflijnen van het spoor bemoeilijkte. Algemeen kan nog gezegd worden dat het spoor in de Romeinse periode te dateren valt, wat af te leiden valt uit het aangetroffen aardewerk. Deels door S111 doorsneden, tekent **S112** zich af als een langwerpige greppel met vlakke bodem. Het spoor werd gecoupeerd en manueel leeggehaald om vondsten te recupereren. In de grijsblauwe vulling van het spoor werd een grote hoeveelheid aardewerk gevonden dat op een eerder vroege datering van het spoor wijst. Het spoor bevat voornamelijk handgevormd aardewerk, maar ook fragmenten van een Dressel 20 amfoor, verschillende types kruikwaar, enkele fragmenten grijsgedraaid aardewerk waaronder Noord-Frans gedraaid aardewerk, en een scherf terra rubra. Ook enkele scherven *terra sigillata* werden ingezameld waaronder een randfragment van een Dragendorff 24/25 die tussen 40 en 80 te dateren valt. Opmerkelijk aan S112 is dat deze greppel in lijn lijkt te liggen met een langwerpige greppel of gracht die reeds in het vooronderzoek werd aangesneden (werkput 5 S38).

Figuur 43 Romeinse sporen ter hoogte van werkput 3.

Figuur 44 S108 in vlak.

Figuur 45 S110 in vlak.

Figuur 46 Doorsnede op S112.

5.1.4 Mobiele resten

5.1.4.1 Aardewerk³²

S90

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gram)
Terra Rubra	1	6
Handgevormd	5	153
Lokaal grijs	1	31
Kruikwaar	3	39
Noord-Frans	4	50
Terra sigillata	3	9
Terra Nigra	2	14
Gevernist	1	7

Figuur 47 Tabel met soort en aantal.

- Lokaal grijs aardewerk: 1 wandscherf
- Handgevormd aardewerk: 5 scherven
- Kruikwaar: 3 wandscherven o.a. uit het Maasland
- *Terra rubra*: 1 wandscherf imitatie van *terra sigillata*.
- *Terra nigra pates grises clair* (import uit de Champagne streek) : Beker Deru type A1/A2
- Vroeg gevernist aardewerk ('colour coated') uit la Graufesenque/Lyon. Staat gekend als 'la céramique engobée de Lyon'. Komt voor vanaf 20 n.Chr en kent een terugval in commercialisatie vanaf het begin van de Flavische tijd (69 n.Chr) om volledig te verdwijnen bij de beginjaren van de 2e eeuw n.Chr.³³

³² Dank aan Jasper Deconynck (Ruben Willaert nv), Tim Clerbaut (Ugent) en Sofie Vanhoutte (Ugent) voor de determinatie.

³³ Brulet et al 2010.

- *Terra sigillata*: Zuid-Gallische Dragendorff 18 (bord) en Dragendorff 27 (drinknap met ingesnoerde wand). Beide vroege vormen uit de 1^e eeuw n.Chr

opvulling spoor 1^e helft -midden 1^e eeuw n.Chr.

S91

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gram)
Terra rubra	3	9
Kruikwaar (Zeepwaar)	1	10
Technisch aardewerk	2	37
Handgevormd aardewerk	4	101

Figuur 48 Tabel met soort en aantal.

- *Terra rubra*: 3 wandscherven van een beker in terra rubra. 1^e helft 1^e eeuw n.Chr. Betreft import van de Champagne streek/Marne regio (NO Frankrijk). Gelijkaardige stukken zijn ook al aangetroffen op de site Aalter-Langevoorde.
- Handgevormd aardewerk: 4 wandscherven
- Technisch aardewerk: 2 wandscherven
- Kruikwaar (Zeepwaar): 1 wandscherf

opvulling spoor 1^e helft 1^e eeuw n.Chr.

S107

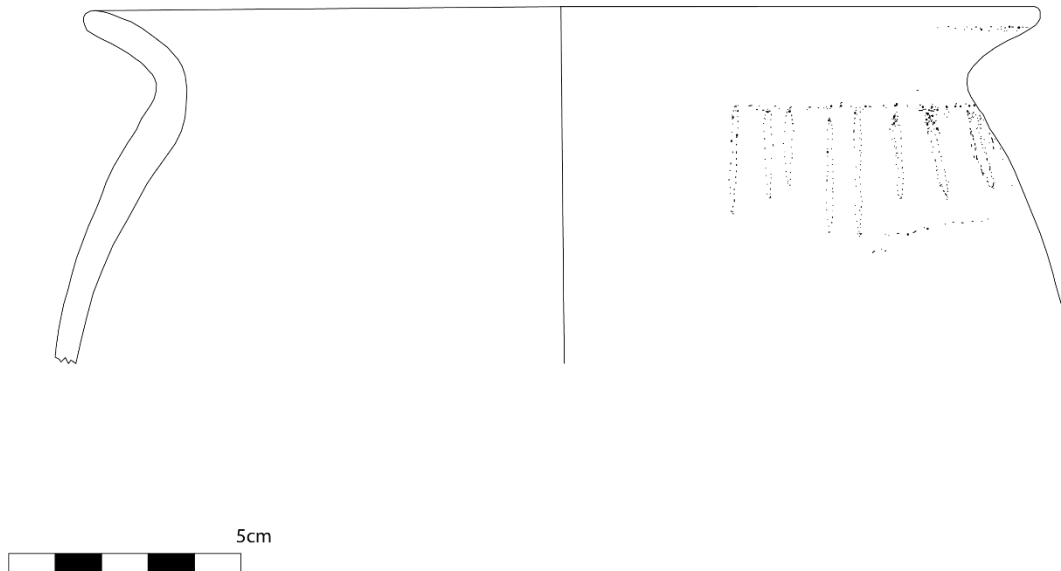
Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gram)
Terra rubra (Champagne)	1	4
Kruikwaar (Bavay)	2	109
Kruikwaar (Lowlandware)	37	726
Dolium	2	100
Gevernist aardewerk (keulen)	2	7
Terra sigillata	3	26
Handgevormd aardewerk	8	231
Amfoor	1	88
Amfoor (Spaans)	2	356
Lokaal grijs aardewerk	2	5

Figuur 49 Tabel met soort en aantal.

- *Terra rubra*: 1 wandscherfje uit de Champagne streek
- Lokaal grijs aardewerk: 2 wandscherven
- Handgevormd aardewerk: 8 scherven waaronder 1 rand van een kom met verticale kamstrepen. Het recipiënt heeft duidelijk op het vuur gestaan.
- Keuls governist aardewerk: Dit type van deklaag en kleikruimelversiering komt niet meer na 180 n.Chr. 2 wandscherven
- Amfoor (Spaans): 2 wandscherven
- Amfoor: Dressel 20
- Dolium: 2 wandscherven, baksel met grijze kern

- Kruik (Bavay): Vanvinckeroye 410-412 (Flavisch tot 200 n.Chr) ringvormige rand en Hofheim 50-51 kruik 69-200 n.Chr
- Kruikamfoor: type Vanvinckeroye 449-451 (Flavisch tot 200 n.Chr)
- Kruikwaar in Lowlandsware: 37 scherven
- *Terra sigillata*: Drag. 18/31 (bord) of 31 (bord, productie vanaf midden 2e eeuw), Drag. 33 tas uit Argonne (O-Gallië).

opvulling spoor midden 2e eeuw n.Chr.

Figuur 50 Handgevormd aardewerk, kom met verticale kamstrepen.

S108

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gram)
Kruikwaar (Bavay en Scheldevallei)	19	204
Dolium	1	14
Amfoor (Gauloise 4/Pélichet 47)	3	5

Figuur 51 Tabel met soort en aantal.

- Kruikwaar (Bavay en Scheldevallei): 19 wandscherven, Hofheim 50-51 kruikrand, baksel komende van de Scheldevallei. Flavisch tot 2e eeuw
- Amfoor: Gauloise 4/Pélichet 47 amfoor fragment. Herkomst zuid Gallië. Het merendeel van de productie is gelokaliseerd in de regio van Narbonne (36 gekende ateliers), Languedoc en in de Provence. Kalkrijk baksel dat veel mica bevat. Kan gedateerd worden tussen 100 en 250 n.Chr³⁴.

spoor kan gedateerd worden in de volle 2^e eeuw

³⁴ Laubenheimer 1985.

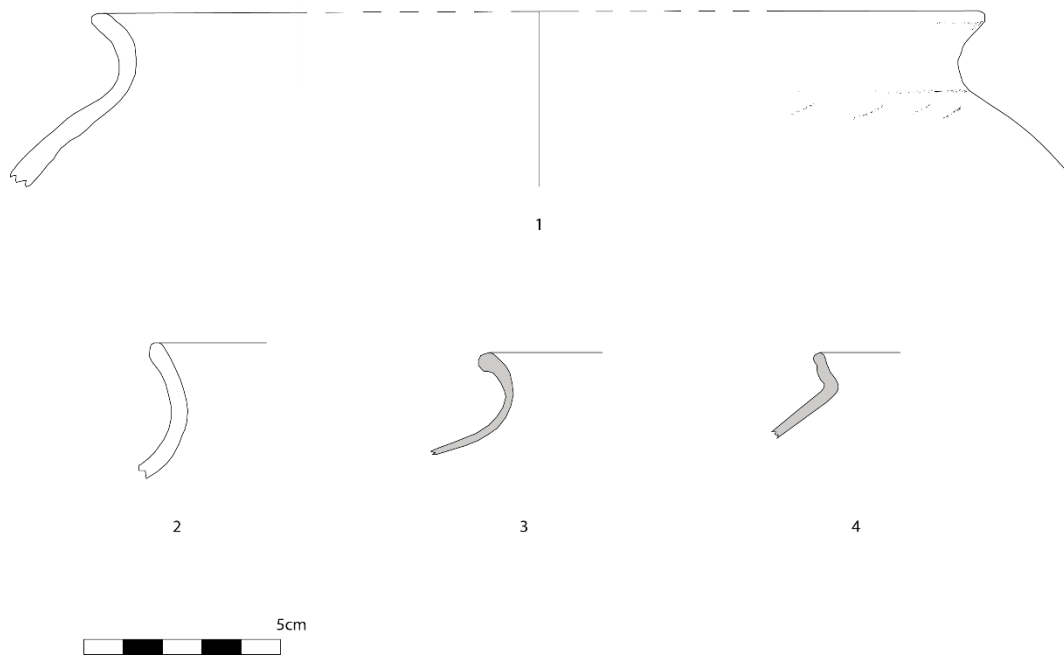
S112

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gram)
Terra rubra	1	5
Terra nigra (N-Frankrijk)	2	13
Terra nigra (Champagne)	3	3
Kruikwaar (lokaal, zwarte kern)	3	10
Kruikwaar (Rijn- of Maaslands)	10	81
Zeepwaar	6	36
Kruikwaar (Bavay, Scheldevallei)	3	128
Dolium (3 baksels)	6	428
Waaslands	3	19
Import? (voorraadpot)	1	56
Terra sigillata	6	22
Handgevormd aardewerk	51	947
Amfoor	6	1320
Grijs aardewerk (N-Frankrijk)	9	43
Lokaal grijs aardewerk	13	155
Technisch aardewerk	3	9

Figuur 52 Tabel met soort en aantal.

- Kruikwaar (Bavay, Scheldevallei): 3 scherven waaronder 1 bodem
- Kruikwaar (lokaal met zwarte kern): 3 wandscherven
- Kruikwaar: enkele wandscherven Rijnlands of Maaslands
- Zeepwaar: 6 scherven fijn aardewerk
- Lokaal grijs aardewerk: 13 scherven waaronder enkele bodems en randen
- Handgevormd aardewerk: 51 scherven waaronder enkele randen van kookpotten met nagelversiering en kamstreepversiering op de schouder en de buik
- Waaslands grijs gedraaid: 3 scherven
- Import grijs: randscherf van een voorraadpot
- Grijs aardewerk (import Noord-Frankrijk): enkele randen van bekens
- Dolium: 3 verschillende baksels, 6 wandscherven
- *Terra nigra* (pates grises clair, Komt uit de Champagne streek): 3 wandscherven
- *Terra nigra* (zeer micarijk baksel, herkomst N-Frankrijk): 2 wandscherven
- Amfoor: Dressel 20 (Baetische herkomst). Komt voor vanaf de Claudische periode (begin 1^e eeuw). Stuk heeft een dun oor en sterk aanwezige hoek. Vroeg exemplaar. Gebruikt voor het transport van olijfolie (40-80 liter per recipiënt). Door hun poreuze aard konden ze na gebruik van de olijfolie niet meer hergebruikt worden en werden ze gedumpt of secundair gebruikt in gebroken vorm (fundering weg, afdekken riolering, etc).
- Technisch aardewerk (zoutcontainer): 3 wandscherven, roze baksel, organische vershraling
- *Terra rubra*: 1 wandfragment
- *Terra sigillata*: Dragendorff 17 bord uit Zuid-Gallie (la graufesenque) (midden 1^e eeuw). La Graufesenque, van waaruit vanaf het tweede kwart van de 1ste eeuw na Chr. tot aan het begin van de 2de eeuw enorme hoeveelheden in onze streken afgezet werden. Dragendorff 29 kom uit Zuid-Gallië (midden 1^e eeuw). Komt voor tussen 40 en 85 n.Chr.
-

spoor kan gedateerd worden in het midden van de 1^e eeuw n.Chr.

Figuur 53 Tekening aardewerk S112. 1: kookpot handgevormd aardewerk. 2: handgevormd aardewerk. 3: Lokaal grijs aardewerk. 4: Noord-Frans, rand beker.

5.1.4.2 Bouwmateriaal

Uit drie verschillende contexten werd bouwmateriaal gerecupereerd. Het ging om de opvulling van grachtstructuur S90, laag S107 en opvulling van de greppel S112. Het ging hierbij om fragmenten van dakbedekking (*imbrex* en *tegula*) en baksteenfragmenten (*lateres*). Typisch Romeinse dakbedekking bestond uit vlakke pannen met opstaande rand (*tegula*) en gebogen pannen (*imbrex*). De *tegulae* passen in elkaar doordat de flens in de hoeken is uitgesneden. Op die manier werden de *tegulae* in een verticale rij in elkaar gepast. De openingen tussen de verticale rijen werden gedicht door middel van de gebogen *imbrices*.

Vondstnr	Spoor	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort
102	90	BOUWMAT	3	1406,00 gr	TEGULA	
102	90	BOUWMAT	1	371,00 gr	LATERES	een hoekstuk
102	90	BOUWMAT	1	77,00 gr	IMBRES	
105	90	BOUWMAT	1	3138,00 gr	TEGULA	
149	107	BOUWMAT	2	59,00 gr	BOUWMAT	fragmenten
149	107	BOUWMAT	1	61,00 gr	LATERES	

149	107	BOUWMAT	1	94,00 gr	IMBREX	
151	112	BOUWMAT	3	180,00 gr	BOUWMAT	fragmenten

Figuur 54 Tabel met vondsnummers bouwmetaal.

Figuur 55: Vnr 102: Romeins bouwmetaal uit S90, werkput 2 vlak 2.

5.1.4.3 Dierlijk Bot

In een drie-tal contexten werd dierlijk bot gevonden: grachtvulling S90, laag S91 en greppelvulling S112. Het ging telkens om minieme hoeveelheden, vermoedelijk consumptieafval.

Vondstnr	Spoor	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort
148	90	ODB	1	13,00 gr	XXX	ondetermineerbaar
106	91	ODB	1	2,00 gr	XXX	ondetermineerbaar

145	112	ODB	1	5,00 gr	RUND	kies
145	112	ODB	1	14,00 gr	VARKEN	onderkaak
145	112	ODB	1	59,00 gr	RUND	bekken
145	112	ODB	3	71,00 gr	MIDDELGROOT ZOOGDIER	rib
145	112	ODB	8	72,00 gr	MIDDELGROOT/ GROOT ZOOGDIER	1 wervelfragment, de rest ondetermineerbaar
145	112	ODB	1	10,00 gr	SCHAAP/GEIT	kies

Figuur 56 Tabel dierlijk bot in de verschillende contexten.

5.1.4.4 Metaal

Een 5-tal munten werden verzameld via metaaldetectie. Hieronder de beschrijving met afbeelding:

VNR: 2: munt keizer Postumus

Spoor: 2, opkuisen fundering late middeleeuwen/vroegmodern

Materiaal: zilverlegering

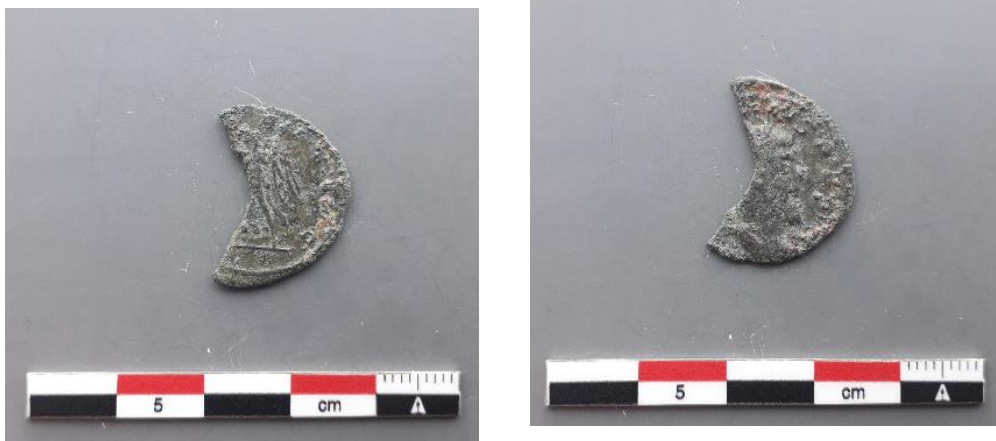
Datering: 260-269

Bewaring: matig

Voorzijde: keizer Postumus kijkend naar rechts, randtekst “*** VMVS P F AVG.”

Keerzijde: Victoria met palmtak in hand met randtekst “***ORIA AVG”.

Geslagen: /

Figuur 57: VNR 2: Romeinse Postumus met Victoria op achterzijde.

VNR: 12: munt Postumus

Spoor: 14, winningskuil of gracht

Materiaal: zilverlegering

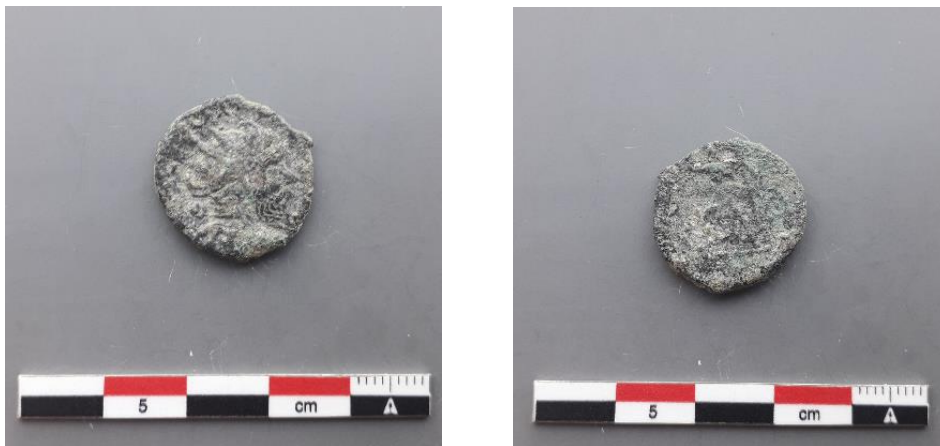
Datering: 260-269

Bewaring: matig

Voorzijde: keizer Postumus kijkend naar rechts, met kroon

Keerzijde: Minerva met speer in hand

Geslagen: /

Figuur 58: VNR 12: Romeinse munt Postumus.

VNR: 119: munt Flavia Maximiana Theodora

Spoor: 81, 17de – 18de eeuwse laag

Materiaal: zilverlegering

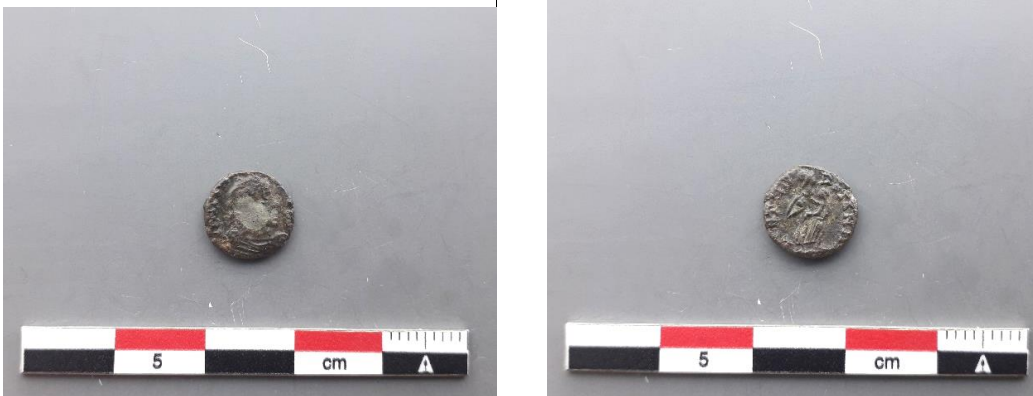
Datering: 337-340

Bewaring: goed

Voorzijde: hoofd Theodora met mooi gedrapeerd haar, kijkend naar rechts.

Keerzijde: Pietas met kind in arm, kijkend naar rechts. Randtekst "PIETAS ROMANA"

Geslagen: /

Figuur 59: VNR 119: Romeinse munt met Theodora en achterzijde Pieta met kind.

VNR: 123: Romeinse munt

Spoor: 96, in 17de eeuwse laag

Materiaal: brons

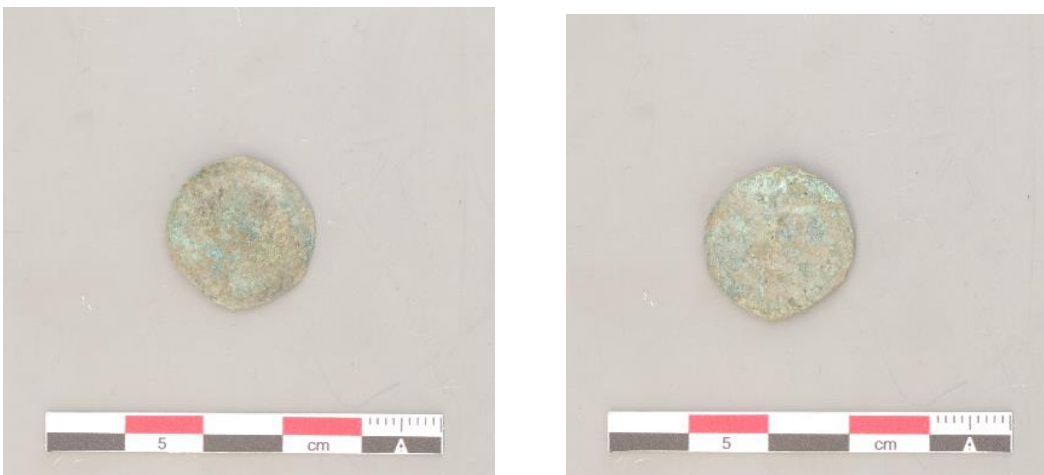
Datering: Romeins

Bewaring: slecht

Voorzijde: hoofd kijkend naar rechts

Keerzijde: /

Geslagen: /

Figuur 60: VNR 123: Romeinse bronzen munt met naar rechts kijkend hoofd op.

VNR: 137: As Trajanus

Spoor: 107, laag

Materiaal: brons

Datering: 98-117

Bewaring: slecht

Voorzijde: hoofd Trajanus kijkend naar rechts

Keerzijde: "SC" in een krans

Geslagen: /

Figuur 61: VNR 137: As van keizer Trajanus.

5.2 Bewonigssporen uit de late middeleeuwen/vroegmoderne periode

Dit hoofdstuk bespreekt de archeologische sporen en structuren die in de periode 1350-1550 te dateren zijn. De periode was vertegenwoordigd in werkputten 1 en 2. Volgende sporen categorieën waren vertegenwoordigd: Laag, kuil, fundering, uitbraakspoor en vloer.

Spoor	Aard	Datering (stratigrafisch)	Datering (aardewerk)	Werkput
1	Laag		Late middeleeuwen-vroegmodern	1
2	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
3	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
4	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
7	Laag		Vroegmodern	1
9	Laag		Late middeleeuwen	1
11	Laag	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
12	Laag	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
13	Uitbraakspoor	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
15	Laag		Late middeleeuwen	1
16	?		Late middeleeuwen	1
20	Kuil	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
23	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
24	Uitbraakspoor	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
28	Kuil		Late middeleeuwen	1
31	Laag	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
32	Kuil		Late middeleeuwen-vroegmodern	1
35	Laag	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
36	Laag	Late middeleeuwen-vroegmodern		1
38	Kuil		Late middeleeuwen-vroegmodern	1
39	Laag		Late middeleeuwen	1
44	Laag		Late middeleeuwen	1

66	Kuil		Late middeleeuwen	1
67	Vloer	Vroegmodern		2
68	Fundering vloer	Vroegmodern		2
70	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
71	Laag	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
74	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
76	Laag	Vroegmodern		2
77	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
79	Vloer	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
97	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
102	Fundering	Late middeleeuwen-vroegmodern		2
104	Laag		Vroegmodern (16de eeuw)	2
106	Laag		Late middeleeuwen	2

Figuur 62 Tabel met sporenoverzicht.

5.2.1 Werkput 1

Volgende sporen worden vertegenwoordigd: **S1** (laag), **S2** (fundering), **S3** (fundering), **S4** (fundering), **S7** (laag), **S9** (laag), **S10** (laag), **S11** (laag), **S12** (laag), **S13** (uitbraakspoor), **S15** (laag), **S23** (fundering), **S24** (uitbraakspoor), **S28** (kuil), **S31** (laag), **S32** (kuil), **S35** (laag), **S36** (laag), **S38** (kuil), **S39** (laag), **S44** (laag) en **S66** (kuil).

Figuur 63 Grondplan werkput 1 met aanduiding van de spoornummers.

Lagen

Sporen **S1**, **S9** en **S10** kunnen besproken worden aan de hand van profiel 1 (zie bespreking profielen). De drie lagen hebben samen een dikte van 1,1m en dekken het vermoedelijk Romeinse spoor **S17** af. Het pakket betreft een afwisseling van donkergrijze lagen met vlekken moederbodem (**S1**), een pakket waar versmeten moederbodem meer vertegenwoordigd is (**S10**) en opnieuw een meer donkergrijze laag (**S9**). Op profiel 3 zijn gelijkaardige pakketten waar te nemen **S11** en **S15**, samen een dikte van 1,1m. Ook hier dekken deze pakketten een Romeins spoor af. De onderzijde van alle hier besproken lagen bevindt zich op een diepte circa +16m TAW. **S7** en **S12**, beide aangeduid in vlak behoren tot dezelfde pakketten.

S31, **S35**, **S36**, **S39** en **S44** bevinden zich aan de zuidzijde van de werkput. Het gaat telkens om donkergrijze tot donkerbruine pakketten met sporadisch inclusies van houtskool, baksteenbrokken en mortelresten. De lagen bevonden zich op een TAW van +16,15m TAW.

Kuilen

Volgende kuilen worden vertegenwoordigd: **S28**, **S32** en **S66**.

S28 bevond zich in vlak 1 aan de zuidzijde van de werkput. Het betrof een cirkelvormig spoor met een donkergrijze vulling. In de opvulling werd zowel Romeins als 14de – 15de eeuws materiaal gevonden. Het ging om steengoed Langerwege, roodgeglazuurd aardewerk en oxiderend

gebakken Romeins aardewerk. Mogelijks is het materiaal intrusief omdat de kuil stratigrafisch binnen het recentere pakket S25 ligt.

S32 bevond zich aan de oostelijke zijde van de werkput en werd zowel op vlak 2 als vlak 3 waargenomen, respectievelijk TAW van +16,16m en +15,92m. In vlak had de kuil een donkerbruine kleur, de kuil tekende zich scherp af tegen de moederbodem. Gezien de grote hoeveelheid materiaal kan de kuil als afvalkuil geïnterpreteerd worden. De mobiele resten (vnr 32, 33, 39, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60. uit deze kuil worden in detail besproken onder paragraaf 5.2.3.

S66 lag zuidelijk van S32, op een TAW van +15,77m. De afgeronde kuil had een grijzige zandleem vulling. In deze vulling werd een scherfje steengoed uit Langerwehe en weinig grijs aardewerk en rood aardewerk verzameld (vnr. 59).

Funderingen

Volgende sporen kunnen als muurfundering geïnterpreteerd worden: S2, S3, S4, S13, S23 en S24.

S2, S3 en **S4** zijn drie noordwest-zuidoost georiënteerde funderingen. Bij nader inzien konden S2 en S3 als zelfde structuur geïnterpreteerd worden. De fundering had een breedte van 0,85m en een bewaarde lengte van 4,3m. De bakstenen hadden een rode kleur en volgende formaten: 23cm x 12cm x 6cm; 24cm x 12,5cm x 6cm en 25cm x 12,5cm x 6cm. De aangewende mortel had een lichtbruine kleur en was sterk zandig. De fundering was nog 3 bakstenen hoog bewaard. Onder de bakstenen werd een rommelige fundering vastgesteld met brokken baksteen en zandmortel. De onderzijde werd vastgesteld op een TAW van +16,05m TAW. S2 en S3 waren aan de noordzijde en zuidzijde verstoord door recentere muren, respectievelijk S6 en S5. Fundering S4 had een gelijkaardige opbouw, met zelfde baksteengrootte en mortel. De lengte bedroeg 4,6m en de breedte 0,8m. De 3, op sommige plaatsen 4 baksteen hoge fundering was eveneens vrij rommel in fundering. Aan de noordzijde was deze fundering verstoord door S6. Aan de zuidzijde door een recente kelderruimte. Ten westen van S4 werd een puinig rechtlijnig spoor opgetekend. Het uitbraakspoor had een lengte en breedte van 3,5m en 1m. De bovenzijde bevond zich op een TAW van +16m.

S23 bevond zich aan de zuidzijde van de werkput. De fundering had een noordwest-zuidoostelijke oriëntatie, gelijk aan S2, S3 en S4. De fundering was opgebouwd uit rode bakstenen (? X10cm x 5cm) en gevoegd met een bruine zandige mortel. De lengte en breedte van het spoor bedroegen 8m en 0,35m. Het ging om 3 lagen bakstenen. **S24** had een lengte van 5,6m en een breedte van 0,4m. Het formaat van de bakstenen was ? x 11,5cm x 5cm, er werd gebruikt van een grijsbruine zandige kalkmortel. Stratigrafisch was S23 ouder dan S24.

Figuur 64 Aanduiding van S32 en S66 in vlak 3.

Figuur 65 Vlak 1, S2 en S3.

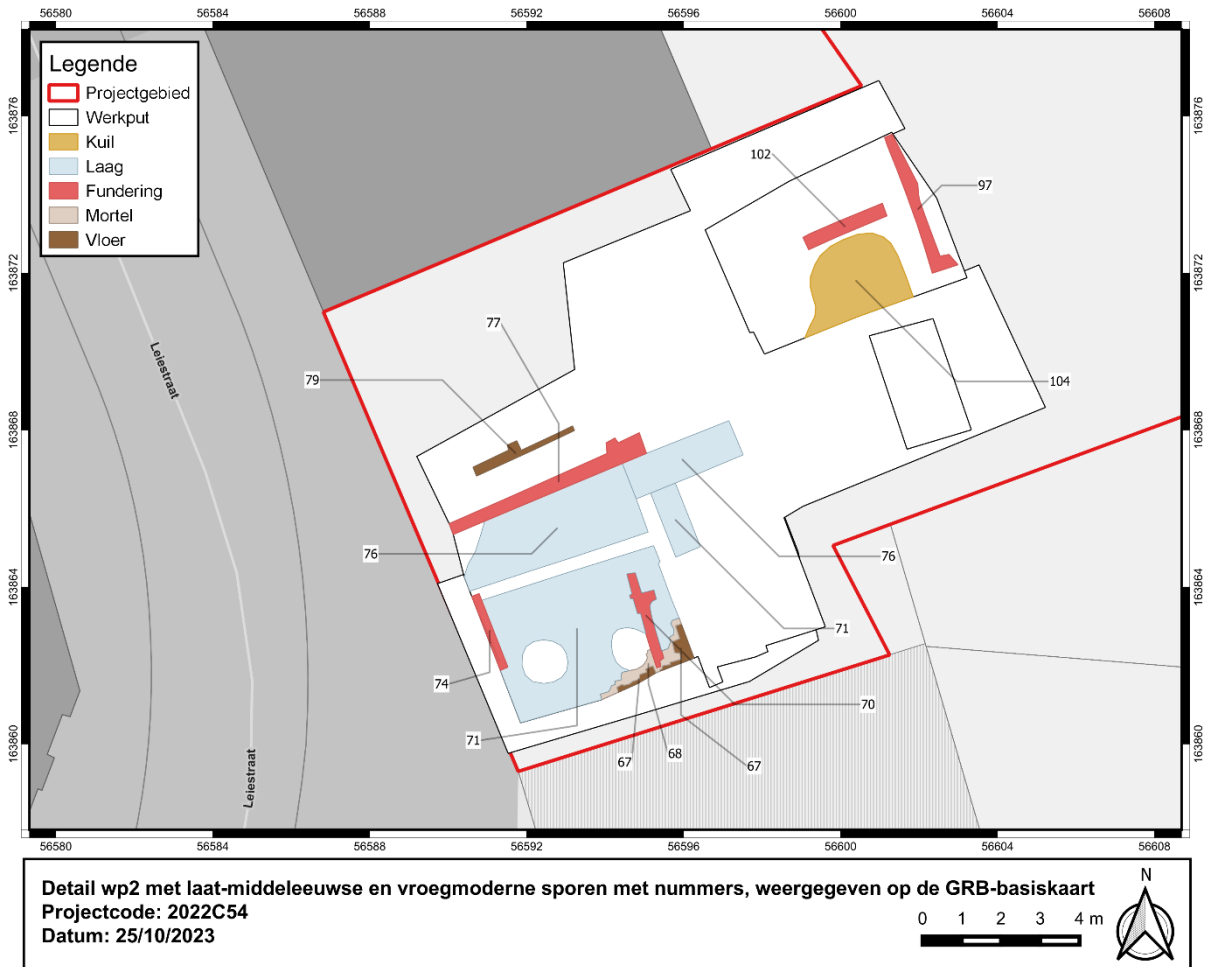
Figuur 66 S4 en S13.

Figuur 67 S23 in vlak.

5.2.2 Werkput 2

Volgende sporen worden vertegenwoordigd: **S67** (vloer), **S68** (fundering vloer), **S70** (fundering), **S71** (laag), **S74** (fundering), **S76** (laag), **S77** (fundering), **S79** (vloer), **S97** (fundering), **S102** (fundering), **S104** (laag), **S106** (laag).

Figuur 68 Werkput 2 met aanduiding van de sporen.

Lagen

Tussen de funderingen S77 in het noorden en de vloer S67 in het zuiden werd 2 ophogingspakketten opgetekend namelijk **S71** en **S76**. Beide lagen bevonden zich op een TAW van +14,45m. De pakketten hadden een donkergrijze kleur met sporadisch wat houtskoolspikkels. In laag S71 werd een kruik steengoed gevonden samen met een intrusief lokaal geproduceerde Romeinse scherf (vnr. 62). In laag 76 werd geen materiaal aangetroffen.

Lagen **S104** en **106** waren sterk puinige pakketten aangetroffen in vlak 3, op een TAW van +14,48. In laag S104 werd een dubbele mijt van Filips De Schone (1482-1503) gevonden (vnr. 133). In laag 106 werd steengoed aardewerk als rood geglazuurd aardewerk verzameld (vnr. 134).

Figuur 69 Zicht op vlak 2 van werkput 2 met de donkergrijze pakketten S71 en S76.

Funderingen en vloeren

Aan de zuidelijke zijde van de werkput kon een klein deel van een vloer opgekuist worden. Het betrof enerzijds een vrij harde witte kalkrijke onderfundering (**S68**) met daarbovenop een vloer (**S67**). De vloer was opgebouwd uit dieprode tegels met formaat 21cm x 20cm x 2cm. Aan de noordzijde van de werkput werd een tweede vloerniveau gevonden, **S79**. Deze vloer was opgebouwd uit rode tot felrode bakstenen met volgende formaten: 24cm x 12cm x 6cm en 23,5cm x 12cm x 6cm). De vloer was slechts over een lengte van 2,2m bewaard.

S70 was bewaard over een lengte van 3m. De fundering was nog 1 baksteen diep bewaard en opgebouwd uit rode bakstenen en brokken baksteen met volgend formaat: 25cm x 12cm x 6,5cm en ? x 10cm x 5cm. De aangewende mortel had een lichtbruine/grijze kleur en was vrij kalkrijk. **S74** was een slecht bewaard stuk fundering aan de westelijke zijde van de werkput. De fundering had dezelfde oriëntatie als **S70** en was opgebouwd uit rode bakstenen (? x 10cm x 5cm) en een vrij harde geelbruine kalkmortel. **S77** was een 1 baksteen brede fundering bewaard over een lengte van 6m. De 6 baksteen hoog bewaarde fundering was opgebouwd uit rode bakstenen met formaten ? x 12cm x 6cm, ? x 11cm x 5,5cm en 23cm x 10cm x 5cm. De gebruikte mortelspecie was vrij zandig. In het oosten was de fundering rommeliger en sloot deze aan op een minder hoog bewaard stuk die een knik maakte richting het noorden.

In de noordoostelijke hoek van de werkput werden nog twee funderingen herkend. **S97** was een 1 baksteen brede fundering en had een NW-ZO oriëntatie. In het zuiden lijkt de fundering een hoek te maken richting het oosten. De fundering was opgebouwd uit brokken rode baksteen afkomstig van volgend formaat: ? x 12cm x 6cm. De aangewende mortel was sterk zandig en vrij zacht. Fundering **S102** had een bewaarde lengte van 3m, een breedte van 26cm en een hoogte van maximaal 6 bakstenen. De rode bakstenen hadden formaat 24cm x 12cm x 6cm, de mortel was vrij hard en kalkrijk.

Figuur 70 Zicht op het vloerniveau S67-S68 aan de rechterzijde van de foto.

Figuur 71 Vloerniveau S79.

Figuur 72 Zicht op fundering S77.

Figuur 73 Fundering S97.

Figuur 74 S102.

5.2.3 Mobiele resten

Vondstnr	Spoor	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Periode
2	1	MAG	1	1,00 gr	MUNT	zilveren munt waarvan een stuk is afgebroken; Keizer Postumus	ROM; 260-269 AD
3	1	AWG	1	14,00 gr	GRS		ME
25	1	ODB	1	81,00 gr	RUND	tibia	
25	1	ODB	2	63,00 gr	SCHAAP/GEIT	onderkaak en radius	
25	1	ODB	2	21,00 gr	GROOT ZOOGDIER	ondetermineerbaar	
26	1	AWG	2	18,00 gr	GRS		LME- vroeg modern
26	1	AWG	2	29,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	15de E

26	1	AWG	5	150,00 gr	STG		15de E
1	7	AWG	1	3,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	vroeg modern
9	9	AWG	1	3,00 gr	GRIJS GEBAKKEN	locale productie	ROM
9	9	AWG	2	18,00 gr	KRUIKWAAR		ROM
20	9	AWG	1	9,00 gr	STG	groen geglazuurd	2de helft 14de E
20	9	AWG	2	28,00 gr	ROOD BAKSEL		LME
20	9	AWG	5	44,00 gr	GRS		LME
21	9	ODB	1	30,00 gr	RUND	kop van een femur van een rund	
21	9	ODB	2	34,00 gr	GROOT ZOOGDIER		
22	9	AWG	1	60,00 gr	OXIDEREND GEBAKKEN		ROM
22	9	AWG	4	62,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	LME
22	9	AWG	1	4,00 gr	STG	Siegburg	LME
22	9	AWG	6	62,00 gr	GRS		ME
22	9	AWG	2	8,00 gr	GRIJS GEBAKKEN		ROM
23	9	MCU	1	2,00 gr	XXX	koperen belletje?	LME; vroeg modern
23	9	MCU	1	20,00 gr	GESMOLTEN KOPER		
23	9	MPB	1	7,00 gr	ZEGELLOOD		LME; vroeg modern
24	9	ODB	1	27,00 gr	XXX	ondetermineerbaar	
24	9	ODB	3	43,00 gr	RUND	1 tongbeen, 1 kootje, 1 rib	
24	9	ODB	1	8,00 gr	MIDDELGRO OT ZOOGDIER	ribfragment	
13	15	AWG	1	22,00 gr	GRS	standvind	LME
17	16	AWG	1	14,00	ROOD	intern dekkend loodglazuur, geelkleurige	14de-15de eeuw

				gr		slibdecoratie	
17	16	AWG	2	100,00 gr	GRS	kruik, vlakke bodem	14de-15de eeuw
30	28	AWG	2	83,00 gr	STG	langerwehe steengoed	14de-15de E
30	28	AWG	1	11,00 gr	OXIDEREND	oxiderend gedraaid	ROM
30	28	AWG	5	82,00 gr	ROOD BAKSEL		14de-15de E
32	32	AWG	6	44,00 gr	GRS		15de E
32	32	AWG	2	116,00 gr	ROOD BAKSEL	steelpan of teil met gietsnep	15de E
32	32	AWG	1	12,00 gr	STG	langerwehe steengoed	14de-15de E
32	32	AWG	2	11,00 gr	OXIDEREND GEBAKKEN		ROM
33	32	AWG	43	4,00 gr	ROOD BAKSEL	grape	LME
33	32	AWG	1	20,00 gr	OXIDEREND	oxiderend gedraaid	ROM
33	32	AWG	1	3,00 gr	GRIJS GEBAKKEN		ROM
33	32	AWG	1	31,00 gr	GRS		Volle ME
52	32	AWG	3	87,00 gr	ROOD	grape, intern geglazuurd op de rand, extern beroet; 2 fragmenten waarvan 1 intern geglazuurd, extern beroet en 1 intern spaarzaam geglazuurd en extern beroet	midden 15de-16de eeuw
53	32	ODB	2	40,00 gr	RUND	kootjes	
53	32	ODB	1	20,00 gr	SCHAAP/GEIT	radius	

53	32	ODB	3	76,00 gr	GROOT ZOOGDIER	rib en onderkaak	
53	32	ODB	2	7,00 gr	VIS	visbotjes uit de Leie	
54	32	AWG	1	466,00 gr	ROOD	kom met verticaal oor onder de rand, aangeknepen standvinnen, intern geglazuurd	16de eeuw
54	32	AWG	1	217,00 gr	ROOD	zalfpot, extern geglazuurd, sliblaag en witkleurig glazuur, standvoet	16de eeuw
54	32	AWG	8	212,00 gr	ROOD	teil, interne sliblaag en geelkleurig glazuur, horizontaal oor onder de rand	16de eeuw
54	32	AWG	29	1198,00 gr	ROOD	bevat onder andere steelpan met volle steel (intern gelgazuurd), 3 grapes (intern geglazuurde rand, extern beroet), vergiet	16de eeuw
54	32	AWG	8	303,00 gr	ROOD	spaarzaam geglazuurd, aangeknepen meervoudige standvinnen, 2 fragmenten extern beroet	16de eeuw
54	32	AWG	1	5070,00 gr	ROOD	voorraadpot, 2 horizontale oren, standvinnen	16de eeuw
54	32	AWG	2	37,00 gr	GRS	draairibbels	16de eeuw
55	32	GLS	2	4,00 gr	BEKER	vitro a fili	16de eeuw
55	32	GLS	12	94,00 gr	FLES	blaaslitteken in de ziel, kleurloos glas met groene schijn, sterk opengaande rand (diameter: 3.9cm, diameter opening: 1.5cm), diameter bodem ca. 9cm	16de eeuw
55	32	GLS	20	64,00 gr	BEKER	bekerglas op standvoet, kleurloos glas, blauwe schijn, geribbelde wanddecoratie in reliëf, diameter voet: 6.1cm	16de eeuw

56	32	MCU	3	1,00 gr	NAALD		15de-17de E
56	32	MCU	1	14,00 gr	RIEMTONG	riemtong met haakje op het einde	15de-17de E
57	32	ODB	1	11,00 gr	RUND	astragalus	
57	32	ODB	1	11,00 gr	SCHAAP/GEIT	tibiafragment	
57	32	ODB	2	68,00 gr	RUND	juveniel, tibia, femur, knaagsporen	
60	32	MCU	1	1,00 gr	MUNT	op ene zijde: dubbele cirkel met een kruis er dwars doorheen; op andere zijde: bloemmotief	15de-16de E
60	32	MCU	1	1,00 gr	MUNT	ondetermineerbaar	15de-16de E
39	35	ODB	1	16,00 gr	MIDDELGRO OT ZOOGDIER	vermoedelijk varken, middenhands of voetbeentje	
39	35	ODB	1	10,00 gr	SCHAAP/GEIT	radius	
39	35	ODB	1	136,00 gr	RUND	radius	
36	38	AWG	1	46,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	LME; vroeg modern
38	39	AWG	2	9,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	LME
38	39	AWG	1	3,00 gr	GRS		LME
37	44	AWG	1	16,00 gr	GRS	grijze voorraadpot	14de-1ste helft 15de E
37	44	AWG	1	57,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	14de-15de E

37	44	AWG	1	18,00 gr	STG		14de-1ste helft 15de E
59	66	AWG	1	14,00 gr	STG	Langerwehe steengoed	1300-1400
59	66	AWG	1	2,00 gr	GRS		LME
59	66	AWG	1	5,00 gr	GRS	rood geglazuurd	LME
78	68	MPB	1	1,00 gr	LOODSNIPPE R		vroeg modern
62	71	AWG	1	5,00 gr	GRIJS GEBAKKEN	locale productie	ROM
62	71	AWG	1	21,00 gr	STG	kruik	15de E
77	71	MCU	1	12,00 gr	GEWICHT	achthoekig gewichtje	vroeg modern
77	71	MXX	1	7,00 gr	NAGEL		
79	76	MCU	1	1,00 gr	XXX		vroeg modern
80	76	MXX	1	5,00 gr	NAGEL		
132	104	MCU	1	7,00 gr	GESP	dubbele ovalen gesp	16de-17de E
133	104	MCU	1	2,00 gr	MUNT	dubbel milt; Filips de Schone	1482-1503
134	106	AWG	1	66,00 gr	STG		14de-15de E
134	106	AWG	1	10,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	14de-15de E

Figuur 75 Vondstenlijst van de laatmiddeleeuwse-vroegmoderne sporen.

5.2.3.1 Aardewerk

De Romeinse intrusieve scherven buiten beschouwing gelaten komen volgende aardewerkcategorieën voor: grijs aardewerk, rood (geglazuurd) aardewerk, Steengoed (Langerwehe, Siegburg). Alle contexten werden geïnventariseerd. Afvalkuil S32 werd verder uitgewerkt (zie 5.2.3.5.).

Vondstnr	Spoor	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Periode
3	1	AWG	1	14,00 gr	GRS		ME
26	1	AWG	2	18,00 gr	GRS		LME- vroeg modern
26	1	AWG	2	29,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	15de E
26	1	AWG	5	150,00 gr	STG		15de E
1	7	AWG	1	3,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	vroeg modern
9	9	AWG	1	3,00 gr	GRIJS GEBAKKEN	locale productie	ROM
9	9	AWG	2	18,00 gr	KRUIKWAA R		ROM
20	9	AWG	1	9,00 gr	STG	groen geglazuurd	2de helft 14de E
20	9	AWG	2	28,00 gr	ROOD BAKSEL		LME
20	9	AWG	5	44,00 gr	GRS		LME
22	9	AWG	1	60,00 gr	OXIDEREN D GEBAKKEN		ROM
22	9	AWG	4	62,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	LME
22	9	AWG	1	4,00 gr	STG	Siegburg	LME

22	9	AWG	6	62,00 gr	GRS		ME
22	9	AWG	2	8,00 gr	GRIJS GEBAKKEN		ROM
13	15	AWG	1	22,00 gr	GRS	standvind	LME
17	16	AWG	1	14,00 gr	ROOD	intern dekkend loodglazuur, geelkleurige slibdecoratie	14de-15de eeuw
17	16	AWG	2	100,00 gr	GRS	kruik, vlakke bodem	14de-15de eeuw
30	28	AWG	2	83,00 gr	STG	langerwehe steengoed	14de-15de E
30	28	AWG	1	11,00 gr	OXIDEREN D	oxiderend gedraaid	ROM
30	28	AWG	5	82,00 gr	ROOD BAKSEL		14de-15de E
32	32	AWG	6	44,00 gr	GRS		15de E
32	32	AWG	2	116,00 gr	ROOD BAKSEL	steelpan of teil met gietsnep	15de E
32	32	AWG	1	12,00 gr	STG	langerwehe steengoed	14de-15de E
32	32	AWG	2	11,00 gr	OXIDEREN D GEBAKKEN		ROM
33	32	AWG	43	4,00 gr	ROOD BAKSEL	grape	LME
33	32	AWG	1	20,00 gr	OXIDEREN D	oxiderend gedraaid	ROM
33	32	AWG	1	3,00 gr	GRIJS GEBAKKEN		ROM
33	32	AWG	1	31,00 gr	GRS		Volle ME

52	32	AWG	3	87,00 gr	ROOD	grape, intern geglazuurd op de rand, extern beroet; 2 fragmenten waarvan 1 intern geglazuurd, extern beroet en 1 intern spaarzaam geglazuurd en extern beroet	midden 15de-16de eeuw
54	32	AWG	1	466,00 gr	ROOD	kom met verticaal oor onder de rand, aangeknepen standvinnen, intern geglazuurd	16de eeuw
54	32	AWG	1	217,00 gr	ROOD	zalfpot, extern geglazuurd, sliblaag en witkleurig glazuur, standvoet	16de eeuw
54	32	AWG	8	212,00 gr	ROOD	teil, interne sliblaag en geelkleurig glazuur, horizontaal oor onder de rand	16de eeuw
54	32	AWG	29	1198,0 0 gr	ROOD	bevat onder andere steelpan met volle steel (intern geglazuurd), 3 grapes (intern geglazuurde rand, extern beroet), vergiet	16de eeuw
54	32	AWG	8	303,00 gr	ROOD	spaarzaam geglazuurd, aangeknepen meervoudige standvinnen, 2 fragmenten extern beroet	16de eeuw
54	32	AWG	1	5070,0 0 gr	ROOD	voorraadpot, 2 horizontale oren, standvinnen	16de eeuw
54	32	AWG	2	37,00 gr	GRS	draairibbels	16de eeuw
36	38	AWG	1	46,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	LME; vroeg modern
38	39	AWG	2	9,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	LME
38	39	AWG	1	3,00 gr	GRS		LME
37	44	AWG	1	16,00 gr	GRS	grijze voorraadpot	14de-1ste helft 15de E
37	44	AWG	1	57,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	14de-15de E
37	44	AWG	1	18,00 gr	STG		14de-1ste helft 15de E

59	66	AWG	1	14,00 gr	STG	Langerwehe steengoed	1300-1400
59	66	AWG	1	2,00 gr	GRS		LME
59	66	AWG	1	5,00 gr	GRS	rood geglazuurd	LME
62	71	AWG	1	5,00 gr	GRIJS GEBAKKEN	locale productie	ROM
62	71	AWG	1	21,00 gr	STG	kruik	15de E
134	106	AWG	1	66,00 gr	STG		14de-15de E
134	106	AWG	1	10,00 gr	ROOD BAKSEL	rood geglazuurd	14de-15de E

5.2.3.2 Dierlijk bot

Slechts weinig dierlijk bot werd teruggevonden in de verschillende contexten. Volgende diersoorten waren vertegenwoordigd: rund, schaap, geit en visbot. Binnen de contexten werd slechts een minieme hoeveelheid bot gevonden waardoor een verder onderzoek niet van toepassing is.

Vondstnr	Spoor	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort
25	1	ODB	1	81,00 gr	RUND	tibia
25	1	ODB	2	63,00 gr	SCHAAP/GEIT	onderkaak en radius
25	1	ODB	2	21,00 gr	GROOT ZOOGDIER	ondetermineerbaar
21	9	ODB	1	30,00 gr	RUND	kop van een femur van een rund
21	9	ODB	2	34,00 gr	GROOT ZOOGDIER	
24	9	ODB	1	27,00 gr	XXX	ondetermineerbaar
24	9	ODB	3	43,00 gr	RUND	1 tongbeen, 1 kootje, 1 rib
24	9	ODB	1	8,00 gr	MIDDELGROOT ZOOGDIER	ribfragment

53	32	ODB	2	40,00 gr	RUND	kootjes
53	32	ODB	1	20,00 gr	SCHAAP/GEIT	radius
53	32	ODB	3	76,00 gr	GROOT ZOOGDIER	rib en onderkaak
53	32	ODB	2	7,00 gr	VIS	visbotjes uit de Leie
57	32	ODB	1	11,00 gr	RUND	astragalus
57	32	ODB	1	11,00 gr	SCHAAP/GEIT	tibiafragment
57	32	ODB	2	68,00 gr	RUND	juveniel, tibia, femur, knaagsporen
39	35	ODB	1	16,00 gr	MIDDELGROOT ZOOGDIER	vermoedelijk varken, middenhands of voetbeentje
39	35	ODB	1	10,00 gr	SCHAAP/GEIT	radius
39	35	ODB	1	136,00 gr	RUND	radius

5.2.3.3 Glas

Zie bespreking afvalkuil S32.

55	32	GLS	2	4,00 gr	BEKER	vitro a fili	16de eeuw
55	32	GLS	12	94,00 gr	FLES	blaaslitteken in de ziel, kleurloos glas met groene schijn, sterk opengaande rand (diameter: 3.9cm, diameter opening: 1.5cm), diameter bodem ca. 9cm	16de eeuw
55	32	GLS	20	64,00 gr	BEKER	bekerglas op standvoet, kleurloos glas, blauwe schijn, geribbelde wanddecoratie in reliëf, diameter voet: 6.1cm	16de eeuw

5.2.3.4 Metaal

Verschillende metalen voorwerpen werden aangetroffen tijdens de metaaldetectie; het gaat om munten, een zegellood, een naald, een riemtong, een gewicht, een gesp en nagels.

Vondstnr	Spoor	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Periode
2	1	MAG	1	1,00 gr	MUNT	zilveren munt waarvan een stuk is afgebroken; Keizer Postumus	ROM; 260-269 AD

23	9	MCU	1	2,00 gr	XXX	koperen belletje?	LME; vroeg modern
23	9	MCU	1	20,00 gr	GESMOLTEN KOPER		
23	9	MPB	1	7,00 gr	ZEGELLOOD		LME; vroeg modern
56	32	MCU	3	1,00 gr	NAALD		15de-17de E
56	32	MCU	1	14,00 gr	RIEMTONG	riemtong met haakje op het einde	15de-17de E
60	32	MCU	1	1,00 gr	MUNT	op ene zijde: dubbele cirkel met een kruis er dwars doorheen; op andere zijde: bloemmotief	15de-16de E
60	32	MCU	1	1,00 gr	MUNT	ondetermineerbaar	15de-16de E
78	68	MPB	1	1,00 gr	LOODSNIPPER		vroeg modern
77	71	MCU	1	12,00 gr	GEWICHT	achthoekig gewichtje	vroeg modern
77	71	MXX	1	7,00 gr	NAGEL		
79	76	MCU	1	1,00 gr	XXX		vroeg modern
80	76	MXX	1	5,00 gr	NAGEL		
132	104	MCU	1	7,00 gr	GESP	dubbele ovalen gesp	16de-17de E
133	104	MCU	1	2,00 gr	MUNT	dubbel mijt; Filips de Schone	1482-1503

Figuur 76 Riemtong uit afvalkuil S32.

Figuur 77: VNR 132: dubbele ovalen gesp, 16de-17de eeuw. Werkput 2, vlak 3, S104.

S32: VNR 60: 2 Munten onbekend

Materiaal: koper

Datering: 15-16de eeuw

Bewaring: slecht, enkel donkergrijze munt deels leesbaar

Voorzijde: dubbele cirkel met kruis centraal

Keerzijde: soort groot bloem motief

Geslagen: /

Figuur 78: VNR 60, onbekende munten.

S104: VNR 133: Dubbele mijt Filips de Schone

Materiaal: koper

Datering: 1482-1506

Bewaring: matig

Voorzijde: dubbele cirkel met centrale leeuw

Keerzijde: cirkel met kruis doorheen en centraal een ruit met een teken in, mogelijk lelie.

Geslagen: /

Figuur 79: VNR 133, Dubbele mijt Filips de Schone.

5.2.3.5 Afvalkuil S32

Gezien de hoeveelheid en veelzijdigheid van deze context werd gekozen om deze meer in detail uit te werken.

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gr)
Grijsbakkend	10	115
Roodbakkend	99	7704
Steengoed	1	12

Totaal	110	7831
--------	-----	------

Figuur 80 Tabel met soorten aardewerk in S32.

Vorm	MAI (n13)	Vnr (zie tekening)
Grape	5	V52, V54-7, V54-8
Kom	2	V54-4, V54-6
Kom of teil	1	V54-2
Pan	1	V54-10
Steelkom	1	V54-5
Vergiet	1	V54-3
Vorraadpot	1	V54-9
Zalfpot	1	V54-1

Figuur 81 Tabel met de voorkomende vormen in S32.

Figuur 82 Een deel van de aardewerkvondsten uit S32.

Figuur 83 Glasvondsten uit S32.

S32 is een grote context met 7,8 kg aardewerk. Er zijn ook enkele glasvondsten ingezameld, waaronder twee randscherven van een beker met horizontaal opgelegde witte lattimo-draden (draden van melkglas) en een volledige hals van een fles. Qua datering wijzen deze glasvondsten op de 16de eeuw. Het vormenspectrum van de aardewerk recipiënten binnen S32, in combinatie met de aanwezige bakselgroepen indiceert eveneens een datering in de 16de eeuw, mogelijk meer specifiek vanaf de tweede helft van deze eeuw.

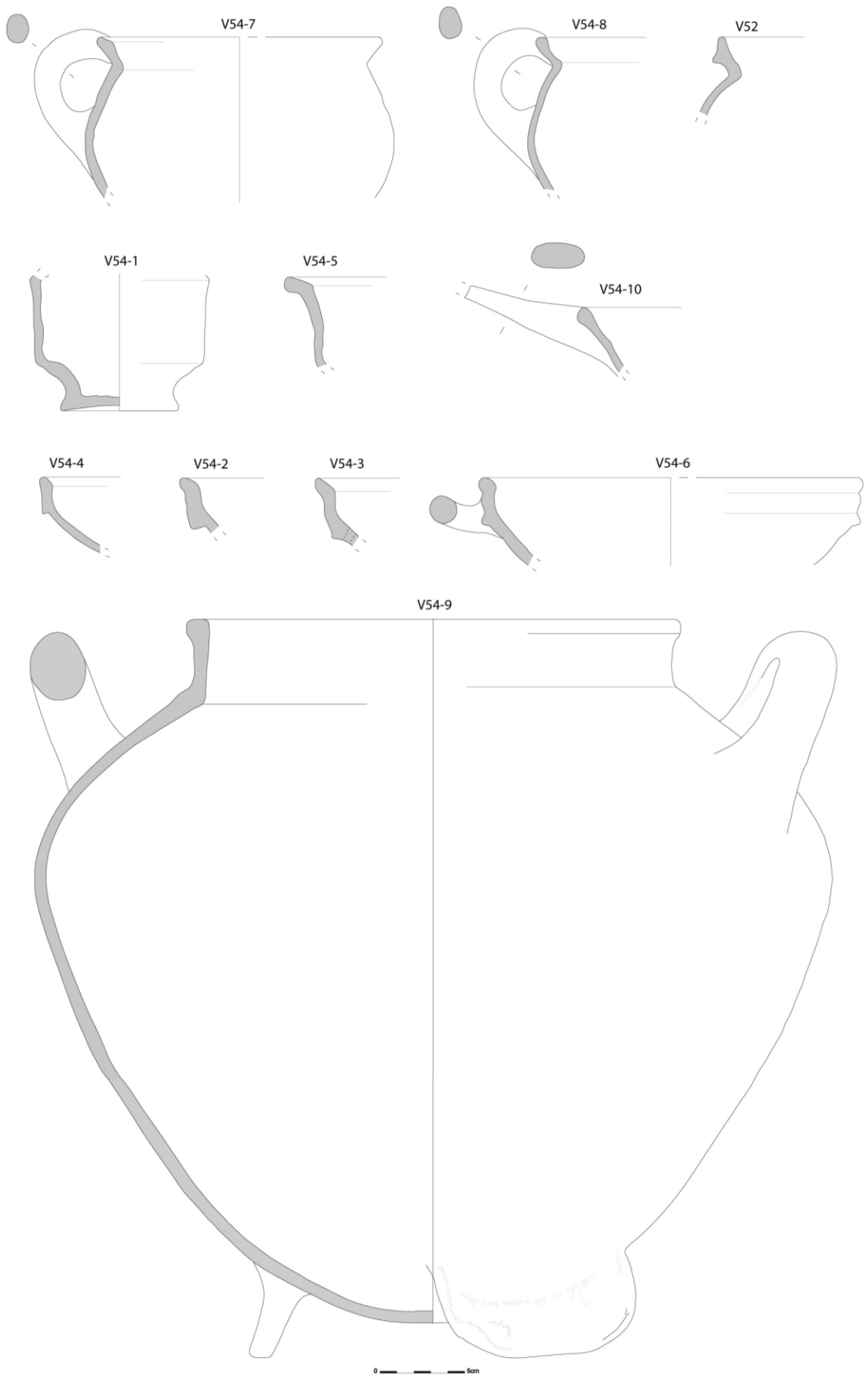
De grootste bakselgroep in context S32 is het roodbakend aardewerk, nl. 99 scherven van 7704 gram. De grape de hoogst vertegenwoordigde typologische vorm. Graperanden V54-7 en V54-8 zijn te beschrijven als eenvoudige, korte uitstaande randen waarbij V54-7 bovenaan verdikt en naar binnen toe afgeplat is en V54-8 licht verdikt, bovenaan afgerond en voorzien van een lichte dekselgeul. Graperand V52 is driehoekig of dakvormig in doorsnede, met een externe doorn.

De kommen, vergiet en teil/kom zijn voorzien van de kenmerkende bandvormige randen die vaak voorkomen bij deze typologische vormen. De twee teilvormige kommen hebben een interne sliblaag met geelkleurig glazuur (V54-4, V54-6).

Een opvallende vondst betreft een voorraadpot in een ongeglazuurd roodbakend baksel, met hier en daar een loodglazuurspikkel. Het is een zeer groot model met een hoogte van 45 cm, en een randdiameter van 29 cm. Het totale gewicht van de incomplete pot is ruim 5 kg. De pot is voorzien van twee horizontale oren en staat op drie standvinnen die vlak zijn afgewerkt.

Tot slot moet nog een zalfpot in een rood baksel genoemd worden, extern voorzien van een dikke laag wit tinglazuur (V54-1). Het gebruik van tinglazuur op gewoon rood aardewerk is zeer uitzonderlijk. De pot moet gezien worden in de traditie van de tingeglazuurde zalfpotten in majolica, zoals ze in de Nederlanden vanaf de 16de eeuw werden gemaakt. Het blijft echter een zeldzame vondst: de lokale pottenbakkers kenden het gebruik van tinglazuur wel, maar de productie in de steden was sterk gereguleerd, je kon als pottenbakker niet zomaar zelf een *gheleyersbakkerij* oprichten. Een voorbeeld van een dergelijke sporadische vondst is een eenorig potje uit Aalter Woestijne, min of meer in de vorm van een miniatuurgrape, die aan de binnenzijde bedekt is met loodglazuur en aan de buitenzijde met wit tinglazuur. De scherf komt uit een context die op basis van het aardewerk gedateerd kan worden in het laatste kwart van de 15de en het eerste kwart van de 16de eeuw.³⁵

³⁵ De Grootte K., & Van de Vijver M., 2019. Aalter Woestijne Een geschiedenis van meer dan 5000 jaar. RELICTA MONOGRAFIEËN 18, pp. 304-305.

Figuur 84 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S32.

Figuur 85 Zalfpot in lokaal roodbakkend aardewerk, extern voorzien van tinglazuur (V54-1).

Figuur 86 Aalter-Woestijne: fragment van een miniatuurgrape in roodbakkend aardewerk, voorzien van tinglazuur (foto: De Groote & Van de Vijver 2019).

Figuur 87 Fragment van een teilvermige kom met een interne sliplaag.

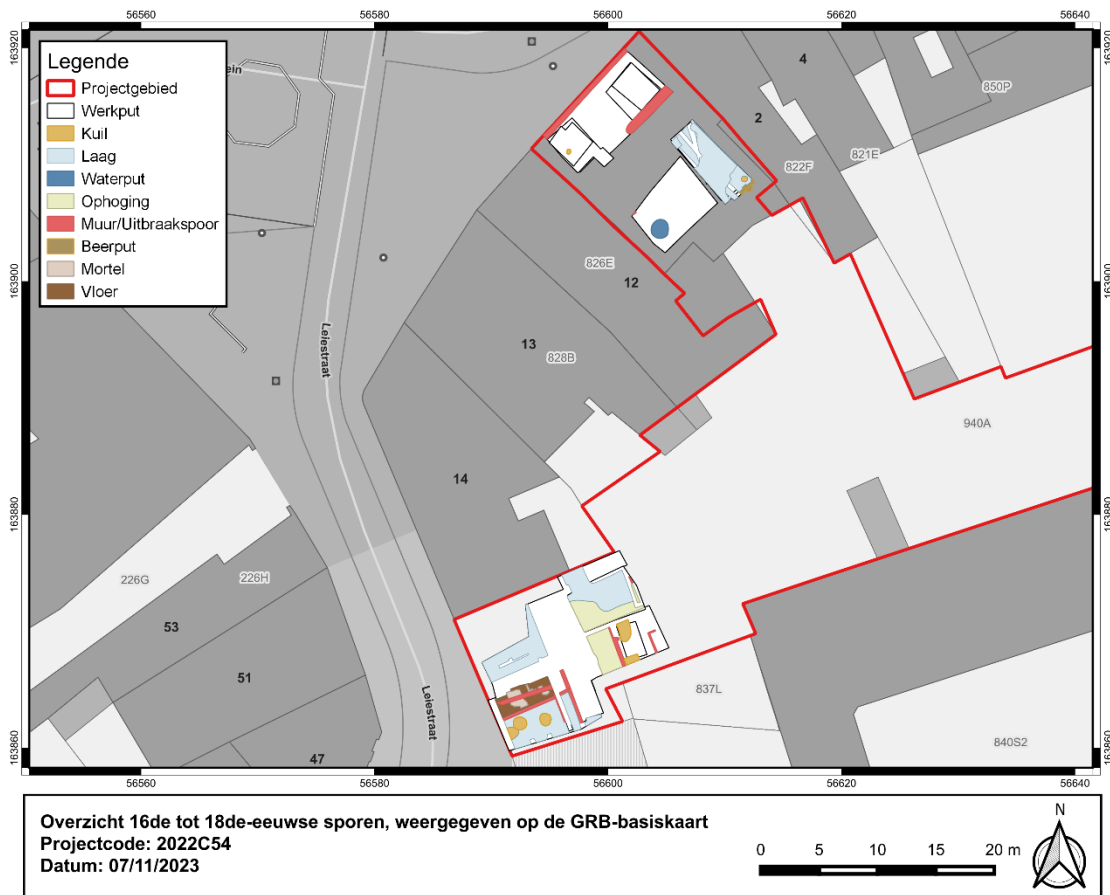

Figuur 88 Voorraadpot V54-9 in zeer groot formaat (hoogte 45 cm).

5.3 Tweede helft 16de, 17de en 18de eeuw

Spoor	Aard	Datering (stratigrafisch)	Datering (op basis van aardewerk)	Werkput
5	Fundering	17de-18de eeuw		1
6	Fundering	17de-18de eeuw		1
8	Kuil		Late 16de - midden 17de eeuw	1
21	Kuil	17de-18de eeuw		1
22	Laag	17de-18de eeuw		1
25	Laag		16de - 17de eeuw	1
26	Beerput	17de-18de eeuw		1
27	Kuil		17-18de eeuw	1
30	Laag	16de - 17de eeuw		1
31	Kuil		16de - 17de eeuw	1
37	Fundering	17de-18de eeuw	17de-18de eeuw	1
42	Waterput	17de-18de eeuw		1
45	Laag		17de-18de eeuw	2
46	Kuil		17de-18de eeuw	2
47	Fundering		17de-18de eeuw	2
48	Vloer		17de-18de eeuw	2
49	fundering vloer		17de-18de eeuw	2
50	Laag		17de-18de eeuw	2
51	Fundering		17de-18de eeuw	2
54	Fundering		17de-18de eeuw	2
69	Fundering	17de-18de eeuw		2
72	Kuil		17de eeuw	2
73	Kuil		17de eeuw	2
75	Uitbraakspoor		17de-18de eeuw	2
80	Laag		17de eeuw	2
81	Laag		17de - 18de eeuw	2
82	Fundering		17de - 18de eeuw	2
83	Kuil		17de eeuw	2
85	Kuil		Late 16de - midden 17de eeuw	2
86	Fundering		17de - 18de eeuw	2
94	Kuil		17de - 18de eeuw	2
96	Laag		17de eeuw	2
98	Fundering		17de - 18de eeuw	2

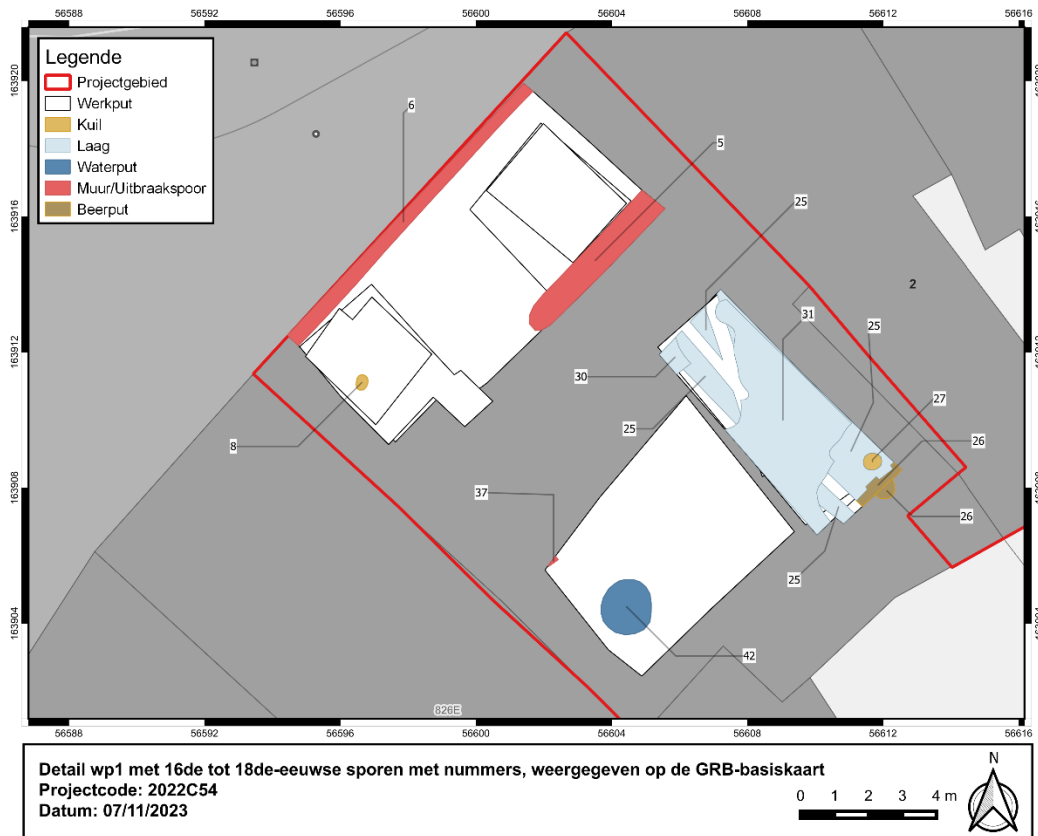
Figuur 89 Tabel met overzicht van het sporenbestand.

Figuur 90 Grondplan met overzicht van de sporen in beide werkputten. (bron: geopunt)

5.3.1 Werkput 1

Volgende sporen in deze werkput vertegenwoordigen deze periode: funderingen **S5**, **S6** en **S37**, waterput **S42**, beerput **S26**, kuilen **S8**, **S21**, **S27**, **S31** en lagen **S22**, **S25** en **S30**.

Figuur 91 Detail grondplan werkput 1. (bron: geopunt)

Funderingen

Funderingen **S5** en **S6** lagen parallel, hadden een NO-ZW oriëntatie en konden respectievelijk gevolgd worden over een lengte van 5m en 10m. **S5** had een dikte van 0,8m en was opgebouwd uit rode en dieprode bakstenen met een formaat 21cm x 10cm x 5cm en gemetst met een harde witte kalkmortel. **S6** lag aan de zijde van de Speiestraat en was eveneens opgebouwd uit rode bakstenen met formaat 21cm x 10cm x 5cm en gemetst met een witte harde kalkmortel. **S37** was een kort stuk bewaard fundering van 2 bakstenen hoog. De rode bakstenen hadden formaat 20cm x 9cm x 4,5cm en de gebruikte mortel was eerder zandig. Net zoals **S37** bevond **S42**, een waterput zich in vlak 2, op een TAW van +16,15m. De put was opgebouwd uit rode bakstenen met formaat 20cm x 9,5cm x 4,5cm en een witte harde kalkmortel. De vulling van de waterput bestond uit puin. De waterput werd niet verder onderzocht omdat de verstoringdiepte werd bereikt.

Aan de zuidelijke zijde van de werkput werd een overwelfde bakstenen structuur half blootgelegd. **S26** bleek een geruimde beerput die nadien opgevuld werd met puin. De beerput zat nog grotendeels onder de bestaande fundering van de aanpalende woning. De gebruikte bakstenen hadden formaat 20cm x 9,5cm x 4,5cm, de mortel was eerder zandig.

Figuur 92 Werkput 1 vlak 2 met centraal de waterput S42.

Figuur 93 Zicht op de zuidoostelijke hoek van werkput 1 met de overwelfde beerput.

Kuilen

S8 was een kuil met een sterk puinige vulling. In de vulling (vnr. 4) werd zowel rood als witbakkend aardewerk verzameld. Het gaat om voorraadpot en een bord met sliblaag. Het aardewerk kan in de tweede helft van de 16de eeuw tot midden 17de eeuw gedateerd worden. **S21** bevond zich ter hoogte van profiel 2 (zie 4.3.1.) en had een maximaal bewaarde diepte van 50cm. **S27** werd opgetekend aan de zuidoostelijke zijde van de werkput, net ten noorden van de beerput S26. In de vulling werden enkele scherven gerecupereerd waaronder enkele majolicascherven (vnr. 29, zie 5.3.3.1.).

Lagen

S25 was een ophogingslaag die aan de zuidoostelijke hoek van de werkput werd herkend. Enkele kuilen zoals bvb. S27 waren ingegraven in deze laag. Op profiel 3 (zie 4.3.1.) kon deze laag beter bestudeerd worden. Het ging om een 60 tot 70cm dikke _donkerbruine zandlemige laag met kalkmortelbrokjes en baksteenbrokjes._ In het pakket zat nog vrij veel aardewerk gevat die een datering oplevert tussen de tweede helft van de 16de eeuw en de eerste helft van de 17de eeuw. Het materiaal wordt in detail besproken onder 5.3.3.1.

5.3.2 Werkput 2

Volgende sporencategorieën worden vertegenwoordigd: funderingen **S47, S51, S54, S55, S69, S82, S86, S98**; vloer en vloerfundering **S48, S49 en S57**; lagen **S45, S50, S80, S81, S96** en kuilen **S46, S72, S73, S83, S85 en S94**.

Figuur 94 Detail grondplan werkput 2. (bron: geopunt)

Funderingen

S47 was een noordoost-zuidwest georiënteerde fundering die gevolgd kon worden over een lengte van 7m, de fundering wordt in het oosten kort onderbroken door een 20ste eeuwse fundering. De 24cm brede fundering was opgebouwd uit 2 rijden brokken bakstenen met volgende formaten: ? x 10cm x 5cm, ? x 9cm x 4,5cm en gemetst met een bruingrijze zandige mortel. De bovenzijde van de fundering bevond zich op een TAW van +14,85m. In het oosten sluit S47 haaks aan op fundering **S51**. Deze laatstgenoemde had een noordwest-zuidoostelijke oriëntatie en kon gevolgd worden over een lengte van circa 2,5m. De fundering was opgebouwd uit brokken rode bakstenen met formaat ? x 11cm x 5cm en gemetst met een hoofdzakelijk witte kalkmortel. S51 maakte aan de zuidelijke zijde een knik naar het westen en sloot vermoedelijk aan op **S69**. Op die manier werd een rechthoekige put herkend die waarschijnlijk als beerput geïnterpreteerd kan worden. De vulling S50 was een bruingrijze zandleem gemengd met puinig afbraakmateriaal. **S54** sloot in het noorden aan op S51. De fundering had nagenoeg dezelfde morfologische kenmerken als S51 en kon gevolgd worden over een lengte van 1,8m. Aan de oostelijke zijde van S51 lag **S55**, een noordoost-zuidwestelijk georiënteerde stuk fundering opgebouwd uit rode bakstenen met formaat 19,5cm x 9,5cm x 4,5cm en gemetst met een eerder zandige bruine mortel. De fundering lijkt onderdeel te vormen van een bakstenen put die zich onder de huidige fundering aan de zuidzijde van het plangebied bevindt.

Figuur 95 Zicht op vloerniveau S48/S49 en centraal fundering S47.

Figuur 96 Aanduiding van de sporen in werkput 2.

Figuur 97 Werkput 2, vlak 2 met beerput S51, S69 rechts van de jalons.

Aan de oostelijke zijde van werkput 2 werden nog een 3-tal funderingen opgetekend. **S82** was een noordwest-zuidoostelijk georiënteerde fundering die gevolgd werd over een lengte van circa 4m. De fundering was over het algemeen tussen 4 – 6 bakstenen hoog bewaard. Aan de zuidelijke zijde kende fundering aan veel diepere bewaring tot minimum 18 lagen. De aangewende bakstenen hadden een rode kleur en waren van volgend formaat 21,5cm x 10,5cm x 5cm en 20cm x 10cm x 5cm). De mortel was vrij hard en had een beige kleur. Opvallend aan de oostelijke zijde was het gebruik van een 4-tal natuurstenen (Artesische kalksteen) in de fundering met volgend formaat 40cm x 15cm en 50cm x 15cm.

S86 lag ten oosten van S82 en is vermoedelijk een restant van een beerputje. Aan de oostelijke zijde was de structuur verstoord door een 20ste eeuwse fundering. De bakstenen hadden een rode kleur en volgend formaat 21cm x 9,5cm x 5cm en 20cm x 9,5cm x 5cm, de mortel had een bruinige kleur en was vrij zandig. De structuur was nog hoogstens 5 bakstenen hoog bewaard.

S98 was een klein stuk bewaarde fundering die gevolgd kon worden over een lengte van 1,5m. De fundering bevond zich onder de oostelijke wand van de werkput, had een NW-ZO oriëntatie en was opgebouwd uit paarsrode bakstenen met formaat 20cm x 9,5cm x 5cm. De gebruikte mortel was vrij zandig.

Figuur 98 S82, westelijke zijde.

Figuur 99 S82, detail van de oostelijke zijde met de herbruik natuurstenen blokken.

Figuur 100 S86.

Vloer/vloerfundering

Op een TAW van +14,85m werd een stuk bewaarde vloer (S48) met onderfundering (S49) opgekuist. De onderfundering van de vloer was een grijsbruine vrij harde kalkmortel met weinig zand. De vloer zelf was opgebouwd uit diverse materialen: dieprode tegels met formaat 17cm x 16,5cm x 2,5cm; rode bakstenen met formaat 21,5cm x 10cm x 5cm/ 22cm x 10,5cm x 5cm en blokken natuursteen (bvb. 27cm x 20cm). De vloer strekte zich uit over een lengte van 5m op 1,7m. Tijdens het proefputtenonderzoek werd een deel van dezelfde vloer opgekuist ten noordwesten van S48.

Ten oosten van S51 vond men een stuk van een vloerniveau, **S57**. Het ging om een 1 laag bakstenen met formaat 19,5cm x 9,5cm x 5cm. Mogelijks gaat het hier niet om een binnenvloer zoals S48 maar eerder om een koer/pad.

Figuur 101 Vloerniveau S48/S49.

Figuur 102 Stuk vloerniveau aan de oostelijke zijde van de werkput.

Lagen

Laag **S45** strekte zich uit ten zuiden van fundering S47. Het was een bruingrijs zandlemig ophogingspakket waarbinnen brokken kalkmortel en baksteen werden vastgesteld. Via metaaldetectie werden een verzilverde bolle knoop (vnr. 41) en een musketkogel verzameld (vnr; 85). **S50** was de opvullingslaag binnen de vermoedelijk beerput S51/S69. Er was eveneens sprake van een bruinige zandleem doorspekt met brokken kalkmortel en baksteen. Uit de opvulling werd een vingerhoedje verzameld (vnr. 74). **S80** bevond zich aan de noordzijde van de werkput (ter hoogte van de proefput 3). Het ging om een sterk gemengd pakket waarbinnen nog een bord en grape (vnr. 63) in rood aardewerk werden verzameld maar ook enkele munten (vnrs. 64 en 83) die in de 17de – begin 18de eeuw te dateren zijn. **S81** bevond zich aan de oostelijke zijde van de werkput rondom fundering S82. Het was een grijs, vrij lemig pakket met veel baksteenbrokken, kalkmortel en houtskoolspikkels. Uit de laag werd vrij veel aardewerk (vnrs. 86, 87, 115) verzameld zoals steengoed (o.a. Westerwald), rood geglaazuurd aardewerk, witbakkend aardewerk en faïence. De context kan in de 17de – 18de eeuw gedateerd worden. Laag S96 situeerde zich ook aan de oostelijke zijde van de werkput. Het betrof hier ook een gemengde laag met vrij veel puin. Uit dit pakket werden 2 munten uit de 17de eeuw verzameld (vnr. 123) en een weinig aardewerk (steengoed en rood geglaazuurd aardewerk).

Figuur 103: Vnr 87: bodem van een bloempot met centrale doorboring uit het 18de-eeuwse S81.

Kuilen

S46 bevond zich in vlak 1 (+14,87m) aan de westelijke zijde van de werkput. Het betrof een halfcirkelvormig spoor met een puinige vulling. De vulling bevatte 2 fragmenten van teilen met dekkend groenig glazuur en concentrische decoratie in gele sliblijnen en een fragment van een lollepot met extern glazuur (vnr. 46). **S72** en **S73** waren kuilen met een gelijkaardige vulling. In de vulling van S72 met rood geglaazuurd aardewerk gevonden waaronder een versierd bord (vnr. 61). S83 was een rechthoekige kuil waarbinnen enkele scherven rood geglaazuurd aardewerk en witbakkend aardewerk (vnr. 99) werden verzameld. **S94** tenslotte werd vastgesteld op profiel 5 (zie 2.1.1.). De bovenzijde van de kuil bevond zich op een TAW van +14,4m. Het betrof een 40cm diep uitgegraven kuil met een puinige opvulling. Uit de vulling werd nog vrij veel materiaal gerecupereerd (vnrs. 108, 109, 110, 111, 112 en 113).

Figuur 104: Vnr 111: Pot op standring,, niet geglaazuurd, uit S94, werkput 2 vlak 2.

Figuur 105: Vnr 113: Steelkom op standvoetjes uit S94, werkput 2 vlak 2.

5.3.3 Mobiele resten

5.3.3.1 Aardewerk

In dit deel werd er voor gekozen om twee contexten uit te lichten. Het gaat enerzijds om de **kuil S27** in werkput 1 en **ophogingslaag S25** in dezelfde werkput.

Context S27

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gr)
Majolica	6	466
Roodbakkend	4	236
Totaal	10	702

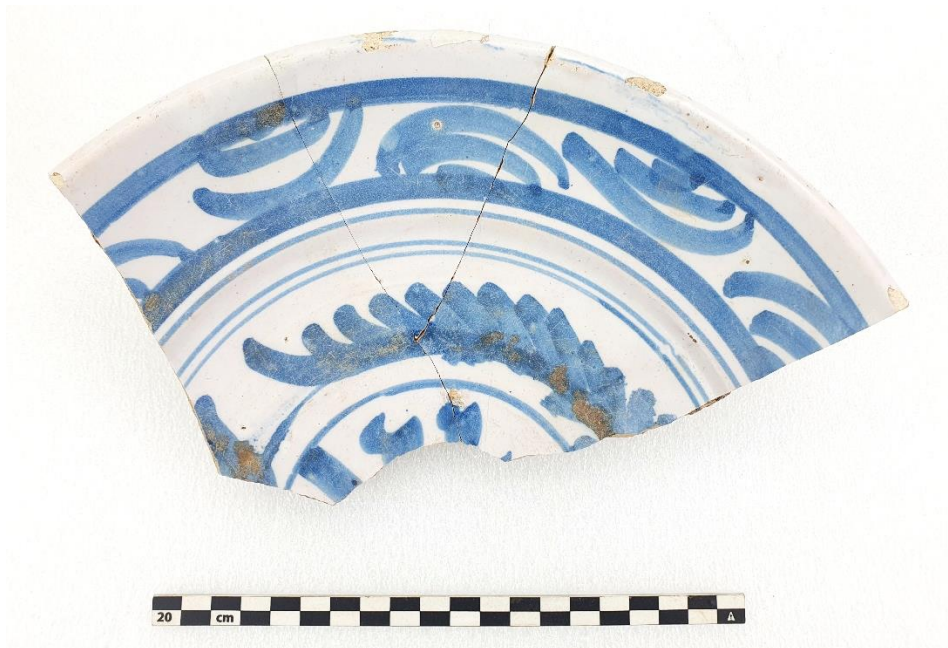
Vorm	MAI (n3)	Vnr (zie tekening)
Bord	1	V29-2
Kamerpot	1	V29-1
Onbekend	1	

Figuur 106 Tabel met soorten aardewerk en vormen uit kuil S27.

In S27 werd slechts een beperkt aantal scherven aangetroffen. De 6 majolicascherven zijn afkomstig van een bord met een zeer grof opgezette decoratie in blauw. Deze decoratiewijze die alle detail mist en vooral wijst op een snelle manier van beschilderen indiceert een datering in de latere periode waarin majolica nog vervaardigd werd, waarschijnlijk omstreeks de eerste helft van de 18de eeuw.

Figuur 107 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S27.

Figuur 108 Majolica bord (V29-2).

Context S25

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gr)
Grijsbakkend	9	246
Roodbakkend	43	1130
Steengoed	7	165
Totaal	59	1541

Vorm	MAI (n21)	Vnr (zie tekening)
Bord	3	V28-5
Grape	4	V28-2, V28-3, V28-6
Kan	1	V28-1
Kom	2	V28-11, V28-12
Kom/teil	4	V28-4, V28-9, V28-10
Onbekend	1	

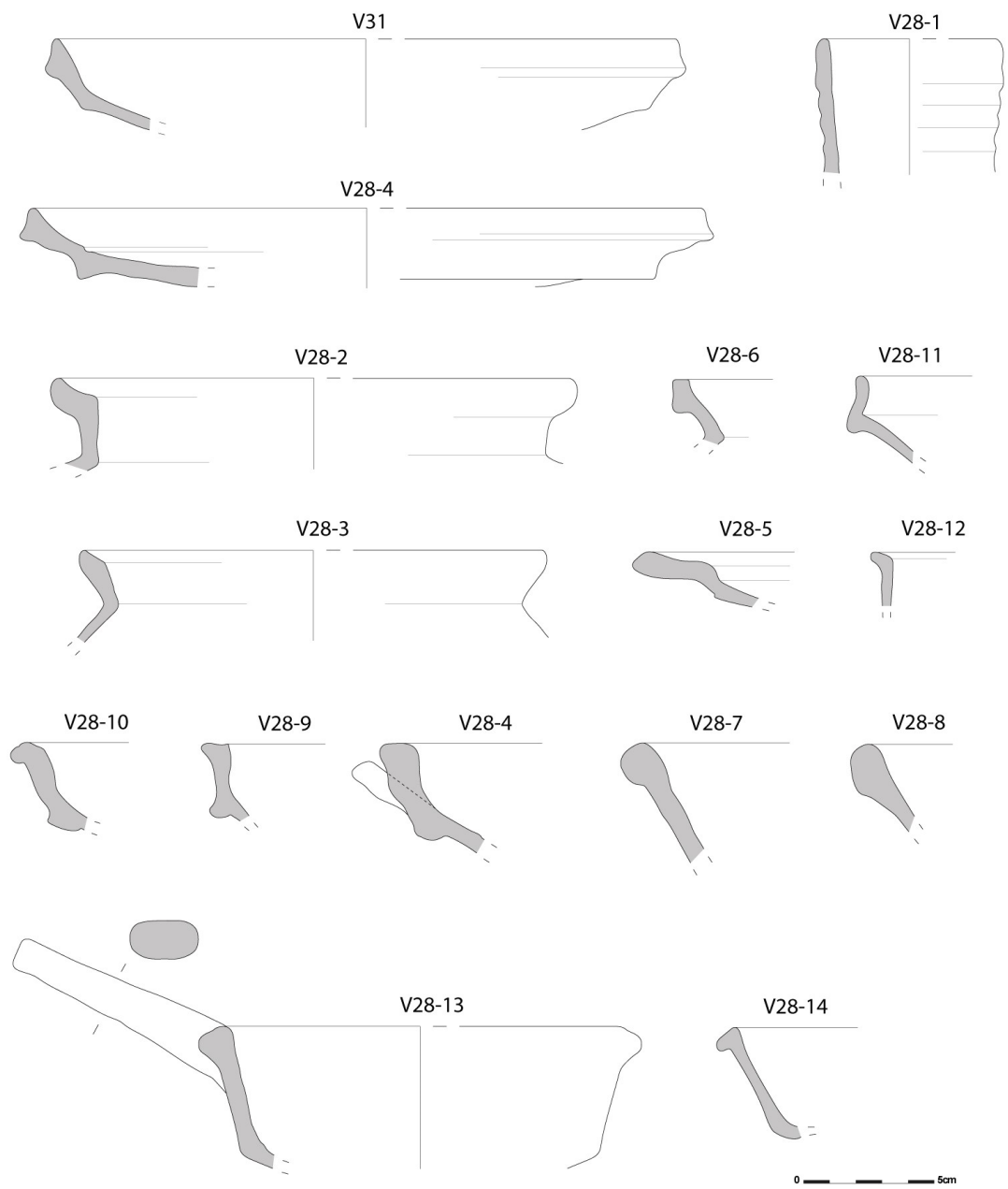
Pan	4	V31, V28-4, V28-7, V28-8
Steelekom	2	V28-13, V28-14

Figuur 109 Tabel met soorten aardewerk en vormen uit laag S25.

Het vormenspectrum in combinatie met de aanwezige bakselgroepen indiceert een datering vanaf de tweede helft 16de tot eerste helft van de 17de eeuw. In deze context is nog een component grijsbakkend aardewerk aanwezig. Een diagnostische randscherf in dit baksel is afkomstig van een grape of voorraadpot (V28-2). V28-3 en V28-6 zijn randen van roodbakkende grappen.

De pannen zijn op te delen in twee types, de lage platte variant (V31 en V28-4) en de diepere exemplaren (V28-7, V28-8). Ook zijn er steelkommen aanwezig (V28-13 en V28-14), deze hebben een veel kleinere randdiameter dan de pannen en hebben een diepere vorm.

De kommen kunnen verdeeld worden in grote teilachtige kommen en kleinere exemplaren. Binnen de bakselgroep steengoed bevindt zich één diagnostisch fragment, nl. een kanrand (V28-1).

Figuur 110: Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S25.

5.3.3.2 Dierlijk bot

108	94	WEMA- 22V108.0 01	ODB	8	178,00 gr	RUND	1 ulna en 1 radius (vergroeid aan elkaar met snijsporen), 1 wervel, 1 hielbeen, 1 bovenkaak
124	96	WEMA- 22V124.0 01	ODB	1	22,00 gr	SCHAAP	metacarpus van jong schaap
124	96	WEMA- 22V124.0 03	ODB	1	19,00 gr	RUND	teenkootje van rund
124	96	WEMA- 22V124.0 02	ODB	2	291,00 gr	RUND	metacarpus van rund

Figuur 111 Dierlijk bot aangetroffen in context S96.

5.3.3.3 Metaal

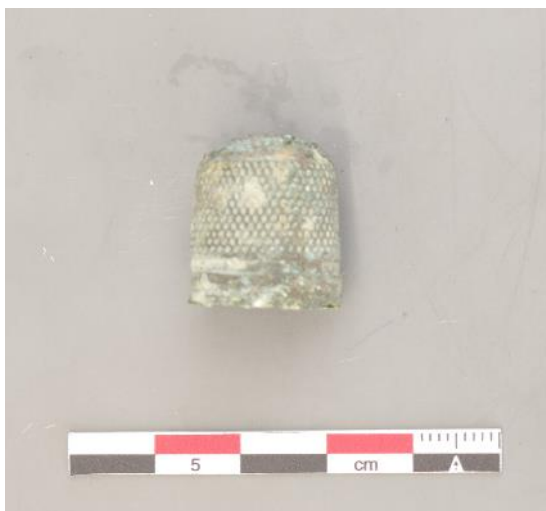
Uit laag **S45** werd een verzilverde bolle knoop verzameld die te dateren is in de 17de – 18de eeuw. Uit opvullingslaag **S50** werd een vingerhoedje verzameld. Uit laag **S80** werd een koperen naald verzameld. Uit laag S96 werd een platte knoop met centrale ster gedetecteerd.

Figuur 112: VNR 41: Verzilverde bolle knoop uit de 17de-18de eeuw. Spoor 45, werkput 2.

Figuur 113: VNR 82: koperen naald.

Figuur 114: Vnr. 74: vingerhoed gevonden in S50.

Figuur 115: VNR 123: platte knoop met centrale ster als decoratie uit spoor 96. 17de eeuw.

Tijdens het onderzoek werden ook enkele munten via metaaldetectie verzameld:

S96, vnr. 123: Duit Albrecht en Isabelle, Spaanse Nederlanden

Materiaal: koper

Datering: 1609

Bewaring: matig

Voorzijde: Kruis uit takken en centraal een schild met een kruisdeling en 1 stip in elk linker segment van het schild. Kroon er boven, geflankeerd door "1609" en rondom "ARCHI****AVS****".

Keerzijde: Schild met rondom tekst, niet meer leesbaar.

Geslagen: /

Figuur 116: Vnr. 123, Duit Albrecht en Isabella.

S96, vnr. 123: Oord Ferdinand van Aspremont-Lynden, Heerlijkheid Reckheim

Materiaal: koper

Datering: 1641

Bewaring: goed

Voorzijde: Gekroond wapenschild ingedeeld in meerdere vakjes. Aan weerszijden van het wapen staan de cijfers van het jaartal 16 - 41. Omschrift: "FERDIN. ET . ELISABET".

Keerzijde: 3 afzonderlijke wapenschilden te zien waarbij 1 met leeuw en 1 met kruis. Centraal vuurslag en er boven een kroon.

Geslagen: Rekem

Figuur 117: Vnr. 123, Oord Ferdinand van Aspremont-Lynden.

S80, vnr. 64: Rekenpenning Louis XIV, Frankrijk

Materiaal: koper

Datering: 1654-1715

Bewaring: goed

Voorzijde: Louis XIV kijkend naar rechts met jong gezicht en weelderige pruik. Randtekst "FRE***"

REX LVD: XIII.DG:

Keerzijde: Frans wapenschild met 3 lelies en kroon. Randtekst "CORNEL LAVFFERS. RE****ING"

Geslagen: /

Figuur 118: Vnr. 64, rekenpenning Louis XIV.

S80, vnr. 83: Oord Ferdinand van Beieren, prinsbisdom Luik

Materiaal: koper

Datering: 1612-1650

Bewaring: goed

Voorzijde: Ferdinand van Beieren met kroon, kijkend naar links. Randtekst "FERDINAND. ***** COL"

Keerzijde: Gekroond wapenschild met 2 vakken met leeuw en 2 vakken met ruiten in. Randtekst "PR.L.ET.S.CO.P.R.D.BAV."

Geslagen: Luik.

Figuur 119: VNR 83: Oord Ferdinand van Beieren.

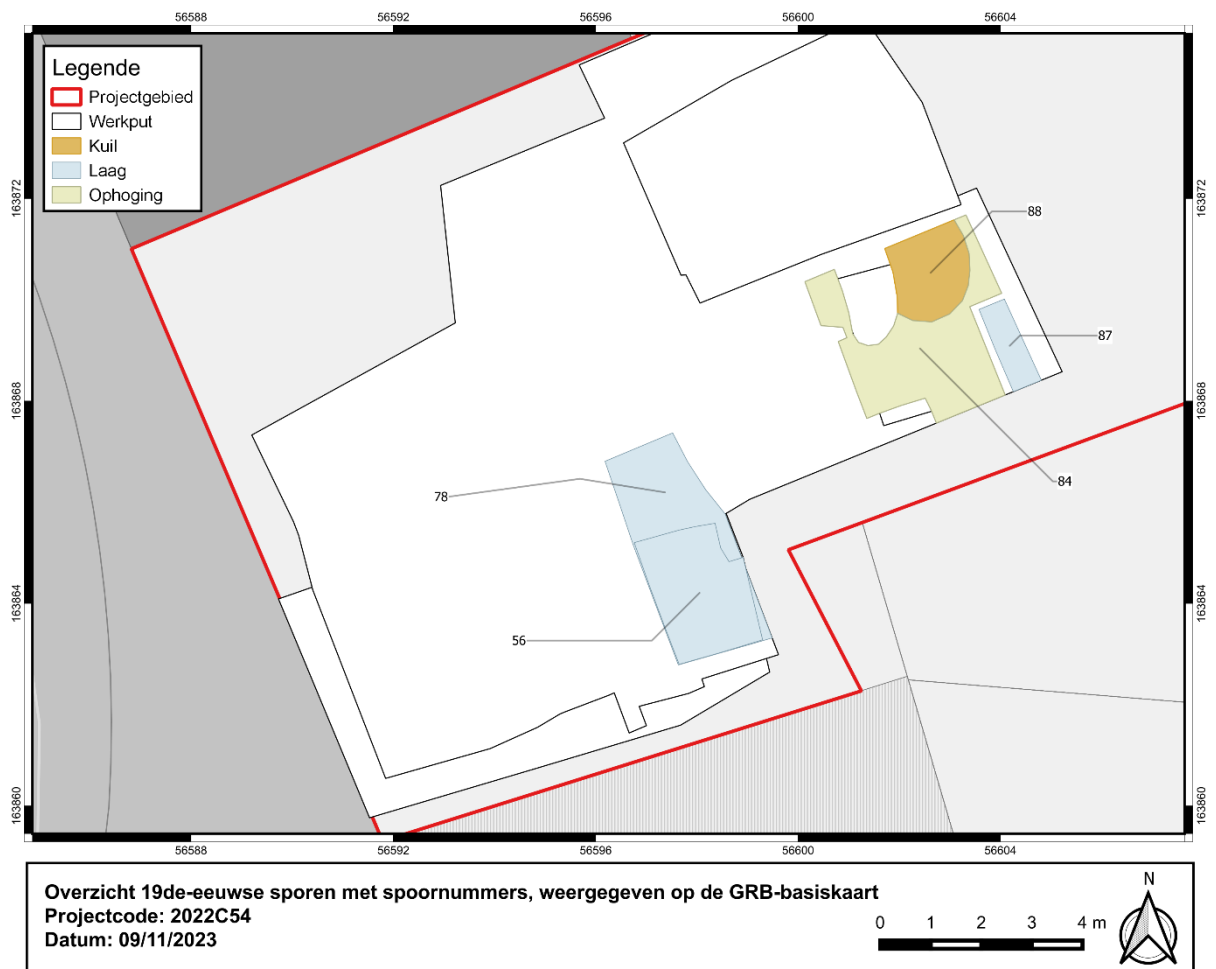
Vondst	Spoor	Scanco	Inhou	Aanta	Gewich	Artefacty	Soort	Periode
34	25	WEMA-22V34.00 1	MPB	1	22,00 gr	LOOD STUKJE	2 ringen aan elkaar met een vlakke onderkant en een aanhechtingspunt	vroeg modern
35	31	WEMA-22V35.00 1	MPB	1	19,00 gr	SNORRENBOTJE	met 2 gaatjes met ingesneden rand	vroeg modern
40	49	WEMA-22V40.00 1	MCU	1	9,00 gr	KNOOP	bolle knoop	17de-18de E
64	80	WEMA-22V64.00 1	MCU	1	1,00 gr	MUNT		14de-16de E
64	80	WEMA-22V64.00 2	MXX	1	2,00 gr	REKENPENNING	Louis XIV Cornelius Lauffers	1658-1711
65	80	WEMA-22V65.00 1	MXX	1	95,00 gr	HANDVAT	fragment van handvat in brons?	vroeg modern
82	80	WEMA-22V82.00 1	MXX	1	4,00 gr	NAALD		VROEG MODERN
83	80	WEMA-22V83.00 1	MCU	1	3,00 gr	MUNT	koperen munt van Ferdinand van Beieren (G1297)	1620-1650
84	80	WEMA-22V84.00 1	MCU	1	1,00 gr	MUNT	ondetermineerbaar	ME?
89	81	WEMA-22V89.00 1	MXX	1	42,00 gr	MES	ijzeren mes, opschrift T?LM	17de-19de eeuw
116	81	WEMA-22V116.0 01	PIJP	2	18,00 gr	PIJP	witbakkend	17de-18de E
117	81	WEMA-22V117.0 01	MCU	6	16,00 gr	NAALD	met bolle kop	17de-18de E
119	81	WEMA-22V119.0 01	MXX	1	1,00 gr	XXX	vroeg middeleeuwse munt?; op ene zijde: Maria met kindje Jezus	VME?
120	81	WEMA-22V120.0 03	MPB	1	21,00 gr	LODEN SNIPPER		vroeg modern
120	81	WEMA-22V120.0 02	MCU	1	5,00 gr	KOPEREN SNIPPER		vroeg modern
120	81	WEMA-22V120.0 01	MPB	1	33,00 gr	GESMOLTEN LOOD		vroeg modern
120	81	WEMA-22V120.0 04	MXX	1	5,00 gr	NAGEL	vierkante kop	vroeg modern
122	81	WEMA-22V122.0 01	MXX	1	16,00 gr	MUNT?	koperen of bronzen munt?	ROM?
128	81	WEMA-22V128.0 01	MCU	1	1,00 gr	NAALD	kop van een naald	18de E
110	94	WEMA-22V110.0 01	PIJP	2	9,00 gr	PIJP	decoratie met spiraalvormig steeltje en ander heeft decoratie met fleur de lis	late 17de-18de E
118	96	WEMA-22V118.0 01	MCU	1	1,00 gr	NAALD		vroeg modern
123	96	WEMA-22V123.0 02	MCU	1	4,00 gr	KNOOP	platte knoop met centrale ster	vroeg modern
123	96	WEMA-22V123.0 04	MXX	1	3,00 gr	MUNT	koperen oord; Ferdinand van Aspremont-Lynden	1641
123	96	WEMA-22V123.0 03	MCU	1	3,00 gr	MUNT	Duit, Spaanse Nederlanden, Albrecht en Isabella	1609
123	96	WEMA-22V123.0 01	MXX	1	1,00 gr	MUNT	brons; onetermineerbaar	ROM
129	96	WEMA-22V129.0 01	MXX	2	4,00 gr	NAGEL		vroeg modern

Figuur 120 Metalen vondsten.

5.4 19de eeuw

Spoor	Aard	Datering (stratigrafisch)	Datering (op basis van aardewerk)	Werkput
56	Laag		17de -19de eeuw	2
59	Fundering	17de -19de eeuw		1
78	Laag		17de -19de eeuw	2
84	Laag		17de -19de eeuw	2
87	Laag		17de - 19de eeuw	2
88	Laag		17de -19de eeuw	2
89	Laag		19de eeuw	2

Figuur 121 Tabel met sporenbestand.

Figuur 122 Grondplan met aanduiding van de sporen. (bron: geopunt)

5.4.1 Werkput 1

Op profiel 3 werd nog een restant van een bakstenen fundering aangetroffen. Het betrof een 5-laagse fundering opgebouwd uit rode bakstenen met formaat 19,5cm x ? x ? en gemetst met een geelbeige zandige mortel.

5.4.2 Werkput 2

In deze werkput wordt de 19de eeuw vertegenwoordigd door enkele ophogingslagen/afbraaklagen. **S56** (+14,95m TAW) was een ophogingspakket aan de zuidelijke zijde van de werkput met een donkerbruine kleur en vrij veel inclusies baksteen en kalkmortel. De context bevatte vrij veel artefacten en wordt verder besproken onder 5.4.3.

Een gelijkaardige laag was **S78**. Deze laag was sterk heterogeen met vlekken versmeten moederbodem en eveneens puinige inclusies. Ook hier werd opnieuw vrij veel aardewerk gevonden. De bespreking van het aardewerk is te vinden onder 5.4.3.

S84, 87, 88 en 89 kunnen als één groot ophogingspakket geïnterpreteerd worden. Binnen deze lagen werd zowel rood aardewerk alsook industrieel Wit verzameld.

5.4.3 Mobiele resten

Context S56

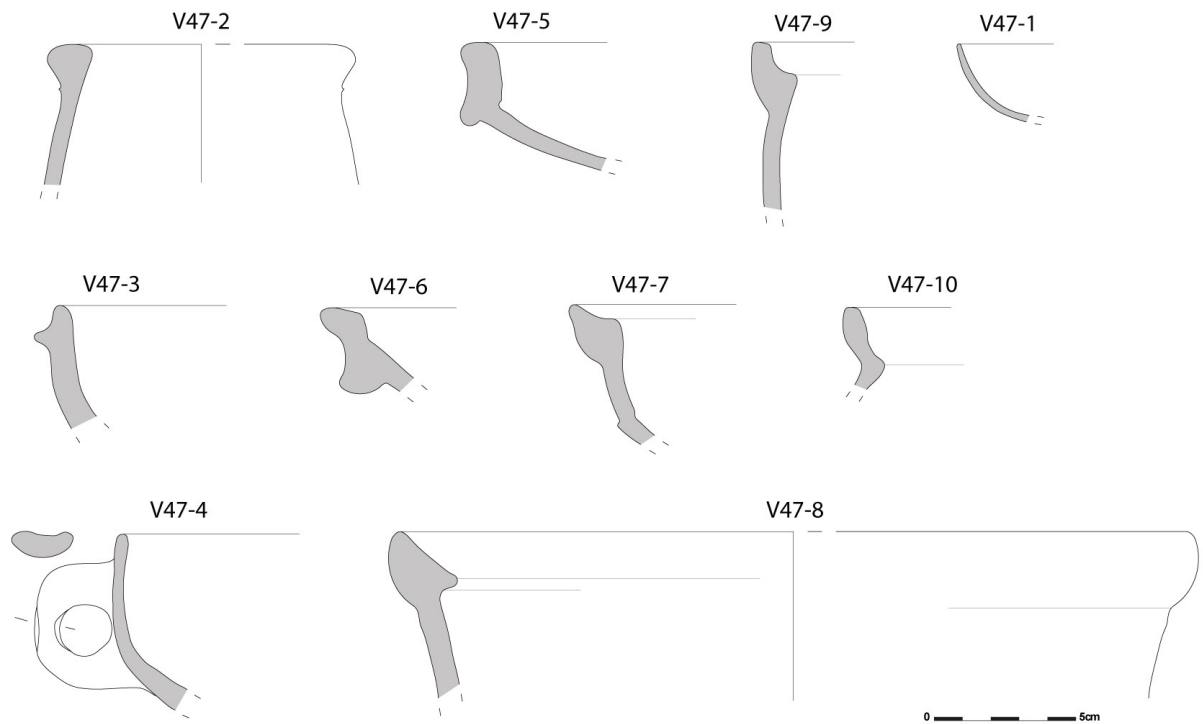
Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gr)
Roodbakkend	52	1779
Witbakkend (Maaslands)	1	15
Majolica	3	37
Faience	7	68
Industrieel wit	3	13
Steengoed	1	50
Steengoed (Westerwald)	2	4
Totaal	69	1966

Figuur 123 Tabel met soorten aardewerk.

Vorm	MAI (n19)	Vnr (zie tekening)
Bord	2	
Hengselpot	2	V47-9
Kachelpan	3	V47-7, V47-8, V47-10
Kom	6	V47-5, V47-6
Kop	1	V47-1
Pot	1	V47-2
Steelkom	2	
Tas	1	V47-4
Terrine?	1	V47-3

Figuur 124 Tabel met voorkomende vormen.

De bakselsamenstelling van context S56 is sterk gelijkend met die van S78. Het industrieel witbakkend aardewerk (V47-1) en het Westerswald steengoed binnen deze context indiceren een datering vanaf omstreeks het laatste kwart van de 18de eeuw tot uiterlijk het eerste kwart van de 19de eeuw. Dit wordt bevestigd door de typologische samenstelling van de aanwezige recipiënten.

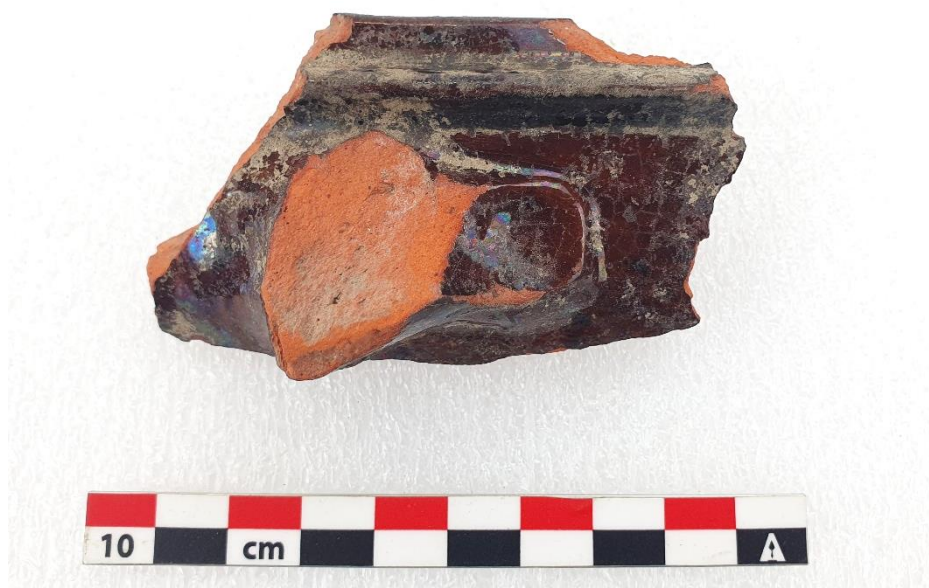
Figuur 125 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S56.

Het overgrote deel van het ingezamelde keramiek is oxiderend gebakken. Daarnaast komen nog enkele andere baksels voor, steeds vertegenwoordigd door slechts enkele scherven (zie bovenstaand overzicht). Wat betreft de typologische samenstelling komt de kom het meeste voor in deze context. Een tweetal diagnostische randscherven van kommen zijn hier afgebeeld (V47-5 en V47-6) en betreffen het teilvormige type met een manchetachtige rand.

De randen van kachelpannen kenmerken zich steeds door een dekselgeul (V47-7, V47-8, V47-10). De typologische verscheidenheid binnen dit vormtype is zeer groot. V47-8 vertoont grote gelijkenissen met kachelpanrand V76-8 uit context S78. De schuin naar binnen aflopende rand (in functie van het deksel) is hierbij zeer kenmerkend.

Noemenswaardig is een rand die waarschijnlijk afkomstig is van een soepterrine (V47-3). De rand kenmerkt zich door een uitstekende ribbel of doorn net onder de rand, waarop een overhangend deksel kan rusten. Vergelijkbare voorbeelden van dergelijke vormen werden aangetroffen in eind 18de-eeuwse contexten in het Sint-Alexisbegijnhof van Dendermonde³⁶.

³⁶ [Opgraving Dendermonde Begijnhof Dendermonde | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

Figuur 126 Randfragment, mogelijk afkomstig van een soepterrine.

Figuur 127 Enkele vergelijkbare voorbeelden uit het Sint-Alexisbegijnhof te Dendermonde.

Context S78

Baksel	Aantal scherven	Gewicht (gr)
Creamware	1	12
Faience	24	311
Majolica	4	123
Porselein	1	6
Roodbakkend	65	3487
Steengoed	5	109
Steengoed (Westerwald)	5	64
Witbakkend	28	1028
Totaal	133	5140

Figuur 128 Soorten aardewerk.

Vorm	MAI (n37)	Vnr (zie tekening)
Bord	5	V73-3
Deksel	1	
Hengselpot	2	V76-1
Kachelpan	5	V76-9, V76-8
Kamerpot	5	V76-2, V76-3
Kan	1	
Kan/kruik	2	
Kom	4	V73-4, V73-5, V76-4, V76-7
Kom/teil	3	V73-2, V76-6, V76-11
Onbekend	1	
Pot	2	V76-5
Schotel	2	
Steelkom	3	V73-1, V76-10
Vorraadpot	1	

Figuur 129 voorkomende vormen.

Context S78 geeft een zeer gevarieerd beeld, zowel qua bakselgroepen als typologische vormen. Het vormenspectrum in combinatie met een aantal typerende bakfels zoals Chinees porselein, Engelse creamware, Duits Westerdal steengoed en Franse faience wijst bij deze context op een datering vanaf omstreeks het laatste kwart van de 18de eeuw tot uiterlijk het eerste decennium van de 19de eeuw. Er zijn sterke gelijkenissen qua bakselgroepsamenstelling met context S56, die uit dezelfde periode lijkt te dateren.

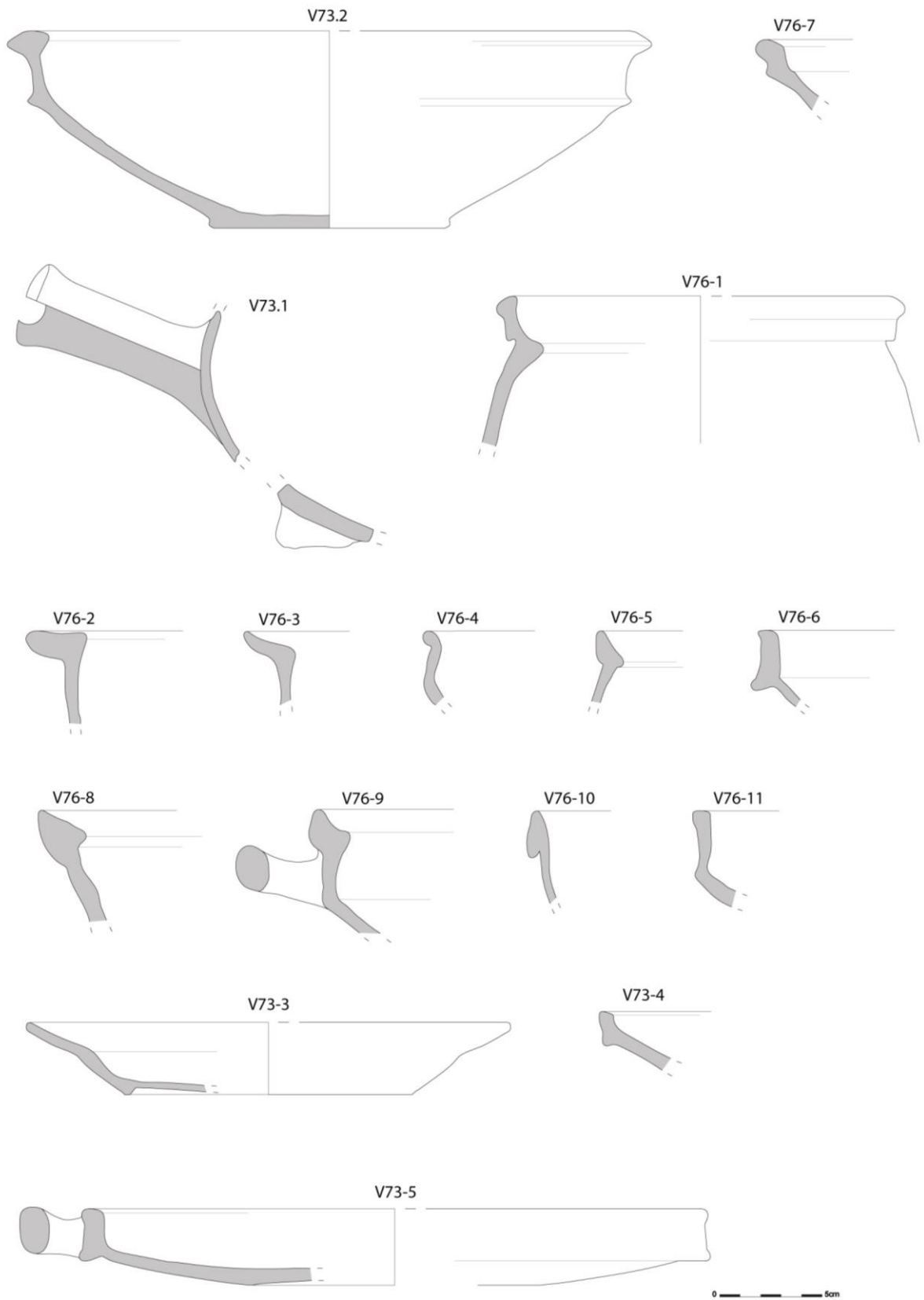
De grootste bakselgroepen in S78 zijn het roodbakkend en witbakkend aardewerk. Binnen het roodbakkend aardewerk zijn vooral veel kachelpannen, kamerpotten en kommen aanwezig. De kachelpannen hebben een typisch eind 18de tot begin 19de eeuwse model, met twee tegenover elkaar liggende horizontale oren onder de rand (V76-9). Een ander groot type heeft een naar binnen afgeschuinde rand (V76-8) en is van hetzelfde type als V47-8 uit context S56. De kamerpotten hebben eenvoudige, naar buiten omgeslagen randen (V76-2, V76-3). De kommen vertonen een grote typologische diversiteit. Het gaat hier om een teilvermige kom (V76-6), een mogelijke steelkom (V76-4), een geradstempelde kom (V76-11), een kom met een zeer korte opstaande rand en interne slijbversiering (V73-4), en een opmerkelijk laag, schaalvormig model

met vlakke bodem, interne slibversiering in de vorm van concentrische cirkels (V73-5). Hiervan waren er twee aanwezig binnen de context.

De witbakkende bakselgroep bestaat voor het grootste deel uit scherven van één recipiënt, eveneens een kom (V73-2). Het witroze baksel duidt vermoedelijk op een Maaslandse herkomst. De kom heeft een vlakke bodem, met sporen van verhitting, afkomstig van de kachel. Het randprofiel is manchetvormig te noemen, mogelijk geïnspireerd op oudere 13de-eeuwse Maaslandse voorbeelden.

Een tweetal witbakkende scherven zijn afkomstig van een steelkom (V73-1). De steel is te omschrijven als massief en cilindrisch. Een bodemscherf is voorzien van een rond pootje. Een witbakkend randfragment (V76-7) lijkt afkomstig van een kom en is rijk versierd met slib op een donkerbruine ondergrond (mangaanoxide).

Ook noemenswaardig zijn een scherf Engelse *creamware* en een scherf Chinees porselein, beide afkomstig van schoteltjes van een theeservies.

Figuur 130 Technische tekeningen van de diagnostische aardewerkfragmenten uit S78.

Figuur 131 Lage, schaalvormige kom met vlakke bodem, interne slijbversiering in de vorm van concentrische cirkels (V73-5).

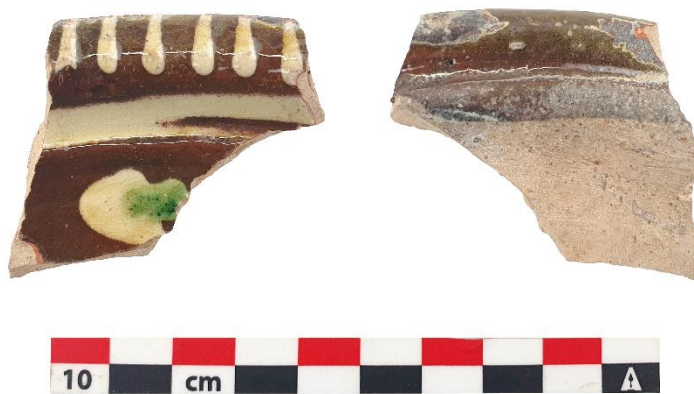
Figuur 132 Kom in witbakkend aardewerk (V73-2).

Figuur 133 Kom in witbakkend aardewerk (V73-2). De bodem is extern beroet, wat er op wijst dat de kom gebruikt is op een kachel.

Figuur 134 Witbakkende steelkomfragmenten (V73-1).

Figuur 135 Randfragment V76-7.

Figuur 136 Links een randfragment in faience, waarop een hoofd zichtbaar is. Het is niet duidelijk of dit een chinoiserie is of eerder een hoofd van een putti. Rechts een bodemfragment van een schoteltje in Chinees porselein.

Figuur 137 Faience bord met witte en paarse beschildering (V73-3).

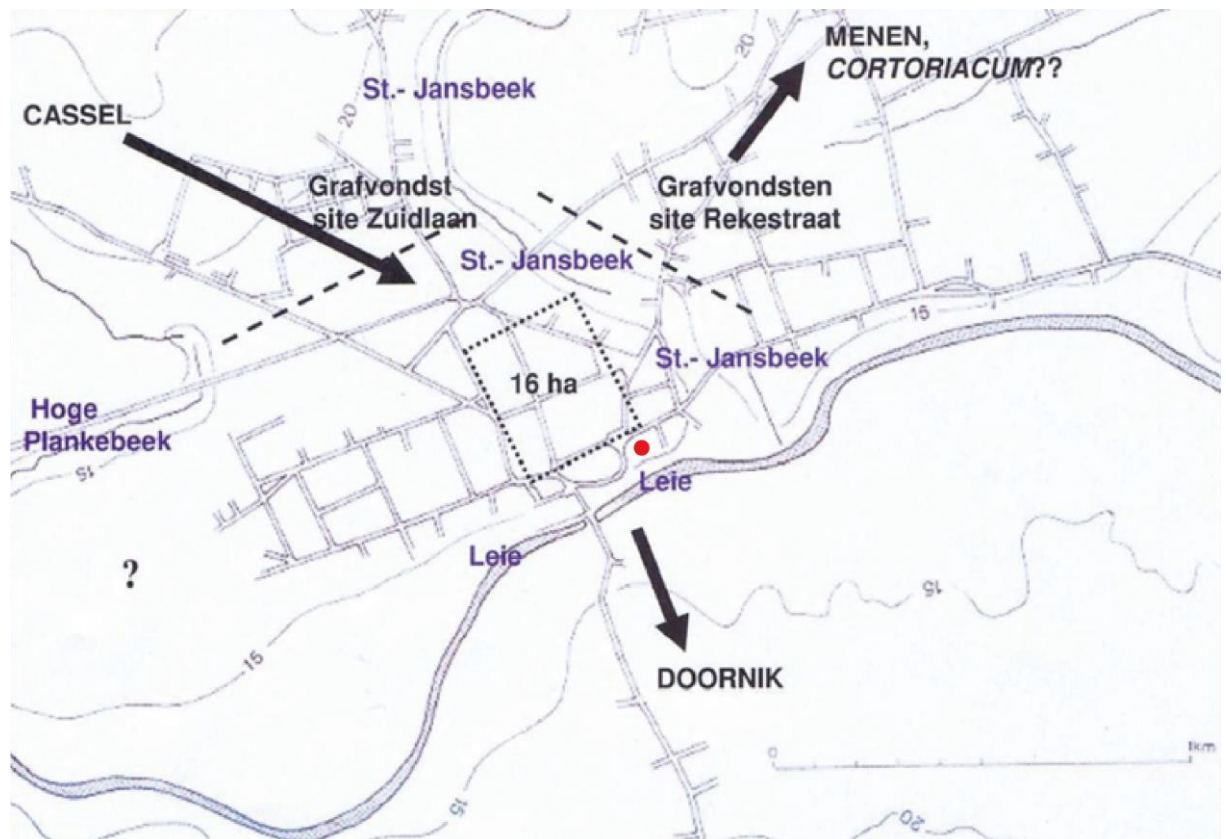
6 Interpretatie van de archeologische site

6.1 Landschappelijk kader en bodemgenese

Het plangebied is gelegen op de noordelijke rand van de Holocene vallei van de Leie, binnen de brede paleovallei van de Leie. De vlakte van de Leie wordt van haar huidige alluviale vlakte gescheiden door een steilrand die duidelijk zichtbaar is in het landschap. Het plangebied is gelegen op deze steilrand. Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. +15m/+17.2m TAW en helt duidelijk af naar het zuiden, richting de Leie. Zoals te verwachten binnen een verstedelijkte context werd geen originele bodemopbouw meer vastgesteld. Dit was bvb wel nog op sommige plaatsen het geval zoals bvb. de opgraving ter hoogte van de Duivenstraat³⁷. De onaangeroerde grond binnen ons plangebied bestond uit een zandige tot lemige zandleem met een beige kleur. In werkputten 1, 2 en 3 werd deze 'moederbodern' vastgesteld op een hoogte van respectievelijk +16m, +13,5 en +13,4m TAW. Het is in deze moederbodern dat de oudste sporen zich aftekenden.

6.2 Romeinse sporen binnen ons plangebied

Zoals verwacht werden tijdens de opgraving enkele sporen gevonden die in de Romeinse periode te dateren zijn. Ons plangebied ligt immers net buiten de hypothetische grens van de *vicus* van Wervik.

Figuur 138 Hypothetische grens van de Romeinse *vicus*. (bron: Verbrugge A., 2004, p. 26)

³⁷ Bot B., Clerbaut T., Scheltjes S. & Galloo M., 2022

Alle sporen waren uitgegraven/tekenden zich af tegen de onaangeroerde grond, een geelgrijze soms zware lemige bodem. Op het noordelijke deel (werkput 1) werden twee sporen opgetekend, S14 en S17 die qua morfologie sterk gelijkaardig waren. Het ging in de twee gevallen om diep uitgegraven, scherp insnijdende kuilen, het diepste punt van deze kuilen situeerde zich aan de noordzijde en werd niet bereikt. Het is verleidelijk om de twee sporen als één en dezelfde structuur te interpreteren. Mogelijks gaat het hier om een grachtstructuur maar vermoedelijk eerder om een diep uitgegraven winningskuil. Dergelijke diep uitgegraven winningskuilen werden ook aangetroffen ter hoogte van de Ooievaarstraat 29³⁸. Deze rechtwandige kuilen werden als kelderkuilen of winningskuilen geïnterpreteerd. Ook op het Sint-Maartensplein³⁹ ten noorden van ons plangebied werden enkele gelijkaardige omvangrijke kuilen gevonden. Opvallend hierbij was de aanwezigheid van een trap in één van de kuilen. In de onderste opvullagen van deze kuilen werden resten van een verbrande plankenvloer, verbrande huttenleem en fragmenten van dakbedekking gevonden. Hoe we de kuilen S14 en S17 moeten interpreteren blijkt koffiedik kijken. Een interpretatie als kelderkuil is gezien de morfologie weinig waarschijnlijk, de kuilen bezaten immers vrij schuine wanden, maar niet geheel uit te sluiten. Een andere mogelijkheid is dus de interpretatie van winningskuil. Dergelijke kuilen werden o.a. ook aangetroffen ter hoogte van de opgraving Wervik Duivenstraat⁴⁰. Dezelfde conclusie geldt ook voor de kuilen S18 en S19. S90 kan gezien de humeuze vulling eventueel als grachtstructuur geïnterpreteerd worden. De structuur bevindt zich in de lager gelegen zone, binnen de alluviale zone van de Leie en is georiënteerd op deze rivier. Vermoedelijk had het spoor de functie als afwateringsgracht/drainagegracht. Hoe we S107 moeten interpreteren is nog onduidelijk. Betreft het een opvullingspakket van een gracht of een ophogingspakket die in verband gebracht moet worden met de waterzieke lager gelegen gronden?

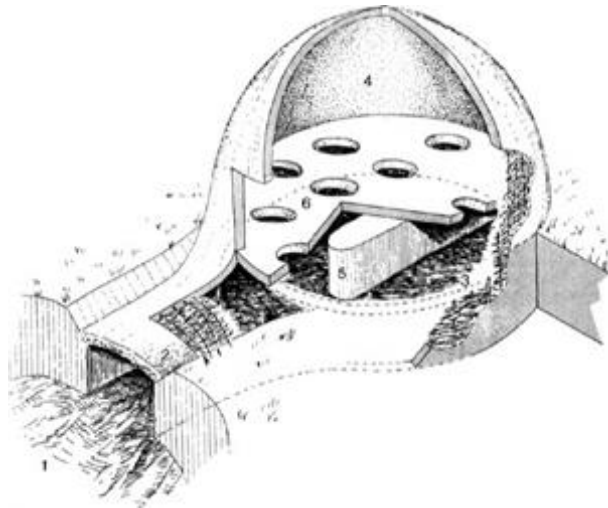
S108 en S110 kunnen als ovenstructuren geïnterpreteerd worden. Vermoedelijk kunnen de structuren als pottenbakkersovens gezien worden. Het bakken van het aardewerk is een cruciale stap in de aardewerkproductie en vindt plaats in de pottenbakkersovenstructuur. De sleutelgatvormige plattegrond van de ovens is een vorm die algemeen verspreid is in Groot-Brittannië, Nederland en Frankrijk. Met de komst van de Romeinen wordt het, door introductie van de draaischijf, mogelijk om een groter scala aan vormen te produceren. De ovens zijn kenmerkend door hun verticale ovenstructuur waarbij de warme lucht zich in verticale zin vanuit de stookkuil naar de bakkamer beweegt en de oven verlaat langs een opening in de bovenzijde. Ook de verheven ovenvloer, waardoor er geen rechtstreeks contact meer was tussen het aardewerk en de vlammen, verbeterde de productie aanzienlijk. Dit type ovens bestaat *grosso modo* uit drie delen: een stookkuil, een stookkanaal en een bakkamer. De **stookkuil** wordt herkend aan de rechthoekige vorm en de vele houtskool partikels die in de vulling van deze kuil zaten. De stookkuil staat in verbinding met het stookkanaal. Via dit stookkanaal wordt het hout, dat in de stookkamer tot ontbranding wordt gebracht, in de bakkamer gebracht. Op die manier kon de bakking veel gecontroleerder verlopen. Vermoedelijk kon het stookkanaal ook afgesloten worden om het bakproces nog beter te beheersen en eventueel over te gaan op een reducerende bakking waarbij de oven volledig moest worden afgesloten van zuurstoftoevoer. **De stookkamer** ligt aan het andere uiteinde van het stookkanaal. De kuil van de stookkamer wordt bij opbouw langs de binnenzijde met leem of klei besmeerd die, samen met het geperforeerde ovenrooster, bij het stoken van het eerste vuur verhardt. Hierdoor krijgt de stookkamer een meer permanent karakter. Via het **stookkanaal** werden (kleinere) stukken hout of hete sinters onder het rooster geplaatst om grote vlammen binnenin de oven te vermijden. Grote temperatuursverandering leidt immers tot misbaksels. Het verheven ovenrooster wordt veelal ondersteund door een langwerpige structuur. De meest gedocumenteerde vorm is een langwerpige tongvormige uitstulping van de achterwand. Boven het rooster bevindt zich de bovenbouw van de oven in de vorm van een ovenkoepel. De ruimte die zich onder de koepel bevindt is de eigenlijke ovenruimte. In deze ruimte wordt tijdens de bakking het aardewerk geplaatst, de temperaturen konden oplopen tot 900°C. Ze wordt afgeschermd door een

³⁸ Termote J., 1991, pp. 158-159.

³⁹ Termote J., 1991, pp. 155-158.

⁴⁰ Bot B. et al., 2023.

koepelstructuur die bovenaan een opening vertoont om luchtcirculatie mogelijk te maken. Het is nog niet duidelijk of deze koepel een tijdelijk of permanent karakter. Hierdoor kan ook niet met zekerheid gezegd worden hoe het aardewerk na de bakking werd verwijderd. Mogelijk bevond er zich een luik in de koepel vanwaar men het aardewerk uit de oven kon halen.

Figuur 139: Reconstructietekening van de pottenbakkersoven van Kontich: 1 stookkuil, 2 stookkanaal, 3 stookkamer of haard, 4 bakkamer, 5 tong, 6 rooster of bakplaat. (bron: Verbeeck H. & Lauwers F., 1993)

S90, S91 en S112 kunnen in de eerste helft van de 1ste eeuw n. Christus tot midden 1ste eeuw n. Christus gedateerd worden. Ter hoogte van de Duivenstraat⁴¹ werd een restant van een wegdek gevonden die eveneens in deze periode gedateerd kan worden. Het wegdek komt overeen met de archeologische resten van dat zelfde wegdek in de Komenstraat⁴² en de Pionier⁴³. Ter hoogte van Wervik De Pionier⁴⁴ is er zelfs sprake van een vroeg-Romeins kamp. Sommigen zien in de organisatie van het stratenpatroon binnen de *vicus* een militaire voorloper (kamp). Hoe dan ook werd binnen de site Sint-Maartensplein aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid in de 1ste eeuw n. Christus.

Op de locatie van onze opgraving hebben we ter hoogte van werkput 3 2 restanten van bakkamers aangetroffen en vermoedelijk een deel van een stookkanaal (S108). De diameter van S108 komt overeen met de gekende diameter van pottenbakkersoven S100 ter hoogte van Wervik Duivenstraat⁴⁵. Dergelijke pottenbakkersovens werden al enkele malen opgegraven binnen/op de rand van de *vicus*. De dichtstbijzijnde gekende locatie is Steenakker. In de jaren '50⁴⁶ werd op die locatie een pottenbakkersoven opgegraven. Het materiaal kan gedateerd worden in de eerste eeuw na Christus. In 2022 werd een opgraving uitgevoerd op dezelfde locatie. Hierbij werd mogelijks een tweede pottenbakkersoven⁴⁷ aangetroffen. Ter hoogte van de Duivenstraat⁴⁸, in het noordelijke deel van de *vicus* werd in 2017 4 pottenbakkersovens opgegraven. Het materiaal uit deze ovens kan gedateerd worden in de tweede helft van de 1ste eeuw en de eerste helft van de tweede eeuw n. Christus. Het materiaal uit de bakkamers ter hoogte van het Sint-Maartensplein kan in de 2de eeuw gedateerd worden.

⁴¹ Bot B., Clerbaut T., Scheltjes S. & Galloo M., 2022, p. 63.

⁴² Termote J., 1991, pp. 163-164.

⁴³ Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S. 2010.

⁴⁴ Verbrugge A., Lambrecht G. & Mazereel S. 2010.

⁴⁵ Bot B., Clerbaut T., Scheltjes S. & Galloo M., 2022, p. 74.

⁴⁶ Goeminne H., 1970., p. 12-13.

⁴⁷ Einverslag in opmaak (Ruben Willaert nv).

⁴⁸ Bot B., Clerbaut T., Scheltjes S. & Galloo M., 2022.

We kunnen dus concluderen dat pottenbakkersactiviteiten zich uitstrekken in het noorden (Duivenstraat) van de *vicus* tot meer centraal (Steenakker) en zuidelijke tot tegen de Leie zoals op ons plangebied het geval is.

6.3 Bewoningsresten vanaf de late middeleeuwen tot de 19de eeuw

De periode late middeleeuwen/begin Nieuwe Tijden (1350-1550) werd enkel aangetroffen in werkputten 1 en 2. Het gaat enerzijds om funderingen en vloeren die getuigen van de bewoning die zich langs de Speiestraat (werkput 1) en Leiestraat (werkput 2). Op de kaart van Deventer (16de eeuw) zijn dichte bouwblokken waar te nemen ter hoogte van respectievelijke werkputten. Ondanks de aangetroffen funderingen is het niet mogelijk om een huisplattegrond te reconstrueren. Mogelijks kunnen we een deel van een woning reconstrueren ter hoogte van werkput 1. Tussen funderingen S1/S2 en S4 bevindt zich een ruimte van circa 3,5m breed. Ter hoogte van werkput 2 kunnen geen uitspraken gedaan worden over de omvang van de bebouwing. Een stuk vloer getuigt nog van het dan aanwezige loopniveau. Dit loopniveau lag circa 1m onder het huidige straatniveau. Verspreid werden nog enkele afvalkuilen opgetekend waarvan S32 de opvallendste vulling had. De artefacten uit deze afvalkuil zijn typisch huisraad voor de periode van het eind van de 15de eeuw en eerste helft van de 16de eeuw. Ook ter hoogte van Wervik Duivenstraat⁴⁹ werden enkele contexten uit dezelfde periode aangetroffen. Deze, vaak omvangrijke kuilen, werden als winningskuilen geïnterpreteerd. Gelijkaardige sporen werden aangetroffen ten westen van ons plangebied ter hoogte van Wervik 'Pardoen'⁵⁰. Het ging enerzijds om afvalkuilen en enkele omvangrijke kuilen en anderzijds om funderingen van o.a. het 15de eeuwse 'Heilig Geesthuis'. De aangetroffen funderingen waren opgebouwd uit identieke baksteengroottes als onze opgraving namelijk 24cm x 11/12cm x 5cm.

Het grootste deel van de onderzochte sporen en lagen kon gedateerd worden in de vroegmoderne periode tot de 19de eeuw. Vele van deze sporen kunnen gelinkt worden aan de bewoningsfasen langsheen de Leiestraat en Speiestraat, die reeds vermeld worden in historische bronnen vanaf de 16de eeuw (Geopunt 2022; KBR 2022). Op basis van de archeologische gegevens is deze bewoning duidelijk terug te voeren tot in de late middeleeuwen en loopt deze door tot heden ten dage. In werkput 1 en werkput 2 werden de meest tastbare sporen van deze bewoning aangetroffen met het blootleggen van verschillende vloerniveaus, heel wat muurwerk en uitbraaksporen, en structuren uit het achtererf zoals beerputjes. Ook verschillende ophogingslagen en leeflagen uit de vroegmoderne periode kwamen aan het licht, vaak met ingegraven (puin)kuilen. Naast de veelvuldig aangetroffen sporen uit deze periode konden ook talloze vondsten worden gerecupereerd die een goed inzicht geven in de materiële cultuur van de vroegmoderne mens. Het gaat hier dan ook vaak om vondsten te linken aan huisraad.

7 Beantwoording onderzoeksvragen

Hoe diep bevindt zich het archeologische niveau? Moet dit worden bijgesteld na de resultaten van het proefputtenonderzoek?

Zoals reeds in het proefputtenonderzoek werd vastgesteld, bevindt het archeologisch niveau zich op verschillende dieptes afhankelijk van de locatie op het terrein. Op sommige ondieper gelegen

⁴⁹ Bot B., Clerbaut T., Scheltjes S. & Galloo M., 2022, pp. 149-170.

⁵⁰ Bradt T., Bot B., Acke B., 2008, pp. 14-36.

zones zoals werkput 1 werd een eerste vlak reeds aangelegd op enkele tientallen centimeters onder het huidige loopvlak op een hoogte van 16,65-16,95m TAW. Bij werkput 2 bevond zich het archeologisch niveau een stuk dieper onder een 50cm dikke puinlaag. De puinlaag diende om deels de natuurlijke helling van het terrein te nivelleren. Een eerste vlak werd hier aangelegd op 14,80-14,90m TAW. In het zuiden van werkput 3 bevindt zich een dikker recent verstoord pakket dat een 20ste-eeuwse tuinlaag afdekt op het hoger gelegen deel van het terrein. In het zuiden van werkput 3, in de dieper gelegen zone van het terrein (richting Leie), lag een iets dunner verstoord pakket direct op het archeologisch niveau. Al bij al kan gezegd worden dat het eerste archeologisch waardevol niveau zich op ongeveer 13,50m TAW bevindt in werkput 3.

- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?

Aangezien op de meeste plaatsen niet dieper dan de verstoringsdiepte (met buffer) werd gegraven, werd niet elk archeologisch niveau onderzocht. Toch konden per werkput verschillende niveaus aangelegd worden. Beginnend bij werkput 1 werden op zeker 3 niveaus vlakken aangelegd, waarbij het derde vlak op enkele plaatsen reeds de top van de moederbodem bereikte. In deze 3 niveaus kan ook chronologisch een opeenvolging worden opgemerkt van ruwweg vroegmoderne tot moderne sporen in vlak 1, vroegmoderne, middeleeuwse en enkele mogelijk Romeinse sporen in vlak 2, en vroegmoderne, middeleeuwse en een groter aandeel Romeinse sporen in vlak 3. In werkput 2 werden 4 vlakken aangelegd, waarbij vlak 1 tot en met 3 te dateren zijn in de late middeleeuwen en vroegmoderne periode. In een lokale verdieping werd, voor het aanleggen van o.a. een profiel tot op de top van de moederbodem, aangelegd op een niveau te dateren in de Romeinse tijd. De situatie voor werkput 3 is iets eenvoudiger aangezien het bovenste pakket als recent kon beschouwd worden en dit een eerste vroegmodern pakket afdekt in de hoger gelegen zone aan de Keizerstraat. Onder dit pakket bevindt zich een Romeins niveau dat zich in de lager gelegen zones van de werkput onmiddellijk onder de recente versterking bevond. Op sommige plaatsen kan in de Romeinse lagen in 2 niveaus gewerkt worden, zoals het geval is ter hoogte van S107. Hier dekte een pakket de onderliggende sporen nog af.

- Wat is de datering en samenstelling van de eventuele aangetroffen ophogingspakketten?

Op verschillende locaties werden ophogingspakketten aangetroffen, hoofdzakelijk te dateren in de vroegmoderne en moderne periode. Ook enkele oudere ophogingspakketten werden aangetroffen, zoals S15 in profiel 3. Meer informatie over de verschillende lagen is te vinden in 4.3. Stratigrafie van de site.

- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de archeologische resten?

De archeologische resten bestaan voornamelijk uit ophogingspakketten, leeflagen, vloerniveaus, muurwerk, uitbraaksporen, kuilen, achtererfstructuren zoals beerputjes en twee ovens. De sporen zijn over het algemeen gemiddeld tot goed bewaard. Toch komen ook wat recente verstoringen zoals bijvoorbeeld kelders en steenputten voor. De archeologische resten kunnen op basis van de stratigrafie en het vondstmateriaal gedateerd worden in de Romeinse tijd, de volle middeleeuwen, de late middeleeuwen, de vroegmoderne en moderne periode (zie 6. Interpretatie van de site)

- Werden er nog oudere sporen aangetroffen dan de Romeinse periode?

Op basis van het vondstmateriaal konden de oudste sporen in de 1ste eeuw gedateerd worden. Geen oudere sporen werden aangetroffen op de site.

- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?

Cfr. supra "hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?".

- Wat is de onderlinge samenhang tussen de aangetroffen sporen en structuren? Wat is de relatie tussen de aangetroffen resten en de historische/iconografische bronnen?

Zie 6. Interpretatie van de site.

- Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?

Op basis van de aangetroffen sporen werden vooral de zones langsheen de Speiestraat en Leiestraat reeds lange tijd als bewoonde zones gebruikt. Deze bewoning gaat zeker terug tot in de late middeleeuwen. Voor werkput 3 is de situatie iets anders. Hier werden geen directe aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne bewoning, maar werden wel aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten uit de Romeinse periode aangetroffen. Het gaat hier specifiek om 2 ovenstructuren, die mogelijk als pottenbakkersovens hebben gefunctioneerd.

- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?

Voor de aanwezige bewoning werden heel wat structuren en leeflagen aangetroffen, alsook vondsten die duidelijk te interpreteren zijn als huisraad van de middeleeuwse en vroegmoderne bewoners van het terrein. Ook achtererfstructuren zoals beerputten en afvalkuilen werden aangetroffen. Sommige sporen zoals de kuilen met bouwpuin en verbrande leem duiden ook op het afbreken of vernielen, al dan niet intentioneel van aard, van de bewoning in verschillende fasen van de late middeleeuwen, vroegmoderne en moderne periode. Voor de ambachtelijke activiteiten werden naast de ovens ook fragmenten gesmolten metaal en een metaalslak gevonden die duiden op ambachtelijke activiteiten in de directe omgeving van de site.

- Passen deze in de historische context van de locatie?

Uit historische bronnen kwamen geen directe aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten op de site naar voor.

- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?

De hoeveelheid vondstmateriaal is zeer talrijk. Vooral grote hoeveelheden aardewerk, relatief veel metaalvondsten, bouwmetaal en wat dierlijk bot werden aangetroffen gedurende de opgraving. De bewaring van het aardewerk was goed. Ook de bewaring van de metaalvondsten was in vele gevallen eveneens gemiddeld tot goed. De vondsten zijn te dateren in de Romeinse tijd, enkele scherfjes uit de volle middeleeuwen en vooral veel materiaal uit de late middeleeuwen en vroegmoderne periode.

De meeste vondsten te dateren in de vroegmoderne periode zijn te linken aan huisraad, gebruiksvoorwerpen en persoonlijke voorwerpen. Het gaat hier dan ook veelal om aardewerken kookpotten en voorraadpotten, aardewerken en glazen tafelwaar, ijzeren messen en vork, metalen knopen, naalden, spelden, munten, etc. Ook heel wat bouwmetaal werd aangetroffen, te linken aan de bewoning. Ook voor de oudere perioden zijn de meeste vondsten van dezelfde aard. Deze kunnen eveneens als bouwmetaal, gebruiksvoorwerpen, kookpotten, voorraadpotten, etc. geïnterpreteerd worden.

- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de omwonenden en inwoners van het toenmalige Wervik?

De materiële cultuur is niet bijzonder rijk van aard. De bewoning behoorde vermoedelijk toe aan de gewone man.

- *Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?*

Het vondstmateriaal ligt in de lijn van de verwachting en bevestigt de historische bronnen. De Romeinse sporen vullen de historische bronnen aan en vertonen heel wat onderzoekspotentieel.

- *Kunnen de resultaten van deze opgraving gekoppeld worden aan eerdere resultaten van archeologische onderzoeken binnen Wervik?*

Zie 6. Interpretatie van de site.

8 Potentieel op kennisvermeerdering

De opgraving heeft voor een kenniswinst gezorgd op diverse vlakken. Ten eerste is er bijkomende kennis omtrent de Romeinse *vicus*. De Romeinse bewoningssporen reiken tot ons plangebied. Opvallend was de vondst van 2 ovens ter hoogte van werkput 3. Verder onderzoek van het aardewerk gevonden in deze structuren en meer bepaald het lokaal vervaardigd aardewerk kunnen ons meer vertellen over deze ambachtelijke productie. De overgang late middeleeuwen/nieuwe tijden tot de 19de eeuw bracht enkele sporen aan het licht die ons een inkijk geven in de levensomstandigheden in deze periode. Dit is een belangrijke aanvulling voor Wervik in deze periode waarvan nog maar weinig sites werden opgegraven.

9 Behoud in situ

Aangezien op de meeste plaatsen niet dieper dan de verstoringsdiepte (met buffer) werd gegraven, werd niet elk archeologisch niveau onderzocht. In werkput 1 werd het sporenbestand onderzocht tot op een diepte van +15,77 TAW. Op dit niveau bevinden zich grondvaste resten ingegraven in de moederbodem met potentieel romeinse sporen. Ter hoogte van werkput 2 werd er onderzocht tot op een diepte van +14,4m TAW. Er bevinden zich onder dit niveau nog verschillende pakketten en grondsporen. In de zones van de geplande putten werd er onderzocht tot op een diepte van +13,3m TAW. Op dit niveau werden verschillende romeinse sporen vastgesteld. Ter hoogte van werkput 3 werd bevond het archeologisch niveau op een diepte van +14,10m TAW. In de zone van de geplande putten werd opgegraven tot op een diepte van +13,10m TAW. Op laatstgenoemde TAW bevinden zich nog Romeinse sporen waaronder 2 ovens.

Het plan van aanpak werd gevolgd zoals beschreven in het pvm:

Er kan gesteld worden dat een vlakdekkende opgraving zich aanbiedt ter hoogte van de locaties waar de meergezinswoningen zullen worden gebouwd. Hiertoe worden ook de zones gerekend waar riolering en septische en regenwaterputten worden gestoken. Er wordt enkel verdiept tot het niveau van de verstoring (sleuven tot op vorstvrije diepte, ca. 90 cm-mv en ca. 80 cm-m voor de riolering) met inbegrip van een buffer van ca. 20 cm. Voor de dieper gelegen aanwezige archeologische sporen wordt een in situ bewaring aangeraden. De zones waar de liftkokers worden uitgegraven dienen echter wel tot op de originele bodem te worden onderzocht. Het gaat hierbij om 3 zones van ca. 2 op 2 m², hetzelfde geldt voor de zones waar de putten voor de riolering komen (2 putten per nieuwbouwzone).

Het is duidelijk dat er zich onder de verschillende opgravingszones nog verschillende (Romeinse) archeologische sporen bevinden, meer bepaald onder de gebouwde meergezinswoningen. Bij toekomstige werkzaamheden dient hiermee rekening gehouden worden.

10 Synthese

Naar aanleiding van de ontwikkeling van een terrein van ca. 2020 m², zoals reeds beschreven in het vooronderzoek, diende zich de noodzaak aan om voorafgaand aan de uitgevoerde werken een archeologisch onderzoek uit te voeren. Het betreffende projectgebied, gelegen aan het Sint-Maartensplein 11 te Wervik, situeert zich niet binnen een vastgestelde archeologische site, maar wel binnen een vastgestelde archeologische zone (historische stadskern van Wervik).

In totaal werd 416m² opgegraven van woensdag 9 maart 2022 tot en met maandag 21 maart 2022. Zoals reeds in het proefputtenonderzoek werd vastgesteld, bevindt het archeologisch niveau zich op verschillende dieptes afhankelijk van de locatie op het terrein. Op sommige ondieper gelegen zones zoals werkput 1 werd een eerste vlak reeds aangelegd op enkele tientallen centimeters onder het huidige loopvlak op een hoogte van 16,65-16,95m TAW. Bij werkput 2 bevond zich het archeologisch niveau een stuk dieper onder een 50cm dikke puinlaag. De puinlaag diende om deels de natuurlijke helling van het terrein te nivelleren. Een eerste vlak werd hier aangelegd op 14,80-14,90m TAW. In het zuiden van werkput 3 bevindt zich een dikker recent verstoord pakket dat een 20ste-eeuwse tuinlaag afdekt op het hoger gelegen deel van het terrein. In het zuiden van werkput 3, in de dieper gelegen zone van het terrein (richting Leie), lag een iets dunner verstoord pakket direct op het archeologisch niveau. Al bij al kan gezegd worden dat het eerste archeologisch waardevol niveau zich op ongeveer 13,50m TAW bevindt in werkput 3.

Op basis van de aangetroffen sporen werden vooral de zones langsheen de Speiestraat en Leiestraat reeds lange tijd als bewoonde zones gebruikt. Deze bewoning gaat zeker terug tot in de late middeleeuwen. Voor werkput 3 is de situatie iets anders. Hier werden geen directe aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne bewoning, maar werden wel aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten uit de Romeinse periode aangetroffen. Het gaat hier specifiek om 2 ovenstructuren, die mogelijk als pottenbakkersovens hebben gefunctioneerd.

De opgraving heeft voor een kenniswinst gezorgd op diverse vlakken. Ten eerste is er bijkomende kennis omtrent de Romeinse *vicus*. De Romeinse bewoningssporen reiken tot ons plangebied. Opvallend was de vondst van 2 ovens ter hoogte van werkput 3. Verder onderzoek van het aardewerk gevonden in deze structuren en meer bepaald het lokaal vervaardigd aardewerk kunnen ons meer vertellen over deze ambachtelijke productie. De overgang late middeleeuwen/nieuwe tijden tot de 19de eeuw bracht enkele sporen aan het licht die ons een inkijk geven in de levensomstandigheden in deze periode. Dit is een belangrijke aanvulling voor Wervik in deze periode waarvan nog maar weinig sites werden opgegraven.

11 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2023

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

BARTELS, M./J. KOTTMAN/M. KLOMP/H. VAN DER MEULEN/D. VAN DE VENNE/H. SARFATIJ, 1999, *Steden in scherven. Vondsten uit beerputten in Deventer, Dordrecht, Nijmegen en Tiel (1250-1900)*, Zwolle.

BONCQUET T., DE GRUYSE J., 2014. Archeologisch onderzoek Centrumstraten (Wervik), *Ruben Willaert rapport 66*.

BOT B., CLERBAUT T., SCHELTJENS S. & GALLOO M., 2022. Op de rand van de *vicus*: een Romeinse weg, pottenbakkersatelier en bewoningssporen uit de late middeleeuwen/begin nieuwe tijden,

BRADT T., BOT B., ACKE B., 2008: *Archeologisch onderzoek site Pardoën Wervik (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport-november2008 2008/136*, Ingelmunster.

BRULET R., VILVORDER F. & DELAGE R. 2010. La céramique romaine en Gaule du Nord. Dictionnaire des céramiques. La vaisselle à large diffusion. Turnhout.

CLERBAUT T. 2010-a. Een inleiding tot de Gallo-Romeinse pottenbakkersovens in Gallia Belgica en Germania Inferior: inventaris, spreiding en morfologie, Onuitgegeven masterproef aan de universiteit Gent.

DE GROOTE, K., 2008, *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw)*, Brussel (Relicta Monografieën).

GOEMINNE H., 1970, Opgravingen in de Romeinse vicus te Wervik, in: *Archaeologia Belgica 117*, Brussel.

LAUBENHEIMER F., 1985, La Production des amphores en Gaule Narbonnaise, *Annales littéraires de l'Université de Besançon*, Centre de Recherche d'Histoire Ancienne, vol. 66.

MONSIEUR P. & BRAET C., 1997, Romeinse amforen van Baetica, in: *Jaarboek 1995-96, Brugge Stedelijk Museum*, 104-115

TERMOTE J., 1991, Komenstraat, Noodopgraving: Romeinse heerbaan en bewoning, in: *Stedelijke Oudheidkundige Commissie Wervik, Jaarboek 1991*, pp. 163-164.

TERMOTE J., DEBONNE S., 1991. Wervik (W. Vl.): onderzoek op het Sint-Maartensplein, *Archaeologia Mediaevalis 14*, p97.

TERMOTE J., 1992. Wervik, Oosthove. Onderzoek van het terrein van de motte van Oosthove, *Westvlaamse Archaeologica* 8 / 3, p80.

VERBRUGGE A., LAMBRECHT G., MAZEREEL S., 2010. *Archeologisch onderzoek te Wervik De Pionier (pro . West-Vlaanderen)*. Zarren: Agentschap Onroerend Erfgoed.

VERBRUGGE A., 2004. Viroviacum. *Verwerking, studie en interpretatie van het materiaal uit een aantal Romeinse kelderkuilen uit de opgravingen op het St-Maartensplein in Wervik (1989-1991) (West-Vlaanderen)*, onuitgegeven verhandeling Universiteit Gent

12 Bijlagen

12.1 Tabel 2: Sporenlijst WEMA-22 Wervik Sint-Maartensplein 2022C54

PUTNR	VLAKNR	SPOORN	VULLINGNR	AARD	TINT	HOOFDKLEUR	TEXTUUR	GEVLEKT	INSLUITSEL	Z
1	1	1	1	LG	DONKER	BR	ZK	HETEROGEEN	VKL, HKsp	16,8
1	1	2	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	16,79
1	1	3	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	16,83
1	1	4	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	16,71
1	1	5	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	17,25
1	1	6	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	17,18
1	1	7	1	LG	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN	BKbrokjes	16,54
1	1	8	1	KL	DONKER	BR	ZK	HETEROGEEN	AW, BK	16,6
1	2	9	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		16,17
1	2	10	1	LG	MIDDEN	GL	ZK	HETEROGEEN		16,12
1	2	11	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	BKbrokjes	15,47
1	2	12	1	LG	DONKER	GR	KZ	HETEROGEEN	BKbrokjes	15,55
1	2	13	1	UIT	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		15,49

1	3	14	1	KL	MIDDEN	GR	KZ	HETEROGEEN		15,38
1	3	15	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN		16,07
1	4	16	1	KL	DONKER	GR	KZ2	HETEROGEEN		14,37
1	3	17	1	KL	MIDDEN	GR	KZ2	HETEROGEEN		15,67
1	3	18	1	KL	MIDDEN	GR	KZ2	HETEROGEEN		15,64
1	3	19	1	KL	DONKER	GR	KZ2	HETEROGEEN		15,62
1	3	20	1	KL	DONKER	GR	KZ2	HETEROGEEN		16,69
1	3	21	1	KL	DONKER	GR	KZ2	HETEROGEEN		16,46
1	3	22	1	LG	MIDDEN	BR	KZ2	HETEROGEEN		16,55
1	1	23	1	MU	XXX	OR	XXX	HETEROGEEN	rode BK	16,92
1	1	24	1	MU	XXX	OR	XXX	HETEROGEEN	rode BK	16,95
1	1	25	1	LG	DONKER	BR	ZK	HETEROGEEN		16,91
1	1	26	1	BPT	XXX	XXX	XXX	HETEROGEEN	BK	16,92
1	1	27	1	KL	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN	BK	16,92
1	1	28	1	KL	DONKER	BR	ZK	HETEROGEEN	BK	16,89
1	2	29	1	LG	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN		16,2

1	2	30	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		16,12
1	2	31	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		16,28
1	2	32	1	KL	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN		16,14
1	2	33	1	LG	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN		16,31
1	2	34	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	VKL, HKsp	16,29
1	2	35	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	BKbrokjes	16,1
1	2	36	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	HKsp	16,16
1	2	37	1	MU	XXX	OR	XXX	HETEROGEEN	BK	16,28
1	2	38	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN		16,16
1	2	39	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		16,08
1	2	40	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		16,12
1	2	41	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	HKsp	16,11
1	2	42	1	WA	XXX	RO	ZK	HETEROGEEN	rode BK	16,04
1	2	43	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	BK, MORTEL	16,13
1	2	44	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		16,12
2	1	45	1	LG	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN	BKbrok	14,92

2	1	46	1	KL	DONKER	BR	ZK	HETEROGEEN	BKbrok	14,86
2	1	47	1	MU	XXX	RO	XXX	HETEROGEEN	rode BK	14,89
2	1	48	1	VR	XXX	RO	XXX	HETEROGEEN	TEGELS	14,87
2	1	49	1	MOR	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN		14,84
2	1	50	1	LG	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN		14,91
2	1	51	1	MU	XXX	OR	XXX	HETEROGEEN	BK	14,96
2	1	52	1	LG	MIDDEN	BR	LZ3	HETEROGEEN		14,97
2	1	53	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	BKbrokjes	14,87
2	1	54	1	MU	XXX	OR	XXX	HETEROGEEN	BK	14,87
2	1	55	1	MU	XXX	RO	XXX	HETEROGEEN	BK	14,93
2	1	56	1	OPH	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	KALKMORTEL	14,94
2	1	57	1	VR	XXX	PA	XXX	HETEROGEEN	BK	14,95
2	1	58	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN		14,91
1	3	59	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	BK	16,85
1	3	60	1	LG	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		16,6
1	3	61	1	LG	DONKER	GR	XXX	HETEROGEEN		16,38

1	3	62	1	LG	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		16,26
1	3	63	1	LG	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		16,6
1	3	64	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		15,78
1	3	65	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	HK	15,8
1	3	66	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	HK	15,76
2	2	67	1	VR	XXX	OR	XXX	HETEROGEEN	tegels	14,64
2	2	68	1	MOR	MIDDEN	GL	XXX	HOMOGEEN	mortel	14,63
2	2	69	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	BK	14,61
2	2	70	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	BK	14,6
2	2	71	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	HK, BKbrok	14,56
2	2	72	1	KL	LICHT	GR	ZK	HETEROGEEN	PUIN	14,54
2	2	73	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	PUIN	14,51
2	2	74	1	MU	XXX	GL	XXX	HOMOGEEN	rode BK	14,54
2	2	75	1	UIT	MIDDEN	GL	ZK	HETEROGEEN		14,43
2	2	76	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	HK, BKbrok	14,48
2	2	77	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	14,77

2	2	78	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	HK, BKbrok	14,63
2	2	79	1	VR	MIDDEN	OR	XXX	HOMOGEEN	BK	14,64
2	2	80	1	LG	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		14,6
2	2	81	1	OPH	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	BKbrok, HK	14,55
2	2	82	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	15,3
2	2	83	1	KL	MIDDEN	BR	ZK	HETEROGEEN	AW, BOUWM	14,6
2	2	84	1	OPH	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	PUIN	14,49
2	2	85	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	PUIN	14,47
2	2	86	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	BK	15,11
2	2	87	1	LG	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	BKbrokjes	14,99
2	2	88	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	BK	14,41
2	1	89	1	LG	LICHT	BR	ZK	HETEROGEEN		15,39
2	4	90	1	LG	DONKER	BL	ZK	HETEROGEEN	HKsp	13,26
2	4	91	1	LG	MIDDEN	BL	ZK	HETEROGEEN	HKsp	13,25
2	3	92	1	LG	MIDDEN	GR	LZ3	HETEROGEEN		14,22
2	3	93	1	LG	DONKER	GR	LZ3	HETEROGEEN		13,94

2	2	94	1	KL	MIDDEN	GR	LZ3	HETEROGEEN	AW, BK	14,05
2	3	95	1	LG	DONKER	GR	LZ3	HETEROGEEN	AW, BK, HK	14,12
2	2	96	1	LG	DONKER	GR	LZ3	HETEROGEEN	HK, BK	14,61
2	2	97	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	14,58
2	2	98	1	MU	XXX	RO	XXX	HOMOGEEN	BK	15,3
2	3	99	1	KL	MIDDEN	GR	LZ3	HETEROGEEN	BKbrok++	14,48
2	3	100	1	LG	MIDDEN	GR	LZ3	HETEROGEEN	BKbrok, HK	14,43
2	3	101	1	KL	DONKER	GR	LZ3	HETEROGEEN	HK++	14,43
2	3	102	1	MU	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	rode BK	14,44
2	3	103	1	LG	DONKER	GR	LZ3	HETEROGEEN	BKbrokjjes	14,5
2	3	104	1	KL	MIDDEN	GR	LZ3	HETEROGEEN	PUINIG	14,45
2	3	105	1	UIT	XXX	OR	XXX	HOMOGEEN	BK	14,44
2	2	106	1	LG	DONKER	BR	LZ3	HETEROGEEN	HKsp	14,1
3	2	107	1	LG	DONKER	BR	ZK	HETEROGEEN		13,36
3	2	108	1	OV	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN		13,11
3	2	109	1	KL	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	HKsp	13,34

3	2	110	1	OV	MIDDEN	GR	ZK	HETEROGEEN	HKsp	13,08
3	2	111	1	KL	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	HKsp	13,34
3	2	112	1	GR	DONKER	GR	ZK	HETEROGEEN	HKsp	13,3
1	1	999	1	REC	XXX	XXX	KS1	HETEROGEEN		16,59
1	1	1000	1	LG	MIDDEN	GR	KS1	HETEROGEEN		17,05
1	3	5000	1	LG	LICHT	GL	KS1	HETEROGEEN		15,23

2.1 Vondstenlijst

Tabel 3: Vondstenlijst WEMA-22 Wervik Sint-Maartensplein 2022C54

PUTNR	VLAKNR	SPOORNR	VULLINGNR	INHOUD	VERZAMEL	X	Y	Z	OPMERKING
1	1	7	1	AW	AANV	56595,9	163913,3	16,8	
1	1	1	1	MXX	AANV	56600	163917,2	16,72	

1	1	1	1	AW	AANV	56600,2	163916,6	16,74	
1	1	8	1	AW	AANV	56596,7	163911	16,62	
1	1	1000	1	GLS	AANV	56602,6	163917,3	17,09	
1	1	1000	1	MXX	AANV	56601,3	163918,3	17,12	
1	1	1000	1	AW	AANV	56601,5	163918	17,12	
1	1	1000	1	BOUWMAT	AANV	56601,8	163917,8	17,08	
1	2	9	1	AW	AANV	56601,4	163917,2	16,19	
1	2	10	1	AW	AANV	56602,5	163916	16,13	
1	3	14	1	AW	AANV	56597	163911,6	15,4	
1	3	14	1	MXX	DETC	56596,8	163911,6	15,44	
1	3	15	1	AW	PRO	56595,9	163910,7	16,06	PR03
1	4	14	1	SLAK	AANV	56596,2	163911,5	14,37	
1	4	14	1	MXX	DETC	56596,3	163911,4	14,38	
1	4	14	1	AW	AANV	56596,2	163911,4	14,37	
1	4	16	1	AW	AANV	56596,8	163912,6	14,37	
1	3	17	1	AW	AANV	56601	163916,7	15,66	

1	3	19	1	AW	AANV	56602,6	163915,9	15,62	
1	3	9	1	AW	AANV	56603,5	163917,4	16,27	
1	3	9	1	ODB	AANV	56603,5	163917,4	15,98	
1	3	9	1	AW	AANV	56603,9	163917,1	16,01	
1	3	9	1	MXX	DETC	56604,1	163916,9	16,08	
1	3	9	1	ODB	AANV	56603,1	163917,8	16	
1	1	1	4	ODB	AANV	56603,1	163918	16,62	
1	1	1	4	AW	AANV	56602,8	163918,3	16,59	
1	4	17	1	MXX	AANV	56602,2	163918,4	15,33	PR01
1	1	25	1	AW	AANV	56608,8	163911,5	17,01	
1	1	27	1	AW	AANV	56611,5	163908,7	16,9	
1	1	28	1	AW	AANV	56610,1	163909,7	16,88	
1	1	25	1	AW	AANV	56610,7	163910,2	16,91	
1	2	32	1	AW	AANV	56607	163911,6	16,15	
1	2	32	1	AW	AANV	56607,2	163910,9	16,16	
1	1	25	1	MXX	DETC	56606,1	163912,5	16,93	

1	2	31	1	MXX	DETC	56607,7	163912,8	16,13	
1	2	38	1	AW	AANV	56604,4	163906,8	16,12	
1	2	44	1	AW	AANV	56604,9	163905,9	16,09	
1	2	39	1	AW	AANV	56603,5	163905	16,11	
1	2	35	1	ODB	AFW	56605,6	163909,8	16,09	
2	1	49	1	MXX	DETC	56592,2	163864,2	14,78	
2	1	45	1	MXX	DETC	56594,6	163862,7	14,91	
2	1	45	1	MXX	DETC	56594,7	163861,5	14,92	
2	1	45	1	SXX	DETC	56594,5	163861,3	14,91	
2	1	45	1	MXX	DETC	56595,7	163862,9	14,95	
2	1	49	1	AW	AANV	56594,5	163864,8	14,76	
2	1	46	1	AW	AANV	56591,9	163861,4	14,85	
2	1	56	1	AW	AANV	56598,5	163864,3	14,94	
2	1	56	1	ODB	AANV	56598,6	163864,6	14,96	
2	1	56	1	MXX	DETC	56598,2	163864,3	14,94	
2	1	56	1	GLS	AANV	56598,5	163864,6	14,94	

2	1	56	1	BOUWMAT	AANV	56598,8	163864,6	14,92	
1	3	32	1	AW	AANV	56607,2	163911,8	15,92	
1	3	32	1	ODB	AANV	56607,3	163911,8	15,92	
1	3	32	1	AW	AANV	56607,3	163911,5	15,77	
1	3	32	1	GLS	TROF	56607,3	163911,5	15,8	
1	3	32	1	MXX	TROF	56607,2	163911,4	15,89	
1	3	32	1	ODB	TROF	56607,2	163911,3	15,8	
1	3	31	1	AW	AANV	56609,8	163910	15,85	
1	3	66	1	AW	TROF	56610,2	163908	15,72	
1	3	32	1	MXX	TROF	56606,5	163911,5	15,89	
2	2	72	1	AW	AANV	56594,7	163862,5	14,53	
2	2	71	1	AW	AANV	56595,9	163865,6	14,61	
2	2	80	1	AW	AANV	56591,6	163866,9	14,5	
2	2	80	1	MXX	AANV	56590,5	163866,8	14,5	
2	2	80	1	MXX	AANV	56591,4	163867,6	14,46	
2	2	78	1	ODB	AANV	56598,4	163864,2	14,68	

2	2	78	1	GLS	AANV	56598,6	163864,3	14,66	
2	2	78	1	BOUWMAT	AANV	56598,6	163864,2	14,69	
2	2	78	1	MXX	DETC	56598,7	163864,3	14,67	
2	2	78	1	MXX	DETC	56598,8	163864,2	14,67	
2	2	87	1	PIJP	AANV	56598,6	163864	14,68	
2	2	78	1	MXX	DETC	56598,8	163864	14,66	
2	2	78	1	AW	AANV	56598,8	163864	14,65	
2	2	50	1	MXX	DETC	56596,3	163864,4	14,6	
2	2	87	1	MXX	DETC	56598,7	163864	14,68	
2	2	87	1	AW	AANV	56598,8	163863,9	14,67	
2	2	71	1	MXX	DETC	56592,1	163861,3	14,53	
2	2	68	1	MXX	DETC	56595,7	163862,4	14,59	
2	2	76	1	MXX	DETC	56592,8	163865,2	14,48	
2	2	76	1	MXX	DETC	56595,3	163866,7	14,38	
2	2	78	1	MXX	DETC	56597,7	163866,6	14,51	
2	2	80	1	MXX	DETC	56590,6	163867	14,48	

2	2	80	1	MXX	DETC	56593,2	163868,4	14,57	
2	2	80	1	MXX	DETC	56593,9	163867,5	14,54	
2	1	45	1	MXX	DETC	56591,5	163861,8	15,03	
2	2	81	1	AW	AANV	56599,3	163868,2	14,49	
2	2	81	1	AW	AANV	56599,8	163867,3	14,56	
2	2	81	1	GLS	TROF	56599	163869	14,42	
2	2	81	1	MXX	DETC	56599,4	163867,3	14,54	
2	2	81	1	BOUWMAT	AANV	56600	163867,1	14,57	
2	2	85	1	AW	AANV	56601,8	163869,9	14,42	
2	1	89	1	GLS	TROF	56603,2	163869,4	14,86	
2	1	89	1	AW	AANV	56603,1	163869,4	14,91	
2	1	89	1	MXX	DETC	56603,1	163869,9	14,97	
2	1	89	1	ODB	AANV	56602,8	163869,7	14,91	
2	2	84	1	BOUWMAT	TROF	56602,6	163868,7	14,53	
2	2	84	1	MXX	DETC	56601,7	163868,6	14,51	
2	2	84	1	MXX	DETC	56602,6	163869,4	14,49	

2	2	83	1	AW	TROF	56602	163867,7	14,58	
2	2	88	1	AW	AANV	56602,6	163870,1	14,43	
2	3	90	1	AW	AANV	56602,2	163868,3	13,33	
2	3	90	1	BOUWMAT	AANV	56602,7	163868,9	13,32	
2	3	91	1	AW	AANV	56601,8	163869,9	13,25	
2	3	90	1	SVU	AANV	56602,7	163869,3	13,3	
2	3	90	1	BOUWMAT	AANV	56602,5	163869,2	13,3	
2	3	91	1	ODB	AANV	56601,3	163869,8	13,25	
2	3	93	1	AW	AANV	56600,9	163869,8	0	
2	2	94	1	ODB	TROF	56601,1	163869	0	
2	2	94	1	GLS	TROF	56601,1	163869	0	
2	2	94	1	PIJP	AANV	56601,1	163868,9	0	
2	2	94	1	AW	TROF	56601,1	163868,9	0	
2	2	94	1	AW	TROF	56601,1	163869	0	
2	2	94	1	AW	TROF	56601,1	163869	0	
2	2	87	1	AW	AANV	56604,2	163869	0	

2	2	81	1	AW	AANV	56598,4	163870,9	14,69	
2	2	81	1	PIJP	AANV	56598,7	163871,1	14,64	
2	2	81	1	MXX	DETC	56598,2	163871,7	14,66	
2	2	96	1	MXX	DETC	56597,8	163873,4	14,61	
2	2	81	1	MXX	DETC	56597,9	163871,9	14,68	
2	2	81	1	MXX	DETC	56598,6	163871,6	14,62	
2	2	81	1	GLS	AANV	56598,4	163871,1	14,67	
2	2	81	1	MXX	DETC	56598,6	163870,8	14,69	
2	2	96	1	MXX	DETC	56597,8	163873,8	14,63	
2	2	96	1	ODB	AANV	56598	163873,4	14,63	
2	2	96	1	GLS	AANV	56597,9	163873,5	14,57	
2	2	96	1	AW	AANV	56598	163873,5	14,61	
0	0	1000	1	MXX	DETC	56609,2	163883,6	0	
2	2	81	1	MXX	DETC	56598,9	163871,3	14,64	
2	2	96	1	MXX	DETC	56597,7	163873,6	14,62	
2	3	101	1	ODB	COUP	56599,3	163873,5	14,38	

2	3	100	1	MXX	DETC	56598,1	163872,9	14,43	
2	3	104	1	MXX	DETC	56600,2	163871,8	14,47	
2	3	104	1	MXX	DETC	56600,9	163872,1	14,25	
2	2	106	1	AW	TROF	56593,8	163861,3	14,09	PR08
3	1	107	1	AW	AANV	56671,5	163883,6	13,33	
3	1	110	1	AW	AANV	56673,2	163887	13,1	
3	1	107	1	MXX	DETC	56669,5	163884,7	13,41	
3	1	108	1	AW	AANV	56671,6	163887,6	13,11	
3	2	111	1	AW	AANV	56668,9	163888,1	13,41	
3	2	112	1	GLS	AANV	56666,5	163888	13,33	
3	2	112	1	AW	AANV	56666,3	163887,9	13,36	
3	2	112	1	AW	AFW	56665,8	163888	12,86	
3	2	112	1	MXX	AFW	56665,8	163888,3	12,87	
3	2	112	1	SVU	AFW	56665,8	163888,1	12,9	
3	2	112	1	ODB	COUP	56665,6	163888,2	12,84	
3	2	112	1	SXX	COUP	56665,6	163887,9	12,87	

2	3	90	1	SXX	AANV				
2	3	90	1	ODB	AANV				
3	1	107	1	BOUWMAT	AANV				
3	1	107	1	AW	AANV				
3	2	112	1	BOUWMAT	AANV				
1	1	27	1	BOUWMAT	AANV	56611,5	163908,7	16,9	uit VNR29

2.2 Splitslijst

Tabel 4: Splitslijst WEMA-22 Wervik Sint-Maartensplein 2022C54

VNR	SCANCODE	INHOUD	AANTAL	GEWICHT	ARTEFACTTYPE	PERIODE	SOORT	OPMERKING
1	WEMA-22V1.001	AWG	1	3,00	ROOD BAKSEL	vroeg modern	rood geglazuurd	MAI: 1; wandfragment
2	WEMA-22V2.001	MAG	1	1,00	MUNT	ROM; 260-269 AD	zilveren munt waarvan een stuk is afgebroken; Keizer Postumus	op de ene zijde: hoofd van Postumus met "POSTUMUS P F AVG", op andere kant: "VICTORIA AVG"
3	WEMA-22V3.001	AWG	1	14,00	GRS	ME		
4	WEMA-22V4.001	AWG	1	14,00	ROOD	late 16de-midden 17de eeuw	intern dekkend geelkleurig glazuur (sliblaag)	MAI:1, 1 wandfragment
4	WEMA-22V4.002	AWG	16	397,00	WIT	late 16de-midden 17de eeuw	bord, sliblaag, geelkleurig glazuur met oranje-groene decoratie	MAI:1, 4 randfragmenten, 1 bodemfragment, 11 wandfragmenten
4	WEMA-22V4.003	AWG	6	418,00	ROOD	late 16de-midden 17de eeuw	voorraadpot, intern dekkend geglazuurd, extern spaarzaam geglazuurd, 2 fragmenten	MAI:1, 2 bodemfragmenten, 3 randfragmenten, 1 wandfragment

							intern dekkend geglazuurd	
5	WEMA-22V5.001	GLS	1	741,00	FLES	WO1	cilindrische fles type 1 met bolle kroon als monding	volledig machinale productie, maar wel slordig; dubbel ingeduwde bodem; diameter: 8,8cm en lengte: 30,5cm
6	WEMA-22V6.001	MXX	1	90,00	DEKSEL	1ste helft 20ste E	rood emaille deksel	
6	WEMA-22V6.002	MCU	1	30,00	GESP	1ste helft 20ste E		
7	WEMA-22V7.001	AWG	1	54,00	INDUSWIT	2de helft 19de-1ste kwart 20ste eeuw	deksel, blauwkleurige florale decoratie (klavers), veelhoekige vorm	MAI:1, 1 randfragment
8	WEMA-22V8.001	BOUWMAT	1	86,00	TEGEL	17de-18de E		versiering: vogel op tak
9	WEMA-22V9.001	AWG	1	3,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; wandfragment
9	WEMA-22V9.002	AWG	2	18,00	KRUIKWAAR	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
10	WEMA-22V10.001	AWG	2	11,00	GRS	ROM	lokaal-regionaal grijs gedraaid, fijn baksel, bevat mica	MAI:1, 1 randfragment, 1 wandfragment
11	WEMA-	AWG	1	8,00	REDUCEREND	ROM		MAI: 1; wandfragment

	22V11.001				GEBAKKEN			
11	WEMA-22V11.002	AWG	1	7,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; wandfragment
12	WEMA-22V12.001	MXX	1	5,00	MUNT	ROM; 260-269 AD	keizer Postumus	op ene zijde: hoofd Postumus, op andre kant: "MINERVA"
13	WEMA-22V13.001	AWG	1	22,00	GRS	LME	standvind	MAI: 1; standvin
14	WEMA-22V14.001	SLAK	2	29,00	SLAK		metaalslak	
15	WEMA-22V15.001	MPB	1	93,00	LOOD		gesmolten loodfragment	
16	WEMA-22V16.001	AWH	4	156,00	DOLIUM	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
16	WEMA-22V16.002	AWG	8	123,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 2; 1 bodem en 7 wandfragmenten
17	WEMA-22V17.001	AWG	2	100,00	GRS	14de-15de eeuw	kruik, vlakke bodem	MAI:1, 1 bodemfragment, 1 wandfragment met aanzet oor
17	WEMA-22V17.002	AWG	1	14,00	ROOD	14de-15de eeuw	intern dekkend loodglazuur, geelkleurige slibdecoratie	MAI:1, 1 wandfragment
18	WEMA-	AWG	4	48,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; 1 rand en 3

	22V18.001							wandfragmenten
19	WEMA-22V19.001	AWG	2	7,00	GRS	ROM	lokaal-regionaal grijs gedraaid	MAI:1, 2 wandfragmenten
19	WEMA-22V19.002	AWG	1	14,00	OXIDEREND	ROM	extern geglad oppervlak, verschaald met veel chamotte, sporadisch mica's	MAI:1, 1 wandfragment
20	WEMA-22V20.001	AWG	5	44,00	GRS	LME		MAI: 1; 1 randen 4 wandfragmenten
20	WEMA-22V20.002	AWG	2	28,00	ROOD BAKSEL	LME		MAI: 1; wandfragmenten
20	WEMA-22V20.003	AWG	1	9,00	STG	2de helft 14de E	groen geglazuurd	MAI: 1; wandfragment
21	WEMA-22V21.001	ODB	2	34,00	GROOT ZOOGDIER			
21	WEMA-22V21.002	ODB	1	30,00	RUND		kop van een femur van een rund	
22	WEMA-22V22.001	AWG	4	62,00	ROOD BAKSEL	LME	rood geglazuurd	MAI: 1; 1 bodem met uitgeknepen standvin; 3 wandfragmenten
22	WEMA-22V22.002	AWG	1	4,00	STG	LME	Siegburg	

22	WEMA-22V22.003	AWG	6	62,00	GRS	ME		MAI: 1; 1 bodem en 5 wandfragmenten
22	WEMA-22V22.004	AWG	2	8,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
22	WEMA-22V22.005	AWG	1	60,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; onbepaald
23	WEMA-22V23.001	MCU	1	2,00	XXX	LME; vroeg modern	koperen belletje?	
23	WEMA-22V23.002	MCU	1	20,00	GESMOLTEN KOPER			
23	WEMA-22V23.003	MPB	1	7,00	ZEGELLOOD	LME; vroeg modern		
24	WEMA-22V24.001	ODB	3	43,00	RUND		1 tongbeen, 1 kootje, 1 rib	
24	WEMA-22V24.002	ODB	1	8,00	MIDDELGROOT ZOOGDIER		ribfragment	
24	WEMA-22V24.003	ODB	1	27,00	XXX		onbepaald	
25	WEMA-22V25.001	ODB	1	81,00	RUND		tibia	
25	WEMA-	ODB	2	63,00	SHAAP/GEIT		onderkaak en radius	

	22V25.002							
25	WEMA-22V25.003	ODB	2	21,00	GROOT ZOOGDIER		ondetermineerbaar	
26	WEMA-22V26.001	AWG	5	150,00	STG	15de E		MAI: 3; 2 oren, 1 bodem en 2 wandfragmenten
26	WEMA-22V26.002	AWG	2	18,00	GRS	LME- vroeg modern		MAI: 1; 1 wand en 1 randfragment
26	WEMA-22V26.003	AWG	2	29,00	ROOD BAKSEL	15de E	rood geglazuurd	MAI: 1; 2 wandfragmenten
27	WEMA-22V27.001	MXX	1	1,00	XXX	ROM	bronzen steeltje	
28	WEMA-22V28.001	AWG	1	121,00	ROOD	1450-1550	steelpan (volle steel), extern beroet, intern spaarzaam geglazuurd	MAI:1, volledig profiel
28	WEMA-22V28.002	AWG	8	238,00	GRS	1450-1550	1 kookpot met dekselgeul, extern beroet, voorraadpot	MAI: 2, 6 wandfragmenten, 1 randfragment
28	WEMA-22V28.003	AWG	12	72,00	ROOD	1450-1550	intene sliblaag en groenkleurig glazuur, gietsneb, vlakke bodem	MAI:1, 3 randfragment, 8 wandfragmenten, 1 bodemfragment met vlakke bodem

28	WEMA-22V28.004	AWG	3	72,00	ROOD	1450-1550	intern dekkend glazuur, extern spaarzaam geglazuurd, oor volledig geglazuurd	MAI: 2, 1 bodemfragment met vlakke bodem, 1 bodemfragment met aangeknepen standvinnen, 1 oorfragment
28	WEMA-22V28.005	AWG	21	656,00	ROOD	1450-1550	bevat onder andere bord, kom, pan, voorraadpot, teil met gietsneb	MAI: 5, 12 randfragmenten, 1 oorfragment, 1 bodemfragment, 7 wandfragmenten
28	WEMA-22V28.006	AWG	1	39,00	STG	1450-1550	kruik	MAI:1, 1 wandfragment met aanzet oor
28	WEMA-22V28.007	AWG	1	16,00	STG	1450-1550	kruik, ribbels op de hals, extern licht zoutglazuur	MAI:1, 1 randfragment
28	WEMA-22V28.008	AWG	3	38,00	STG	1450-1550	intern oranjekleurig zoutglazuur, extern grijs zoutglazuur met oranje vlekken	MAI:1, 3 wandfragmenten
28	WEMA-22V28.009	AWG	1	58,00	STG	1450-1550	extern geglazuurd, intern ongeglaazuurd, grijs	MAI:1, 1 wandfragment
28	WEMA-22V28.010	AWG	1	45,00	ROOD	1450-1550	bord, intern dekkend geglazuurd, extern spaarzaam geglazuurd, interne geelkleurige concentrische slibdecoratie	MAI:1, 1 randfragment

29	WEMA-22V29.001	AWG	1	32,00	ROOD	17de eeuw	kamerpot, extern dekkend groenkleurig glazuur op sliblaag, geelkleurig glazuur op de rand op sliblaag, intern dekkend loodglazuur	MAI:1, 1 randfragment
29	WEMA-22V29.002	AWG	3	204,00	ROOD	17de eeuw	intern en extern dekkend loodglazuur	MAI: 3, 2 randfragmenten waarvan 1 met aanzet oor, 1 bodemfragment met standing
29	WEMA-22V29.003	AWG	6	466,00	MAJOLICA	17de eeuw	bord, intern blauwe decoratie, concentrische cirkels en florale motieven	MAI:1, volledig profiel
30	WEMA-22V30.001	AWG	2	83,00	STG	14de-15de E	langerwehe steengoed	MAI: 1; aanzet voet
30	WEMA-22V30.002	AWG	5	82,00	ROOD BAKSEL	14de-15de E		MAI: 1; 1 rand (van bord), 1 standvin, 3 wandfragmenten
30	WEMA-22V30.003	AWG	1	11,00	OXIDEREND	ROM	oxiderend gedraaid	MAI: 1; wandfragment
31	WEMA-22V31.001	AWG	1	14,00	STG	16de eeuw	extern zoutglazuur	MAI: 1, 1 wandfragment
31	WEMA-22V31.002	AWG	1	8,00	GRS	16de eeuw		MAI:1, 1 wandfragment
31	WEMA-22V31.003	AWG	5	164,00	ROOD	16de eeuw	bevat onder andere vergiet, kookpot met dekselgeul, teil met gietsneb (extern beroet),	MAI:4, 3 randfragmenten, 1 bodemfragment, 1

							voorraadpot, spaarzaam geglazuurd	wandfragment
32	WEMA- 22V32.001	AWG	1	12,00	STG	14de-15de E	langerwehe steengoed	MAI: 1; wandfragment
32	WEMA- 22V32.002	AWG	6	44,00	GRS	15de E		MAI: 1; 1 rand en 5 wandfragmenten
32	WEMA- 22V32.003	AWG	2	116,00	ROOD BAKSEL	15de E	steelpan of teil met gietsnep	MAI: 1; randfragmenten
32	WEMA- 22V32.004	AWG	2	11,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
33	WEMA- 22V33.001	AWG	43	4,00	ROOD BAKSEL	LME	grape	MAI: 1; 1 voetfragment, 3 wandfragmenten; 2 stuks enkel intern geglazuurd en het voetje intern en extern geglazuurd
33	WEMA- 22V33.002	AWG	1	31,00	GRS	Volle ME		MAI: 1; oorfragment
33	WEMA- 22V33.003	AWG	1	20,00	OXIDEREND	ROM	oxiderend gedraaid	MAI: 1; wandfragment
33	WEMA- 22V33.004	AWG	1	3,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; wandfragment
34	WEMA- 22V34.001	MPB	1	22,00	LOOD STUKJE	vroeg modern	2 ringen aan elkaar met een vlakke onderkant en een	

							aanchechtingspunt	
35	WEMA-22V35.001	MPB	1	19,00	SNORRENBOTJE	vroeg modern	met 2 gaatjes met ingesneden rand	
36	WEMA-22V36.001	AWG	1	46,00	ROOD BAKSEL	LME; vroeg modern	rood geflazuurd	MAI: 1; oorfragment
37	WEMA-22V37.001	AWG	1	18,00	STG	14de-1ste helft 15de E		MAI: 1; 1 wandfragment
37	WEMA-22V37.002	AWG	1	57,00	ROOD BAKSEL	14de-15de E	rood geflazuurd	MAI: 1; wandfragmenten
37	WEMA-22V37.003	AWG	1	16,00	GRS	14de-1ste helft 15de E	grijze voorraadpot	MAI: 1; randfragment
38	WEMA-22V38.001	AWG	2	9,00	ROOD BAKSEL	LME	rood geflazuurd	MAI: 1; wandfragmenten
38	WEMA-22V38.002	AWG	1	3,00	GRS	LME		MAI: 1; wandfragment
39	WEMA-22V39.001	ODB	1	10,00	SCHAAP/GEIT		radius	
39	WEMA-22V39.002	ODB	1	136,00	RUND		radius	
39	WEMA-	ODB	1	16,00	MIDDELGROOT		vermoedelijk varken,	

	22V39.003				ZOOGDIER		middenhands of voetbeentje	
40	WEMA-22V40.001	MCU	1	9,00	KNOOP	17de-18de E	bolle knoop	diameter: 3,1cm
41	WEMA-22V41.001	MAG	1	4,00	KNOOP	17de-18de E	verzilverde bolle knoop	
42	WEMA-22V42.001	MPB	1	94,00	LOOdBLOKJE	vroeg modern		
43	WEMA-22V43.001	ODB	1	3,00	KRAALTJE	vroeg modern	benen kraaltje met witte decoratie	
44	WEMA-22V44.001	MCU	1	9,00	KOPERSINPPER	vroeg modern		
45	WEMA-22V45.001	AWG	1	2,00	STG	17de E	Westerwald steengoed	MAI: 1; wandfragment
45	WEMA-22V45.002	AWG	1	14,00	MAJOLICA	18de E		MAI: 1; wandfragment
45	WEMA-22V45.003	AW	1	21,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood geglazuurd	MAI: 1; randfragment
46	WEMA-22V46.001	AWG	1	79,00	ROOD	17de-begin 18de eeuw	vlakke bodem, intern en extern dekkend glazuur met mangaanoxide	MAI: 1, 1 volledige bodem

46	WEMA-22V46.002	AWG	2	124,00	ROOD	17de-begin 18de eeuw	teil, intern dekken groenkleurig glazuur, concentrische decoratie in geelkleurige slijlijnen	MAI: 1, 2 randfragmenten
46	WEMA-22V46.003	AWG	1	128,00	ROOD	17de-begin 18de eeuw	teil, vlakke bodem, intern dekkend groenkleurig glazuur	MAI: 1, 1 volledige bodem
46	WEMA-22V46.004	AWG	5	297,00	ROOD	17de-begin 18de eeuw	bevat onder andere 1 lollepot (extern geglazuurd), intern en extern spaarzaam geglazuurd n=1, intern en extern dekkend loodglazuur n=1, intern dekkend loodglazuur n=1, 1 ongeglaazuurd? (misbaksel?)	MAI: 4, 1 bodemfragment, 2 randfragmenten, 2 wandfragmenten waarvan 1 met aanzet oor
47	WEMA-22V47.001	AWG	2	4,00	STG	18de E	Westerwald steengoed	MAI: 1; wandfragmenten
47	WEMA-22V47.002	AWG	2	13,00	INDUSWIT	18de-19de E		MAI: 1; randfragmenten
47	WEMA-22V47.003	AWG	4	34,00	FAIENCE	18de-19de E		MAI: 2; 1 bodem en 3 wandfragment
47	WEMA-22V47.004	AWG	3	34,00	FAIENCE	18de-19de E	met blauwe decoratie	MAI: 1; 2 bodems en 1 wandfragment
47	WEMA-22V47.005	AWG	3	37,00	MAJOLICA	18de E		MAI: 1; 1 rand en 2 wandfragmenten

47	WEMA-22V47.006	AWG	1	15,00	OXIDEREND GEBAKKEN	17de-18de E	wit baksel met gele glazuur	MAI: 1; wandfragment
47	WEMA-22V47.007	AWG	2	50,00	STG	19de E		MAI: 1; rand en wandfragment
47	WEMA-22V47.008	AWG	9	303,00	ROOD BAKSEL		rood geglazuurd met gele sliblijnen	MAI: 1; 1 rand, 2 bodemfragmenten en 6 wandfragmenten
47	WEMA-22V47.009	AWG	43	1476,00	ROOD BAKSEL	17de-19de E	rood geglazuurd	MAI: 11; 2 bodems, 13 randen, 8 oren en 20 wandscherven
48	WEMA-22V48.001	ODB	6	117,00	RUND		1 rib, 2 kootjes, 3 onbepaalde fragmenten	op sommige zit snijsporen
48	WEMA-22V48.002	ODB	1	15,00	SCHAAP/GEIT		femurkop	
49	WEMA-22V49.001	MCU	1	1,00	NAALD	17de-18de E		lengte: 2,9cm; met een bolle kop
49	WEMA-22V49.002	MCU	1	2,00	DRAADJE			
49	WEMA-22V49.003	MCU	1	2,00	KNOOP	18de E	licht bolle vorm	diameter: 1,9cm;
50	WEMA-22V50.001	GLS	1	52,00	FLES	17de-vroege 19de eeuw	cilindrische fles, olijfgroen glas	MAI:1, 1 bodemfragment

50	WEMA-22V50.002	GLS	1	21,00	BEKER/POT	18de-19de eeuw	kleurloos glas, sterk iriserend, vlakke bodem, dipmal (geen naden)	MAI:1, 1 volledige bodem
51	WEMA-22V51.001	BOUWMAT	4	712,00	TEGEL	17de-18de E	rood geglazuurde tegels met wit/gele slibdecoratie (fleur de lis, leeuwen, driehoeken, cirkels)	
52	WEMA-22V52.001	AWG	3	87,00	ROOD	midden 15de-16de eeuw	grape, intern geglazuurd op de rand, extern beroet; 2 fragmenten waarvan 1 intern geglazuurd, extern beroet en 1 intern spaarzaam geglazuurd en extern beroet	MAI: 3, 1 bodemfragment, 2 randfragmenten
53	WEMA-22V53.001	ODB	2	7,00	VIS		visbotjes uit de Leie	
53	WEMA-22V53.002	ODB	3	76,00	GROOT ZOOGDIER		rib en onderkaak	
53	WEMA-22V53.003	ODB	1	20,00	SCHAAP/GEIT		radius	
53	WEMA-22V53.004	ODB	2	40,00	RUND		kootjes	
54	WEMA-22V54.001	AWG	1	5070,00	ROOD	16de eeuw	voorraadpot, 2 horizontale oren, standvinnen	MAI:1, volledig profiel, archeologisch compleet

54	WEMA-22V54.002	AWG	1	466,00	ROOD	16de eeuw	kom met verticaal oor onder de rand, aangeknepen standvinnen, intern geglazuurd	MAI:1, compleet
54	WEMA-22V54.003	AWG	1	217,00	ROOD	16de eeuw	zalfpot, extern geglazuurd, sliblaag en witkleurig glazuur, standvoet	MAI:1, volledige bodem
54	WEMA-22V54.004	AWG	8	212,00	ROOD	16de eeuw	teel, interne sliblaag en geelkleurig glazuur, horizontaal oor onder de rand	MAI:2, 3 randfragmenten, 5 wandfragmenten
54	WEMA-22V54.005	AWG	29	1198,00	ROOD	16de eeuw	bevat onder andere steelpan met volle steel (intern geglazuurd), 3 grapes (intern geglazuurde rand, extern beroet), vergiet	MAI: 7, 10 randfragmenten, 4 bodemfragmenten, 15 wandfragmenten
54	WEMA-22V54.006	AWG	8	303,00	ROOD	16de eeuw	sparzaam geglazuurd, aangeknepen meervoudige standvinnen, 2 fragmenten extern beroet	MAI: 2, 2 bodemfragmenten, 4 wandfragmenten
54	WEMA-22V54.007	AWG	2	37,00	GRS	16de eeuw	draairibbels	MAI:1, 2 wandfragmenten
55	WEMA-22V55.001	GLS	2	4,00	BEKER	16de eeuw	vitro a fili	MAI: 1, 2 randfragmenten
55	WEMA-22V55.002	GLS	20	64,00	BEKER	16de eeuw	bekerglas op standvoet, kleurloos glas, blauwe schijn, geribbelde wanddecoratie in	MAI: 1, 3 bodemfragmenten, 7 randfragmenten, 10

							reliëf, diameter voet: 6.1cm	wandfragmenten
55	WEMA-22V55.003	GLS	12	94,00	FLES	16de eeuw	blaaslitteken in de ziel, kleurloos glas met groene schijn, sterk opengaande rand (diameter: 3.9cm, diameter opening: 1.5cm), diameter bodem ca. 9cm	MAI: 1, 1 volledige bodem, 1 volledige rand met hals, 10 wandfragmenten
56	WEMA-22V56.001	MCU	1	14,00	RIEMTONG	15de-17de E	riemtong met haakje op het einde	
56	WEMA-22V56.002	MCU	3	1,00	NAALD	15de-17de E		
57	WEMA-22V57.001	ODB	2	68,00	RUND		juveniel, tibia, femur, knaagsporen	
57	WEMA-22V57.002	ODB	1	11,00	RUND		astragalus	
57	WEMA-22V57.003	ODB	1	11,00	SCHAAP/GEIT		tibiafragment	
58	WEMA-22V58.001	AWG	1	128,00	GRS	ROM	kom/teil met gietsneb, baksel rijk aan kwarts en mica	MAI:1, 1 randfragment
59	WEMA-22V59.001	AWG	1	14,00	STG	1300-1400	Langerwehe steengoed	MAI: 1; wandfragment

59	WEMA-22V59.002	AWG	1	2,00	GRS	LME		MAI: 1; wandfragment
59	WEMA-22V59.003	AWG	1	5,00	GRS	LME	rood geglazuurd	MAI: 1; randfragment
60	WEMA-22V60.001	MCU	1	1,00	MUNT	15de-16de E	ondetermineerbaar	
60	WEMA-22V60.002	MCU	1	1,00	MUNT	15de-16de E	op ene zijde: dubbele cirkel met een kruis er dwars doorheen; op andere zijde: bloemmotief	diameter: 1,7cm
61	WEMA-22V61.001	AWG	2	80,00	ROOD	17de eeuw	bord, intern dekkend loodglazuur met geel-groene versiering in sliblijnen, extern spaarzaam geglazuurd	MAI: 2, 1 randfragment, 1 wantfragment
61	WEMA-22V61.002	AWG	1	13,00	ROOD	17de eeuw	intern en extern dekkend glazuur	MAI: 1, 1 wandfragment
62	WEMA-22V62.001	AWG	1	21,00	STG	15de E	kruik	MAI: 1; wandfragment
62	WEMA-22V62.002	AWG	1	5,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; wandfragment
63	WEMA-22V63.001	AWG	2	99,00	ROOD BAKSEL	15de E	bord en grape	MAI: 2; 1 oor en 1 wandfragment

64	WEMA-22V64.001	MCU	1	1,00	MUNT	14de-16de E		diameter: 1,7cm
64	WEMA-22V64.002	MXX	1	2,00	REKENPENNING	1658-1711	Louis XIV Cornelius Lauffers	
65	WEMA-22V65.001	MXX	1	95,00	HANDVAT	vroeg modern	fragment van handvat in brons?	
66	WEMA-22V66.001	ODB	11	395,00	RUND		onder andere ribfragmenten, humerusfragmenten, astragalus	MAI:1
67	WEMA-22V67.001	GLS	6	550,00	FLES	laat 17de-begin 19de E	cilindrische flessen	MAI: 2; 2 bodems hebben litteken van te blazen, 2 halzen met monding
68	WEMA-22V68.001	BOUWMAT	3	320,00	TEGEL	midden 17de-midden18de eeuw	roodbakkende (haard)tegel, dekkend glazuur met gele slijbversiering, leeuwentegels met fleurs de lis versiering in de hoeken	MAI:2
69	WEMA-22V69.001	MXX	2	9,00	NAGEL	vroeg modern		
69	WEMA-22V69.002	MFE	1	24,00	VORK	17de-18de E		
69	WEMA-22V69.003	MXX	1	43,00	MES	17de-18de E		

69	WEMA-22V69.004	MFE	1	26,00	XXX			
69	WEMA-22V69.005	MFE	2	77,00	XXX	vroeg modern	ijzeren beslag (passende stukken)	
69	WEMA-22V69.006	MFE	1	2,00	IJZERDRAAD	vroeg modern		
70	WEMA-22V70.001	MCU	1	3,00	VINGERHD	17de-18de E		
71	WEMA-22V71.001	PIJP	2	8,00	PIJP	17de-19de E	witte bakking	
72	WEMA-22V72.001	MXX	1	255,00	KANONSKOGEL	17de-19de E	holle gietijzeren kanonskogel	
73	WEMA-22V73.001	AWG	15	235,00	FAIENCE	18de E	handbeschilderd wit en paars en gekartelde rand	MAI: 1; 5 randen en 2 bodemfragmenten
73	WEMA-22V73.002	AWG	1	10,00	FAIENCE	18de E	immitatie porcelein met chinees hoofdje	MAI: 1; randfragment
73	WEMA-22V73.003	AWG	2	7,00	FAIENCE	18de E	versiering in blauw: ster	MAI: 1; wandfragmenten
73	WEMA-22V73.004	AWG	6	270,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood geglazuurd met gele slibversiering; schaal met oor	MAI: 1; bodemfragmenten en 1 oorfragment
73	WEMA-	AWG	1	27,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood geglazuurd met gele	MAI: 1; wandfragment

	22V73.005						slibversiering	
73	WEMA-22V73.006	AWG	6	242,00	STG	18de E	steengoed achtig	MAI: 1; 1 oor, 1 bodem en 4 wandfragmenten
73	WEMA-22V73.007	AWG	1	6,00	PORSELEIN	18de E	met bruin laagje	MAI: 1; bodemfragment
73	WEMA-22V73.008	AWG	19	701,00	OXIDEREND GEBAKKEN	18de E	interne gele glazuur	MAI: 1; 3 bodemfragmenten, 7 randfragmenten en 9 wandfragmenten
74	WEMA-22V74.001	MCU	1	4,00	VINGERHD	17de-18de E		dubbel gegroevde onderkant
75	WEMA-22V75.001	MCU	1	3,00	MUNT	15de-17de E	franse munt?	
76	WEMA-22V76.001	AWG	5	65,00	STG	18de E	Westerwald steengoed	MAI: 1; wandfragmenten
76	WEMA-22V76.002	AWG	8	139,00	MAJOLICA	18de E		MAI: 1; 3 randen en 1 bodemfragment
76	WEMA-22V76.003	AWG	1	18,00	MAJOLICA	18de E		MAI: 1; wandfragment met groene versiering
76	WEMA-22V76.004	AWG	1	11,00	INDUSWIT	18de E	kom/schaal?	MAI: 1; bodemfragment
76	WEMA-	AWG	3	48,00	STG	18de E		MAI: 1; wandfragmenten

	22V76.005							
76	WEMA-22V76.006	AWG	3	70,00	STG	14de-15de E		MAI: 1; 1 bodem met uitgeknepen standvoet en 2 wandfragmenten
76	WEMA-22V76.007	AWG	1	24,00	GRS	LME		MAI: 1; standvinfragment
76	WEMA-22V76.008	AWG	1	38,00	OXIDEREND GEBAKKEN	18de E	groene glazuur op wit oxiderend baksel	MAI: 1; wandfragment
76	WEMA-22V76.009	AWG	1	9,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood baksel met witte deklaag met groene glazuur	MAI: 1; wandfragment
76	WEMA-22V76.010	AWG	1	19,00	ROOD BAKSEL	18de E	zwart geglazuurd	MAI: 1; wandfragment
76	WEMA-22V76.011	AWG	1	10,00	ROOD BAKSEL	18de E	cul noir rouen	MAI: 1; wandfragment
76	WEMA-22V76.012	AWG	1	26,00	ZUID-DUIJS	18de E	wit baksel met rode deklaag en groene glazuur en gele en groene slijbversiering	MAI: 1; wandfragment
76	WEMA-22V76.013	AWG	1	20,00	WIT BAKSEL	18de E	wit baksel met gele glazuur	MAI: 1; randfragment
76	WEMA-22V76.014	AWG	1	69,00	GEREDUCEERD GEBAKKEN	LME		MAI: 1; bodemfragment

76	WEMA-22V76.015	AWG	53	3076,00	ROOD BAKSEL	ME	rood geglazuurd; steelpan met holle steel, teil, lollepot, bord	MAI: 1; holle steel, randfragment van teil, fragment lollepot, 7 oorfragmenten, 5 vlakke bodemfragmenten, 2 standringen, 1 voetfragment, 22 randfragmenten
77	WEMA-22V77.001	MXX	1	7,00	NAGEL			
77	WEMA-22V77.002	MCU	1	12,00	GEWICHT	vroeg modern	achthoekig gewichtje	
78	WEMA-22V78.001	MPB	1	1,00	LOODSNIPPER	vroeg modern		
79	WEMA-22V79.001	MCU	1	1,00	XXX	vroeg modern		
80	WEMA-22V80.001	MXX	1	5,00	NAGEL			
81	WEMA-22V81.001	MPB	1	9,00	LODEN BOLLETJE	vroeg modern		
82	WEMA-22V82.001	MXX	1	4,00	NAALD	VROEG MODERN		
83	WEMA-22V83.001	MCU	1	3,00	MUNT	1620-1650	koperen munt van Ferdinant van Beieren (G1297)	koperen oord geslagen in Luik

84	WEMA-22V84.001	MCU	1	1,00	MUNT	ME?	ondetermineerbaar	
85	WEMA-22V85.001	MXX	1	10,00	MUSKETKOGEL	17de-18de E		
86	WEMA-22V86.001	AWG	2	34,00	FAIENCE	18de E		MAI: 1; wandfragmenten
86	WEMA-22V86.002	AWG	1	82,00	STG	18de E	Westerwald steengoed	MAI: 1; bodemfragment
86	WEMA-22V86.003	AWG	1	23,00	STG	18de E		MAI: 1; bodemfragment
86	WEMA-22V86.004	AWG	1	34,00	STG	14de-15de E	beker	MAI: 1; bodemfragment
86	WEMA-22V86.005	AWG	1	4,00	FAIENCE	18de E	versiering: paase bloemen	MAI: 1; wandfragment
86	WEMA-22V86.006	AWG	2	213,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood geglazuurd van lollepot	MAI: 2; oorfragmenten waarvan 1 met slibversiering
86	WEMA-22V86.007	AWG	1	58,00	STG	18de E		MAI: 1; wandfragment
86	WEMA-22V86.008	AWG	2	58,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood geglazuurd met gele slibversiering	MAI: 1; wandfragmenten
86	WEMA-	AWG	1	35,00	ROOD BAKSEL	18de E	groen geglazuurd op witte	MAI: 1; wandfragment

	22V86.009						sliblaag	
86	WEMA-22V86.010	AWG	1	24,00	ROOD BAKSEL	18de E	gele glazuurd op witte sliblaag met bruingroene versiering	MAI: 1; wandfragment
86	WEMA-22V86.011	AWG	1	9,00	WIT BAKSEL	18de E	gele glazuurd met wit baksel	MAI: 1; wandfragment
86	WEMA-22V86.012	AWG	11	618,00	ROOD BAKSEL	18de E	rood geglazuurd; o.a. steelkom	MAI: 1; 3 bodems, 2 randen en 1 oorfragment
86	WEMA-22V86.013	AWG	1	36,00	WIT BAKSEL	18de E	cul noir rouen	MAI: 1; bodemfragment
87	WEMA-22V87.001	AWG	16	2484,00	ROOD	18de eeuw	bloempot op standring met centrale doorboring, ongeglazuurd, krassen en slijtagesporen	MAI:1, 16 bodemfragmenten (volledige bodem)
87	WEMA-22V87.002	AWG	3	60,00	ROOD	17de-18de eeuw	intern dekkend loodglazuur, extern spaarzaam geglazuurd	MAI:2, 2 bodemfragmenten, 1 wandfragment
88	WEMA-22V88.001	GLS	2	10,00	FLES	laat 16de-18de E		
89	WEMA-22V89.001	MXX	1	42,00	MES	17de-19de eeuw	ijzeren mes, opschrift T?LM	MAI:1
90	WEMA-22V90.001	BOUWMAT	1	216,00	TEGEL	midden 17de-midden 18de eeuw	roodbakkende (haard)tegel, 14.5cm breed, dekkend glazuur met gele slibversiering, leeuwentegel met fleurs de lis	MAI:1

							in de hoeken	
91	WEMA-22V91.001	AWG	1	18,00	MAJOLICA	late 16de - vroeg 17de E	polychrome versierde majolica	MAI: 1; bodemfragment
91	WEMA-22V91.002	AWG	4	124,00	GROEN GEGLAZUURD	late 16de - vroeg 17de E	waarvan 1 misbaksel	MAI: 1; 1 rand, 1 oor en 2 wandfragmenten
91	WEMA-22V91.003	AWG	2	33,00	ROOD BAKSEL	16de-17de E	rood geglazuurd	MAI: 1; randfragment
91	WEMA-22V91.004	AWG	1	2,00	STG	late 16de - 17de E	Westerwald steengoed	MAI: 1; wandfragment
91	WEMA-22V91.005	AWG	1	3,00	WIT BAKSEL	late 16de - 17de E	oranje/rode glazuur	MAI: 1; wandfragment
92	WEMA-22V92.001	GLS	3	22,00	VLAKGLAS	17de-19de E		
93	WEMA-22V93.001	PIJP	1	7,00	PIJP	19de-20ste E	roodbakkend	
94	WEMA-22V94.001	MXX	1	21,00	HANDVAT	17de-19de E	brons	
95	WEMA-22V95.001	ODB	1	4,00	KIP		femur	
95	WEMA-	ODB	1	36,00	RUND		onderkaak	

	22V95.002							
96	WEMA-22V96.001	AWG	3	212,00	ROOD BAKSEL	17de E	rood geglazuurd	MAI: 2; 1 oor, 1 rand en 1 bodemfragment
96	WEMA-22V96.002	AWG	1	212,00	MAJOLICA	17de E		MAI: 1; wandfragment
97	WEMA-22V97.001	MPB	1	14,00	KOGEL	18de-19de E	Romd om rond gegroefd	
98	WEMA-22V98.001	MCU	1	3,00	MUNT/REKENPENNING			diameter: 2,2cm
98	WEMA-22V98.002	MCU	1	5,00	OORD	1750	Oostenrijkse Nederlanden, Marie-Theresia, geslagen in Antwerpen of Brugge, J23	
99	WEMA-22V99.001	AWG	3	71,00	WIT BAKSEL	17de E	groen geglazuurd	MAI: 1; wandfragmenten
99	WEMA-22V99.002	AWG	1	59,00	ROOD BAKSEL	17de E	geel geglazuurd op witte deklaag en rood basel; gekartelde rand	MAI: 1; wandfragment
99	WEMA-22V99.003	AWG	1	194,00	ROOD BAKSEL	17de E	rood geglazuurd	MAI: 1; randfragment
99	WEMA-22V99.004	AWG	2	195,00	ROOD BAKSEL	17de E	gele slibversiering	MAI: 1; bodem/randfragmenten

100	WEMA-22V100.001	AWG	1	5,00	FAIENCE	17de E	blauwe lijnen als versiering	MAI: 1; wandfragment
100	WEMA-22V100.002	AWG	1	32,00	ROOD BAKSEL	17de E	rood geglazuurd; standvoet	MAI: 1; standvoetfragment
101	WEMA-22V101.001	AWG	1	10,00	NOORD-FRANS	ROM		MAI: 1; wandfragment
101	WEMA-22V101.002	AWG	5	81,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; 2 randen
101	WEMA-22V101.003	AWG	2	11,00	KRUIKWAAR	ROM	Bavay/Famard	MAI: 1; wandfragmenten
101	WEMA-22V101.004	AWH	4	157,00	HANDGEV	ROM	waarvan 1 scherf Zuid-Menapisch	MAI: 1; 1 bodem en 3 wandfragmenten
101	WEMA-22V101.005	AWG	2	18,00	TERRA NIGRA	ROM		MAI: 1; 1 rand en 1 wandfragment
101	WEMA-22V101.006	AWG	1	28,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	zeer fijn baksel, half versinterd	MAI: 1; wandfragment
101	WEMA-22V101.007	AWG	5	13,00	TERRA SIGILLATA	ROM; 50-150 AD	Drag. 27 (1 rand)	MAI: 1; 1 rand en 4 wandfragmenten
101	WEMA-22V101.008	AWG	1	4,00	TERRA RUBRA	ROM		MAI: 1; wandfragment
101	WEMA-	AWG	1	7,00	GEVERFD	ROM		MAI: 1; wandfragment

	22V101.009							
102	WEMA-22V102.001	BOUWMAT	3	1406,00	TEGULA	ROM		MAI: 3
102	WEMA-22V102.002	BOUWMAT	1	371,00	LATERES	ROM	een hoekstuk	
102	WEMA-22V102.003	BOUWMAT	1	77,00	IMBREX	ROM		
103	WEMA-22V103.001	AWH	6	138,00	AWH	1ste-eerste helft 2de eeuw	grof baksel	MAI:4, 1 randfragment, 5 wandfragmenten
103	WEMA-22V103.002	AWG	4	11,00	TERRA RUBRA	1ste-eerste helft 2de eeuw	decoratief strepenpatroon	MAI:1, 4 wandfragmenten
103	WEMA-22V103.003	AWG	1	11,00	RIJNLANDS	1ste-eerste helft 2de eeuw		MAI:1, 1 wandfragment
104	WEMA-22V104.001	SVU	1	7,00	AFSLAG	ROM?	bewerkt	
105	WEMA-22V105.001	BOUWMAT	1	3138,00	TEGULA			
106	WEMA-22V106.001	ODB	1	2,00	XXX		ondetermineerbaar	
107	WEMA-22V107.001	AWG	1	21,00	GRS	volle ME	kogelpot	MAI:1, 1 randfragment

108	WEMA-22V108.001	ODB	8	178,00	RUND	ROM	1 ulna en 1 radius (vergroeid aan elkaar met snijsporen), 1 wervel, 1 hielbeen, 1 bovenkaak	
109	WEMA-22V109.001	GLS	1	9,00	GLAS	vroeg modern	sterk geïriseerd, geelgroen glas	MAI:1, 1 wandfragment
109	WEMA-22V109.002	GLS	1	2,00	VLAK GLAS	vroeg modern	licht kromme rand, kleurloos glas met groene schijn	MAI:1, 1 randfragment
109	WEMA-22V109.003	GLS	1	4,00	GLAS	vroeg modern	kleurloos glas met lichtgele schijn, bodemfragment met litteken op diep naar binnen gebogen bodem, kleine diameter	MAI:1, 1 bodemfragment
109	WEMA-22V109.004	GLS	1	5,00	GLAS	vroeg modern	kleurloos glas met blauwe schijn, hol oor met knijpsporen op aanhechting vorm	MAI:1, 1 oorfragment
110	WEMA-22V110.001	PIJP	2	9,00	PIJP	late 17de-18de E	decoratie met spiraalvormig steeltje en ander heeft decoratie met fleur de lis	
111	WEMA-22V111.001	AWG	6	847,00	OXIDEREND GEBAKKEN	LME	volledig profiel; standing; witte sliblaag onder de rand	MAI: 1; volledig profiel; veel gebruikssporen
111	WEMA-22V111.002	AWG	1	15,00	ROOD BAKSEL	LME; vroeg modern	rood geglazuurd met gele slibversiering	MAI: 1; wandfragment

112	WEMA-22V112.001	AWG	9	330,00	STG	17de eeuw	Westerwald, bevat onder andere kamerpot, kruik	MAI:3, 2 randfragmenten, 1 volledige bodem, 1 bodemfragment, 5 wandfragmenten
112	WEMA-22V112.002	AWG	1	135,00	STG	17de eeuw	kruik, extern zoutglazuur met ijzerengobe	MAI:1, 1 bodemfragment
112	WEMA-22V112.003	AWG	1	66,00	STG	17de eeuw	intern en extern zoutglazuur, aanzet oor	MAI:1, 1 randfragment
112	WEMA-22V112.004	AWG	2	59,00	STG	17de eeuw	extern zoutglazuur met ijzerengobe, vlakke bodem	MAI:1, 1 bodemfragment, 1 wandfragment
112	WEMA-22V112.005	AWG	1	30,00	STG	17de eeuw	zoutglazuur	MAI:1, 1 bodemfragment?
112	WEMA-22V112.006	AWG	2	24,00	STG	17de eeuw	Langerwehe?, extern zoutglazuur met ijzerengobe	MAI:1, 2 wandfragmenten
112	WEMA-22V112.007	AWG	2	94,00	MAJOLICA	17de eeuw	bord, interne blauwe decoratie met landschappelijke en florale motieven	MAI:1, 1 wandfragment, 1 bodemfragment
112	WEMA-22V112.008	AWG	3	23,00	FAYENCE	17de eeuw	decoratie in blauw, geel en paars, florale motieven, standing	MAI:2, 1 bodemfragment, 2 wandfragmenten
112	WEMA-22V112.009	AWG	6	230,00	FAYENCE	17de eeuw	bord, geen decoratie	MAI:1, 3 randfragmenten, 1 bodemfragment, 2 wandfragmenten

112	WEMA-22V112.010	AWG	1	7,00	FAYENCE	17de eeuw	geen decoratie	MAI:1, 1 randfragment
112	WEMA-22V112.011	AWG	1	31,00	WIT	17de eeuw	intern oranjegeel glazuur	MAI:1, 1 bodemfragment
112	WEMA-22V112.012	AWG	5	150,00	ROOD	17de eeuw	intern groenkleurig glazuur, 1 fragment intern en extern groenkleurig glazuur	MAI:3, 1 bodemfragment, 1 randfragment, 3 wandfragmenten
112	WEMA-22V112.013	AWG	1	43,00	ROOD	17de eeuw	interne sliblaag, koperoxide glazuur	MAI:1, 1 wandfragment
112	WEMA-22V112.014	AWG	2	284,00	ROOD	17de eeuw	lollepot, passend, hengsel, witte slibdecoratie, ongeglazuurd	MAI:1, 2 hengselfragmenten
112	WEMA-22V112.015	AWG	1	32,00	GRS	17de eeuw	slecht gebakken rood aardewerk, ongeglazuurd	MAI:1, 1 wandfragment
112	WEMA-22V112.016	AWG	10	280,00	ROOD	17de eeuw	intern en extern dekkend loodglazuur, geelkleurige slibdecoratie (onder andere bollen), bevat onder andere borden, teil met oor, 1 fragment gedateerd	MAI:6, 5 randfragmenten, 6 wandfragmenten
112	WEMA-22V112.017	AWG	47	2259,00	ROOD	17de eeuw	bevat onder andere teil, steelkom (volle steel), kookpot	MAI:7, 5 oorfragmenten, 5 wandfragmenten met aanzet oor, 2 bodemfragmenten met vlakke bodem, 1 bodemfragment met standring,

								2 bodemfragmenten met voetje, 17 randfragmenten
113	WEMA-22V113.001	AWG	1	1329,00	ROOD	eind 15de-begin 16de eeuw	steelkom, extern beroet, intern geglazuurd, 3 standvoetjes, aanzet steel onder de rand, gietsneb, dekselgeul	MAI:1, archeologisch compleet
113	WEMA-22V113.002	AWG	1	30,00	ROOD	eind 15de-begin 16de eeuw	intern dekkend loodglazuurd, extern bodem dekkend geglazuurd	MAI:1, 1 bodemfragment
114	WEMA-22V114.001	AWG	1	22,00	INDUSWIT	19de-20ste eeuw	bord, geen decoratie	MAI:1, volledig profiel
115	WEMA-22V115.001	AWG	1	11,00	FAIENCE	17de-18de E		MAI: 1; oorfragment
115	WEMA-22V115.002	AWG	1	21,00	STG	17de-18de E	Westerwald steengoed	MAI: 1; aanzet oorfragment
115	WEMA-22V115.003	AWG	3	28,00	STG	17de-18de E		MAI: 1; wandfragmenten
115	WEMA-22V115.004	AWG	10	366,00	ROOD BAKSEL	17de-18de E	rood geglazuurd; 1 kom met gietsnip; 1 steelpan met massieve steel	MAI: 1; 2 oren, 2 randen en 6 wandfragmenten; sommige scherven hebben een witte slijbversiering

116	WEMA-22V116.001	PIJP	2	18,00	PIJP	17de-18de E	witbakkend	1 pijpje met decoratie: fleur de lis in ruitvorm en 1 pijpje met geribde aanzet naar de kop
117	WEMA-22V117.001	MCU	6	16,00	NAALD	17de-18de E	met bolle kop	
118	WEMA-22V118.001	MCU	1	1,00	NAALD	vroeg modern		
119	WEMA-22V119.001	MXX	1	1,00	MUNT	337-340	Munt Theodora en kind op afgebeeld	
120	WEMA-22V120.001	MPB	1	33,00	GESMOLTEN LOOD	vroeg modern		
120	WEMA-22V120.002	MCU	1	5,00	KOPEREN SNIPPER	vroeg modern		
120	WEMA-22V120.003	MPB	1	21,00	LODEN SNIPPER	vroeg modern		
120	WEMA-22V120.004	MXX	1	5,00	NAGEL	vroeg modern	vierkante kop	
121	WEMA-22V121.001	GLS	1	49,00	FLES	laat 16de-18de E	bodemfragment	
122	WEMA-22V122.001	MXX	1	16,00	MUNT?	ROM?	koperen of bronzen munt?	diameter: 3,1cm

123	WEMA-22V123.001	MXX	1	1,00	MUNT	ROM	brons; onbepaalbaar	diameter: 1,8cm
123	WEMA-22V123.002	MCU	1	4,00	KNOOP	vroeg modern	platte knoop met centrale ster	
123	WEMA-22V123.003	MCU	1	3,00	MUNT	1609	Duit, Spaanse Nederlanden, Albrecht en Isabella	waarschijnlijk locale pasmunt
123	WEMA-22V123.004	MXX	1	3,00	MUNT	1641	koperen oord; Ferdinand van Aspremont-Lynden	geslagen in Rekem
124	WEMA-22V124.001	ODB	1	22,00	SCHAAP		metacarpus van jong schaap	
124	WEMA-22V124.002	ODB	2	291,00	RUND		metacarpus van rund	
124	WEMA-22V124.003	ODB	1	19,00	RUND		teenkootje van rund	
125	WEMA-22V125.001	GLS	2	6,00	VLAKGLAS	vroeg modern		
126	WEMA-22V126.001	AWG	2	16,00	STG	16de-vroege 17de E		MAI: 1; wandfragmenten
126	WEMA-22V126.002	AWG	3	40,00	ROOD BAKSEL		rood geglazuurd	MAI: 1; 1 bodem en 2 wandfragmenten

126	WEMA-22V126.003	AWG	1	25,00	OXIDEREND GEBAKKEN		geel geglaazuurd op witte kern	MAI: 1; randfragment
126	WEMA-22V126.004	AWG	1	6,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; randfragment
127	WEMA-22V127.001	MXX	1	2,00	KNOOP	19de-20ste E	zink/aluminium	
127	WEMA-22V127.002	MPB	2	22,00	ZEGELLOOD	19de-20ste E		
127	WEMA-22V127.003	MCU	1	6,00	MUNT	VME; vroeg modern		diameter: 2,6cm
127	WEMA-22V127.004	MPB	1	14,00	LODEN BOLLETJE	vroeg modern		
127	WEMA-22V127.005	MFE	1	10,00	HAAKJE	vroeg modern; modern		
128	WEMA-22V128.001	MCU	1	1,00	NAALD	18de E	kop van een naald	
129	WEMA-22V129.001	MXX	2	4,00	NAGEL	vroeg modern		
130	WEMA-22V130.001	ODB	2	10,00	MIDDELGROOT ZOOGDIER			
131	WEMA-	MXX	1	90,00	XXX		onderdeel van werktuig?	

	22V131.001							
132	WEMA-22V132.001	MCU	1	7,00	GESP	16de-17de E	dubbele ovalen gesp	
133	WEMA-22V133.001	MCU	1	2,00	MUNT	1482-1503	dubbel mijt; Filips de Schone	diameter: 1,9cm
134	WEMA-22V134.001	AWG	1	10,00	ROOD BAKSEL	14de-15de E	rood geglazuurd	MAI: 1; wandfragment
134	WEMA-22V134.002	AWG	1	66,00	STG	14de-15de E		MAI: 1; bodemfragment met uitgeknepen standing
135	WEMA-22V135.001	AWG	2	136,00	AMFOOR	ROM	Dressel 7/11?	MAI: 1; wandfragmenten (passend)
135	WEMA-22V135.002	AWG	1	40,00	KRUIKWAAR	ROM	Bavay/Famard	MAI: 1; rand met aanzet oor
135	WEMA-22V135.003	AWG	1	88,00	AMFOOR	ROM	Dressel 7/11	MAI: 1; randfragment
135	WEMA-22V135.004	AWG	2	358,00	AMFOOR	ROM	Dressel 20	MAI: 1; wandfragmenten
135	WEMA-22V135.005	AWH	1	41,00	DOLIUM	ROM		MAI: 1; wandfragment
135	WEMA-22V135.006	AWG	2	67,00	KRUIKWAAR	ROM	Maaslands	MAI: 1; wandfragment

135	WEMA-22V135.007	AWG	2	7,00	GEVERFD	ROM	Keulen	MAI: 1; wandfragmenten
135	WEMA-22V135.008	AWG	3	26,00	TSIGILLATA	ROM	Drag. 33? (50-270 AD) en Drag. 18/31? (100-150 AD)	MAI: 1; 2 randen en 1 wandfragment
135	WEMA-22V135.009	AWG	2	17,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
135	WEMA-22V135.010	AWG	1	45,00	REDUCEREND GEBAKKEN	ROM	heel grof baksel	MAI: 1; randfragment
135	WEMA-22V135.011	AWH	7	242,00	HANDGEV	ROM		MAI: 1; 4 randen (waarvan 1 met verticale lijnen) en 3 wandfragmenten
135	WEMA-22V135.012	AWG	37	583,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	o.a. kruikwaar; baksel met mica's	MAI: 1; 3 randen, 1 aanzet oor en 33 wandfragmenten
135	WEMA-22V135.013	AWG	1	24,00	KRUIKWAAR	ROM	Maaslands?	MAI: 1; wandfragment
136	WEMA-22V136.001	AWH	4	24,00	HANDGEV	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
136	WEMA-22V136.002	AWG	2	76,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	kruikwaar? Met witte deklaag, veel mica's, veel witte kwartsen en chamotte	MAI: 1; wandfragmenten
136	WEMA-22V136.003	AWG	2	50,00	KRUIKWAAR	ROM	oxiderend gebakken met veel mica's, klein beetje chamotte;	MAI: 1; wandfragmenten

							ruw zanderig baksel	
136	WEMA-22V136.004	AWG	1	11,00	TERRA RUBRA	ROM		MAI: 1; wandfragment met versiering
136	WEMA-22V136.005	AWG	3	130,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM		MAI: 3; 1 deksel en 2 wandfragmenten
136	WEMA-22V136.006	AWG	2	14,00	KRUIKWAAR	ROM	beige gebakken; Bavay/Famard?	MAI: 1; wandfragmenten
136	WEMA-22V136.007	AWG	3	212,00	REDUCEREND GEBAKKEN	ROM	grof gedraaid; veel chamotte, veel mica's, sporadische/grove kwartskorrels en organische verscharling	MAI: 1; 1 bodem, 1 rand en 1 wandfragmenten
137	WEMA-22V137.001	MXX	1	6,00	MUNT	ROM; 98-117 AD	bronzen munt van Trajanus: ene zijde hoofd van Trajanus en andere zijde centraal "S C" in een krans	diameter 2,3cm
138	WEMA-22V138.001	AWG	18	205,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	voornamelijk kruikwaar; lokaal baksel? Veel schamotte, veel mica's en sporadisch grove kwartskorrels	MAI: 1; wandfragment; bepaalde scherven hebben een witte deklaag
138	WEMA-22V138.002	AWH	1	19,00	HANDGEV	ROM	heel veel chamotte	MAI: 1; wandfragment
139	WEMA-	AWH	1	16,00	HANDGEV	ROM		MAI: 1; wandfragment

	22V139.001							
139	WEMA-22V139.002	AWG	2	7,00	KRUIKWAAR	ROM	Bavay/Famard	MAI: 2; wandfragmenten
139	WEMA-22V139.003	AWG	1	6,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; wandfragment
140	WEMA-22V140.001	GLS	1	2,00	GLS	ROM	aquakleurig glas	
141	WEMA-22V141.001	AWG	11	117,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; 2 bodems en 1 randfragment
141	WEMA-22V141.002	AWG	4	30,00	NOORD-FRANS	ROM		MAI: 1; wandfragmenten waarvan 2 scheven met gladdingslijnen
141	WEMA-22V141.003	AWG	2	15,00	TERRA NIGRA	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
141	WEMA-22V141.004	AWG	2	63,00	KRUIKWAAR	ROM	Bavay/Famard	MAI: 1; 1 bodem en 1 wandfragment
141	WEMA-22V141.005	AWG	2	13,00	KRUIKWAAR	ROM	zeepwaar	MAI: 1; wandfragmenten
141	WEMA-22V141.006	AWG	1	56,00	VOORRAADPOT	ROM	sporadische mica's, heel zandig en kwartsrijk baksel	MAI: 1; randfragment
141	WEMA-	AWG	3	7,00	TERRA RUBRA	ROM		MAI: 1; wandfragmenten

	22V141.007							waarvan 1 met decoratie
141	WEMA-22V141.008	AWG	1	4,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM		MAI: 1; wandfragment
141	WEMA-22V141.009	AWH	1	76,00	DOLIUM	ROM		MAI: 1; wandfragment
141	WEMA-22V141.010	AWG	1	3,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	grove kwarst (geen mica's), lichtgrijs	MAI: 1; wandfragment
141	WEMA-22V141.011	AWG	6	100,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	fijne chamotte, kwarts, geen mica's	MAI: 1; 1 rand en 5 wandfragmenten
141	WEMA-22V141.012	AWG	5	34,00	terra sigillata	ROM	randfragment = Drag. 24/25	MAI: 1; 4 wanden en 1 randfragment
141	WEMA-22V141.013	AWG	3	712,00	AMFOOR	ROM	Dressel 20	MAI: 1; 1 oor en 2 wandfragmenten
141	WEMA-22V141.014	AWH	34	638,00	HANDGEV	ROM		MAI: 1; 5 randen en 29 wandfragmenten; 1 rand met maaksporen en indrukken op hals; 2 wanden met maaksporen; 2 wanden met maaksporen en indrukken op de hals; 1 wand met schuine groeven
142	WEMA-22V142.001	AWG	1	6,00	TERRA NIGRA	ROM		MAI: 1; wandfragment

142	WEMA-22V142.002	AWG	3	18,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	locale, regionale productie	MAI: 1; wandfragmenten
142	WEMA-22V142.003	AWH	2	6,00	BRIQUET	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
142	WEMA-22V142.004	AWG	4	679,00	AMFOOR	ROM	Dressel 20	MAI: 1; wandfragmenten
142	WEMA-22V142.005	AWG	2	236,00	DOLIUM	ROM		MAI: 1; wandfragmenten
142	WEMA-22V142.006	AWG	4	41,00	KRUIKWAAR	ROM	Bavay/Famard	MAI: 1; wandfragmenten
142	WEMA-22V142.007	AWG	4	23,00	KRUIKWAAR	ROM	Bavay/Famard	MAI: 1; 1 bodem en 3 wandfragmenten
142	WEMA-22V142.008	AWH	22	344,00	HANDGEV	ROM		MAI: 1; 1 bodem, 1 aanzet hals met schuine indrukken en 20 wandfragmenten met maaksporen
142	WEMA-22V142.009	AWG	1	1,00	TERRA SIGILLATA	ROM		MAI: 1; randfragment
142	WEMA-22V142.010	AWG	1	13,00	KRUIKWAAR	ROM	zeepwaar? (wit baksel)	MAI: 1; standvoetje?
142	WEMA-22V142.011	AWG	3	32,00	GRIJS GEBAKKEN	ROM	locale productie	MAI: 1; wandfragmenten

142	WEMA-22V142.012	AWG	4	17,00	NOORD-FRANS	ROM	kwartsrijk baksel	MAI: 1; wandfragmenten
142	WEMA-22V142.013	AWG	1	6,00	OXIDEREND GEBAKKEN	ROM	kwartsrijk	MAI: 1; wandfragment
142	WEMA-22V142.014	AWG	1	28,00	GRIJS BAKSEL	ROM	amfoor?	MAI: 1; wandfragment
143	WEMA-22V143.001	MXX	1	4,00	SPIJKER	ROM?	ijzeren nagel	
144	WEMA-22V144.001	SVU	1	4,00	AFSLAG		2 bewerkte zijden	
145	WEMA-22V145.001	ODB	1	10,00	SCHAAP/GEIT	ROM	kies	
145	WEMA-22V145.002	ODB	1	14,00	VARKEN	ROM	onderkaak	
145	WEMA-22V145.003	ODB	1	5,00	RUND	ROM	kies	
145	WEMA-22V145.004	ODB	1	59,00	RUND	ROM	bekken	
145	WEMA-22V145.005	ODB	3	71,00	MIDDELGROOT ZOOGDIER	ROM	rib	

145	WEMA-22V145.006	ODB	8	72,00	MIDDELGROOT/G ROOT ZOOGDIER	ROM	1 wervelfragment, de rest ondetermineerbaar	
146	WEMA-22V146.001	SXX	1	6656,00	STEENBLK	ROM	Doornikse kalksteen, aan 2 zijden bewerkt met 1 rechte hoek	
147	WEMA-22V147.001	SXX	2	207,00	NATUURSTEEN		grijs/witte kalksteen	herkomst: Noord-Gallië
147	WEMA-22V147.002	SXX	1	87,00	NATUURSTEEN		kwartsitische zandsteen	herkomst: Noord-Gallië
148	WEMA-22V148.001	ODB	1	13,00	XXX		ondetermineerbaar	
149	WEMA-22V149.001	BOUWMAT	1	94,00	IMBREX	ROM		
149	WEMA-22V149.002	BOUWMAT	1	61,00	LATERES	ROM		
149	WEMA-22V149.003	BOUWMAT	2	59,00	BOUWMAT	ROM	fragmenten	
150	WEMA-22V150.001	AWH	3	94,00	HANDGEV	ROM	dolium?	
151	WEMA-22V151.001	BOUWMAT	3	180,00	BOUWMAT	ROM	fragmenten	

152	WEMA- 22V152.001	BOUWMAT	1	98,00	TEGEL	17de eeuw	blauwe decoratie, tafereel	MAI:1
------------	---------------------	---------	---	-------	-------	-----------	----------------------------	-------

2.3 Fotolijst

BESTAND	SOORT	PUT	VLAK	SPOOR	COUPE	PROFIELNUMMER	OPMERKING
WEMA-22_P3_SP110_637831117314436370.jpeg	DE	3	2	110			
WEMA-22_P3_SP110_637831117306792356.jpeg	DE	3	2	110			
WEMA-22_P3_SP110_637831117298680342.jpeg	DE	3	2	110			
WEMA-22_P3_SP110_637831117291192329.jpeg	DE	3	2	110			
WEMA-22_P3_SP110_637831117283080315.jpeg	DE	3	2	110			
WEMA-22_P3_SP110_637831117274812300.jpeg	DE	3	2	110			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102563828597.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102556652585.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102549164572.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102541520558.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102534032545.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102526700532.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102519368519.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102511724506.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102504080492.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102496124478.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102488636465.jpeg	DE	3	2	108+109			

WEMA-22_P3_SP108+109_637831102481304452.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102473504439.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102465548425.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831102457592411.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831090679256361.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831090671144347.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_P3_SP108+109_637831090663656334.jpeg	DE	3	2	108+109			
WEMA-22_Sfeer_OMSTANDIGHEDENTERREIN_637831061637957677.jpeg	SF						OMSTANDIGHEDENTERREIN
WEMA-22_Sfeer_OMSTANDIGHEDENTERREIN_637831061451693349.jpeg	SF						OMSTANDIGHEDENTERREIN
WEMA-22_Sfeer_OMSTANDIGHEDENTERREIN_637831061442489333.jpeg	SF						OMSTANDIGHEDENTERREIN
WEMA-22_Sfeer_OMSTANDIGHEDENTERREIN_637831061433285317.jpeg	SF						OMSTANDIGHEDENTERREIN
WEMA-22_P2_PR8_637830436276172303.jpeg	PR	2				8	
WEMA-22_P2_PR8_637830436266812287.jpeg	PR	2				8	
WEMA-22_P2_PR8_637830426911652400.jpeg	PR	2				8	
WEMA-22_P2_PR8_637830426903852386.jpeg	PR	2				8	
WEMA-22_P2_PR8_637830426894492370.jpeg	PR	2				8	
WEMA-22_P2_PR8_637830426887004357.jpeg	PR	2				8	
WEMA-22_P2_PR7_637830416686496528.jpeg	PR	2				7	

WEMA-22_P2_PR7_637830416671052501.jpeg	PR	2				7	
WEMA-22_P2_PR7_637830416662784486.jpeg	PR	2				7	
WEMA-22_P2_SP102_637830400222660384.jpeg	DE	2	3	102			
WEMA-22_P2_SP102_637830400208308359.jpeg	DE	2	3	102			
WEMA-22_P2_SP105_637830388519588731.jpeg	DE	2	3	105			
WEMA-22_P2_SP105_637830388502428701.jpeg	DE	2	3	105			
WEMA-22_P2_SP105_637830388492444683.jpeg	DE	2	3	105			
WEMA-22_P2_SP105_637830388482928667.jpeg	DE	2	3	105			
WEMA-22_P2_SP101_637830384089288484.jpeg	CP	2	3	101	AB		
WEMA-22_P2_SP101_637830384081020469.jpeg	CP	2	3	101	AB		
WEMA-22_P2_SP101_637830384073220455.jpeg	CP	2	3	101	AB		
WEMA-22_P2_SP101_637830384064484440.jpeg	CP	2	3	101	AB		
WEMA-22_P2_SP101_637830384056372426.jpeg	CP	2	3	101	AB		
WEMA-22_P2_SP101_637830384046544409.jpeg	CP	2	3	101	AB		
WEMA-22_P2_SP101_637830375255540776.jpeg	DE	2	3	101			
WEMA-22_P2_SP101_637830375245556758.jpeg	DE	2	3	101			
WEMA-22_P2_SP101_637830375236508743.jpeg	DE	2	3	101			
WEMA-22_P2_SP101+102_637830365969704713.jpeg	DE	2	3	101+102			
WEMA-22_P2_SP101+102_637830365961904699.jpeg	DE	2	3	101+102			

WEMA-22_P2_SP101+102_637830365954260686.jpeg	DE	2	3	101+102			
WEMA-22_P2_SP101+102_637830365946772673.jpeg	DE	2	3	101+102			
WEMA-22_P2_SP101+102_637830365938816659.jpeg	DE	2	3	101+102			
WEMA-22_P2_V3_637830361008872536.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830361001072522.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830360993584509.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830360985940496.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830360978140482.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830360970652469.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830360962852455.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637830360955364442.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_Sfeer_OVERZICHTOPGRAVING_637830325905560618.jpeg	SF						OVERZICHTOPGRAVING
WEMA-22_Sfeer_OVERZICHTOPGRAVING_637830325894640599.jpeg	SF						OVERZICHTOPGRAVING
WEMA-22_Sfeer_OVERZICHTOPGRAVING_637830325886372584.jpeg	SF						OVERZICHTOPGRAVING
WEMA-22_Sfeer_OVERZICHTOPGRAVING_637830325871396558.jpeg	SF						OVERZICHTOPGRAVING
WEMA-22_P2_SP97_637830272368405062.jpeg	DE	2	2	97			
WEMA-22_P2_SP97_637830272359357046.jpeg	DE	2	2	97			
WEMA-22_P2_SP98_637830255982212471.jpeg	DE	2	2	98			
WEMA-22_P2_SP98_637830255974880458.jpeg	DE	2	2	98			

WEMA-22_P2_SP98_637830255967548445.jpeg	DE	2	2	98			
WEMA-22_P2_SP97_637830239362809140.jpeg	DE	2	2	97			
WEMA-22_P2_SP97_637830239355477127.jpeg	DE	2	2	97			
WEMA-22_P2_SP97_637830239347833114.jpeg	DE	2	2	97			
WEMA-22_P2_SP97_637830239340501101.jpeg	DE	2	2	97			
WEMA-22_P2_V2_637830231177495205.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231165639185.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231143019145.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231128199119.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231117747101.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231101367072.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231091539054.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231078591032.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830231066267010.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830230955974816.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830230945366798.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637830230937722784.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_SP82_637829576709728749.jpeg	DE	2	2	82			83 TER HOOGTE PROFIEL 5
WEMA-22_P2_SP82_637829576702084735.jpeg	DE	2	2	82			83 TER HOOGTE PROFIEL 5

WEMA-22_P2_PR6_637829528545928864.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829528538596851.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829528531108838.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829528523932826.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829528509580800.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829517538476114.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829517530988101.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829517186709136.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829517179689124.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829517171889110.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR6_637829517163777096.jpeg	PR	2			6	PR6
WEMA-22_P2_PR5_637829506839584783.jpeg	PR	2			5	PR5
WEMA-22_P2_PR5_637829506832096770.jpeg	PR	2			5	PR05
WEMA-22_P2_PR5_637829506824764757.jpeg	PR	2			5	PR05
WEMA-22_P2_PR5_637829506816964743.jpeg	PR	2			5	PR05
WEMA-22_P2_V3_637829489344750022.jpeg	OV	2	3			
WEMA-22_P2_V3_637829489337262008.jpeg	OV	2	3			
WEMA-22_P2_V3_637829489329149994.jpeg	OV	2	3			
WEMA-22_P2_V3_637829489321193980.jpeg	OV	2	3			

WEMA-22_P2_V3_637829489313705967.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637829489303253949.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637829485935596407.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637829485928420394.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637829485920776381.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_V3_637829485913600368.jpeg	OV	2	3				
WEMA-22_P2_SP86_637829418312277895.jpeg	DE	2	2	86			
WEMA-22_P2_SP86+87_637829417447724376.jpeg	DE	2	2	86+87			
WEMA-22_P2_SP86+87_637829417439300362.jpeg	DE	2	2	86+87			
WEMA-22_P2_SP86_637829417431188347.jpeg	DE	2	2	86			
WEMA-22_P2_SP86_637829417423076333.jpeg	DE	2	2	86			
WEMA-22_P2_SP82_637829415683940352.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_SP82_637829415676608339.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_SP82_637829415668652325.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_SP82_637829415660540311.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_SP82_637829415652584297.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_SP82_637829415645252284.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_SP82_637829415637140270.jpeg	DE	2	2	82			
WEMA-22_P2_V2_637829407404132142.jpeg	OV	2	2				

WEMA-22_P2_V2_637829407396644129.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829407389468116.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829406863956176.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829406854752160.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829406846952147.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829406839308133.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829406822148103.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829405209119001.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829405201006986.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829405193050972.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829405185094959.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637829405175422942.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_SP77_637828686778589365.jpeg	DE	2	2	77			
WEMA-22_P2_SP77_637828686770633351.jpeg	DE	2	2	77			
WEMA-22_P2_SP77_637828686762833338.jpeg	DE	2	2	77			
WEMA-22_P2_SP77_637828686748325312.jpeg	DE	2	2	77			
WEMA-22_P2_SP77_637828686730697281.jpeg	DE	2	2	77			
WEMA-22_P2_SP79_637828684964774180.jpeg	DE	2	2	79			
WEMA-22_P2_SP79_637828684925150110.jpeg	DE	2	2	79			

WEMA-22_P2_V2_637828683990084468.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828683982128454.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828683971364435.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828683952332401.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828683924408352.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828683915360336.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_Sfeer_PUT2KELDER_637828666819331241.jpeg	SF						PUT2KELDER
WEMA-22_Sfeer_PUT2KELDER_637828666553818775.jpeg	SF						PUT2KELDER
WEMA-22_Sfeer_PUT2KELDER_637828666254766250.jpeg	SF						PUT2KELDER
WEMA-22_Sfeer_PUT2KELDER_637828666247278237.jpeg	SF						PUT2KELDER
WEMA-22_Sfeer_PUT2KELDER_637828666239634223.jpeg	SF						PUT2KELDER
WEMA-22_Sfeer_PUT2KELDER_637828666231990210.jpeg	SF						PUT2KELDER
WEMA-22_P2_SP50+51_637828603535516337.jpeg	DE	2	2	50+51			
WEMA-22_P2_SP50+51_637828603527404323.jpeg	DE	2	2	50+51			
WEMA-22_P2_SP50+51_637828603520072310.jpeg	DE	2	2	50+51			
WEMA-22_P2_SP50+51_637828603512272296.jpeg	DE	2	2	50+51			
WEMA-22_P2_SP55_637828601942248384.jpeg	DE	2	2	55			
WEMA-22_P2_SP55_637828601934604371.jpeg	DE	2	2	55			
WEMA-22_P2_SP55_637828601926804357.jpeg	DE	2	2	55			

WEMA-22_P2_V2_637828568229111715.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568220999701.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568167959608.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568159691593.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568151735579.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568143779565.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568135199550.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828568126619535.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_SP73_637828507717735854.jpeg	DE	2	2	73			
WEMA-22_P2_SP73_637828507707127836.jpeg	DE	2	2	73			
WEMA-22_P2_SP67+68+69+70+72_637828506878454380.jpeg	DE	2	2	67+68+69+70+72			
WEMA-22_P2_SP67+68+69+70+72_637828506870498366.jpeg	DE	2	2	67+68+69+70+72			
WEMA-22_P2_SP67+68+69+70+72_637828506846474324.jpeg	DE	2	2	67+68+69+70+72			
WEMA-22_P2_V2_637828500649566118.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500641766104.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500633498089.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500626010076.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500618834064.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500611658051.jpeg	OV	2	2				

WEMA-22_P2_V2_637828500604638039.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500597150025.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500589818013.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500581549998.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500574373985.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500567041973.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P2_V2_637828500558929958.jpeg	OV	2	2				
WEMA-22_P1_V3_637826087653820544.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087646332531.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087638844518.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087631512505.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087624336493.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087616536479.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087608736465.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637826087601092452.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_PR4_637826022977752564.jpeg	PR	1				4	
WEMA-22_P1_PR4_637826022970420551.jpeg	PR	1				4	
WEMA-22_P1_PR4_637826022962776537.jpeg	PR	1				4	
WEMA-22_P1_PR4_637826022955756525.jpeg	PR	1				4	

WEMA-22_P1_PR4_637826022948580512.jpeg	PR	1				4	
WEMA-22_P2_SP57_637825936772528705.jpeg	DE	2	1	57			
WEMA-22_P2_SP57_637825936762076686.jpeg	DE	2	1	57			
WEMA-22_P2_SP47+48+49_637825935682866791.jpeg	DE	2	1	47+48+49			
WEMA-22_P2_SP47+48+49_637825935672258772.jpeg	DE	2	1	47+48+49			
WEMA-22_P2_SP47+48+49_637825935422346333.jpeg	DE	2	1	47+48+49			
WEMA-22_P2_SP47+48+49_637825935383814265.jpeg	DE	2	1	47+48+49			
WEMA-22_P2_V1_637825931978940787.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931970360772.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931961936758.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931953356743.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931879256612.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931656020220.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931619672156.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931591748107.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931549160033.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931524511989.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825931495807939.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825930306461850.jpeg	OV	2	1				

WEMA-22_P2_V1_637825930291173823.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825930262469773.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825930234389723.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P2_V1_637825930208805678.jpeg	OV	2	1				
WEMA-22_P1_V2_637825226629108449.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637825226619904432.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637825226611324417.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637825226601964401.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637825226590108380.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637825226541280294.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V1_637825185894512581.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185887336568.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185879692555.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185872204542.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185864404528.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185856916515.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185849116501.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825185841784488.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825155959740314.jpeg	OV	1	1				

WEMA-22_P1_V1_637825155952252301.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825155944296287.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825155936808274.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825155929164260.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825155921832247.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079543916721.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079536116707.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079528472694.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079520360679.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079512872666.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079504916652.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637825079497428639.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_PR1_637825051134268624.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4
WEMA-22_P1_PR1_637825051098388561.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4
WEMA-22_P1_PR1_637825051088716544.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4
WEMA-22_P1_PR1_637825051078264525.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4
WEMA-22_P1_PR1_637825051067344506.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4
WEMA-22_P1_PR1_637825051046908470.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4
WEMA-22_P1_PR1_637825051035988451.jpeg	PR	1				1	tot vlak 4

WEMA-22_P1_PR2_637825020608693131.jpeg	PR	1				2	
WEMA-22_P1_PR2_637825020601049117.jpeg	PR	1				2	
WEMA-22_P1_PR2_637825020593093103.jpeg	PR	1				2	
WEMA-22_P1_PR1_637824998036340558.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_PR1_637824998028852545.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_PR1_637824998020740531.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_PR1_637824998013720518.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_PR1_637824998006232505.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_V3_637824995946328463.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995938684450.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995931196436.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995923552423.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995915128408.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995907796395.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995900620383.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824995893132370.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_PR3_637824384200036239.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824384192548226.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824384184904213.jpeg	PR	1				3	

WEMA-22_P1_PR3_637824384177572200.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824384169616186.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824364948884571.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824364675572091.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824364289977217.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824364281865203.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_PR3_637824364262053168.jpeg	PR	1				3	
WEMA-22_P1_V3_637824362478629378.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824362470829365.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_V3_637824362462873351.jpeg	OV	1	3				
WEMA-22_P1_PR2_637824329844767497.jpeg	PR	1				2	
WEMA-22_P1_PR2_637824329836967483.jpeg	PR	1				2	
WEMA-22_P1_PR2_637824329828075467.jpeg	PR	1				2	
WEMA-22_P1_PR1_637824328753389580.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_PR1_637824328737165551.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_PR1_637824328701441488.jpeg	PR	1				1	
WEMA-22_P1_V2_637824315414038020.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824315405458005.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824315397813992.jpeg	OV	1	2				

WEMA-22_P1_V2_637824315389389977.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824315381121963.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824315372541948.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824310223728352.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824310214992336.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824310206724322.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824310199080308.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824310190344293.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824281443768210.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824281436280197.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824281428324183.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V2_637824281421148171.jpeg	OV	1	2				
WEMA-22_P1_V1_637824187250868444.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637824187240884426.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637824187226688401.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637824187212648377.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637824187202664359.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637824187194552345.jpeg	OV	1	1				
WEMA-22_P1_V1_637824187186284330.jpeg	OV	1	1				

WEMA-22_P1_V1_637824187177080314.jpeg	OV	1	1					
---------------------------------------	----	---	---	--	--	--	--	--

